

Manuale ad vsum per celebris eccle-sie Sarisburiensis.

Londini nouiter Impressum. Anno Domini.

1554.

Omnibus dñicis diebus per annum & in festis simplicibus in dñicis contingētibus, post primā & capi. vel missam in capi. si habeat tres cāpane breuiter pulsentur singulatim ad aquā bñdictā, incipiēdo a maiore cāpana deīde in fine processio. cum dicitur añ. in introitu chori pulsatur ad tertiā dicto modo: nisi sermo diceretur ad populum: tunc in fine sermonis pulsatur ad tertiam, nisi in duplicibus festis, & in dñica in ramis palmarum: a sacerdote ebdomadario alba & cappa serica rubea induto cū diacono et subdiacono textus deferentibus cū thuribulariis et duobus ceroferariis, et acolito crucem deferente omnibus albis cū amictibus indutis, in medio presbyterij ad altare cōuersis: ac etiā cū duobus pueris quorū alter scilicet puer qui ad aquā scribitur in tabula in sale tenendo & aquam benedictā gestando: alter scz puer ebdomadari⁹ lector ad matutinas, & in libro tenēdo eidē sacerdoti i superpelliciis ministrēt, & ad gradū chori fiat bñdictio salis, & aq̄ hoc mō.

Exorciso te creatura salis p deū ✠ viuū: p deū ✠ per deū qui te per heliseum prophetam in aquam . tti iussit vt sanaretur sterilitas aqu. efficiaris verū: p ✠ deū sctm (sal hic respiciat sacerdos) exorcisatū in salutem credētiū. Et sis oībus te sumēt.. sanitas aie & corpis: & effugiat atq̄ discedat ab eo loco quo aspersū fueris oīs fātasia & neq̄tia vel versutia diabolice fraudis oīsq̄ spūs inmūd⁹ adiurat⁹. & finiat hoc mō

Per eũ q̄ ve̅tur⁹ est iudicare viuos ⁊ mortuos ⁊ seculũ per ignẽ. ℟. Amẽ.

Et sic finiant oĩs exorcismi p totũ ãnũ sequatur oõ sine Dñs vobiscum. sed tantum cum Oremus.

Immensam clementiam tuam omnipotens eterne deus humiliter imploramus. Hic respiciat sacerdos sal. vt hanc creaturam salis, quã in vsum humani generis tribuisti bene ✠ dicere ⁊ sancti ✠ ficare tua pietate digneris: vt sit oĩb⁹ sumentib⁹ sal⁹ mẽtis ⁊ corporis: et q̄cq̄d ex eo tactũ vel respsũ fuerit: careat oĩ imũditia, oĩq̄ ĩpugnatione spiritalis. ⁊ sic t̃mĩnõ finit. nequitie. Per dñm nostrũ iesũ xp̄m filiũ tuũ. Qui tecũ viuit et regnat i vnitate spirit⁹ sãcti de⁹. Per oi... ...ra seculorum ...me.

Sub eodem tono finiatur ... orationes sequentes ⁊ etiam orationes post aspersionẽ aque benedicte sequatur exorcismus aque.

Ex... mo te creatura aque in noĩe dei pa ✠ tris oĩ... potẽtis: ⁊ ĩ noĩe iesu christi filij ei⁹ dñi nostri: ⁊ in virtute sp̄ rit⁹ ✠ sãcti: vt fias aqua exorcisata ad effugandã omnẽ potestatẽ inimici: ⁊ ipsũ inimicũ eradicare ⁊ explãtare valeas cũ angelis suis apostaticis: p vir

tutem eiusdē dñi nostri iesu christi: q̄ uēturꝰ est iudicare viuos ⁊ mortuos et sclm per ignem. ℟ Amē. sequatur oratio sine Dñs vobiscum. sed tm̄ cum Oremus. Or.

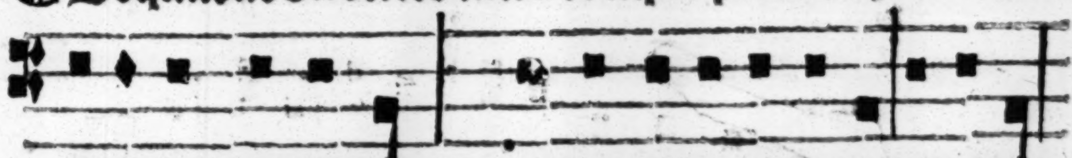
Deus q̄ ad salutē humani generis maxima q̄qꝫ sacramēta i quarū substātia ꝯdidisti: adesto propitius īuocationibꝰ nr̄is: ⁊ elemēto huic. Hic respiciat sacerdos aquā multimodis purificatiōibꝰ preparato: virtutē tue bene✠dictiōis īfunde: vt creatura tua misteriis tuis seruiens ad abijciēdos demones, morbosqꝫ pellēdos, diuine grē sumat effectū. vt q̄cq̄d i domibꝰ vel in locis fideliū hec vnda resperserit: careat oī īmūdicia, liberet̃ a noxa. nō illic resideat spūs pestilēs: nō aura corrūpēs: discedāt oēs insidie latētis inimici: ⁊ si q̄d est q̄d aut incolumitati habitantiū inuidet aut q̄eti: aspersione huiꝰ aque effugiat vt salubritas per īuocationē tui nois expetita ab oībꝰ sit impugnationibꝰ et finiat̃ sic.

defensa. Per dominū nostrū iesū christū filiū tuū. ⁊c.

¶ Hic mittat sacerdos sal in aqua in modum crucis pri[...] ita dicēs. Commixtio salis ⁊ aque pariter fiat. In nomine patris et filij et spiritus sancti. ℟ Amen.

¶ Sequatur bn̄dictio salis et aque pariter hoc modo.

Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo Oremus

Deus inuicte virtutis auctor: ⁊ īsuperabilis imperij rex ac sēp magnificus triūphator: q̄ aduerse dn̄ationis vires reprimis: qui inimici rugiētes seuitiā superas. q̄ hostiles nequitias potens expugnas, te dn̄e

tremētes et supplices depcamur ac petim⁹ vt hāc: Hic re
spiciat aquā sale mixtā creaturā salis et aque dignāter
accipias: benigni⁹ illustres: pietatis tue more san ✠ cti-
fices: vt vbicū qꝫ fuerit aspsa p inuocationē scti tui no-
minis: ōis infestatio inmundi spūs abijciat: terrorqꝫ ve-
nenosi serpētis pcul pellat: et presentia scti spūs nobis
miam tuā poscētib⁹ vbiqꝫ adesse dignet. Per dñm nr̄m
iesum xp̄m filiū tuū. Qui tecū viuit et regnat i vnitate
spūs scti de⁹. Per oia scła sclo℞. Amē. ¶ Si fuerit du-
plex festū extra chorū fiat bñdictio salis et aq̄ priuatim
ante aliqd altare: et hora. vi. cātata aspergat. In aliis
vero dñ cis simplicib⁹ in choro bñdicatur et ante tertiā
aspergatur vt supra dictū est: nisi in dñica in ramispal-
marum: tunc enim extra chorū bñdicatur et post sextā
aspgat more duplicis festi licet duplex festū non fuerit.
Peracta bñdictione salis et aq̄ accedat ipe sacerdos ad
pricipale altare: et ipsū stādo circūquaqꝫ aspgat. In re-
deūdo ab altari i primis aspgat ministros ordinati icipiē
do ab acolito q̄ crucē defert. deide ad gradū chori rediēs
ibidē singulos clericos ad se accedentes aspgat icipiēs
a maiorib⁹. tñ si eps p̄sens fuerit ad eū ptinet aspersio
clerico℞ vt ifra dicet. Post aspsionē clericorū la[...]s in
presbytero hincinde stātes aspgat. Dū spargit[...]qua
bñdicta cātetur hec ān. a toto choro cātore incipiente.

Sperges me domine hysopo et mundabor:
lauabis me et super niuem dealbabor. ps. Miserere

mei deus: secundum magnā misericordiam tu am.
Repetatur antiphona. Asperges me.

Et secundum multitudinem miserationum tuarum:

dele iniquitatem meam. Repetat ã. Asperges me. Gloria patri et fi-

lio: et spiritui sancto. Sicut erat in principio et nūc

et semper: et in secula seculorum a men.
Repetatur Asperges me. Hec aña dicat in aspersio-
ne a ∣ ue benedicte omnibus dominicis per annum pre-
terq̄ ad pascha ad festum trinitatis. Dicetur etiam do-
minica in ramispalmarum & in dominica passione do-
mini cū Gloria patri. Sicut erat ∣ pascha vero usq̄
ad festum trinitatis dicatur hec antiph ∣ a aspersio
ne aque benedicte cantore incipiente. A ∣ phona.

Vidi aquā egre dien tem de templo a la-

tere dex tro alle lu ya. Et om nes ad quos

peruenit aqua ista salui fa cti sunt

et di cent al leluya alle luya ps. Cōfitemini dn̄o

Repetatur an. Uidi aquā postea

quoniā bon⁹: qm̄ in seculū misericordia ei⁹ dicitur v.

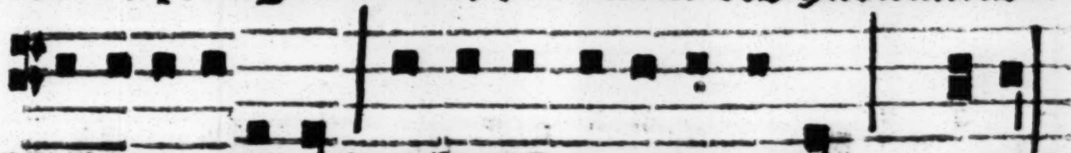
G loria pr̄i et filio: & spiritui sctō. S icut erat in princi-

pio et nunc & semp: et in secula seculorum amen. Et

Peracta asp-siōe aq̄: sacer-dos ad gradū chori dica v. O stēde nobis domine misericordiā tua.

R. Et salutare tuum da nobis. Deinde p̄sbyter dicat sic. Oremus.

Exaudi nos dñe scte pr̃ oīps eterne de⁹: et mittere dignare sanctũ angelũ tuũ de celis: q̄ custodiat foueat: protegat: visitet, & defendat oēs habitantes in

hoc habitaculo. Per christũ dominũ nostrũ. ℟. Amē.

¶ Si eps in aliqua simplici dñica exequat̃ offĩm tūc ipse indut⁹ cappa serica cũ mitra & baculo ac oib⁹ supradictis ministris ad bñdictionē salis & aq̃ chorũ solet itrare: q̄ dũ fit bñdictio salis & aq̃ a sacerdote vt predicit̃ ad hoc iduto: sese i sedē recipit episcopalē ibiq3 post aspsionē altaris principalis a p̄dicto sacerdote facta, tā canonicos q̄ ceteros clericos ad sedē ipsam accedētes modo et ordine prenotato aspget et tā vsum q̄ oro. post aīi. **Asperges.** dicet ibidē. Si vero episcop⁹ executor officij no fuerit: tūc i habitu chori cũ cirotecis tm̃ & baculo clericos vt s̄ aspergat: sacerdote p̄dicto vm. & ex. post āñ. **Asperges,** more cōsueto sēp dicēte. ¶ Bñdictio panis.

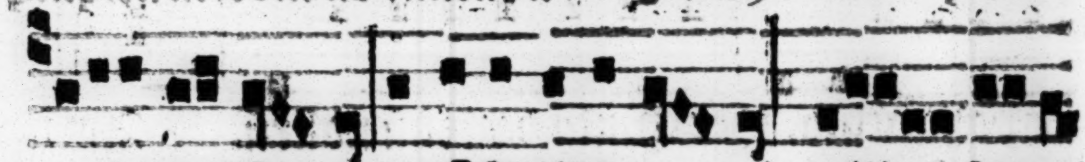
Benedictio panis in dieb⁹ dñicis. In prima sacerdos legat euangeliũ. **In principio erat verbum.** req[illegible] id catecuminũ faciēdum in fine seruitij: & postea dica[illegible]m. **Sit nomē dñi bñdictum. Ex hoc nunc & vsq3 in seculum. Benedicam⁹ dño. ℟. Deo gratias.** Deinde dicat sic **Domin⁹ vobiscum. Et cum. Orem⁹.** Oratio.

Bene ✠ dic dñe creaturā istam panis: sicut bñdixisti quinq3 panes in deserto: vt [illegible] eo gustātes tam corporis q̄ aie accipiant sanitatem. In nomine pa ✠ tris et fi ✠ lij et spi ✠ ritus sancti. Amen.

Tūc aspergat̃ aqua bñdicta super panē et distribuat̃.

In nocte natiuitatis dñi dũ canit̃ nouū ℟. cũ suo versu & **Glīa pcti.** procedat diacon⁹ cuz subdiacono

et thuribulario ⁊ ceroferario ⁊ accolito crucē deferente
oīb9 solēni apparatu indutis ad thurificādū altare: et
accepta bñdictione ab executore officij p mediū chori in
pulpitū accedat ad cantādū euāgeliū hoc mō icipiēdo.

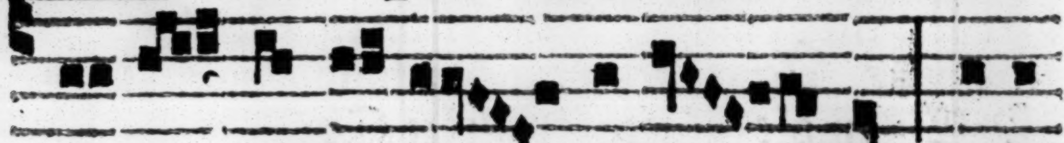

D ñs vobiscum. Et cū spiritu tu o. I nitium sancti

euan gelij secundum Mattheum. G loria tibi dñe.

Iber gene ratio nis iesu christi fi-

lij da uid fi lij abra ham. A bra-

ham autē genu it ysa ac. I saac au-

tem genuit ia cob. I acob au tem genu it

iudam et fratres eius. I udas au tem ge-

nuit phares et zaram de tha mar. Phares

au tem genuit es rom. Esrom au tem

genuit a ram. Aram autem genu it ami-

na dab. Aminadab autem genuit naa sō. Naasō

au tem genuit sal mon. Salmō au tē genuit

boos de ra ab. Boos au tem genuit obeth

ex ruth. Obeth autē genuit ies se. Iesse autē ge

nuit da uid regē. Dauid autē rex genuit salomo

nem ex e a q̃ fuit v ri e. Salomon au tem

genuit robo am. Roboam au tem genuit

abi am. Abias au tem genuit a sa.

Asa au tem genuit iosa phat. Iosa-

phat au tem genuit io ram. Ioram autẽ ge-

nuit ozi am. Ozias au tem genuit ioa thã.

Ioatham au tem genuit a chaz. Achaz au-

tem genuit ezechi am. Ezechias au tem ge-

nuit manas sen. Manasses autem genuit a-

mon. Amon autē genuit iosi am. Iosias autem

genuit iechoniam et fratres eius in transmigra-

tio ne babi lonis. Et post transmigra-

ti onem babi lo nis iechoni as genuit sala-

thi el. Salathiel au tem ge nuit

zoroba bel. Zorobabel au tem ge-

nuit abi ud. Abiud au tem genuit

chia chim. Eliachim autem genuit a-

zor. Azor au tem ge nuit sa doch. Sadoch

au tem genu it a chim. Achim au tem

genuit e li ud. Eliud au tem genuit

elea zar. Eleazar au tem genuit ma-

than. Mathan au tem ge nuit ia cob.

Iacob au tem genu it io seph virum

mari e. De qua na tus est ie sus qui-

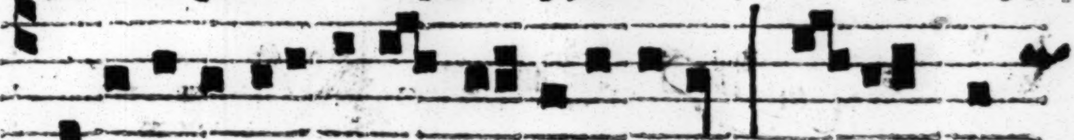
Finito euãgelio incipiat sacerdos in cappa serica **Te deum laudamus.** Quo dicto rectores chori incipiant missam ad quã missam duo clerici de secunda forma in cappis sericis in pulpito simul cantent istam lectionẽ.

sunt omnia condita superna atq; yma. Populus gentiu qui ambulabat in tenebris. Que creasti: quem fraude sub dola hostis expulit paradiso: et captiuatum secum traxit ad tartara. Uidit lucem magnam. Fulserunt immania nocte media pastoribus lumina. Habitantib9 i regione umbre mortis lux Sempiterna et redeptio vere noua. Orta est eis Ostupenda natiuitas. Paruul9 eni nat9 est nobis

Magnus hic erit iesus filius de i. Et filius Pa-
tris summi. Na tus est nobis. Ab arce sum-
ma predictum sic erat. Et factus est principat⁹ super
humerum eius Ut celos regat atq₃ arua Et vo-
cabi tur nomen eius. Messias sother emanuel
sabaoth adonay. Admi ra bilis Radix dauid.
Consili a rius. Dei pa tris. Deus [illegible] creauit
omnia. Fortis Baratri claustra perimẽs teterrima.

Pater futuri se culi. Rex omnipotens et cuncta re-

gēs. Prin ceps pacis. Hic et in euū. Multi-

plica bitur eius im perium. In hierusalem iudea

siue samari a. Et pacis non erit

finis. Per se cula sempiter na. Super solium da-

uid et super regnum eius se de bit. Et re gni

me ta sui non erit aliquā. Ut con-

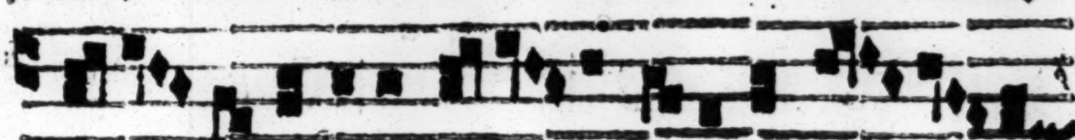
firmet il lud. In iu dei pignore.

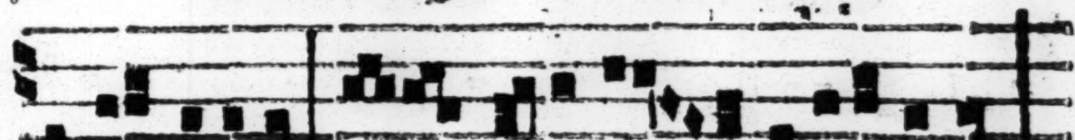
Et corro boret in iu di cio et iustitia.

Iudex cum venerit iudica re seculum. A modo

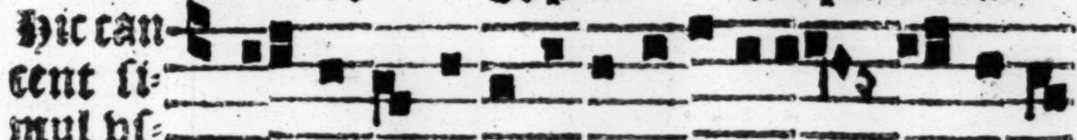

Il li debetur glo ria et laus

iubi latio. Et usq in sempiternum.

Hic cantent simul usq in fine.

Ab ortu solis usq occiduos ad fines

mundi orbis per climata laus creatori re so net cō-

grua amen dicant omnia. ¶ In nocte epyph. dñi cantatur .ix. cum suo [illegible] pria psi. procedat diaco[illegible] cū subdiacono & thuribulario & ceroferario et acolito [illegible] decenter oib⁹ solēni apparatu indutis ad thurificādū altare: et accepta bñdictione ab executore officij p medium chori accedat ad cantandū hoc euangelium hoc modo.

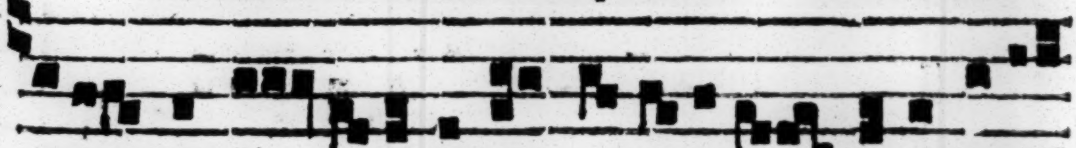
Dominus vobi scũ. Et cũ spiritu tu o. Sequentia

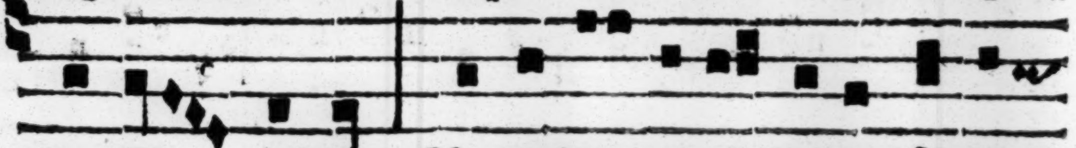
sancti euan gelij secundum lucam. Gloria tibi dñe.

Factum est autem cũ baptizare tur omnis

popu lus et ie su bapti za to et o rante aper-

tum est celum. Et descen dit spi ritus sanctus

corpo rali spe cie sicut columba in ipsum et

vox de c lo fa cta est. Tu es filius meus dilectus

in te complacuit michi. Et ip se iesus erat in-

cipiens quasi annorũ triginta vt putaba tur fi-

lius io seph. Qui fu it hely. Qui fu it ma-

that. Qui fu it le ui. Qui fuit melchi. Qui fuit

ianne. Qui fu it io seph. Qui fuit ma thathie. Qui

fuit a mos. Qui fu it naum. Qui fuit

hely. Qui fu it nagge. Qui fu it ma that. Qui

fuit machathie. Qui fu it semei. Qui fu it io-

seph. Qui fuit iuda. Qui fu it iohanna. Qui

fu it resa. Qui fu it zorobabel. Qui fu it sala-

thiel. Qui fu it ne ri. Qui fuit melchi. Qui

fu it addi. Qui fu it co san. Qui fu it hel-

madā. Qui fuit her. Qui fu it iesu. Qui

fu it helieζer. Qui fu it iorim. Qui fu it

ma thath. Qui fuit leui. Qui fu it symeon. Qui

fu it iu da. Qui fu it ioseph. Qui fuit

io na. Qui fu it eliachim. Qui fu it me-

lea. Qui fu it menna. Qui fu it matha ta. Qui

fuit nathã. Qui fu it dauid. Qui fu it ies se.

Qui fu it obeth. Qui fuit boos. Qui

fu it salmõ. Qui fu it naason. Qui fu it amina-

dab. Qui fu it a rã. Qui fuit esrõ. Qui fuit pha

res. Qui fu it iu de. Qui fu it iacob. Qui fuit

ysaac. Qui fu it abrahe. Qui fu it thare. Qui

fuit nachor. Qui fu it se ruth. Qui fuit ragau.

Qui fu it phalech. Qui fu it heber. Qui fuit sale.

Qui fuit caynam. Qui fu it arphaxat.

Qui fu it sem. Qui fuit noe. Qui fu it la meth.

Qui fuit matusale. Qui fu it enoch. Qui fu it ia-

reth. Qui fuit malaleel. Qui fuit caynam.

Qui fu it enos. Qui fu it seth. Qui fu it

adam. Qui fu it de i. Iesus autem plen9 spiritu

sancto regressus est a ior dane.

Finito euāgelio icipiat sacerd. i cappa serica. Te deū.

IN purific. b. m. cantata hora sexta fiat bndictio luminis solēniter ab ep̄o vel a sacerdote cappa serica induto cū aliis indumētis sacerdotalib⁹ sup gradū altaris supremū ꝯuerso ad partē aūstralē sic icipiēdo.

Dominus vobiscum. Oremus.

BEne ✠ dic dn̄e iesu xp̄e hāc creaturā cere supplicātib⁹ nobis ⁊ infūde ei ꝑ virtutē sctē crucis bn̄dictionē celestē vt q̄ eā ad repellēdas tenebras hūano vsui tribuisti: talē signaculo sancte crucis tue fortitudinē ⁊ bn̄ ✠ dictionē accipiat: vt quibuscūq; locis accēsa siue apposita fuerit: discedat diabolus ⁊ cōtremiscat ⁊ fugiat pallid⁹ cū oīb⁹ ministris suis de habitationib⁹ illis: nec p̄sumat ampli⁹ eā inq̄etare. Et finiatᷣ hoc mō.

seruientem tibi. Qui cū deo patre ⁊ spiritu sācto viuis

et regnas de⁹: per omnia secula seculorum. ℟ Amen. Oēs orōnes cū Ore⁹ sub eadē tono dicanᷣ. Nō dicaᷣ Dn̄s vobiscū nisi an̄ primā orōnē tm̄ sec Orem⁹. Or.

DOmine sctē pater om̄ps eterne de⁹: q̄ oia [illegible] nichilo creasti: ⁊ iussu tuo per opera apum hūc [illegible] quorem ad perfectionem cereorū peruenire fecisti: ⁊ qui hodierna die petitionē iusti symeonis implesti: te humiliter dep̄camur: vt has cādelas ad vsū hoim et sanitatē

corporum et aiarũ preparas: siue in terris siue in aquis p inuocationẽ sanctissimi nois tui: et per intercessionẽ sãcte marie sẽper virginis cuius hodie festa deuote celebrant et per preces oim sãctorũ tuorũ bene ✠ dicere et sancti ✠ ficare digneris: et huius plebis tue deuote q̃ illas honorifice in manib⁹ portare desiderat: teq; laudãdo exaltare exaudias voces de celo sctõ tuo et de sede maiestatis tue. Et ppicius sis oib⁹ clamãtibus ad te quos redemisti pcioso sãguine filij tui. Qui tecũ et cũ spũ sctõ viuit et gloriat deus: p oia scl'a scl'orũ. Amẽ. Oremus.

Omnipotẽs sempiterne deus: q̃ hodierna die vnigenitũ tuũ vlnis sãcti simeonis in tẽplo sancto tuo suscipiendũ presentari voluisti: tuã supplices deprecamur clementiã vt hos cereos siue has candelas: quos nos famuli tui in tui nois magnificẽtia suscipiẽtes gestare cupimus luce accensos bene ✠ dicere et sãcti ✠ ficare atq; lumine superne benedictionis accẽdere digneris: quatenus eos tibi domino deo nostro offerendo digni: et sancto igne dulcissime tue claritatis succensi.

in tẽplo sancto glorie tue representari mereamur. Per

eundẽ dominũ nostrũ iesum christũ filium tuũ. Qui

tecum viuit et regnat in vnitate spiritus sancti deus.
Hic mutet vocem more prefationis.

Per omnia secula seculorum. Amen. Dominus vo-

biscum. Et cum spiritu tuo. Sursum corda. Habe-

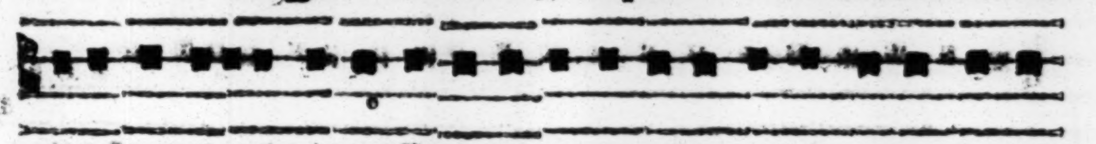
mus ad dominum. Gratias agamus domino deo

nostro. Dignum et iustum est.

Vere dignū et iustū est equū et salutare: nos tibi

semp et vbiq3 gratias agere domine sancte pater omni-

potens eterne deus. Nos et oz gototius luminis qinū-

dū illustrasti lumine tue claritatis mittēdo nobis vni-

genitū tuū per vterum intemerate virginis. Et quē

longe ante pmisisti pphetarū oraculis: tēporib⁹ nouis-

simis misisti lucē populis sedētib⁹ in tenebris. Te er-

go domine deprecamur vt has cādelas nomini tuo p-

paratas tua benedictione digneris be✠dicere q̄ nos

transtulisti a potestate tenebrarū in lucē dilecti filij tui

et regnū. Per quē exortū est in tenebris lumē rectis cor

de et gaudiū salutis eterne. Et q̄ iusti symeonis iplesti

expectationem ut non prius videret morte͂ q̄ eiusdem

christi filij tui visibilem incarnationem totius mūdi

lumen & salutem nos lumine tue claritatis sic repleas

et omnes ifidelitatis tenebras a nobis repellas. Et si

cut seruū tuū hodie dimisisti in pace sic nos in pace ec-

clesie tue sancte digneris gubernare: ut portū quietis

eterne valeamus intrare. Quatinꝰ radiis vere lucis

perfusi: ibi in die examinis leti cū hymnidicis ange-

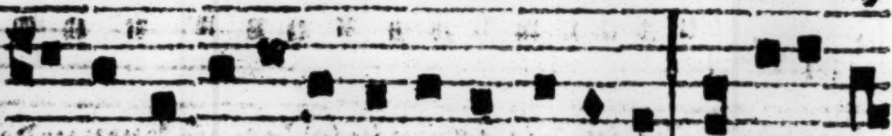
lorum choris valeamus videre faciem indefessi solis. ¶ Hic mutet vocem quasi legendo. Qui tecum vivit et regnat in unitate spiritus sancti deus. Per omnia secula seculorum. Amen.

¶ Cantata prefatione tunc aspergantur candele aqua benedicta: et thurificentur. Deinde sequantur due orationes cum Dominus vobiscum. et Oremus. Oratio.

Domine sancte pater omnipotens lumen indeficiens: qui es conditor omniũ luminũ: bene ✠ dic hoc lumen tuis fidelibus in honorem nominis tui portãdum: quatenus a te sanctificati atq; benedicti, lumine tue claritatis accẽdamur et illuminemur: et propitius cõcedere digneris: ut veluti eodẽ igne quodã illuminasti moysen famulũ tuum: ita illumines corda nostra et sensus nostros quaten9 ad visionẽ eterne pervenire mereamur. Per christũ dñm nostrũ. Orem9. Alia oratio.

Omnipotens sempiterne deus: qui unigenitum tuum ante tẽpora de te genitum, sed tẽporaliter de maria virgine incarnatum lumen verum et indeficiens ad repellendas humani generis tenebras: et ad incendendũ lumen fidei et veritatis misisti in mundũ: cõcede propitius: ut sicut exterius corporali: ita etiam interius luce spirituali irradiari mereamur. Per eundem dominum nostrum iesum. ¶ Postea accendantur candele et distribuantur cantore incipiẽte antiphonã.

Lumen ad revelationem gentium: et gloriam

domine: secundum verbum tuum in pace.

Repetatur antiphona. **Lumen ad reuelationem.** totus psalmus dicatur cum **Gloria patri.** vt in processionalibus continetur.

Feria.iiij. in capite ieiunij post vi. in primis fiat sermo ad populum si placuerit: deinde prosternāt se clerici in choro & dicāt vij. psalmos penitētiales cū **Gloria patri.** & cum ān. **Ne reminiscaris.** Excellentior vero sacerdos idutus cappa serica rubea cū aliis vestib⁹ sacerdotalib⁹: cū diacono a dextris et subdia. a sinistris et ceteris ministris altaris q̄ oēs sint albis cū amictib⁹ induti a vestibulo ad gradū altaris pcedāt: & ibi dicāt p se ante altare septē psalmos penitētiales in prostratiōe vt s. dictū est. Finitis psalmis dicat. ā. **Ne reminiscaris dn̄e delicta nr̄a vel parētū nr̄oꝝ neqꝫ vindictā sumas de pctis nr̄is. Kyrieleisō. Xp̄e el. Kyriel.** Et hec dicant oīa sine nota: tā a sacerdote q̄ a toto choro. deīde erigat se sacerdos cū diacono & subdia. & dicat sup ppl̄m ꝯuers⁹ ad australē corā dextro cornu altaris.

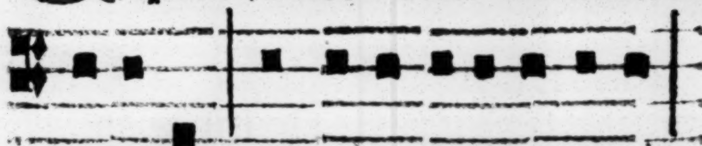
Et ne nos inducas in tētationem. Sed libera nos a malo. Saluos fac seruos tuos. Et ancillas tuas. Deus meus sperātes in te. Mitte eis dn̄e auxilium de sancto. Et de syō tuere eos. Conuertere dn̄e vsqꝫquo. Et depre-

cabilis esto sup servos tuos. Adiuua nos de⁹ salutaris nr̄. Et propter gloriā noīs tui dn̄e libera nos ꝛ propitius esto pctīs nostris propter nomen tuū. Dn̄e exaudi orationem meam. Et clamor meus ad te veniat.

Dominus vobiscum. Oremus.

Exaudi dn̄e pces nr̄as: ꝛ ꝯfitētiū tibi parce pctīs: ꝛ quos ꝯsciētie reat⁹ accusat: idulgētia miseratiōis

absoluat. Per xp̄m dn̄m nostrum. Et tinіatur sic Et dicantur oēs orationes sequētes cum Orem⁹. nō dicat Dn̄s vobiscū nisi ante primā oronē tm̄. Or.

Adsit q̄s dn̄e de⁹ famulis tuis ispiratio grē salutaris: q̄ corda eorū fletū vbertate resoluat: sicq̄ macerādo conficiat vt iracundie tue motus ydonea satisfactione cōpescat. Per xp̄m dn̄m nostrum. Orem⁹.

Da q̄s dn̄e de⁹ nr̄ his famulis tuis continuā purgationis sue obseruantiā penitendo gerere: et vt hoc efficaciter iplere valeāt: grā eos tue visitatiōis, et preueniat ꝛ sequatur. Per xp̄m dn̄m nostrum. Oratio.

PReueniat hos famulos tuos q̄s dn̄e mīa tua: vt omnes iniq̄tates eorū celeri indulgētia deleātur. Per christum dominum nostrum. Amen. Oratio.

Adesto dn̄e supplicatiōib⁹ nr̄is: nec sit ab his famulis tuis clemētia tua lōginqua miseratione sana vulnera: eor̄ remitte pctā: vt nullis iniq̄tatib⁹ a te separati, tibi dn̄o sēp valeāt adherere. per xp̄m. Or.

DOmine deus nr̄, q̄ offensione nr̄a nō vinceris sed satisfactione placaris: respice q̄s super hos famu

los tuos: qui se tibi grauiter peccasse cõfitentur: tuã est enim absolutionẽ criminũ dare et veniã prestare peccãtibus: qui dixisti penitentiã te malle peccatorum quam mortẽ. Cõcede ergo dñe his penitẽtie vt tibi excubias celebrẽt: et correctis actibus suis cõferri sibi a te sempiterna gaudia gratulentur. Per christum dñm nostrum. Oratio.

Deus cuius indulgẽtia oĩs hõ indiget: memẽto famulorum famularũq tuarũ: et qz lubricã terrenaq corporis fragilitate nudati virtutẽ multis deliquerũt: qs: vt des veniã cõfitẽtib⁹, parcas supplicib⁹: vt q suis meritis accusant, tua miseratione saluentur. Per xpm. ¶ Hic nõ dicat Dñs vobiscũ. neq Oremus. sed vertat se sacerdos ad populum: et extendẽs manũ dicat super eos absolutionem hoc modo. Absolutio.

Absoluim⁹ vos vice beati petri apostolorum principis cui collata est potestas a dño ligãdi atq soluẽdi: et quãtũ ad vos ptinet accusatio: et ad nos remissio: sit vobis oĩpotens de⁹ vita et salus: et oĩm pctõrum vestrorũ pius indultor. Qui viuit et regnat cũ deo patre in vnitate spũs sctĩ de⁹. ¶ Tunc surgãt oẽs a prostratione osculãtes formulas vel terrã sacerdote dicẽte sic Qui viuit. vt su. Deĩde fiat bñdictio cinerũ a sacerdote sine Dñs vobiscũ. et sine Oremus. hoc modo incipiẽs.

Omĩps sẽpiterne de⁹ q misereris oĩm et nichil odisti eorum q fecisti: dissimulãs pctã hoĩm ppter penitẽtiã: q etiã subuenis in necessitate laborãtib⁹ bñ ✠ dicere et scti ✠ ficare digneris hos cineres: quos causa humilitatis et sctẽ religionis ad emũdãda nr̃a delicta, sup capita nr̃a more niniuitarum ferre constituisti: da per inuocationẽ sctĩ tui noĩs: vt oẽs q eos ad deprecãdam miaz tuã sup capita sua tulerint: a te mereant oĩm delictorũ suorũ veniã accipere: et hodie sic eorũ sctã ichoa-

re ieiunia: vt in die resurrectionis purificatis mẽtibus ad sctm̃ mereant̃ accedere pascha: ⁊ in futuro ꝑpetuam accipere gloriã. Per xp̃m. ¶ Hic aspgant̃ cineres aqua bñdicta: deinde dicatur. Dñs vobiscũ. ⁊ Oremꝰ. Oro.

D Eus q̃ nõ mortẽ sed penitẽtiã desideras pctõrũ: fragilitatẽ cõditiõis hũane benignissime respice, ⁊ hos cineres quos causa ꝓferende humilitatis atq; ꝓmerẽde venie capitibꝰ nr̃is ĩponi decreuimꝰ: bñ✠dicere ꝑ tua pietate digneris vt q̃ nos cineres esse monuisti: ⁊ ob prauitatis nr̃e meritũ ĩ puluerẽ reuersuros cognouimꝰ: pctõr oĩm veniã ⁊ premia penitẽtibꝰ repromissa misericorditer ꝯseq̃ mereamur. Per dñm. Postea distribuantur cineres hoc modo. Executor officij in sede episcopali: et due excellentiores persone stolis inducti ex vtraq; ꝑte chori in stallis suis capita quorũcunq; ad se venientiũ signo crucis cineribus signent dicẽdo.

M Emẽto hõ q: cinis es ⁊ in cinerẽ reuerteris. In noĩe p̃tis. ⁊c. Interim cãtantur antiphone vt in ꝓcessionali continet̃. Percantatis añis dicat sacerdos ad gradũ chori. Dominꝰ vobiscũ. ⁊ Oremus. Oratio.

D Eus q̃ iuste irasceris ⁊ clementer ignoscis afflicti ppl̃i tui lachrymas respice: et irã tue ĩdignatiõis quã iuste meremur ꝓpitiatꝰ auerte. ꝑ xp̃m. Oreꝰ.

C Oncede nobis q̃s dñe presidia militie christiane sctis ichoare ieiuniis: vt ꝯtra spirituales nequitias pugnaturi, cõtinẽtie muniamur auxiliis. Per do.

¶ Tunc eat processio vt in processionalibus continet̃.

D Ominica ĩ ramispalmarũ post aspersionẽ aque bñdicte legat̃ hec lectio ante gradum altaris ab acolito alba induto: ⁊ hoc ex parte australi super flores ⁊ frõdes cũ suo titulo hoc mõ. Lctõ libri Exodi.

I N diebꝰ illis. Venerũt filij isrl̃ in helim: vbi erãt

duodecim fōtes aquarū: ⁊ septuaginta palme ⁊ castra metati sūt iuxta aquas. Profectiq; sunt de helim: ⁊ venit oīs multitudo filiorꝝ isrl̄ i desertū syn, qđ est iter helim ⁊ sinay: quintodecimo die mēsis scđi: postq̄ egressi sūt de terra egypti. Et murmurauit oīs cōgregatio filiorꝝ isrl̄ cōtra moysē ⁊ aarō i solitudine. Dixerūtq; ad eos filij isrl̄. Utinā mortui essem⁹ p man⁹ dn̄i in terra egypti qn̄ sedebam⁹ sup ollas carniū, ⁊ comedebamus panes i saturitate. Cur induxistis nos in desertū istud vt occideretis oēm multitudinē hanc fame. Dixit autē dn̄s ad moysē ⁊ aarō. Ecce ego pluā vobis panes de celo: egrediat̄ ppl̄s ⁊ colligat q̄ sufficiūt p singulos dies: vt tēptē eū vtrū ambulet i lege mea an nō. Die aūt sexta parāt qđ inferant: ⁊ sit duplū q̄ colligere solebant p singulos dies. Dixerūtq; moyses ⁊ aaron ad oēs filios isrl̄. Uespe scietis q̄ dn̄s eduxerit vos de terra egypti: et mane videbitis gloriā dn̄i. Audiuit enī murmur vestrū cōtra dn̄m. Nos vero qđ sum⁹ q; musitatis cōtra nos. Et ait moyses. Dabit vobis dn̄s vespere carnes edere: ⁊ mane panes in saturitate: eo q̄ audierit murmurationes vestras: quib⁹ murmurati estis cōtra eum. Nos enī qđ sum⁹? Nec cōtra nos est murmur vestrum sed cōtra dn̄z. Dixitq; moyses ad aarō. Dic vniuerse cōgregationi filiorꝝ isrl̄. Accedite corā dn̄o, audiuit enī murmur vestrū. Cūq; loqret aarō ad vniuersū cetū filiorū isrl̄: respexerunt ad solitudinē: Et ecce gloria dn̄i apparuit in nube. ¶ Statim sequat̄ euāgeliū: ⁊ legat̄ in eodē loco a diacono ad orientē couerso more simplicis festi, post acceptā bn̄dictionē cum Dominus vobiscū. Gloria tibi dn̄e. more solito. ¶ Secundum Johānem.

IN illo tpe. Turba multa q̄ cōuenerat ad diē festū: cū audisset q; iesus venit hierosolymā: accepe-

rũt ramos palmarũ ⁊ pcesserũt obuiã ei:et clamabãt. Osãna bñdict⁹ q̃ venit in noĩe dñi:rex isrl'. Et inuenit ies⁹ asellũ ⁊ sedit sup eũ:sicut scriptũ est. Noli timere filia sion ecce rex tuus venit tibi mãsuetus, sedẽs super pullũ asine. Hec nõ cognouerũt discipuli ei⁹ p̄mũ:sed qñ glorificatus est iesus:tũc recordati sunt qꝛ hec scripta erãt de eo,⁊ hec fecerũt ei. Testimoniũ ergo perhibebat turba que erat cum eo: quando lazarũ vocauit de monumẽto:⁊ suscitauit eum a mortuis. Propterea et obuiam venit ei turba: qꝛ audierunt eum fecisse hoc signũ. Pharisei ergo dixerunt ad semetipsos. Uidetis qꝛ nichil proficimus:ecce mundus totus post eũ abiit.
¶ Finito euãgelio sequat̃ bñdictio florũ ⁊ frõdiũ a sacerdote cappa serica rubea iduto sup gradũ altaris ad australẽ cõuerso:corã dextro cornu altaris hoc modo.

Exorciso te creatura florũ ⁊ frõdiũ in nomine dei pa ✠ tris oĩpotẽtis:⁊ in noĩe iesu ✠ christi filij ei⁹ dñi nrĩ:⁊ in virtute spũs ✠ scti. Proinde oĩs virt⁹ aduersarij:oĩs exercit⁹ diaboli,oĩs potestas inimici:oĩs incursio demonũ eradicare ⁊ explãtare ab hac creatura florũ et frondium, vt ad dei gratiam festinantium vestigia insidiando non assequaris. Per eum qui venturus est iudicare viuos et mortuos et seculum per ignem. ℟. Amen.

¶ Deide seq̄uāt hec seq̄ntes orōnes sine Dñs vobiscū. sed tm̄ cū Oremus. ⁊ finiāt sub tono lectionis vīs. Or.

O Mīps sēpiterne deus: q̄ i diluuij effusiōe noe famulo tuo p̄ os colūbe gestantis ramū oliue pacē terris redditā nūtiasti: te supplices exoram9: vt hāc creaturā florū et frōdiū: spatulasq3 palmarū seu frōdes arborū quas ante ɔspectū glīe tue offerrim9: veritas tua sāctifi ✠ cet: vt deuot9 popul9 in manib9 eas suscipiēs bñdictionis tue gratiā cōsequi mereaꝛ. Per xp̄m. Or.

D Eus cui9 filius p̄ salute generis humani de celo descēdit ad terras: et appropinquāte hora passionis sue hierosolymā i asino sedēs venire: et a turbis rex appellari ⁊ laudari voluit: auge fidē in te sperātiū, ⁊ supplicū preces clementer exaudi. Ueniat q̄s dñe sup nos mia tua: et hos palmarū ceterarūq3 arbor̄ ramos bñ ✠ dicere dignare: vt oēs q̄ eos laturi sunt: bñdictionis tue dono repleanꝛ. Concede ergo vt sicut hebreorū pueri osāna in excelsis clamātes eidē filio tuo dño nr̄o cū ramis palmarū occurrerunt: nos ita arborū ramos gestātes, cū bonis operib9 occurram9 obuiā christo: et perueniam9 ad gaudiū sempiternū. Per xp̄m. Oratio.

D Eus qui dispersa cōgregas, ⁊ cōgregata cōseruas: q̄ populis obuiā christo iesu ramos palmarū portātib9 ceterarūq3 arborū bñdixisti: bñ ✠ dic etiā ⁊ hos ramos palmarū ceterarūq3 arborū: quos famuli ad tui noīs bñdictionē fideliter suscipiunt, vt in quēcūq3 locū itroducti fuerint: tuā bñdictionem habitatores illius loci oēs cōsequāꝛ, ita vt oī aduersa valetudīe effugata dextera tua p̄tegat quos redemit. Per eundē.

¶ Hic aspgāꝛ flores ⁊ frondes aqua bñdicta ⁊ thurificenꝛ deinde dicaꝛ Dñs vobiscū. et Orem9. Or.

D Omine iesu xp̄e mūdi ɔditor ⁊ redēptor: q̄ nr̄e li

berationis et saluationis gratia: ex summa celi arce descendere et carnem sumere, et passionem subire dignatus es: quique sponte propria, loco eiusdem propinquans passionis, a turbis cum ramis palmarum obuiantibus, benedici, laudari, et rex benedictus qui venit in nomine domini veniens clara voce appellari voluisti: tu nunc nostre confessionis laudationem acceptare: et has palmarum ceterarumque arborum ac florum ramos bene ✠ dicere et sancti ✠ ficare digneris: vt quicunque in tue virtutis obsequio exinde aliquid tulerit: benedictione celesti sanctificatus, peccatorum remissionem et vite eterne premia percipere mereatur. Per te iesu saluator mundi rex glorie: qui cum patre. &c.

His itaque pactis statim distribuantur palme et interim cantentur he due antiphone.

Pueri hebreorum tollentes ramos oliuarum obuiauerunt domino clamantes et dicentes osanna in excelsis. Alia antiphona. Pueri hebreorum vestimenta prosternebant in via et clamabant dicentes osanna filio dauid benedictus qui venit in nomine domini.

¶ Feria.v.i cena dñi. In primis fiat recõciliatio penitẽtiũ hoc modo nona cãtata eat pcessio sicut i capite ieiunij. Pergat excellẽtior sacerdos ad ostiũ eccl'ie occidẽtis idut⁹ vestib⁹ sacerdotalib⁹: i cappa serica rubea cũ duob⁹ diaconis albis cũ amictib⁹ idutis: absq subdiacono: & sine cruce p mediũ chori precedente vexillo celicino: sintq presentes in atrio ecclesie q reconciliãdi sunt. Et si eps adest principalis archidiaconus ex parte penitẽtiũ. s. extra ostiũ ecclesie in cappa serica legat hanc lectionem sequentem que nõ legatur episcopo absente.

Adest tps o venerãde põtifex votiuũ afflictis: cõgruũ penitẽtib⁹, optabile tribulatis. Assũt filij tui pr: quos deo p spm sãctũ vera mr ecclesia cũ letitia peperit: sed iterũ suadẽte diabolo a sua integritate corruptos aut miseros factos exules: nouis quotidie dolorib⁹ ingemiscit. Pro his suppliciter orant: qcunq felices i sinu suo remãserint: quiq diuina ptegẽte se clemẽtia fide stabiles pstiterunt. Parce hodie pr: & toto bonitatis tue ipetu fluat nobis fõs ille dauid: patẽs i ablutiõe mẽstruate mulieris, nulli iproperãs, nullũ reijciẽs nullũ excludens. Quãuis eni a diuitiis supne pietatis nichil tẽporis vacet: nũc tn largior est p indulgentiã remissio pctõrũ: & copiosior est p gratiã assũptio renascẽtiũ. Accepisti a dño anullo discretionis et honoris: vt q signãda sunt signes: & q aperiẽda sũt pdas: & q ligãda sũt liges: & q soluẽda sũt soluas atq credentib⁹ fidẽ baptismatis lapsis aũt & penitẽtib⁹ p mysteriũ recõciliatiõis ianuas regni celestis apias: lauãt aq lauãt lachryme. Maria fleuit & suscepta est. Negauit apl's: & qr fleuit amarissime restitut⁹ est. Publican⁹ de theloneo apl'atũ meruit: latro de cruce paradisũ itrauit. Suscept⁹ a pre clemẽtissimo fili⁹ ille iunior q tn porcos pauit

q̃ paterne hereditatis preciosa stipẽdia infeliciter dissi-
pauit. Inde etiã est q̄ hodie tui supplices: postq̃ in va-
rias formas criminũ: neglectu mãdatorum celestiũ: et mo-
rũ pbabiliũ trãsgressiõe ceciderũt hũiliati atq̃ pstrati
pphetica voce dicẽtes. Peccauim⁹ cũ patrib⁹ nr̃is: iniu-
ste egim⁹ iniq̃tatẽ fecim⁹. Mãducauerũt sicut scriptũ est
panẽ doloris: lachrymis stratũ rigauerũt, cor suũ luctu
corp⁹ suũ afflixerũt ieiuniis: vt aiar̃ reciperẽt quã pdi-
derãt sanitatẽ. Plorat cũ istis: immo p istis plorare et ora-
re nõ desistit mr̃ sctã eccl'ia et lachrime ei⁹ i maxillis ei⁹:
quia tẽpus miserendi eius. Moueat pietatẽ tuã vox fi-
delis et flebilis: moueat gemit⁹ et habit⁹ ipse miserorũ.

¶ Finita lectiõe icipiat eps añ. scꝫ ifra pdictũ ostiũ ɔuers⁹ ad boreale signũ faciẽdo cũ manu sua dextera ad penitentes quasi illos vocãdo. Deinde ex pte penitentiũ. s. extra ostium dicat ita dia.

V Eni te veni

Flectam⁹ genua

Alt⁹ diaconus ex parte epi dicat.

Leuate.

¶ Ita dicat tribus vicib⁹: ita tñ q̄ post tertiã repetitionem antiphonã non dicatur Flectamus genua, sed chorus sequatur totam antiphonam cantore incipiente hoc modo.

F i lij audite me timorem domini do cebo vos. ps.

Benedicã dñm in omni tẽpore: sẽp laus ei⁹ in ore meo.

Tot⁹ ps̄ dr̄ sine **Gloria pr̄i.** et post vnūquēq3 vsū repetat̄ ā **Venite.** Dū p̄s. cātat̄ a choro cū āt. sēp manuatim penitētes. ab aliquo presbytero de choro: habitu nō mutato reddātur sacerdoti executori officij: et ab ipso restituāt̄ ecclesie gremio. Cū si eps̄ p̄sēs fuerit: penitētes a p̄sbyteris archidiacono ꝛ ab archidiacono reddāt̄ epō. ꝛ ab ipso ecclesie gremio. Quib⁹ expletis p̄cessio more solito i chorū redeat. Deide p̄sternāt se oēs clerici. ꝛ dicāt septē p̄os penitētiales in choro. Sacerdos vero cū suis ministris p se aū altare dicat cū **Glia pr̄i.** et **Sicut erat.** ꝛ cū ā. **Ne reminiscaris.** Qua finita sequat̄ **Kyrie eleisō. Xpe el. Kyrie el. Pr̄ nr̄.** Hec oīa sine nota dicāt tā a sacerdote cū suis mīstris: q̄ a toto choro. Deide erigat se sacerdos ꝛ dicat sup p̄ p̄sīm cōuersus ad australē corā dextro cornu altaris sic.

Et ne nos iducas in tētationē. Sed libera nos **Saluos fac seruos tuos ꝛ ancillas tuas. De⁹ me⁹ sperātes i te. Cōuertere dn̄e vsq3 quo. Et depcabilis esto sup seruos tuos. Mitte eis dn̄e au̇x malo. auxiliū de scō. Et de syon tuere eos. Adiuua nos de⁹ salutaris nr̄. Ep ppter gloriā nois tui dn̄e libera nos ꝛ propitius esto pc̄tis nr̄is propter nomen tuū. Dn̄e exaudi orationē meam. Et clamor me⁹ ad te veniat. Dn̄s vobiscū. Et cum spū tuo. Oremus.** Oratio.

Adesto dn̄e supplicatiōib⁹ nr̄is: ꝛ me q̄ etiā mia tua p̄rim⁹ idigeo clemēter exaudi: vt quē nō electiōe meriti s3 dono gr̄e tue c̄stituisti hui⁹ operis ministrum: da fiduciam tui muneris exequendi: et ipse in nostro ministerio quod tue pietatis est operare. Et sic finitur.

Per dñm nr̃m iesũ xp̃m filiũ tuũ. Qui tecum viuit ꝛ regnat. Et dñr oẽs orationes sequentes cum Oremus. ꝛ finiantur sub tona supradicto. Non dicit Dominus vobiscũ. nisi ante primã orationẽ tantum. Alia oratio.

Deus humani gñis benignissime cõditor: ꝛ misericordissime reformator: q̇ hoiem inuidia diaboli ab eternitate deiectũ: vnici filij tui p̃cioso sãguine redemisti viuifica hos famulos tuos quos tibi nullatenus mori desideras: et q̇ nõ derelinq̇s deuios, assume correctos. Moueãt pietatẽ tuã q̃s dñe horũ famulorũ tuorũ lachrymosa suspiria: tu eoꝝ medere vulnerib9: tu iacẽtibus manũ porrige salutarẽ: ne ecclesia tua aliquã sui corporis portiõe vastet: ne grex tu9 detrimentum sustineat: ne de familie tue dãno inimic9 exultet: ne renatos lauacro salutari mors secũda possideat. Tibi ergo dñe supplices cordis ꝛ fletũ effundim9: tu parce cõfitẽtib9: vt sic in hac mortalitate pctã sua te adiuuãte defleant: quatin9 i tremẽdi iudicij die sentẽtiã dãnatiõis eterne euadãt: ꝛ nesciãt piissime pr̃ qđ terret i tenebris, qđ stridet in flãmis, atq3 ab erroris sui via ad iter reuersi iusticie: nequaq̃ vltra vulnerib9: sauciẽt sed itegrũ sit eis atq3 ppetuum et quod gratia tua contulit, ꝛ quod mĩa reformauit, Per christũ dñm nostrũ. Oremus. Oratio

Domine sctẽ pr̃ ops eterne de9: q̇ vulnera nr̃a curare dignat9 es, te supplices exoram9 ꝛ petim9 nos humiles tui sacerdotes vt nr̃is p̃ctb9 aurẽ tue pietatis inclinare digneris: atq3 ad penitẽtiã ꝯfessiõe mouearis: remittasq3 oĩa crimina, ꝛ pctã vniuersa condones: desq3 his famulis tuis dñe p supplicijs veniã: pro merore letitiã: p morte vitã. Ut q̇ ad tantã opẽ celestis apicis deuoluti sũt: de tua mĩa ꝯfidẽtes, ad bona pacifici p̃mij tui: atq3 ad celestia dona puenire mereant. Per

dn̄m nr̄m iesū. Hic nō dicitur: Oremus. sed Absolutio.

Absoluimus vos vice beati petri apl'oꝝ principis: cui dedit dn̄s potestatē ligandi atq; soluendi, et quātum ad vos ptinet accusatio: et ad nos remissio sit vobis oipotens deus vita et salus, et oim pctōꝝ vestrorū pius indultor. Qui viuit et regnat cū deo pr̄e in vnitate spūs scti deus. Per oia secula seculoꝝ. Amē. Et sic surgāt oēs a prostratiōe osculātes terrā vel formulas sacerdote sic dicēte. Qui viuit. etc. Tūc si episcopus adest: fiat bn̄dictio sup ppl'm adhuc in pstratione hoc modo.

Benedictio dei patris oipo ✠ tētis et fi ✠ lij et spi ✠ ritus sācti: descēdat sup vos et maneat sēper. ℟. Amen.

Deinde incipiat missa vt in graduali ptinet. Et postea tres pueri ante olei cōsecrationem in superpelliciis ad gradum chori stantes simul cantent hunc hymnum.

O Redemptor sume carmē temet conti nētium.

Chorus idem repetat post vnūquemq; vsū. Pueri. vs.

Audi iudex mortuorū vna spes mortalium audi voces proferentum donum pacis premium.

Chorus O redēptor. Pueri. vsus.

Assit flamē sacrosanctū olim p diluuium q̄ ramū tulit

Chorus O redemptor. pue

olive ad archã ec clesie. ri. Versus Arbor feta alma lu

ce hoc sacrãdũ ptulit fert hoc pna pſẽs turba salvato

Chorus O redemptor. pue

ri seculi. ri. Versus. Cõsecrare tu dignare rex perẽnis

patrie hoc olivum signũ vivũ cõtra iura demonũ.

Chorus O redemptor. pue

ri. Versus. Ut novet sexus ois unctione crismatis et me

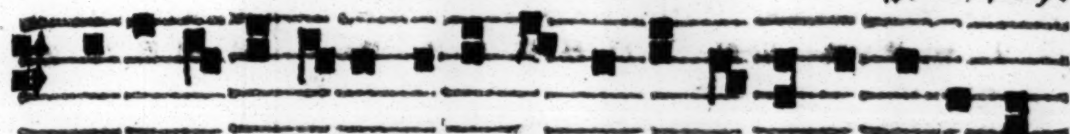
Chorus O redemptor. pue

detur sauciata dignitatis gloria. ri. Versus. Stãs ad

aram ymo supplex ifulat' põtifex debitũ psolvat oẽ cõ

Chorus O redemptor. pue

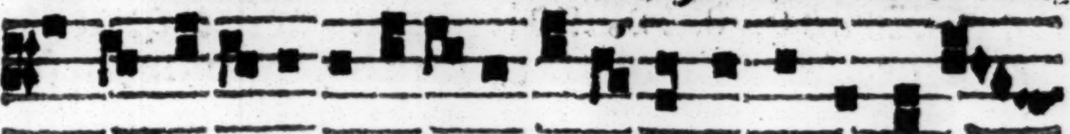
secrato crismate. ri. Versus. Tota mẽte sacro fõte au

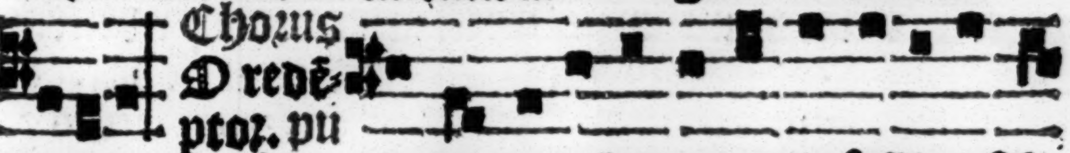
fugantur crimina viua mente sacrosancta influunt

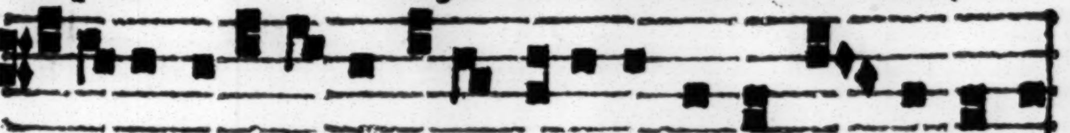
ca rismata. eri. ꝟ. Sit dies hec festa nobis secu-

lorum seculis sit sacrata laude digna nec senescat

tempore. eri. ꝟ. Sit hec dies leta cunctis festiua fi-

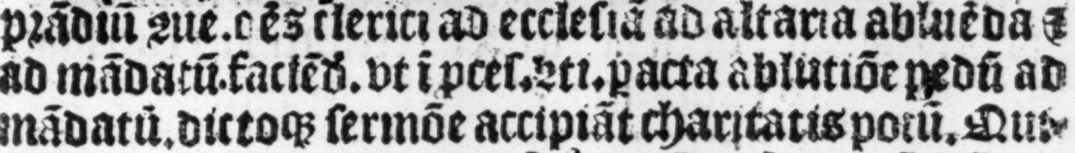

delibus auge fidem dona pacē in nostris temporibus.

Chorus O redē- ptor. pu- eri. ꝟ.

Laus perennis deo patri gloriaqꝫ fi lio ho-

Chorus O redē- ptor.

nor virtus et potestas amborū pa raclito. Post prādiū 9ue. oēs clerici ad ecclesiā ad altaria abluēda ⁊ ad mādatū faciēd. vt i pces. 9ti. pacta ablutiōe pedū ad mādatū, dictoqꝫ sermōe accipiāt charitatis potū. Quib9 rite pactis, vn9 sacerdotū dicat pces has, mō seq̄nti.

Suscepimus deus misericordiam tuam. In medio templi tui. Tu mandasti. Mandata tua custodiri nimis. Ecce quam bonum et quam iocundum. Habitare fratres in unum. Domine exaudi orationem meam. Et clamor meus ad te veniat. Dominus vobiscum. Et cum spiritu tuo. Oremus.

Adesto quesumus domine officio servitutis nostre: quia tu pedes lavare dignatus es tuis discipulis: ne despicias opera manuum tuarum que nobis retinenda mandasti: et sicut hic exteriora abluuntur inquinamenta corporum: sic a te omnium nostrorum interiora mundentur peccata. Quod ipse prestare digneris. Qui cum patre et spiritu sancto vivis et gloriaris deus. Per omnia secula seculorum. Amen. ¶ Si vero nullus alius clericus sermonem faciens ceteris ut prius peractis post ablutionem pedum dicuntur preces predicte. Deinde legatur sequens evangelium a quodam diacono de secunda forma in suppellicijs ad modum lect. cum suo titulo benedictione prius petita ab excellentiore: fratribus iterum capitatis potum sumentibus et legatur usque ad illum locum. Surgite eamus hinc. et ita recedant evangelium S. Joannem

In illo tempore. Dicit Jesus discipulis suis. Amen amen dico vobis: Non est servus maior domino suo: neque apostolus maior eo qui misit illum. Si hec scitis beati eritis si feceritis ea. Non de omnibus vobis dico. Ego scio quos elegerim: sed ut impleatur scriptura. Qui manducat panem mecum: levabit contra me calcaneum suum. Amodo iam dico vobis priusquam fiat: ut cum factum fuerit credatis quia ego sum. Amen amen dico vobis: quia qui accipit si quem misero, me accipit: qui autem me accipit, accipit eum qui me misit. Cum hec dixisset Jesus, turbatus est spiritu: et protestatus est et dixit. Amen

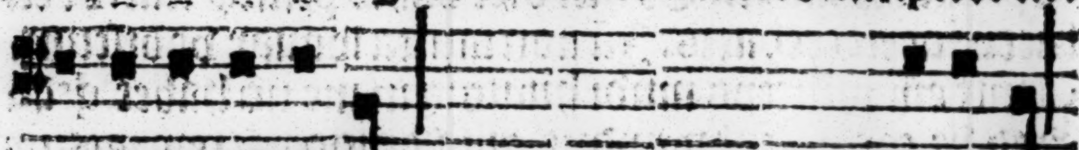
amen dico vobis: q2 vnus ex vobis me tradet. Aspicie-
bant ergo ad inuicē discipuli: hesitātes de quo diceret.
Erat aūt recūbens vnus ex discipulis ei9 in sinu Jesu:
Innuit ergo huic Symō Petr9: & dixit ei. Quis est de
quo dicit? Itaq3 cū recubuisset ille supra pect9 Jesu: di-
xit ei. Dn̄e quis est? Rn̄dit Jesus. Ille est cui ego intin-
ctū panē porrexero. Et cū intinxisset panē: tradidit Ju
de simōis scariothis. Et post buccellā: tūc itrouit in il-
lū sathanas. Et dicit ei Jesus: Qd facis: fac citi9. Hoc
aūt nemo sciuit discūbētiū: ad qd dixerit ei, qdā aūt pu-
tabāt q2 loculos habebat iudas q2 dixisset ei Jes9. Eme
ea q̄ vobis opus sūt ad diē festū: aut egenis vt aliqd da
ret. Cū ergo accepisset ille buccellā: exiuit ɔtinuo. Erat
aūt nox. Cū autē exisset dixit Jes9. Nūc clarificat9 est fi
lius hois: & de9 glorificat9 est in eo. Si de9 clarificat9
est in eo: & de9 clarificabit eū in semetipso: & cōtinuo cl a
rificauit eū. Filioli: adhuc modicū vobiscū sum. Quere
tis me: & sicut dixi iudeis. Quo ego vado: vos nō pote
stis venire. Et vobis dico modo: Mādatū nouū do vo-
bis: vt diligatis inuicē sicut dilexi vos: vt & vos inuicē
diligatis. In hoc cognoscent oēs q2 discipuli mei estis:
si dilectionē habueritis ad iuicē. Dicit ei symō Petr9.
Dn̄e quo vadis? Rn̄dit Jes9. Quo ego vado: nō potes
me modo seq: seqris aūt postea. Dicit ei Petr9. Quare
nō possum te modo seq: aiam meam p2o te ponā? Rn̄dit
Jesus. Animā tuā pones p me? Amen amen dico tibi:
nō cantabit gallus donec ter neges me. Et ait discipu
lis suis. Nō turbet cor vestrū, neq3 formidet. Creditis
in deū: & i me credite. In domo p̄ris mei: mās iōes mul-
te sūt. Si quominus dixissē vobis: q2 vado parare vo-
bis locū. Et si abiero & p̄parauero vobis locū: iterū ve
niā & accipiā vos ad meipsū: vt vbi ego sū & vos sitis.

Et quo ego vado scitis: et viam scitis. Dicit ei Thomas. Dñe nescim⁹ quo vadis. Et quomodo possum⁹ viã scire? Dicit ei Jesus. Ego sum via, veritas, ⁊ vita. Nemo venit ad patrẽ nisi p me. Si cognouissetis me: et patrẽ meũ vtiq cognouissetis. Et amodo cognoscetis eũ: ⁊ vidistis eũ. Dicit ei philippus. Dñe ostẽde nobis patrẽ: ⁊ sufficit nobis. Dicit ei Jesus. Tãto tẽpore vobiscũ sum: et non cognouistis me. Philippe: q̇ videt me videt ⁊ patrẽ meũ. Quomodo tu dicis, ostende nobis patrẽ? Nõ creditis q2 ego i patre: ⁊ pater i me est? Uerba q̃ ego loquor vobis: a meipso nõ loquor. Pater aũt in me manẽs, ipse facit opera. Nõ creditis q2 ego i patre: ⁊ pater in me est? Alioquin pp̄ter ipsa opera credite. Amẽ amẽ dico vobis: q̇ credit in me: opa q̃ ego facio et ipse faciet: et maiora horũ faciet: q2 ego ad patrẽ vado. Et q̃dcunq petieritis patrẽ in noīe meo: hoc faciã vt glorificet̃ pater in filio. Si quid petieritis patrẽ in noīe meo: hoc faciã. Si diligitis me: mandata mea seruate. Et ego rogabo patrẽ: et aliũ paraclitũ dabit vobis: vt maneat vobiscũ i eternũ. Spiritũ veritatis quẽ mũdus nõ potest capere: q2 nõ videt eũ nec scit eũ. Uos aũt cognoscetis eũ: q2 apud vos manebit ⁊ in vobis erit. Nõ relinquã vos orphanos: veniam ad vos. Adhuc modicũ: et mũdus iã nõ videt me. Uos aũt videbitis me: q2 ego viuo et vos viuetis. In illo die vos cognoscetis q2 ego iã in patre meo: ⁊ vos in me: et ego in vobis. Qui habet mãdata mea ⁊ seruat ea: ille est q̇ diligit me. Qui aũt diligit me: diliget̃ a patre meo. Et ego diligã eũ: ⁊ manifestabo ei meipsũ. Dicit ei iudas: nõ ille scariothis. Dñe q̃d factũ es: q2 manifestaturus es nobis teipsũ ⁊ nõ mũdo? R̄ndit ies⁹ ⁊ dixit ei. Si q̃s diligit me: sermonẽ meũ seruabit: et pr̄ me⁹ diliget eũ:

& ad eũ veniem⁹: et mãsionẽ apud eũ faciem⁹. Qui nõ diligit me, sermones meos nõ seruat. Et sermonẽ quẽ audistis nõ est me⁹: sed ei⁹ q̃ misit me pr̃is. Hec locutus sũ vobis: apud vos manens. Paraclit⁹ autẽ spũs sãct⁹ quẽ mittet pr̃ in nomine meo: ille vos docebit omnia: & suggeret vobis oĩa quecunq; dixero vobis. Pacẽ relinquo vobis: pacem meã do vobis. Nõ quomodo mund⁹ dat: ego do vobis. Nõ turbet̃ cor vestrum: neq; formidet. Audistis q2 ego dixi vobis: vado et venio ad vos. Si diligeretis me, gauderetis vtiq; q2 vado ad patrẽ: q2 pr̃ maior me est. Et nũc dixi vobis priusq̃ fiat: vt cũ factũ fuerit credatis. Jã non multa loquar vobiscum. Venit eñ princeps mũdi huius: & in me nõ habet q̃cq̃. Sed vt cognoscat mundus quia diligo patrem: & sicut mãdatũ dedit michi pr̃, sic facio. Surgite eamus hinc.

Sabbato ĩ vig. pasc. ɔgregatis clericis ĩ choro dictaq; hora. ix. executor officij idut⁹ vestib⁹ sacerdot. ĩ cappa serica rubea: diacon⁹ dalmatica: subdiacon⁹ tunica induti cũ ceteris ministris altaris albis cũ amictib⁹ indutis: sine lumiẽ & cereis: & sine cruce & sine igne ĩ thuribulo: q̃dã etiã de pruna forma. s. accolit⁹ ĩ suppellicio cereũ extinctũ ex trib⁹ cãdelis tortis ĩ vnũ ĩ pte iferiori: & ĩ supiori ab inuicẽ diuisis: sup quãdã hastã deferẽs: & pcessi. pcedens post portionẽ aq̃ bñdicte p mediũ chori ad fõtes & ad nouũ ignẽ bñd[illegible]cedum processionaliter eant choro sequẽte: habitu nõ mutato, excellentioribus precedentib⁹. Et ad colũnã ex parte australi iuxta fontẽ: vbi sacerdos executor officij ignem bñdicat, qui accẽdatur ibidẽ videlicet in medio iter duas colũnas. In eundo vero dicit̃ ps. Dñs illuminatio. sine nota et sine Gl'ia pr̃i. alternatim a toto choro. Hoc mõ fiat statio ad ignẽ bñdicendũ. Sacerd. vero iuxta ignẽ stat ad

oriente conuersus: et ad sinistrū eius stet dia. subdiaconus ad sinistrū diaconi vnus vero ceroferarius stet sacerdoti opposit⁹: ad dextrū cuius stet puer ferens librū primior sacer. alius vero ceroferarius stet retro sacer. ad dextrum cui⁹ stet portitor aq̄ primior sacer. et vlti. loco retro oēs a parte occidētali stet portitor haste cū cereo. et ex alia parte ignis videlicet ex pte australi stet thuribu. ad accipiēdū ignē in thuribulū post bñdictionē oib⁹ istis ministris ad sacer. cōuersis: choro interi circūstāte vcz ex pte boreali vt patet vbi protrahit statio. Sequat bñdictio ignis solēniter a sacerd. incipiēte sic.

Dominus vobiscum. Oremus.

Domine de⁹ nr̄ pr̄ ops: lumē indeficiēs, conditor oīm luminū: exaudi nos famulos tuos et bñ ✠ dic hunc ignē: q̄ tua sctificatiōe atq̄ bñdictiōe cōsecret. Tu illuminās oēm hoiem venientē in hunc mundum, illumina conscientias cordis nostri igne tue charitatis vt tuo igne igniti, tuo lumine illuminati: expulsis a cordibus nostris pctōꝝ tenebris: ad vitā te illustrante puenire mereamur eternā. Et sicut illuminasti ignem moysi famulo tuo p columnā ignis ambulāti in mari rubro: ita illustra nr̄m lumē: et cādela q̄ de eo fuerit accēsa i honore maiestatis tue semp pseueret bñdicta: vt q̄cūq̄ ex eo lumine portauerit, sit illuminat⁹ lumie grē

spiritualis, Per dominū nostrū. &c. seculorum. Amē.

¶ Omnes orationes dicuntur cum Orem⁹. sub tono

predicto. Hic aspergatur aqua benedicta super ignem.
Deinde dicatur Dñs vobiscum. et Oremus. Oratio.

Domine sancte pater omnipotens eterne deus, bene ✠ dicere ⁊ sanctificare digneris ignē istū: quem nos indigni per inuocationem vnigeniti filij tui domini nostri iesu christi benedicere presumimus. Tu clementissime pater eum tua benedictione san ✠ ctifica: ⁊ ad profectum generis humani peruenire concede. Per eundem christum dominum nostrum. Oremus.

Celesti nos lumine q̄s dñe semꝑ et vbiqꝫ preueni: vt mysterium cuius nos participes esse voluisti: ⁊ puro cernam⁹ intuitu, et digno percipiamus effectu. Per dñm nostrum iesum christum filium tuū. ¶ Deinde sequatur bñdictio thymiamatis siue incensi hoc modo.

Exorcizo te immundissime spūs: et oē fantasma inimici. In noīe dei patris oīpotētis: et in noīe filij eius iesu christi dñi nr̄i: vt exeas ⁊ recedas ab hac creatura thymiamatis siue incensi: cum omni fallacia atqꝫ nequitia tua: vt sit hec creatura sanctificata in nomine eiusdē dñi nostri iesu christi: vt oēs gustātes, tangētes, siue odorātes eam: virtutem et auxilium percipiāt spūs sc̄ti. Ita vt vbicunqꝫ hoc incensum vel percipiant fuerit: ibidē nullaten⁹ appropinquare audeas: nec aduersa inferre presumas: sed quicūqꝫ spūs immunde es, cū omni versutia tua procul inde fugias atqꝫ discedas adiuratus. Per virtutem et nomē dei patris omnipotentis et iesu christi filij eius domini nostri: qui vētur⁹ est in spiritu sācto iudicare viuos ⁊ mortuos: et te preuaricatorem: et seculum per ignem. Amen. Oratio.

Eternam ac iustissimā pietatē tuam deprecamur dñe sc̄tē pater oīpotēs eterne deus: vt bene ✠ dicere digneris hanc thymiamatis vel incensi speciem:

vt sit excelse maiestati tue in odorē suauitatis acceptū. Sit a te hec species bñdicta: sit per inuocationē sancti nominis tui sanctificata: vt vbicunqꝫ fumus ei⁹ peruenerit, extricetur et effugetur omne genus demoniorum sicut incensū iecoris piscis quem raphael archangelus Tobiā famulum tuū docuit cū ascēdit ad Sare liberationem. Per christum dñm nostrum. Amen Oremus.

Descēdat bñdictio tua dñe sup hāc speciē incēsi et thymiamatis: sicut i illo die de quo dauid pphe ta tu⁹ cecinit dicēs. Dirigat oratio mea sicut incēsū in cōspectu tuo. Sit nobis odor cōsolatiōis suauitatis et grē: vt fumo isto effuget oē fantasma inimici mētis et corporis: vt sim⁹ pauli apostoli voce bonus odor deo. Effugiāt a facie hui⁹ incēsi ꝛ thymiamatis oēs demonis incursꝰ sicut puluis a facie vēti, et sicut cera a facie ignis. Presta hoc piissime pr̄ boni odoris incensum ad opus ecclesie tue ob causā religionis iugiter pmanere: vt mystica nobis significatiōe spiritualiū virtutū fragrās ostēdat odor suauitatē. Tua ergo q̄s oīps de⁹ immense maiestatis dextera hāc creaturā bñ ✠ dicere ex diuersarū rerū cōmixtione cōfectā dignare: et in virtute sancti tui nois oēs immundorū spirituū fantasticos incursus effugare: oēsqꝫ morbos reddita sanitate expellere: vt vbicūqꝫ fumus aromatum ei⁹ afflauerit: mirabiliter possit atqꝫ in odore fragantissimo tibi perpetua suauitate redolere. Per christum dñm nostrum. Amē.

¶ Postea impleatur thuribulū de carbonib⁹ cū incēso: ꝛ incēsetur nouus ignis: deinde accendatur cereus sup hastam de nouo igne: ceteris luminaribus prius extinctis: ꝛ redeat processio more solito in chorū. In redeundo duo clerici de scda forma in superpelliciis post sacerdotem incedentes canteut hos v̄s⁹ seq̄ntes hoc modo.

Nuentor rutili dux bone luminis qui certis vicibus tempora diuidis merso sole chaos in gruit horridum lumen redde tuis christe fideli bus.

Chorus idē repetat post vnūquēqz.

V. Clerici. V. Quāuis innumero sydere regiā lunariqz polum lāpade pinxeris incussu silicis lu mina nos ta mē mōstras saxigeno semine quere re. Ne nesci ret homo spē sibi luminis in christi solido corpore conditā qui dici stabilē se voluit petrā nostris igniculis vnde

genus ve nit. Splēdēt ergo tuis muneribus pater

flammas mo bilibus scilicet atria absentem[que] diem

lux agit emula quā nox cum lacero victa fugit pe

plo. Per quē splendor honor laus sapientia maiestas

bonitas et pietas tua regnum contineat nu mine

triplici texens purpureis secula secu lis.

Quo cantato sequatur benedictio cerei paschalis ab ipso diacono ad processionem induto post acceptam benedictionem ad borealem converso ad gradum presbyterij: ceroferariis diacono assistentibus vno a dextris reliquo a sinistris ad ipsum conversis: cereis extinctis. Subdiaconus vero textum tenēs stet ei opposit[us]: iuxta quem stet portitor haste ex vna parte: et ceroferarius cuiuscun[que] parui cerei ad fontes benedicendos ex alte=

ra parte eodem modo conuersi: post diaconū vero stet thuribularius. Diaconus accepta prius benedictione a sacerdote executore officij dicat. **Exultet iam angelica turba celorū.** &c. quam zozimus papa constituit sic.

Xultet iam angelica tyrba celorum: exultent diuina mysteria et pro tanti regis victoria tuba intonet saluta ris. Gau deat se tellus tātis irradiata fulgoribus et eterni regis splēdore lustrata totius orbis se sentiat a misisse ca ligi nem. Letetur et mater ecclesia tanti luminis adornata fulgoribus et magnis populorum vocibus hec aula re sul tet.

Quapropter astantibus vobis fratres charissimi ad

tam miram sancti huius luminis clarita-tem vna mecū

queso dei omnipotentis misericordiā inuoca te.

Ut qui me nō meis meritis intra leuitarum numerū

aggregare di gnatus est: luminis sui gratia infundē

te cere i huius laudem imple re per fici at.

Per dominū nostrū iesū christū filiū suū q̄ cū e o vi-

uit et regnat deus in vnitate spiritꝰ sancti. Per oīa secu-

la seculo rũ. Amẽ. Dñs vobiscũ. Et cũ spiritu tuo.

Sursum corda. Habemꝰ ad dominũ. Gra ti as

agamus domino de o nostro. Dignũ ⁊ iustum est.

VE re quia dignũ et iustũ est inuisibilẽ deũ

omnipotentẽ patrẽ filiũq; eiꝰ vnigenitũ dominũ no

strũ iesũ xp̄m cum sc̄o spi ritu toto cordis ac mẽtis

af fectu ⁊ vocis ministerio p̄sona re. Qui p nobis

eterno patri ade debitũ soluit ⁊ veteris piaculi cau-

tionem pio cruore deter sit. Hec sunt enim fe-

sta pas chalia in quib⁹ verus il le agn⁹ oc ciditur

eiusq; sanguine postes cõsecrantur. Hec nox

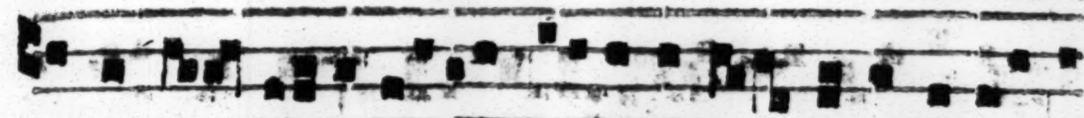
est in qua primũ patres nr̃os filios israel eductos de

egypto rubrum mare sic co vestigio transi re fe-

ci sti. Hec igitur nox est que peccatorum

tenebras columne illuminatio ne purga uit.

Hec nox est q̃ hodie per vniuersũ mũdũ in

chꝛisto cre dētes a vitiis seculi segre gatos ⁊ caligi-

ne peccatoꝛū reddit gratie sociat sanctita ti.

Hec nox est ī qua destructis vin-

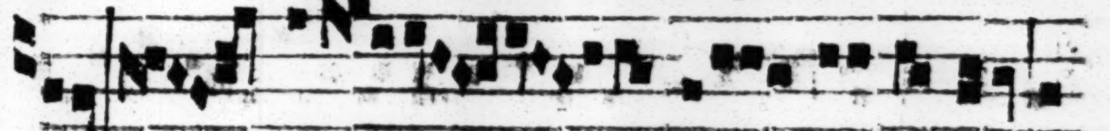
culis moꝛtis chꝛist⁹ ab inferis victoꝛ ascendit. Ni-

chil enī nobis nasci pꝛofuit ni si re dimi pꝛofuis-

set. O mi ra circa nos tue pietatis digna-

tio. O inestima bi lis dilectio charitatis: vt

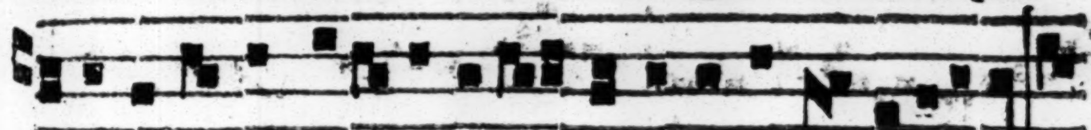

seruum redimeres fi lium tradidi sti. O certe

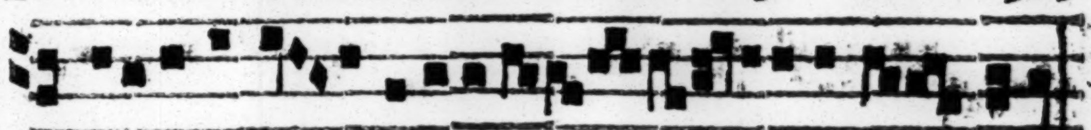
necessarium ade peccatum et nostrũ quod christi morte deletum est. O felix culpa que talem ac tantum meruit habere redemptorem.

O certe beata nox que sola meruit scire tempus et horam in qua christus ab inferis resurrexit. Hec nox est de qua scriptũ est: et nox vt dies illuminabitur et nox illuminatio mea in deliciis meis. Huius

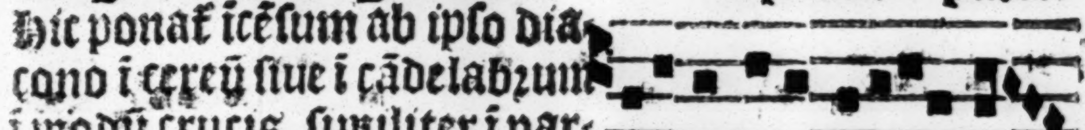

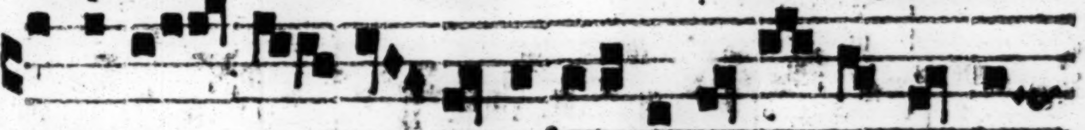

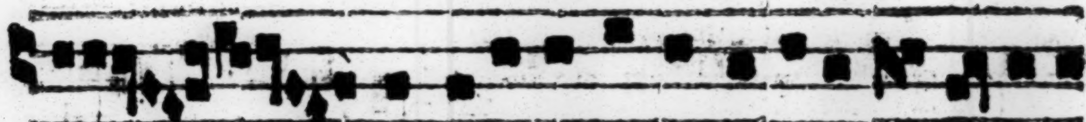
Hic ponatur icẽsum ab ipso diacono i cereũ sive i cãdelabrum i modũ crucis, similiter i parvum cereũ portitore accedẽte.

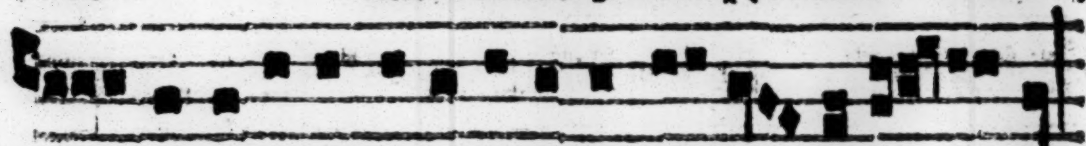

Sed iam colūne huius preconia nouim⁹

quam in honorem dei rutilans ignis accen dit.

¶ Hic accendatur cereus paschalis: et sic ardeat continue vsqꝫ post completo. in die pasche. Accendatur etiā quotidie per ebdoma. pasche ad matutinas: et ad missam: et ad vesperas. similiter fiat in octa. pasche. Omnibus vero dominicis ab octauis pasche vsqꝫ ad ascensionem domini ad missam tantum accendatur. In die vero ascensionis domini sicut in octauis pasche. Accendatur etiam in his festis. s. Marci euāgeli. Philippi et iacobi tantum. In annunciatione vero beate marie quando post octauas pasche celebratur. et in inuē tione crucis sicut in octauis pasche accenditur.

Qui li cet sit diuisus in partes.

Hic accendantur omnia luminaria per ecclesiam.

mutuati luminis detrimēta non nouit: alitur liquāti

b⁹ cereis quas i substātiā pretio se hui⁹ lāpadis apes

mater edu xit. O beata nox q̃

expoliauit e gyptios ditauit hebreos: nox ĩ qua terre-

nis celestia iũguntur. O ram9te do-

mine vt cereus iste in hono rẽ nominis tui con se-

cratus ad noctis huius caliginem destruẽdã in defi-

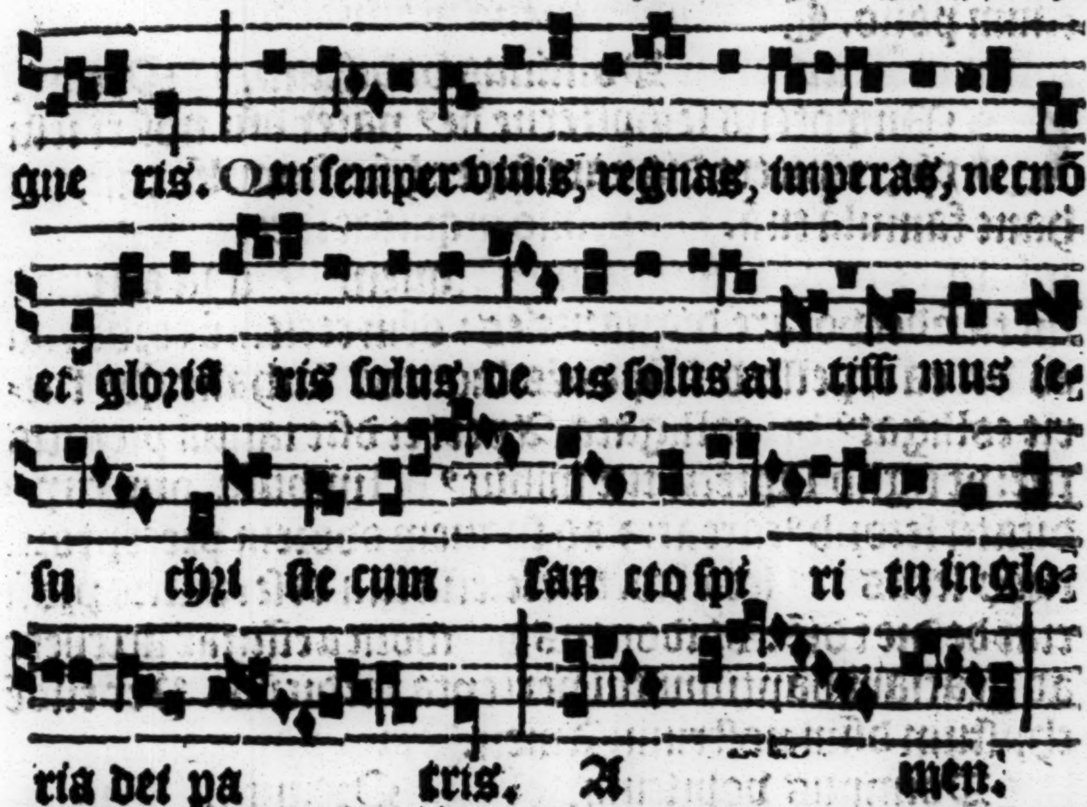
ciens perse ue ret. In odorem sua uita tis

acce ptus super nis luminaribus misceа-

tur. Flãmas e ius lucifer matuti nus inue niat.

Il le inquam lucifer qui nescit occa sum.

Il le qui regressus ab inferis hu mano ge-
neri serenus illu xit. R ze camur er-
go te do mine vt nos famulos tuos om nem
clerum et deuotissimum populum vna cum patre no-
stro papa N. atqz rege nostro N. necnon et
episcopo nostro N. quiete tempozum con ces-
sa in his pascha libus gaudiis conserua re di-

¶ Notandum est q candelabrum cum cereo paschali debet ammoueri feria. vi. in crastino ascēsionis domini ante missam, Cereus iste christum designat siue columnam que fuit hebreis: scilicet lux noctis et vmbra diei.

ORdo ad cathecuminū faciēdū. In primis deferat infās ad valuas ecclie ꝛ inquirat sacerdos ab obstetrice vtrū sit īfās masculꝰ an femina. Deinde si īfās fuerit baptizatꝰ domi: ꝛ quo noīe vocari debeat: licet ei baptizatꝰ fuerit domi ꝑpter ꝑiculū mortis: tn̄ totū habeat subseq̄uēs seruitiū: ꝑter interrogationē an ꝛ quo noīe debet vocari. ¶ Masculus aūt statuet a dextris sacerdotis: mulier vero a sinistris. His q̄itis faciat signū crucis cū pollice i frōte infātis ita dicēs. Signum saluatoris dn̄i nr̄i iesu xp̄i in frontē tuā pono. ꝛ postea pectore ita dicēdo. Signū saluatoris dn̄i nostri iesu xp̄i in pectus

Comp: Apost: Const: B. 7. c. 39.

tuum pono. ¶ Deinde tenens manum dexterã super caput infantis dicat Dominus vobiscum. et Oremus.

Omnipotens sempiterne deus pater dñi nostri iesu xpi, respicere dignare super hũc famulũ tuũ, vel hanc famulã tuã. Hic primo inquirat sacerdos nomen infãtis: et respõdeãt patrini N. quem vel quã ad rudimẽta fidei vocare dignatus es: oẽm cecitatẽ cordis ab eo vel ea expelle: disrũpe oẽs laqueus sathane quibus fuerit colligatus vel colligata. Aperi ei dñe ianuã pietatis tue: vt signo sapiẽtie tue imbutus vel imbuta, oim cupiditatũ fetoribus careat: et ad suauem odorem preceptorũ tuorum letus vel leta tibi in ecclesia tua deseruiat: et proficiat de die i diẽ: vt idoneus vel idonea efficiat accedere ad gratiam baptismi tui percepta medicina. Per eũdẽ christum dñm nostrum. Amen. Deinde dicatur oratio. sine Dominus vobiscum. sed cum Oremus. Oratio.

Preces nostras qs dñe clementer exaudi: et hunc electũ tuũ vel hanc electam tuam, Hic patrini et matrine nominent puerum N. crucis dñice: cuius impressione Hic faciat sacerdos crucem in fronte infãtis. eum vel eã signamus virtute custodi: vt magnitudinis glorie tue rudimẽta seruãs, per custodiã mãdatorum tuorũ ad noue regenerationis gloriã peruenire mereatur. Per xpm dñm nostrum. Amen. Oremus. Oratio.

Deus qui humani generis ita es conditor vt sis etiam reformator, propitiare populis adoptiuis: et nouo testamento sobolem noue prolis ascribe: vt filij promissionis quod non potuerunt assequi per naturam, gaudeant se recepisse per gratiã. Per dominum nostrum iesum. ¶ Exorcismus salis sine Oremus.

Exorcizo te creatura salis in noie dei patris oipotentis et in charitate dñi nrĩ iesu xpi et in virtute

spiritus sancti. Exorcizo te per deum viuum: per deū verum: per deum sanctum: per deum qui te ad tutelam humani generis procreauit: et populo venienti ad credulitatē per seruos suos consecrari precepit: vt in noīe sancte trinitatis efficiaris salutare sacramētū ad effugādum inimicū. Proinde rogamus te dn̄e deus nr̄: vt hāc Hic respiciat sacerdos sal. creaturā salis sanctificādo sancti ✠ fices: benedicendo bene ✠ dicas: vt fiat omnibus accipientibus perfecta medicina permanēs in visceribus eorū virtute eiusdē dn̄i nostri iesu christi: q̄ venturus est iudicare viuos & mortuos et seculum p ignē. ℟. Amē. Postea interroget sacerdos nomē pueri: & ponatur de ipso sale in ore eius dicendo N. Accipe sal sapientie vt propitiatus sit tibi deus in vitam eternam. Amen. Post salem datum dicat sacerdos super masculum vel feminā. Dn̄s vobiscum. et Oremus. Oratio.

DEus patrū nostrorum: deus vniuerse conditor creature: te supplices exoramus vt hunc famulum tuū vel hāc famulā tuā N. respicere digneris propicius: & hoc primū pabulum salis gustātem nō diutius esurire permittas quominus cibo repleatur celesti: quatenus sit semper dn̄e spiritu feruēs: spe gaudēs: tuo nomini seruiens: et perduc eum vel eam ad noue regenerationis lauachrum: vt cum fidelibus tuis promissionum tuarum eterna premia consequi mereatur. Per dominum nostrū. Sequatur oratio super masculum tātum sine Dominus vobiscū. sed cum Oremus. verte ad feminā.

DEus abrahā, deus ysaac, deus iacob, deus q̄ moysi famulo tuo in mōte synai apparuisti: & filios israel de terra egypti eduxisti: deputās eis angelū pietatis tue: q̄ custodiret eos die ac nocte: te q̄s dn̄e vt mittere digneris sanctum angelū tuū de celis q̄ similiter cu-

Dimissio

m

stodiat hũc famulũ tuũ N. & perducat eũ ad gratiã ba
ptismi tui. sine Per xpm. ¶ Adiuratio sup masculum
sine Dñs vobiscũ. & sine Oremus. sacerdote sic dicente.

Ergo maledicte diabole recognosce sententiam
tuã: & da honorem deo viuo & vero: da honorem
iesu christo filio eius & spiritui sctõ: & recede ab hoc famu
lo dei N. quia istum sibi deus & dñs noster iesus christus
ad suã sanctam gratiã et benedictionem fontem quoque ba
ptismatis, dono spiritus scti vocare dignatus est. Et hoc
signum scte cru ✠ cis. Hic faciat sacerdos signum cru
cis in fronte infantis cum pollice suo ita dicens, quod
nos fronti eius imponimus tu maledicte diabole nunquam
audeas violare. Per eum qui venturus est iudicare viuos
& mortuos & seclm per ignem. ℟. Amen. Hec sequens oro
dicit sup masculũ tm sine Dñs vobiscũ. & sine Oremus.

Deus immortale presidium oim postulantium,
liberatio supplicum, pax rogãtium, vita credẽ
tium, resurrectio mortuorum: te inuoco super hunc fa
mulum tuũ N. qui baptismi tui donum petẽs, eternã
consequi gratiã spirituali regeneratione desiderat. Ac
cipe eum dñe: & quia dignatus es dicere: petite et accipie
tis: querite & inuenietis: pulsate & aperietur vobis, pe
tenti premiũ porrige et ianuã pãde pulsanti: vt eternã
celestis lauachri benedictionẽ consecutus: promissa tui
muneris regna percipiat. Qui viuis & regnas cũ deo
patre in vnitate spiritus scti deus: per omnia secula se
culorum. ℟. Amen. ¶ Adiuratio super masculum tan
tum sine Dñs vobiscum. et sine Oremus. hoc modo.

Audi maledicte sathana adiuratus per nomẽ eter
ni dei & saluatoris nostri filij eius: cũ tua victus in
uidia tremens gemensque discede: nichil tibi sit commu
ne cũ seruo dei N. iam celestia cogitanti, renunciaturo

tibi a seculo tuo: et beate immortalitati victuro: Da igitur honorem aduenienti spiritui sancto: qui ex summa celi arce descendens: perturbatis fraudibus tuis: diuino fonte purgatum pectus id est sãctificatum deo templum ⁊ habitaculum perficiat: vt ab omnibus penitus noxijs preteritorum criminum liberat⁹, hic seruus dei gratias perenni deo referat semper: et benedicat nomen eius sanctum in secula seculorum. Amen.

¶ Exorcismus super masculum tãtum sine. ~~Oremus.~~

EXorcizo te immūde spūs ĩ noĩe dei patris: ⁊ filij: ⁊ spiritus sãcti: vt exeas ⁊ recedas ab hoc famulo dei respice N. ipse enim tibi ĩperat maledicte damnate atq̧ dãnande: qui pedibus sup̱ mare ambulauit: et petro mergenti dexterã porrexit. Sequat᷑ adiuratio. Ergo maledicte. vt supra. Hec sequẽs oratio dicat᷑ super feminã tantum sine ~~Dominus vobiscū~~. ⁊ sine. ~~Oremus.~~

DEus celi, de⁹ terre, deus angelorꝝ, deus archangelorū, deus patriarcharum, de⁹ prophetarum deus apostolorū, deus martyrū, deus confessorū, deus virginū deus omnium bene viuentium, deus cui omnis lingua cõfitetur ⁊ omne genu flectitur: celestiū, terrestriū, et infernorū: te inuoco dñe super hãc famulam tuã respice N. vt perducere eam digneris ad gratiam baptismi tui. ¶ Sequatur adiuratio super feminam.

ERgo maledicte diabole recognosce sentẽtiã tuã: ⁊ da honorẽ deo viuo ⁊ vero: et da honorem iesu xpo filio ei⁹ ⁊ spūi sãcto: ⁊ recede ab hac famula dei N. qꝛ istã sibi de⁹ ⁊ dñs nr̄ iesus xp̄s ad suã sanctã gratiã ⁊ bñdictioẽ: fontem q̧ baptismatis: dona spūs sancti vocare dignatus est. Et hoc signum sancte cru ✠ cis. Hic faciat sacerdos signū crucis in frõte infãtis cu pollice suo dicẽs qđ nos fronti ei⁹ dam⁹: tu maledicte dia-

vole nunq̄ audeas violare. Per eum qui venturus est iudicare vivos et mortuos et seculum per ignem. Am. Amen. ¶ Item super feminam tantum dicitur sequēs oratio sine ~~Dominus vobiscum~~ et sine ~~Oremus~~.

Deus abraham, deus isaac, et deus iacob, deus q̄ tribus israel de egyptiaca servitute liberasti: et per moysem famulum tuum de custodia mandatorum tuorum in deserto monuisti: et susānam de falso crimine liberasti: te supplex deprecor domine ut liberes & hanc famulam tuam respice. N. et perducere eam digneris ad gratiam baptismi tui. Sequatur adiuratio. Ergo maledicte: ut supra. Exorcismus super feminam tantum sine ~~Dominus vobiscum~~ et sine ~~Orem~~. Oratio.

Exorcizo te immūde spūs: per patrem et filium et spiritū sāctū: ut exeas et recedas ab hac famula dei respice N. ipse enim tibi imperat maledicte damnate atq; damnande: qui ceco nato oculos aperuit: & quatriduanum lazarum de monumēto suscitavit. Sequatur adiuratio. Ergo maledicte ut supra. Exinde tam super masculos q̄ super feminas dicātur orationes sequētes sine ~~Dominus vobiscum~~ et sine ~~Oremus~~. Hic faciat sacerdos crucem cum pollice in fronte infantis: tenensq; manum super caput eius dicat.

Eternam ac iustissimam pietatē tuam deprecor: dñe sācte pater. oīpotens eterne de9 auctor luminis et veritatis: respice super hunc famulum tuum vel hāc famulā tuā respice N. ut digneris illum vel illam illuminare lumine intelligētie tue. Munda eū vel eā & sancti✠fica: da ei sciētiam verā: ut dignus vel digna efficiatur accedere ad gratiā baptismi tui: teneat firmam spem, consiliū rectum, doctrinā sanctam: ut aptus vel apta sit ad percipiēdam gratiā baptismi tui Per chri-

stum dn̄m nostrum. Sine Oremus. Oratio sequatur.

Nec te latet sathana iminere tibi penas: iminere tibi tormenta: imminere tibi diē iudicij: diē supplicij sempiterni: diem qui venturus est velut clibanus ardēs: in quo tibi atq; vniuersis angelis tuis etern⁹ superuenient interit⁹. Et ideo pro tua nequitia dānate atq; dānande: da honorē deo viuo et vero: da honorē iesu xpo filio ei⁹: da honorē spū̄i sancto paraclito: in cuius noīe atq; virtute precipio tibi (quicunq; es) spūs immunde vt exeas & recedas ab hoc famulo dei vel ab hac famula dei respice N. quem vel quā hodie idē de⁹ & dn̄s nr̄ iesus christus ad suam sanctā gratiam & benedictionem fontēq; baptismatis vocare dignatus est: vt fiat ei⁹ tēplū per aquā regenerationis: in remissionē oīm peccatorū suorū. In noīe eiusdē dn̄i nostri iesu xpi. Qui venturus est iudicare viuos et mortuos & seculū per ignē. ℟ Amen. ¶ His dictis dicat sacerdos Dn̄s vobiscū. Et cum spū tuo. ¶ Euangeliū Secūdum Mattheum.

In illo tēpore. Oblati sūt iesu paruuli: vt manus eis imponeret & oraret. Discipuli aūt ei⁹ increpabāt eos. Jes⁹ aūt ait illis. Sinite paruulos & nolite prohibere eos venire ad me: taliū est enim regnum celorū. Et cū iposuisset eis manū: abijt inde. ¶ Deinde spuat sacerdos in sinistra manu: & tagat aures & nares infātis cum pollice suo dextero de sputo dicēdo ad aurē dextrā. Effeta. qđ est ad apire. ad nares In odorē suauitatis. ad aurē sinistrā. Tu autē effugare diabole: appropinquabit enī iudiciū dei. ¶ Postea dicat sacerdos compatribus, & comatribus vna cū oībus circunstantibus vt ipsi dicant adinuicem. Pater noster. et Aue maria. et Credo in deum. quas etiam ipse sacerdos dicat cunctis audientibus, videlicet modeste et distincte sic.

Ordo ad faciendū cathecuminum.

Pater noster qui es in celis sanctificetur nomen tuū. Adueniat regnū tuum. Fiat voluntas tua sicut in celo & in terra. Panem nostrum quotidianum da nobis hodie. Et dimitte nobis debita nostra: sicut & nos dimittimus debitoribus nostris. Et ne nos inducas in tentationem. Sed libera nos a malo. Amen.

Aue maria gratia plena dominus tecum: benedicta tu in mulieribus: & benedictus fruct⁹ ventris tui iesus. Amen.

Credo in deum patrem omnipotentem: creatorē celi & terre: & in iesum christum filium eius vnicum dñm nostrum: qui conceptus est de spiritu sancto natus ex maria virgine: passus sub pontio pilato crucifixus mortuus & sepultus: descendit ad inferna: tertia die resurrexit a mortuis: ascendit ad celos sedet ad dexterā dei patris omnipotētis: inde venturus est iudicare viuos et mortuos. Credo in spm̄ sctū, sanctā ecclesiā catholicā, sanctorū cōmunionem, remissionem pctōrū, carnis resurrectionē, vitam eternam. Amen.

His dictis faciat sacerdos signū crucis in manu dextera infantis, interrogata eius nomine ita dicens. N. Trado tibi signaculum dñi nostri iesu christi in manu tua dextera: vt te signes & te de aduersa parte repellas, & in fide catholica permaneas, & habeas vitā eternam & viuas in secula seculorū. Amen. Postea dicat sacerdos bñdicendo infantē. sic. Benedictio dei patris oīpotentis & filij & spūs sancti: descēdat super te & maneat semper. ℟. Amen. Postea introducat cathecuminum per manū dextera in ecclesiam, interrogato noīe eius dicēs N. Ingredere in tēplum dei: vt habeas vitā etnā & viuas in scl'a sclorum. Amē. Qñ fuerit fons mūdandus & de pura aqua renouandus (qd sepe debet fie

ri propter aque corruptionem)tūc dicatur seques letania:& benedicatur fons modo sequēti. Et nota q aqua baptismatis:nō debet transmutari propter honorem alicuius potentis nisi fuerit corrupta. ¶Nota q aqua bñdicta fontiū in vigi.pasche & penthecostes nō aspergatur per ecclesiā:sed aliqua alia aqua benedicta more solito sicut in alijs dñicis dieb⁹ ¶ Memorialiter retinendum est q aqua bñdicta circa fontes eū asperge da sed non aqua fontiū:siue chrismate fuerit sanctificata siue nō. Qm̄ in decretis originalibus sanctorū patrum clementis & paschasij paparum inuenitur q aqua fontiū non est aqua aspersionis:sed baptismatis et purgationis. Unde caueat vnusquisq sacerdos ne illa aqua tangat,nisi quos baptizat:qz nō est opus vt baptizati iterū baptizent. Cesset ergo stulta presūptionis aspersio tā in vig.pasc.& pēth. q in oib⁹ alijs diebus: qz per ecclesiam romanā cūctis christianis sub pena excōmunicationis maioris est inhibita . ¶ Hic incipit letania hoc modo. ¶Goodfaders & goodmoders & all that be here about say in the worshyppe of god & our layde & of the.xij.apostellys a **Pater noster.** and **Aue maria** & **Credo in deum.** That we maye so mynyster thys blessyd sacramēt that it maye be to the pleasure of almyghty god and confusyon of our gostly enmy & saluacyon of the sowle of thys chylde. ¶ God faders and godmodyrs,of thys chylde whe charge you that ye charge the fader and te moder to kepe it from fyer & water & other perels to the age of.vij.yere.and that ye lerne or seyt be lerned the **Pater noster. Aue maria.** & **Credo** after the lawe of all holy churche & in all goodly haste to be confermed of my lorde of the dyocise or of hys depute & that the moder brynge ayen the crysom at hyr purysy-

cation, ⁊ washe your hāde or ye departe the churche.

¶ Sequuntur Letanie.

Kyrie eleisō. Christe eleisō. Christe audi nos. Pater de celes deus: miserere nobis.
Fili redēptor mūdi de⁹: miserere nobis.
Spūs sctē de⁹: mise. nō.
Sctā trinitas vnus deus Miserere nobis.
Sctā maria Ora p nob.
Sancta dei genitrix ora
Sctā virgo virginum or
Sācte michael or
Sancte gabriel or
Sācte raphael or
Oēs sācti angeli ⁊ archāgeli dei Orate p nobis.
Oēs scti btōrū spirituum ordines Orate pro nobis
Sācte iohānes baptista Ora pro nobis.
Omnes sācti patriarche ⁊ prophete Orate.
Sācte petre or
Sācte paule or
Sācte andrea or
Sācte iohānes or
Sācte iacobe or
Sācte thoma or
Sancte philippe or
Sancte iacobe or
Sācte matthee or
Sācte bartholomee or
Sancte symon or
Sancte thadee or
Sancte mathia or
Sancte barnaba or
Sancte marce or
Sancte luca or
Omnes sancti apostoli et euāgeliste orate.
Omnes sancti discipuli et innocentes orate.
Sācte stephane or
Sācte line or
Sācte clete or
Sācte clemens or
Sācte fabiane or
Sācte sebastiane or
Sācte cosma or
Sācte damiane or
Sācte prime or
Sācte feliciane or
Sācte dionysi cum socijs tuis or
Sancte victor cum socijs tuis or
Omnes sancti martyres Orate pro nobis.
Sancte silvester or

Sancte leo or.
Sancte hieronyme or.
Sancte augustine or.
Sancte ysidore or.
Sancte iuliane or.
Sancte gildarde or.
Sancte medarde or.
Sancte albine or.
Sancte eusebi or.
Sancte swithune or.
Sancte birine or.
Omnes sancti cõfessores
Orate pro nobis.
Omnes sancti monachi et heremite orate.
Sancta maria magdale-na ora pro nobis
Sancta maria egyptia-ca ora pro nobis
Sancta margareta or.
Sancta scolastica or.
Sancta petronella or.
Sancta genovefa or.
Sancta praxedis or.
Sancta sotheris or.
Sancta prisca or.
Sancta tecla or.
Sancta affra or.
Sancta editha or.
Omnes sancte virgines
Orate pro nobis.
Omnes sancti orate.

Hijs itaq; cõpletis accedat sacerdos ad fontiũ cõsecrationẽ q̃ sẽper dicatur sine cãtu: nisi tm̃ in vigilia pas. et pethecostes. tunc enim cãtata sc̃da letania incipiat sacerdos ad hunc locum, & cantet modesta voce hoc mõ.

Dominus vobiscum. Et cum spiritu tuo. Oremus.

Omps sẽpiterne deus: adesto magne pietatis tue mysterijs: adesto sacramẽtis: & ad recreãdos novos pplos quos tibi fons baptismatis parturit, spm̃ adoptionis emitte: vt qd̃ nr̃e humilitatis gerẽdum est mysterio tue virtutis impleatur effectu. Per dominuz nostrum iesum christum filium tuum. Qui tecum vivit & regnat in vnitate spiritus sancti deus. ¶ Hic mutat vocem more prefationis &c.

Er omnia secula seculorum. Amen. Dominus vobiscum. Et cum spiritu tuo. Sur sum corda. Habemus ad dominum. Gratias agamus domino deo nostro. Dignum et iustum est.

Ere dignum et iustum est equum et salutare: nos tibi semper et vbiqz gratias agere: domine sancte pater omnipotens eterne deus. Qui inuisibili potentia sacramentorum tuorum mirabiliter operaris

effectum. Et licet nos tātis mysteriis exequendis si-

mus indigni: tu tamen gratie tue dona non deserens

etiam ad nostras preces aures tue pietatis inclines.

Deus cuius spiritus super aquas inter ipsa mundi

primordia ferebatur ut iā tunc virtutem sanctificatio-

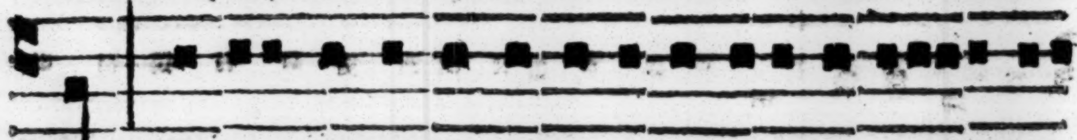
nis aquarū natura conciperet. Deus q̄ nocentis mū-

di crimina per aquas abluēs regenerationis speciem

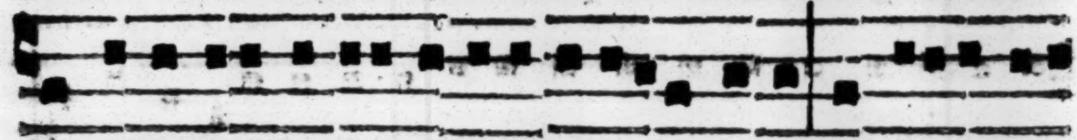
in ipsa diluuij effusione signasti: ut unius eiusdemq̄

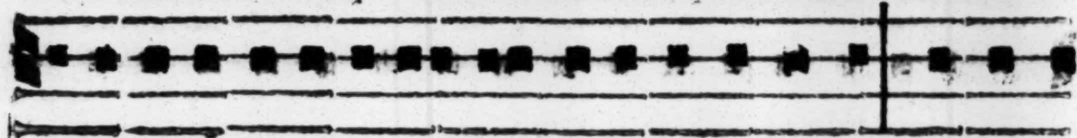
elementi mysterio et finis esset vitiis et origo virtuti-

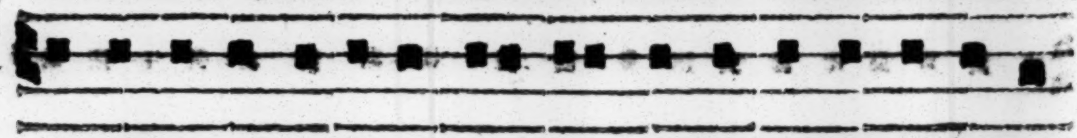
bus. R espice quesumus domine in faciem ecclesie tue:

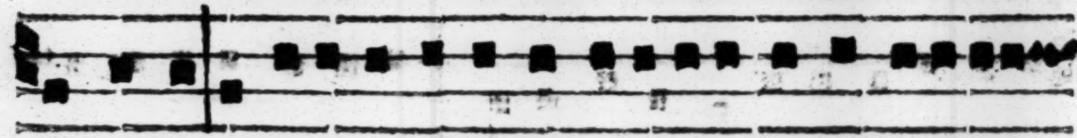
et multiplica in ea regenerationes tuas: qui gratie tue

affluentis impetu letificas ciuitatem tuam: fontemque

baptismatis aperis toto orbe terrarum gentibus in-

nouandis vt tue maiestatis imperio sumat vnigeni-

Hic diuidat sacer. aquam manu sua dextera i modum crucis sic.

ti tui gratiam de spiritu sancto.

Qui hanc aquam regenerandis hominibus preparatam

arcana sui luminis admixtione fecūdet: vt sāctificatio-

ne ɔcepta ab imaculato diuini fōtis vtero i nouā rena-

ta creaturā ꝓgenies celestis emergat. Et quos aut se-

xus in corpore aut etas discernit in tēpore oēs in vnā

pariat gratia mater infantiam. Procul ergo hinc iu-

bente te domine omnis spirit⁹ imundus abscedat: ꝓcul

tota nequitia diabolice fraudis absistat. Nichil hic

loci habeat cōtrarie virtutis admixtio: nō insidiando

circũuolet: nõ latendo surrepat: nõ inficiendo corrũ-

pat. Sit hec sancta ⁊ innocens creatura libera ab om-

ni impugnatoris incursu et totius nequitie purgata

discessu. Sit fõs viuus aqua regenerãs vnda purifi-

cans. Ut omnes hoc lauacro salutifero diluendi ope-

rante in eis spiritu sãcto perfecte purgationis indulgẽ

tiam consequãtur. Unde bñ ✠ dico te creatura aque

per deũ vi ✠ uũ: per deũ ve ✠ rũ: per deũ sã ✠ ctũ: per

deum qui te in principio verbo separauit ab arida: cu-

ius spiritus super te ferebatur qui te de paradiso ma-

nare fecit: et in quatuor fluminibus totã terrã rigare

Hic eijciat sacerdos aquã de fonte p. iiij. ptes cũ manu dextera in modum crucis.

precepit. Qui te in deserto ama-

ram suauitate indita fecit esse potabilem: et sitienti po-

pulo de petra produxit. Bene ✠ dico te per iesum chri-

stum filium eius vnicum dominum nostrũ. qui te in

chana galilee signo admirabili sua potentia conuertit

Hic mutet sacerdos vocē quasi legendo & dicat sic. Hec nobis precepta seruantibus tu deus ops clemēs adesto tu benign⁹ aspira. Hic aspi. sacer. ter in fontē in modū crucis deinde dicat legendo sic. Tu has simplices aquas tuo ore benedicito: vt pter naturalē emundationē quā lauandis possunt adhibere corporib⁹: sint etiā purificandis mentibus efficaces. Hic stillet sacerdos de cereo in fontē in modum crucis: postea dicat more prefationis.

Descēdat in hāc plenitudinē fōtis virt⁹ spirit⁹ sancti

totāq; hui⁹ aque substātiā regenerādi fecūdet effectū.

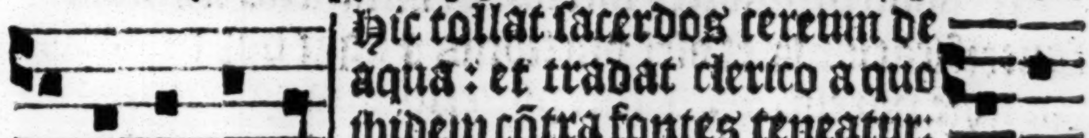
Hic diuidat sacerdos aquā cum cereo in fōte in modū crucis dicēdo.

Hic omniū peccatorū macule deleātur. Hic natura ad imaginē tui condita: et ad honorē

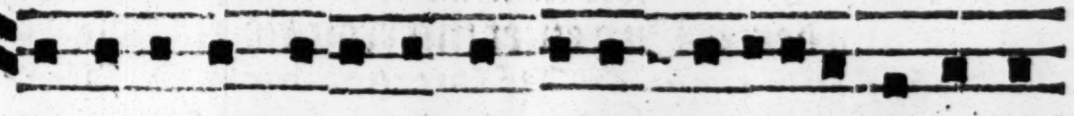

sui reformata principij cunctis vetustatis squalloribus emundetur.

Hic tollat sacerdos cereum de aqua: et tradat clerico a quo ibidem cōtra fontes teneatur: donec finiatur tota prefatio.

Ut om-

nis homo hoc sacramentum regenerationis ingressus

in vere innocentie nouam infantiam renascatur.

¶ Hic mutet vocem quasi legendo. Per dominum nostrum iesum christum filium tuum: qui tecum viuit et regnat in vnitate eiusdem spiritus sācti deus. Per oia secula seculorum Amē. ¶ Non procedatur vlterius in hoc officio in vigilia pasche et pēthecostes: nisi aliquis esset baptizādus vt postea patebit. Nota q in vigilia pasche et pēthecostes consecratis fontibus nō infundetur oleū nec chrisma: nisi assint aliqui qui debeant baptizari: sed linteamine mundo cooperiantur: et vsq ad completū pasche vel penthecostes reseruētur: vt si forte his dieb⁹ aliquis baptizādus aduenerit: fecundatis tū et sanctificatis fontib⁹ olei et chrismatis infusiōe baptizetur. Post hec mittat sacerdos oleum sctm cū ipsa bullione que ē in vase eius in aquā: signum crucis faciens et dicens. ¶ Coniunctio olei vnctionis et aque baptismatis. In noīe patris et filij et spiritus scti. Amen. Simili modo mittat chrisma dicēs. Fecundetur et sāctificetur fons iste hoc salutifero chrismate salutis. In nomine patris. &c. Postea mittat simul oleū cum chrismate modo supradicto dicens. ¶ Coniunctio chrismatis sanctificationis et olei vnctionis et aque baptismatis. In noīe patris. &c. Tunc portetur infans ad fōtes ab his qui eū suscepturi sunt ad baptismum: ipsisq eūdē puerū super fontes inter manus tenētib⁹: ponat sacerdos manum dexterā sup eū: et interrogato ei⁹ noīe: respondeāt q eum tenēt N. Itē sacerdos dicat N. Abrenuncias sathane? Respondeāt cōpatrini et cōmatrine. Abrenuncio. Item sacerdos. Et oībus operibus eius? ℞. Abrenuncio. Itē sacerdos. Et oībus pōpis eius. ℞. Abrenuncio. Postea tangat sacerdos pectus infantis et inter scapulas de oleo sctō crucē faciens cū pollice dicēs N. Et ego lineo te super pect⁹ oleo salutis: inter sca

pulas. In christo iesu dño nostro vt habeas vitã eternam et viuas in secula seculorũ. Amẽ. Deinde interrogato nomine eius respondeant N. Item sacerdos. N Credis in deũ patrẽ omnipotẽte creatorem celi et terre Respondeãt Credo. Itẽ sacerdos Credis et in iesũ xp̄m filium ei9 vnicũ dñm nostrum natum et passum. Respondeãt. Credo. Itẽ sacerdos. Credis et in spm̄ sctm̄, sanctã ecclesiã catholicã, sanctorum cõmunionem remissionẽ peccatorũ, carnis resurrectionẽ et vitã eternã post mortẽ. Respõdeãt. Credo. Tunc interroget sacerdos nomẽ infantis dicẽs quid petis. Respõdeãt baptismũ. Itẽ sacerdos. Vis baptizari. Respõdeãt Volo. Deinde accipiat sacerdos infantẽ per latera in manib9 suis: et interrogato noĩe ei9 baptizet eũ sub trina mercione tñ sanctã trinitatẽ inuocando ita dicens N. Et ego baptizo te in noĩe patris et mergat eũ semel versa facie ad aquilonẽ et capite v̄sus orientẽ. et filii et iterum mergat semel versa facie ad meridiẽ, et spũs sancti Amen. et mergat tercio recta facie vers9 aquã. Tũc patrini accipiẽtes infãtẽ de manib9 sacerdotis leuẽt eũ de fõte, vt aũt surrexerit a fonte, accipiat sacerd. de chrismate cũ pollice suo dicẽs. Dñs vobiscũ. et Orem9. Oremus

Deus ops p̄r dñi nostri iesu christi qui te regenerauit ex aqua et spũ sãcto: quiq3 dedit tibi remissionem oĩm peccatorũ tuorũ. Hic liniat infantem de ipso chrismate cũ pollice in vertice in modũ crucis dicens Ipse te linit chrismate salutis in eodẽ filio suo dño nr̄o iesu christo in vitam eternam. Postea induat infans veste chrismali sacerdote interrogãte nomẽ ei9 et dicẽte sic N. Accipe vestẽ cãdidam sãctam et inmaculatam: quam perferas ante tribunal dñi nostri iesu xp̄i: vt habeas vitã eternam et viuas in secula seculorum. Amen

¶ Licitum est aūt pānū chrismale secūdo linire chrisma te et sup alliū baptizatū inmittere: tn̄ ad cōmunes vsus nō debet pannus ille assumi: sed ad ecclesiā reportari ꝗ in vsus ecclesie reseruari. Deinde que.ito noīe ponat ce reū ardentē in manu infātis dicēs N. Accipe lāpadē ardentē et irreprehēsibilē, custodi baptismū tuū: serua mādata: vt cū venerit dn̄s ad nuptias, possis ei occur rere vna cū sanctis in aula celesti: vt habeas vitā eter nā: ꝗ viuas i secula sēculoꝝ. Amen. Si episcopꝰ adest, statim eū ꝯfirmari opoꝛtet ꝗ postea cōmunicari si etas eius id deposcat sacerdote dicente. ¶ Corpus dn̄i nostri iesu xp̄i custodiat coꝛpus tuū ꝗ animā tuā in vitā eter nam. Amen. ¶ Si infans sit, iniungatur patri et ma tri vt cōseruent puerū ab igne ꝗ aqua ꝗ omnibus aliis periculis vsqꝫ ad etatē septē ānoꝝ: et si ipsi non fecerint patrini et matrine tenētur. Item et cōmatribus iniun gatur vt doceant in fantem Pater nr̄. Aue maria, ꝗ Credo in deū. vel doceri faciant: ꝗ ꝙ chrismale deferat ad ecclesiā: et ꝙ cōfirmet ꝗ̄ cito episcopus aduenerit cir ca partes per septem miliaria. Deinde dicat hoc seqn̄s euangeliū super infantem si placuerit: qꝛ secundum do ctoꝛes maxime valet pꝛo moꝛbo caduco. Dominus vo biscum. ℟. Et cum spiritu tuo Sequentia sancti euā gelii, secundum Marcum ℟. Gloꝛia tibi domine.

IN illo tēpoꝛ. Respōdēs vnus de turba dixit ad iesum. Magister, attuli filiū meū ad te, habētem spiritū mutū: q̄ vbicunqꝫ eū appꝛehenderit, allidit illū: ꝗ spumat ꝗ stridet dētibus et arescit. Et dixi discipulis tuis vt eiicerēt illum: ꝗ nō potuerunt. Qui rn̄dens eis dixit. O generacio īcredula: ꝗ̄ diu apud vos ero: ꝗ̄ diu vos patiar? Afferte illum ad me. Et attulerunt eum. Et cum vidisset illū: statim spūs conturbauit eum, ꝗ eli

fus in terra volutabatur spumās. Et interrogauit pa
trē eius. Quantum temporis est ex quo ei hoc accidit?
At ille ait. Ab infātia. Et frequēter eū ī ignē ꝑ ī aquas
misit: vt eū perderet. Sed si qđ potes, adiuua nos mi-
sertus nostri. Jesus autē ait illi. Si potes credere: oīa
possibilia sunt credenti. Et continuo exclamans pater
pueri cū lachrimis aiebat. Credo dn̄e: adiuua incredu
litatē meā. Et cū videret iesus concurrētē turbā: comi
natus est spiritu īmundo dicens illi. Surde et mute spi
ritus: ego tibi precipio exi ab eo: ꝑ amplius ne introias
in eum. Et clamans et multū discerpens eū: exiit ab eo
Et fact⁹ est sicut mortu⁹: ita vt multi dicerent q2 mor-
tuus est. Jesus autem tenēs manū eius eleuauit eū: et
surrexit. Et cū introisset in domū: discipuli ei⁹ secreto
interrogabāt eum. Quare nos non potuimus eiicere
eum? Et dixit illis. Hoc genus in nullo potest exire: ni-
si in oratione ꝑ ieiunio. Et postea dicat hoc euāgeliū se
quēs suā forma predicta, videlicet Secūdū Johannē.
In principio erat verbū, ꝑ verbū erat apud deū ꝑ
deus erat verbū. Hoc erat in pricipio apud deum
Omnia per ipsū facta sunt: et sine ipso factū est nichil.
Quod factū est in ipso vita erat: et vita erat lux homi-
nū. Et lux in tenebris lucet: et tenebre eā non comprehē
derunt. Fuit homo missus a deo: cui nomē erat iohan
nes. Hic venit in testimonia vt testimoniū perhiberet
de lumine: vt omnes crederēt per illū. Non erat ille lux
sed vt testimonium phiberet de lumine. Erat lux vera
q̄ illuminat oēm hoiem venientē in hūc mūdū. In mun
do erat, ꝑ mūd⁹ p ipsū fact⁹ est: ꝑ mūd⁹ eū non cogno-
uit. In ppria venit: et sui eū nō receperūt. Quotquot
autē receperunt eum: dedit eis potestatē filios dei fieri
his qui credunt in noīe eius. Qui non ex sanguinibus

neq; ex voluntate carnis: neq; ex voluntate viri: sed ex deo nati sũt. Et verbũ caro factũ est: & habitabet in nobis. Et vidimus gloriam eius: gloriã quasi unigeniti a patre. Plenũ gratie et veritatis. ¶ Notãdũ est q quilibet sacerdos parochialis debet parochianis suis formã baptizãdi in aqua pura naturali et recenti et nõ in alio liquore frequenter in diebus dñicis exponere: vt si necessitas emergat sciãt paruulos in forma ecclesie baptizare pferendo formam verborũ baptismi in lingua materna distincte et aperte et solũ vnica voce nullomodo iterãdo vba illa rite semel plata vel similia sup eundẽ: sed sint aliqua addiciõe: subtractiõe, interruptione, verbi p verbo positiõe, mutaciõe, corruptiõe, seu transpositiõe sic dicẽdo. I christẽ the N. in the name of the father & of the son, and of the holy ghost. Amẽ. vel i lingua latina sic Ego baptizo te N. In noie patris & filij et spũs sãcti. Amẽ. Aquã super peruulũ spargẽdo vel in aquã mergẽdo ter vel saltẽ semel. ¶ Et si puer fuerit baptizat⁹ scdm illã formam caueat sibi vnusquisq; ne iterũ eundẽ baptizet, sed si huiusmodi paruuli cõualescant deferantur ad ecclesiã & dicãtur sup eos exorcismi et cathecismi cũ vnctionib⁹ et oib⁹ alijs supradictis preter immersionẽ aque & formã baptismi, q oino sunt omittẽda: videlicet. Quid petis & ab hinc vsq; ad illũ locũ quo sacerdos debeat paruulũ crismate linire. ¶ Et ideo si laicus baptizauerit puer anteq deferat ad ecclesiã interroget sacerdos diligẽter qd dixerit et qd fecerit: et si inuenerit laicũ discrete & debito modo baptizasse et formã verborũ baptismi vt supra in suo ydiomate integre ptulisse, approbet factũ: & nõ rebaptizet eũ. Si vero dubitet rationabiliter sacerdos vtrũ infãs ad baptisãdum sibi oblatus prius in forma debita fuerit baptisa-

tus vel nō: debet oīa pficere cū eo sicut cū alio quem cō-
stat sibi non baptizatū, preterq̄ q̄ verba sacramenta-
lia essentialia proferre debeat sub cōdicione hoc modo
dicēdo N. Si baptizatus es ego nō rebaptizo te: sed si
nondū baptizatus es: ego baptizo te. In noīe patris ⁊
filij et spūs sancti. Amen. sub aspercione vel immersiōe
vbs. Et est obseruādum tā de baptismate q̄ de confir-
matione q̄ quādocūq̄ dubitatur sine dubitacione con-
ferātur: q2 nō dicitur iteratū quod nescit fuisse collatū
et ideo sub forma predicta baptizātur infantes expositi
de quorū baptismo probabiliter dubitatur: siue inueniā
tur cum sale vel sine sale. ¶ Notādū est etiā q̄ si infās
sit in periculo mortis: tunc primo introducatur ad fon-
tē: ⁊ postea baptisetur incipiendo ad hūc locum. Quid
petis: ⁊ si post baptismū vixerit habeat totū residuum
seruitiū supradictū. ¶ Hoc aūt in quolibet sacramēto
obseruetur q̄ qñcunq̄ periculū videt imminere: sēper
incipiatur ad substāciā illius sacramenti ⁊ postea resi-
duū cōpleatur si poterit. ¶ Nō licet aliquē baptizare i
aula camera vel aliquo loco priuato: sed dūtaxat in ec-
clesijs in quib⁹ sunt fontes ad ad hoc specialiter ordina
ti: nisi fuerit filius regis vel principis, aut talis necessi-
tas emerserit pp̄ter quā ad ecclesiā accessus absq̄ picu
lo haberi nō potest. ¶ Presbiter aūt si poterit semp ha
beat fontē lapideū integrū ⁊ honestū ad baptizandū: si
autē nequiuerit, habeas vas cōueniēs ad baptismū qđ
alijs vsib⁹ nullaten⁹ deputetur nec extra ecclesiā depo
tetur. ¶ Solēnis baptism⁹ celebrari solet i sabbato sāc
to pasche ⁊ in vigilia pentecostes: ⁊ ideo pueri nati in-
fra octo dies ante pascha vel infra octa dies ante pente
costē, debēt reseruari ad baptizandū in sabbato sancto
pasche vel in vigilia pētecostes: si cōmode ⁊ sine pericu-

lo valeāt reseruari. Ita q̄ tēpore medio inter natiuita
tē puerorū ⁊ huius baptismi, perfectū recipiant catecis
mū: solaq̄ dieb⁹ predictis baptismi consecratis fontib⁹
sit immercio facienda. ¶ Alij aūt q̄ alijs anni tēporib⁹
nati extiterint incontinēti cū nati fuerint ꝓpter morta-
le periculū qđ sepe pueris iminet improuisū, baptizent̄
¶ Veruntamen in sabbato sancto pasche, et in vigilia
pētecostes peracta ꝯsecratione fontiū nō infūdat̄ oleū
neq̄ chrisma: nec vlterius in officio baptismi procedat̄
nisi forte aliquis assit baptizandus: sed linteamine mū-
do cooperiantur ⁊ vsq̄ ad completoriū pasche et pente
costes reseruētur: vt si forte his dieb⁹ aliquis baptizan
dus aduenerit, fecūdatis ⁊ sāctificatis fontibus olei et
chrismatis infusione baptizetur. ¶ Et nota q̄ de aqua
sāctificata in fonte baptismali in sabbato sācti pasche ⁊
in vigilia pentecostes nunq̄ dꝫ popul⁹ aspgi post aque
chrismationē nec ante. ¶ Nō licet laico vel mulieri ali-
quē baptizare nisi in articulo necessitatis. Si vero vir
⁊ mulier adessēt vbi immineret necessitatis articulus ba-
ptizādi puerū ⁊ nō esset ali⁹ minister ad hoc magis ido
neus presēs: vir baptizet et nō mulier, nisi forte mulier
bene sciret verba sacramētalia ⁊ nō vir: vel aliud īpedi
mētū subesset. ¶ Similiter pater vel mr̄ nō dꝫ ꝓpriū fi
liū de sacro fōte leuare nec baptizare, nisi in extreme ne
cessitatis articulo: tūc eñ bene possunt sine preiudicio
copule coniugales ipsū baptizare, nisi fuerit aliq̄s ali⁹
ꝑsēs q̄ hoc facere sciret et vellet. ¶ Preterea vir ⁊ vxor
non debēt simul leuare pueꝝ alteri⁹ de sacro fōte. Nul
li religiosi debēt admitti in patrinos qđ etiā de monia
lib⁹ obseruādū est. ¶ Viri aūt ⁊ mulieres qui suscipiūt
pueros de baptismo constituūtur eoꝝ fideiussores apđ
deū: ⁊ ideo freq̄nter debent eos admonere cū adulti fue

fint seu discipline capaces: vt castitatē custodiāt, iusti-
ciā diligāt, charitatē teneāt: & ante oīa oracionē dñica-
lē & salutacionē angelicā, symbolum fidei, et signaculo
scilicet crucis se signare eos docere tenent. ¶ Unde nō
debēt recipi in patrinos nec admittant nisi q̄ sciūt pre-
dicta: q2 patrini debēt instruere filios suos spirituales
in fide, qđ facere nō possunt nisi ipsimet in fide prius in
structi sint. ¶ Si baptizandus nō poterit loqui vel q2
paruulus, vel q2 mutus, vel q2 egrotās aut aliūde ipo
tens: tūc debent patrini p eis respōdere ad oēs interro
gatiōes in baptismo. Si aūt loqui poterit, tūc p seipso
respōdeat ad singulas interrogatiōes nisi ad īterroga
tiones sui nois tm̄ ad quas semp patrini sui respōdeāt
pro eo. Qui suscipiūt pueros de sacro fonte non debēt
eos tenere corā epō in cōfirmatione nisi cogente necessi
tate. Nō plures q̄ vnus vir et vna mulier debent acce-
dere ac suscipiēdū paruulū de sacro fōte: vnde plures
ad hoc simul accedentes peccant faciendo contra prohi
bitionem canonis, nisi alia fuerit consuetudo pproba
ta: tm̄ vltra tres amplius ad hoc nullaten⁹ recipiātur.
¶ Monendi sunt etiam laici q̄ paruuli sui confirmati,
tercia die post confirmacionē deportētur ad ecclesiā: et
frontes eorū per manus sacerdotis pter chrismatis
reuerentiam in baptisterio abluantur, et ligature eorū
tunc igne cōburantur. ¶ Itē nullus debet admitti ad
sacramētū corporis & sanguinis christi iesu extra mor-
tis articulū, nisi fuerit confirmatus vel a receptione sa
cramēti confirmationis fuerit rationabiliter īpeditus
¶ Non debet sacerdos parochialis esse sine chrismate:
sed debet quilibet sacerdos parochialis a suo episcopo
non ab alio in ppria psona sua vel per alium sacerdotē
diaconū vel subdiaconū chrismo petere singulis annis

ante pascha. ¶ Sacerdos qui de veteri chrismate vngit baptizatum nisi in articulo necessitatis, deponendus est: & ideo debet omni die cene dñi nouum chrisma ab epo cõfici & vetus remoueri et concremari. ¶ Itẽ tam sacrum oleum ꝙ chrisma sub fideli custodia claue adhibita debẽt obseruari: ne ad illa possit manus temeraria extẽdi ad aliqua nepharia exercẽda. ¶ Nota ꝙ tempore interdicti generalis licite possunt conferri baptismus & cõfirmatio tam adultis ꝙ paruulis: sed nõdum pulsatis campanis neque alta voce. Oro

Ordo ad purificandũ mulierẽ post partũ ante hostiũ ecclesie. Primo sacerdos et ministri eius dicant psalmos sequẽtes. ps. Leuaui oculos meos. ps. Beati oẽs. Gl'ia pa. Sicut erat. Sequatur. Kyrie eleyson. Christe eleysõ. Kyrie eleyson. Pater noster. Et ne nos. Sed libera Dñe saluã fac ancillam tuam. Deus meus sperantem in te. Esto ei dñe turris fortitudinis. A facie inimici. Dñe exaudi orationem meam. Et clamor meus ad te veniat. Dominus vobiscum. Et cum spiritu tuo. Oremus. Oro

Deus qui hanc famulam tuam de pariendi periculo liberasti & eã in seruicio tuo deuotã esse fecisti: cocede vt temporali cursu fideliter peracto, sub alis mie tue vitam perpetuam & quietã consequatur. Per xpm dñm. &c. ¶ Tunc aspergatur mulier aqua benedicta: deinde inducat eam sacerdos per manũ dexterã in ecclesiam dicens. Ingredere in tẽplũ dei vt habeas vitam eternã & viuas in secula seculorum amẽ. ¶ Nota ꝙ mulieres post prolẽ emissam quandocũqꝫ ecclesiã intrare voluerint acture grãs purificari possũt: et nulla proinde peccati mole grauantur: nec ecclesiarũ aditus est eis denegãdus: ne pena illis cõuerti videatur in culpã

Si isti ex veneratiōe voluerint aliq̄diu abstinere, deuotionē eaꝝ nō credim⁹ īprobādā. ꝟ pu. post par. ca. vno.

Rdo ad faciēdum spōsalia. In primis statuātur vir ⁊ mulier ante ostium ecclesie corā deo sacerdote et pplo, vir a dextris mulieris et mulier a sinistris viri. ¶ Et sciēdū est q̄ licet oī tpe possint cōtra hi spōsalia ⁊ etiā matrimoniū qd̄ fit priuatim solo ꝯsensu: tñ traditio vxoꝛu et nuptiaꝝ solēnitas certis tēporibus fieri prohibent: videlicet ab aduētu dñi vsq̄ ad oct. epiph. ⁊ a septuagesima vsq3 ad oct. pasche: ⁊ a dñica ante ascēsionē dñi vsq3 ad oct. pēte. In octaua die tñ epiph. licite possunt nuptie celebrari: q2 nō inuenitur prohibitū q̄uis in octauis pasche hoc facere nō liceat. Similiter in dñica pxima post festū pēthecostes licite celebrātur nuptie: q2 dies pēthecostes octauum diem non habet.

¶ Tunc interroget sacerdos banna dicens in lingua materna sub hac forma. **Ecce conuenimus huc fratres corā deo et angelis et oibus sāctis ei⁹ ī facie ecclesie ad coniungendum duo corpora scilicet huius viri ⁊ huius mulieris.** Hic respiciat sacerdos psonas suas. **Vt amodo sint vna caro ⁊ due aīe in fide ⁊ in lege dei ad promerē dā simul vitā eternā quicquid ante hoc fecerint. Admoneo igitur vos oēs vt si quis ex vobis qui aliquid dicere sciat quare isti adolescētes legitime contrahere non possint, modo cōfiteatur.** ¶ Eadem admonitio fiat ad virū ⁊ ad mulierē vt si quid ab illis occulte actū fuerit vel si quid deuouerint vel alio modo de se nouerit quare legitime cōtrahere nō possint: tunc cōfiteantur. Si vero aliquis impedimētū aliquod proponere voluerit: et ad hoc probandum cautionem prestiterit: differātur

spõsalia quousq; rei veritas cognoscatur. Si vero nul lus impedimẽtũ proponere voluerit: interroget sacer dos dotem mulieris videlicet arras spõsales, et dicunt arre annuli vel pecunia vel alie res dande spõse p spõ sum: q̃ datio subarratio dicitur, precipue tñ quando fit per annuli dationẽ: et tunc vulgariter despõsatio voca tur. Nõ fidabit sacerdos nec cõsentiet ad fidationẽ in ter virũ et mulierẽ ante tertiũ dictuz bãnoꝝ. Debet em̃ sacerdos bãna in facie ecclesie infra missaꝝ solẽnia cuz maioꝛ populi affuerit multitudo, p tres dies solẽnes et disiunctos, iterrogare ita vt inter vnũquẽq; diẽ solẽnẽ cadat ad min⁹ vna dies ferialis. ¶ Debet etiam sacer dos terminos prefigere ꝯpetẽtẽ infra quẽ qui voluerit et valuerit legitimum opponat ĩpedimẽtum: et si ꝯtrahẽ tes diuersaꝝ sint parochiaꝝ tunc in vtraq; ecclesia pa rochiarum illarum sunt bãna interrogãda. ¶ Si autẽ vni⁹ et eiusdẽ sint parochie, tunc tm̃ in ecclesia illius pa rochie bãna interrogent. Sacerdos vero q̃ ꝯtractibus matrimonialib⁹ ãte trinã solẽnẽ iterrogationẽ bãnoꝝ vt p̃dictum est p̃sumpserit iteresse: penã suspẽsionis ab officio p triẽnium incurrit. ¶ Simil' sacerdos parochia lis q̃ matrimonia clãdestina in parochia sua phibere ꝯtẽpserit, ab officio p triẽnium debet suspẽdi: et grani⁹ est puniẽd⁹ si culpe qualitas id req̃rat. Prohibent autẽ clandestina matrim nia duplici ratione: vcz ne sub spe matrimonij ꝯmittat fornicatio: et ne matrimonialiter cõiuncti iniuste separent: Sepe em̃ ĩ matrimonio occul to alter ꝯiugum mutat ppositum et dimittit reliquũ p bationib⁹ destitutum et sine remedio restitutiõis: et ideo phibeãt sacerdotes freq̃nter parochianos suos ne dẽt sibi fidẽ mutuo: sed coꝛã publicis et honestis psonis ad hoc ꝯstitutis. Quisq̃s etiã sacerdos seu secularis seu re

gularis extiterit q̄ solēnizationē mr̄imonij extra eccle-
siā parochialē vel capellā habētē iura parochie sibi ab
ātiquo ꝯpetētia absq̄ diocesani loci licētia speciali cele
brare p̄sūpserit aut celebratiōi itereſſe: ipso facto p ānū
itegrū ab officio est suspēsus. Postea dicat sacerdos ad
virū cūctis audiētib⁹ i lingua materna sic N. Uis ha-
bere hāc mulierē i spōsā & eā diligere: honorare: tenere
& custodire sanā & ifirmā sicut spōs⁹ dꝫ spōsā: & oēs alias
ppt eā dimittere & illi soli adherēre q̄diu vita vtriusqꝫ
vestruꝫ durauerit. Rn̄deat vir. Uolo. Itē dicat sac. ad
mulierē hoc mō. N. Uis habere hunc virū in spōsū & ei
obedire & seruire: & eū diligere honorare ac custodire sa-
nū & infirmū sicut spōsa dꝫ spōsū: & oēs alios ppt eū di-
mittere & illi soli adherere q̄diu vita vtriusq̄ vestrū du-
rauerit. Rn̄deat mulier. Uolo. Deide det femina a p̄re
suo vel ab amicis ei⁹: q̄ si puella sit discoopertā habeat
manū: si vidua tectā: q̄ vir recipiat i dei fide & sua secūā
dā sicut vouit corā sacerdote & teneat eā p manū dexte-
rā i manū sua dextera & sic det fidē mulieri p v̄ba de p̄-
sēti ita dicēs docēte sacerdote. I N. take the N to my
wedded wife to haue & to holde fro this day forwarde
for better for wors for richer for poorer: i sikenesse and
i hele til dethe vs departe if holy churche it woll ordei-
ne & therto I plight the my trouthe. manuꝫ retrahēdo.
Deinde dicat mulier docēte sacerdote. I N. take the.
N. to my wedded housbande to haue and to holde fro
this day forwarde for better: for wors: for richer: for
poorer: in sikenesse & in hele: to be bonere and buxum
in bedde and at the borde till dethe vs departe if holy
churche it woll ordeine and therto I plight the my
trouthe. manum retrahendo. Deinde ponat vir au-
rum: argentum: et annulum super scutum vel librum:

& querat sacerdos si annulus antea fuerit bn̄dict⁹ vel nō. si dicatur q̄ nō: tunc bn̄dicat sacerdos annulū hoc modo cum Dn̄s vobiscum et cum Oremus. Oratio.

CReator & cōseruator humani generis: dator gratie spiritalis: largitor eterne salutis: tu dn̄e mitte bn̄dictionē tuā sup hunc annulū respice, vt q̄ illū gestauerit sit armata virtute celestis defensionis: et proficiat illi ad eternam salutem. Per christum. Oremus.

BEne ✠ dic dn̄e hunc annulū respice quē nos in tuo sācto nomine benedicimus: vt quecūq̄ eum portauerit in tua pace cōsistat: & in tua voluntate p̄maneat: & in tuo amore viuat & crescat & senescat: & multiplicetur in longitudinē dierum. Per dn̄m. Tunc aspergatur aqua bn̄dicta sup annulū. ¶ Si autē antea fuerit annulus ille bn̄dict⁹ tunc statim postq̄ vir posuerit annulum sup librum: accipiēs sacerdos annulum tradat ipsum viro: quē vir accipiat manu sua dextera cum tribus principalioribus digitis a manu sua sinistra: et tenēs dexterā sponse docēte sacerdote dicat. With this rynge. I the wed, and this gold and siluer I the geue, and with my body I the worshippe, and with all my worldly cattall I the endowe. et tunc inserat sponsus annulū pollici spose dicēs In noīe p̄ris. deinde secūdo digito dicēs et filij: deinde tertio digito dicēs et spirit⁹ sancti. deinde quarto digito dicēs Amē. ibiq̄ dimittat annulum: q2 in medico est quedā vena p̄cedēs vsq̄ ad cor: & in sonoritate argenti designatur interna dilectio que sēper inter eos debet esse recens. ¶ Deinde inclinātis eorū capitibus dicat sacerdos benedictionem super eos: Bn̄dicti ✠ sitis a dn̄o qui fecit mundū ex nichilo. Amē. Postea dicat iste psalmus seq̄ns hoc mō.

MAnda de⁹ virtutē tuā: cōfirma hoc de⁹ qd̄ ope-

ratus es in nobis: a templo tuo in hierusalem tibi offe-
rent reges munera. Increpa feras arundinis congre-
gatio taurorum in vaccis populorum: ut excludāt eos
qui probati sunt argento. Gloria patri. Sicut erat.
Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Pater
noster. Et ne nos. Sed libera. Benedicamus patrem
et filium cum sancto spiritu. Laudemus & superexalte
mus eum in secula. Laudemus dn̄m quem laudant an
geli. Quem cherubin & seraphin sanctus, sanctus, san
ctus proclamant. Dn̄e exaudi orationē meam. Et cla-
mor meus ad te veniat. Dominus vobiscum. Oremus
Deus Abrahā: deus Isaac: deus Jacob sit vobi
scum: & ipse vos coniungat: impleat bn̄dictio-
nē suā in vobis. Qui vivit et regnat deus. Per omnia
secula seculorum. Amen. ¶ Alia oratio cum Oremus.
Bene✠dicat vos deus pater, custodiat vos Jesus
Christus, illuminet vos spiritus sanctus. Ostē-
dat dn̄s faciem suā in vobis & misereatur vestri. Con-
vertat dominus vultum suum ad vos: & det vobis pa-
cem: impleatq; vos omni benedictione spirituali: in re
missionem omnium peccatorum vestrorū ut habeatis
vitam eternā: & vivatis in secula seculorū. Amē. Hic in
trent eccles. ā usq; ad gradū altaris: & sacerdos in eun-
do cum suis ministris dicat hunc psalmum sequētem.
Beati oēs q̄ timēt dn̄m: q̄ ābulāt in viis eius. La
bores manuū tuarū q2 mādūcabis: [illegible] be
ne tibi erit. Uxor tua sicut vitis abūdās: [illegible] do-
mus tue. Filii tui sicut novelle olivarū i [illegible] men-
se tue. Ecce sic bn̄dicet hō: qui timet dn̄m. Benedicat
tibi dn̄s ex syon: et videas bona hierusalem omnibus
diebus vite tue. Et videas filios filiorum tuorū: pacē
super Israel. Gloria patri. Sicut erat. [illegible]

Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. ¶ Tunc prostratis sponso et sponsa ante gradū altaris, roget sacerdos circumstantes orare p eis dicendo. Pater noster. Et ne nos. Sed libera nos a malo. Saluum fac seruum tuū et ancillā tuā. Deus meus sperantes in te. Mitte eis dñe auxilium de sancto. Et de syō tuere eos. Esto eis domine turris fortitudinis. A facie inimici. Domine exaudi. Et clamor. Dominus vobiscum. Et cum spiritu tuo. Oremus. Oratio.

Benedicat vos dominus ex syon vt videatis que bona sunt hierusalem omnibus diebus vite vestre: et videatis filios filiorum vestrorum et pacem super israel. Per christum dominum nostrum. Oremus.

Deus abrahā, de⁹ isaac, de⁹ iacob: bn ✠ dic adolescētes istos: et semina semē vite eterne in mētibus eorum: vt quicqd p vtilitate sua didicerint, hoc facere cupiant. Per iesū xp̄m filiū tuū recuperatorē hoim. Qui tecum viuit & regnat deus. &c. Oremus. Oratio.

Respice dñe de celis: & bene ✠ dic cōuētionē istā. Et sicut misisti sanctū angelum tuū raphaelem ad tobiam & sarā filiā raguelis: ita digneris dñe mittere bene ✠ dictionem tuam super istos adolescentes: vt in tua voluntate permaneāt: & in tua securitate persistant: et in amore tuo viuant et senescāt: vt digni atqꝫ pacifici fiant et mul[ti]plicētur in longitudinem dierū. Per christum dominum nostrum. Oremus. Oratio.

Respice dñe propitius sup hūc famulū tuū, & respice et sup hanc famulā tuā: & respice. vt in noīe tuo bn ✠ dictionē celestē accipiāt: & filios filiorum suorū et filiarū suarū vsqꝫ in tertiam et quartā progeniem incolumes videant: et in tua voluntate perseuerent: & in futuro ad celestia regna perueniāt. Per xp̄m. Orem⁹. Or

Omnipotēs sēpiterne deus qui primos parentes nostros adam et euā sua virtute creauit: & in sua sanctificatione copulauit: ipse corda et corpora vestra sanctificet et bene✠dicat: atq3 in societate & amore vere dilectionis coniungat. Per christum. ¶ Deinde benedicat eos dicens. Oremus.

Bene✠dicat vos deus omnipotens omni bñ✠dictione celesti: efficiatq3 vos dignos in cōspectu suo: superabundet in vobis diuitias gratie sue: et erudiat vos in verbo veritatis: vt ei corpore pariter & mēte complacere valeatis. Per dominum nostrum.

¶ Finitis orationibus que dicebantur super eos prostratos ad gradum altaris: et introductis illis in presbyterium scilicet inter chorum et altare ex parte ecclesie australi: et statuta muliere a dextris viri videlicet inter ipsum et altare. Incipiatur officium.

Benedi cta sit san cta trinitas at q3 in diuisa v ni tas: confi tebi mur e i quia fecit nobi scum mi se ri cordiam su am.

In tēpore paschali fi niat hoc modo. Alle lu ya al le luya. ps. Benedicamus.

patrem et filium: cum sancto spiritu. nō dicat ulteri⁹ Kyrie cum suis ꝟ. dicat. Ad missam seruet modus ꝛ ordo per oia sicut in duplicibus fest. s, hoc modo.

Gloria in excel sis deo. Gloria in excel-

sis deo. Gloria in ex celsis deo.

Et in terra pax hominibus bone volūtatis. Laudamus te. Benedicimus te. Adoram⁹ te. Glorificam⁹ te. Gratias agimus tibi propter magnā gloriam tuam. Dn̄e deus rex celestis deus pater oipotēs. Dn̄e fili unigenite iesu xp̄e. Dn̄e de⁹ agnus dei filius patris. Qui tollis peccata mundi miserere nobis. Qui tollis pctā mundi: suscipe deprecationem nostram. Qui sedes ad dexteram patris miserere nobis. Qm̄ tu solus sanct⁹. Tu solus dn̄s. Tu sol⁹ altissim⁹ iesu xp̄e. Cū sc̄to spū in gloria dei patris. Amē. Iste due orationes sequētes dicantur sub uno Oremus ꝛ sub uno Per dominum.

OMnipotens sempiterne deus, qui dedisti famulis tuis in confessione vere fidei eterne trinitatis gloriam agnoscere: et in potentia maiestatis adorare unitatem quesimus: ut eiusdem fidei firmitate ab omnibus semper muniamur aduersis. Alia oratio.

EXaudi nos ops ꝛ misericors de⁹: ut qd̄ nr̄o ministrat officio, tua bn̄dictiōe potius impleat. Per dn̄m nr̄m iesū xp̄m filiū tuū. Qui tecū. Ad corinthios.

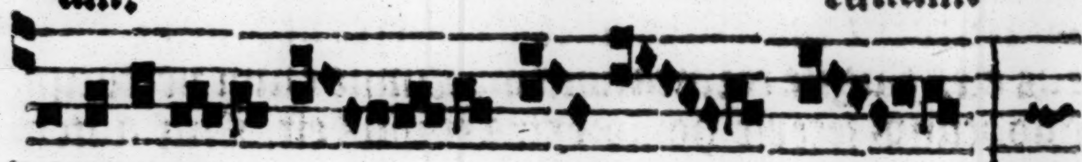
FRatres. Nescitis quoniam corpora vestra mē-
bra sunt christi? Tollens ergo membra christi:
faciam membra meretricis? Absit. An nescitis qm̄ qui
adheret meretrici: vnū corpus efficitur? Erunt (inqt)
duo in carne vna. Qui autem adheret deo: vnus spiri-
tus est. Fugite fornicationem. Omne enim peccatum
quodcunqꝫ fecerit homo: extra corpus est. Qui autem
fornicatur: in corpus suum peccat. An nescitis quoniā
membra vestra templum sunt spiritꝰ sancti qui in vo-
bis est: quem habetis a deo et non estis vestri? Empti
enim estis precio magno. Honorificate & portate deum
in corpore vestro.

Gradale.

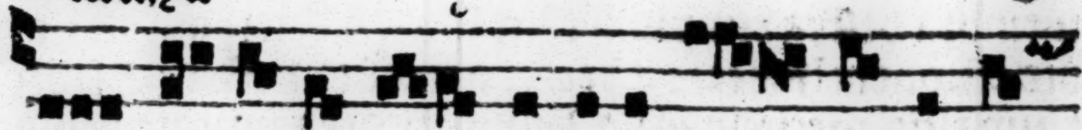
Bene di ctus es domine qui intue-
ris abys sos et sedes super
cheru bin. ℣. Benedicite
de um celi
quia fecit nobiscum misericor diam su-
g iij

Non repetatur grada. in missis sponsalium.

am.

Alleluya V⁹.

Be ne dictus es domine de us patrum

nostrorum et laudabilis in secula.

In tēpore paschali erit scꝫ Alla. vnū ex istis seq̄ntib⁹.

A l le lu ya.

V⁹. Non ne cor nostrum

ardens erat in nobis de iesu dum lo que re-

tur nobis in vi a.

Alle-

luya. Vsus.

Surgens iesus dominus no ster ste-

tit in me dio disci pulo-

rum suorum dixit

pax vobis.

Alle luya.

V. Surrexit domi-

nus et occurrens mulieribus

ait aue te tunc

accesserunt et tenue-

runt pedes eius

A Alleluya.

V. In die

resurrectionis mee dicit dominus pre

te dam vos in galile-

am.

Allelu ya. Dicite in gentibus quia do-

minus regnavit a ligno.

Allelu ya.

Christus resur gens ex mor-

tuis iam non moritur mors

il li ultra non

do mina bitur. Sequentia.

Lma chorus domini nūc pāgat nomina sum-

mi. Messias sother emanuel sabaoth adonay. Est

unigenitus uia uita manus homo usyon. Principiū

primogenitus sapientia uirtus. Alpha caput finisq̄ si-

mul uocitatur et est oo. Fōs et origo boni paraclitus

Sit cui secla. Per omnia dora. Secundū Mattheū.

IN illo tempore. Accesserūt ad iesum scribe et pharisei: tentantes eū et dicentes. Si licet homini dimittere vxorem quacūq; ex causa? Qui respondēs ait illis. Non legistis quia qui fecit hominē ab initio masculū & feminam fecit eos? Et dixit eis. Propter hoc dimittet homo patrē et matrem & adherebit vxori sue: et erunt duo in carne vna. Itaq; iam nō sūt duo: sed vna caro. Quod ergo deus coniunxit homo non separet.

Credo in vnum deum. Patrem omnipotentem. Factorem celi et terre. Uisibilium omnium et inuisibilium. Et in vnum dominum iesum christum filium dei vnigenitum. Et ex patre natum ante omnia secula. Deum de deo lumen de lumine deum verum de deo vero. Genitum non factum consubstantialem patri per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines et propter nostram salutem descendit de celis. Et incarnat⁹ est de spiritu sancto ex maria virgine et homo factus est. Crucifixus etiam pro nobis sub põtio pylato passus et sepultus est. Et resurrexit tertia die secundũ scripturas. Et ascendit in celum sedet ad dexteram patris. Et iterum venturus est cum gloria iudicare viuos et mortuos Cuius regni non erit finis. Et in spiritum sanctum dominum et viuificantem. Qui ex patre filioq; pcedit. Qui cũ prẽ et filio simul adoratur et cõglorificatur. Qui locut⁹ est per prophetas. Et vnam sanctam catholicam et apostolicam ecclesiam. Confiteor vnum baptisma in remissionem peccatorum. Et expecto resurrectionem mortuorum. Et vitam venturi seculi. Amen.

Offertorium.

Bene di ctus sit de us pa ter vnige ni tusq; de i fi li us

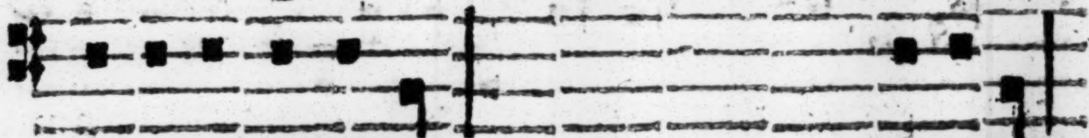
Nota ꝙ ordo thuris benedicti nunq̃ datur in ecclesia sponso et sponse. Inde est ꝙ oblato thure benedicto super altare si descendat thuribulis, ad clericos vel ad laycos aliud thus est apponendum et hominibus offerendum.

Secretum.

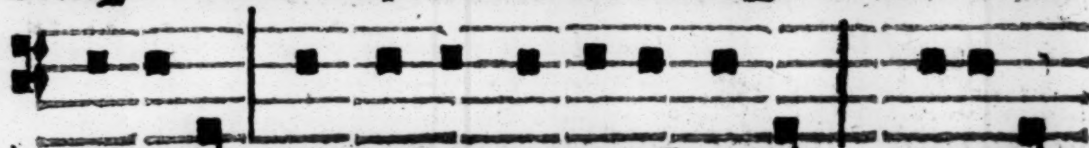
SAnctifica quesumus domine deus noster trinitas sancta, per tui sancti nominis inuocationē huius oblationis hostiam: et cooperante spū sācto per eā nosmetipsos tibi perfice munus eternū. Aliud secrē.

ADesto domine supplicationibus nostris et hāc oblationem quam tibi offerimus pro famulis tuis quos ad statum maturitatis et ad diem nuptiarū perducere dignatus es placatus ac benignus assume. Per. Prefatio. Qui cum unigenito. post Sanctus. prosternant se sponsus et spōsa in oratione ad gradum altaris extenso super eos pallio quod teneant quatuor clerici per quatuor cornua in superpelliceis nisi alter eorum prius fuerit desponsatus et benedictus: quia tunc non habeatur pallium super eos nec dicatur sacramentalis būdictio ut postea patebit. Deinde dicto Per oīa

secula seculorū amen. post Pater noster. anteq̄ dicitum Pax dn̄i sit sēp vobiscū. facta fractiōe eucharistie more solito dimissaq̄ hostia i trib⁹ fractiōib⁹ sup patenā dicat sac. ꝯuers⁹ ad illos orōnes seq̄uētes sub tono lectōnis illis iteri genuflectētib⁹ sub pallio sacer. sic dicēte.

PRopitiare dn̄e supplicatiōib⁹ nr̄is: ⁊ institutis tuis qb⁹ ꝓpagationē humani generis ordinasti benign⁹ assiste: vt qđ te auctore cōiungit te auxiliante

DEus qui potestate virtutis tue de nichilo cūcta fecisti: quid dispositis vniuersitatis exordijs homini ad imaginem dei facto ideo inseparabile mulieris adiutorium condidisti: vt femineo corpori de virili dares carne principium: docens quod ex vno placuisset institui, nunq̄ liceret disiungi. Hic incipit benedictio sacramentalis. Deus qui tam excellenti misterio coniugalem copulam consecrasti: vt christi ⁊ ecclesie sacramentum presignares in federe nuptiarū. Hic finitur benedictio sacramentalis. Deus per quem mulier iungitur viro et societas principaliter ordinata ea bn̄dictione ✠ donatur: que nec sola ꝑ originalis peccati penā, nec ꝑ diluuij est ablata sētētiā respice. Respice ꝓpitius sup hāc famulā tuā q̄ maritali iungēda est consortio q̄ se tua expetit ꝓtectione muniri. Sit in ea iugū dilectionis ⁊ pacis: fidelis ⁊ casta nubat in christo: imitatrixq̄

sactarū permaneat feminarū. Sit amabilis vt rachel viro: sapiens vt rebecca: longeua & fidelis vt sara. Nichil in ea ex actib⁹ suis ille auctor preuaricatiōis vsurpet: nixa fidei mandatisqꝫ permaneat vni thoro iūcta, cōtractus illicitos fugiat, muniatqꝫ infirmitatē suā robore discipline. Sit verecundia grauis, pudore venerabilis, doctrinis celestibus erudita. Sit fecunda in sobole, sit pbata & innocens: & ad optatam perueniat senectutē: & videat filios filiorū suorū vsqꝫ in tertiā & quartam progeniem: et ad beatorū requiē atqꝫ ad celestia regna.

perueniat. Per dñm &c. Per oīa secula seculorū. Amē. ¶ Notandum qꝫ hec clausula. Deus qui tam excellēti mysterio. vsqꝫ Deus per quem mulier iungitur viro. Non dicantur in secūdis nuptijs, vir enim aut mulier ad bigamiam transiens non debet iterum a sacerdote benedici quia cum alia vice benedicti sint eorum benedictio non debet iterari: quia caro benedicta trahit ad se carnem non benedictam. ¶ Notandum est autem qꝫ inhibitum est per capitulum extra de secundis nuptijs ne benedictio detur in secundis nuptijs quod etiā testatur beatus ambrosius qui ait. Prime nuptie a dño sūt constitutē. Secunde vero permisse. Prime nuptie sub omni benedictione celebrantur. Secunde vero carent omni bñdictione. sed quia plures benedictiōes sunt in nuptijs celebrādis scilicet in introitu ecclesie et sup pallium, & post missam, & super thorum i sero q̄ benedictio sit iteranda in secundis nuptijs & que nō. ¶ Sciēdum est qꝫ in hac oratione que sic incipit. De⁹ qui potestate virtutis tue de nichilo cūcta fecisti q̄ dispositis vniuer.

&c. Tres sunt benedictiones ibidē que idē habent principium. scilicet **Deus.** media aūt est omittenda scilicet illa **Deus qui tā excellenti misterio cōiugalem copulā consecrasti.** vsq̄ **Deus per quē mulier iungitur viro et societas principaliter ordinata** &c. quia i ista būdictione agitur de vnitate christi & ecclesie que figurat in primo matrimonio nō aūt in secundo: vnde apostolus ad corinthios ait. **Erūt inqt duo i carne vna.** Et hoc notat extra de bigamis capito **Debitum & si vir vnius vxoris.** Et hoc p primo matrimonio: sed qui adheret pluribus dissoluit vnitatē vel fedus vnitatis & ideo illa būdictio que agit de vnitate, scilicet **Deus qui excellenti mysterio coniugalem copulā consecrasti** &c. nō dicetur in secūdis nuptijs: & hoc est verum tam in viro bigamo q̄ in muliere vidua: qr caro būdicta trahit ad se carnē nō benedictā: sed oēs alie benedictiones siue orationes debent dici indifferenter secundum curiam romanam et secundū Hostiensem & Thomam alquinum & Morandum doctorem. Et questio ista discussa erat et determinata in sacro palatio Rome, et translata in Angliam per magistrum Johannem Haysted, Anno dñi millesimo. cccxxi. et causa discussiōis erūt quia multitudo sacerdotū tūc tēporis ad sedē apostolicā conuolarūt causa obtinendi absolutionis beneficiū pro būdictionibus in secundis nuptijs indiscrete collatū. Ideo super hoc statuitur constitutio noua, que sic incipit.

Oncertatiōi antique finē imponere cupiētes presenti declaramus edicto, qd licet vir vel mulier ad bigamiā vel ad secūdas nuptias trāsierit būdici nō debet cū fuerit alias būdicti: qd si forsā alter eor vel ambo essent ad secūdas nuptias transeūtes et in primis nu-

ptiis benedicti nõ fuerint dãda est eis benedictio in secundis nuptiis. Sane volentes antiquum rigorẽ temperare concedimus q presbiter qui secundas nuptias benedixerit scienter ad sedem apostolicam ex hoc venire minime teneatur: sed a pena suspensionis hoc casu a iure indicta: per suos possunt diocesanos absolui. Si qui vero iuxta opinionem quorundam hactenus ex se non reputantes suspẽsos ordines quoslibet seu queuis beneficia receperint: diocesani eorum a pena suspẽsionis predicta ipsos absoluere ac super executione ordinum: et retentione beneficiorum huiusmodi cũ eis valeant licite dispẽsare. ¶ Hic queri potest quare secunde nuptie nõ bñdicant. Ad hoc dico q scdm matrimoniũ quis in se consideratũ sit pfectũ sacramẽtũ tñ in ordine ad primũ sacramẽtũ cõsideratũ aliquid habet defectu sacramẽti qz nõ habet plenam significationẽ: cum nõ sit vna caro sicut est i matrimonio christi et ecclesie: et ratione huius defect⁹ bñdictio a secũdis nuptiis subtrahit. Sed hoc est intelligendũ qñ secunde nuptie sũt secũde ex parte viri et ex parte mulieris tñ. Si eñ virgo contrahat cũ illo qui habuit aliam vxorẽ nichilominus nuptie benedicuntur, saluatur et aliquo modo. Significatio autẽ in ordine ad primas nuptias qz episcopus et si vnam ecclesiam habeat sponsam: habet tamẽ plures personas despõsatas in vna ecclesia: sed aĩa nõ potest esse sponsa alterius q̃ christi: qz cum demone fornicatur nec est matrimoniũ spirituale et ppter hoc qñ mulier secundo nubit: nuptie nõ benedicũtur ppter defectum sacramẽti. ¶ Post hec vertat se sacerdos ad altare et dicat. Pax domini. et Agn⁹ dei. Tũc amoto pallio surgãt ambo sponsus et spõsa: et accipiat spõsus pacẽ a sacerdote et ferat spõse osculãs eam et neminẽ aliũ

nec ipse nec ipsa: sed statim diacon⁹ vel clericus a pres-
bitero pacē accipiēs ferat aliis sicut solitum est. Cōio.

Benedicimus de um ce li et corā omnibus

viventi bus confite bimur e i qui a fe-

cit nobi scum mise ricor diam su am.

Tpe pasche. alle luya al le lu ya. Postcōio.

PRoficiat nobis ad salutē corporis et aīe dn̄e de⁹ huius sacramēti susceptio: ⁊ sēpiterna sācte trinitatis eiusdēq; indiuidue vnitatis ↄfessio. Alia postcōio.

QUesumus omnipotens deus instituta prouidētie tue pio amore psequere: vt quos legitima societate cōnectis longeua pace custodias. Per dominū.

Post missam benedicatur panis ⁊ vinū vel aliud quid potabile in vasculo ⁊ gustent in nomine domini sacerdote dicente. Dominus vobiscum. Oremus. Oratio.

BEne ✠ dic domine panem istum et hunc potum ⁊ hoc vasculum sicut benedixisti quinq; panes in deserto ⁊ sex hydrias in chana galilee: vt sint sani ⁊ sobrij atq; inmaculati omnes gustantes ex eis saluator mundi. Qui viuis et regnas cum deo patre in vnitate

spiritussancti deus. ¶ Nocte vero sequente cum sponsus et sponsa ad lectum peruenerint: accedat sacerdos et benedicat thalamum dicens: Dominus vobiscum. Oremus. Oratio.

BEne ✠ dic domine thalamum istum et omnes habitantes in eo: vt in tua pace consistant et in tua voluntate permaneant: et in amore tuo viuant et senescant et multiplicentur in longitudine dierum. Per dominum. ¶ Item benedictio super lectum cum Dominus vobiscum. Oremus.

BEne ✠ dic domine hoc cubiculum respice qui non dormis neque dormitas. Qui custodis israel, custodi famulos tuos in hoc lecto quiescentes ab omnibus fantasmaticis demonum illusionibus: custodi eos vigilantes vt in preceptis tuis meditentur dormientes, et te per soporem sentiant: vt hic et vbique defensionis tue muniantur auxilio. Per dominum. Deinde fiat benedictio super eos in lecto tantum cum Oremus. Benedictio.

BEne ✠ dicat deus corpora vestra et animas vestras: et det super vos benedictionem sicut benedixit abraham isaac et iacob. Amen. ¶ Alia benedictio cum Oremus.

MAnus domini sit super vos: mittatque angelum suum sanctum qui custodiat vos omnibus diebus vite vestre. Amen. ¶ Alia benedictio cum Oremus.

BEne ✠ dicat vos pater et filius et spiritus sanctus: qui trinus est in numero: et vnus in numine. Amen. His peractis aspergat eos aqua benedicta. et sic discedat et dimittat eos in pace.

ORdo seruitium peregrinorum faciendum. In primis confiteantur peregrini de omnibus peccatis suis: deinde dicantur super eos coram altari prostratos psalmi et preces sequentes: et post vnumquemque psalmum dicatur Gloria patri. ps. Ad te domine leuaui. et psalmus Miserere mei.

Require in vigilia mortuorum. Psalmus.

QUi habitat in adiutorio altissimi: in protectione dei celi commorabitur. Dicet dño susceptor meus es tu: ⁊ refugiũ meũ de⁹ me⁹ sperabo in eũ. Qm̃ ipse liberabit me de laqueo venãtiũ: et a verbo aspero. Scapulis suis obũbrabit tibi: et sub pẽnis eius sperabis. Scuto circundabit te veritas ei⁹: nõ timebis a timore nocturno. A sagitta volãte in die a negotio perambulãte in tenebris: ab incursu et demonio meridiano. Cadent a latere tuo mille et decem milia a dextris tuis: ad te autem non appropinquabit. Veruntamen oculis tuis considerabis: ⁊ retributionem peccatorum videbis. Qm̃ tu es dñe spes mea: altissimum posuisti refugium tuum. Non accedet ad te malum: et flagellum non appropinquabit tabernaculo tuo. Qm̃ angelis suis mandauit de te: vt custodiant te in omnibus vijs tuis. In manibus portabunt te: ne forte offendas ad lapidẽ pedẽ tuũ. Super aspidem ⁊ basiliscũ ambulabis: ⁊ conculcabis leonem ⁊ draconẽ. Qm̃ in me sperauit liberabo eum: protegã eum qm̃ cognouit nomen meũ. Clamauit ad me ⁊ ego exaudiã eũ: cum ipso sum in tribulatione, eripiã eũ ⁊ glorificabo eũ. Longitudine dierũ replebo eũ: et ostẽdã illi salutare meũ. Gloria pñi. Kyrie eleison. Christe eleisõ. Kyrie eleisõn. Pater noster. Et ne nos. Sed libera. Ego dixi domine miserere mei. Sana animã meam quia peccaui tibi. Vias suas dñs demonstret tibi. Et semitas suas edoceat te. Gressus tuos dñs dirigat secundum eloquium suum. Ut non dominẽtur tibi oẽs iniustitie. Utinã dirigantur vie tue. Ad custodiẽdas iustificationes dñi. Perficiat dñs gressus tuos in semitis suis. Ut nõ moueãtur vestigia tua. Benedict⁹ dñs deus die quotidie pspeũ

iter faciat tibi. Deus salutarium tuorum. Angelus domini bonus comitetur tecum. Et bene disponat itinera tua & actus tuos vt iterum cum gaudio reuertaris ad ppria. Beati inmaculati in via. Qui ambulāt in lege dñi. Nichil pficiat inimicus in te. Et filius iniquitatis nō apponat nocere tibi. Exurge dñe adiuua nos. Et libera nos ppter nomen tuum. Dñe de⁹ virtutū conuerte nos. Et ostēde faciē tuā et salui erimus. Dñe exaudi orationē meam. Et clamor me⁹ ad te veniat. Dñs vobiscum. Et cum spiritu tuo. Oremus.

Adesto dñe supplicationibus nostris & viam famuli tui N. in salutis tue psperitate dispone: vt inter oēs vie et vite huius varietates, tuo sēper protegatur auxilio. Per christum dñm. Oremus. Oratio.

Deus qui ad vitam ducis & confidentes in te paterna protectione custodis, quesumus: vt huic presenti famulo tuo N. a nobis egredienti angelicū tribuas comitatum: vt auxilio tuo protectus nullius mali concutiatur formidine: nullo comprimatur aduersitatis languore: nullis irruentis inimici molestetur insidijs: sed spacijs necessarij itineris proprio gressu peractis, proprijsq̄ locis restitut⁹ recipiatur sospes ac debitas exoluat tuo nomini gratias. Per christū dominum nostrum. Oremus. Oratio.

Deus qui diligentibus te misericordiam tuam semper impendis, & a seruientibus tibi nulla es regione lōginquus: dirige viam huius famuli tui N. in volūtate tua: vt te protectore, te duce per iustitie semitas sine offensione gradiatur. Per dominū nostrū.

Hic surgant peregrini a prostratione & benedicat sacerdos peras et baculos eorum dicens Dominus vobiscum, et Oremus. Oratio.

DOmine iesu christe q̄ ineffabili tua miseratione ac patris iussione spiritusq; sancti cooperatione de celo descendere voluisti: ouemq; perditam diabolica seductione voluisti querere, atq; proprijs humeris ad celestis patrie gregē referre: quiq; precepisti filijs matris ecclesie orando petere: bene viuēdo querere: ac pulsādo pseuerare: vt citius inuenire valeāt salutaria premia vite. Te humiliter imploram⁹ quaten⁹ sāctificando bene ✠ dicere digneris hāc perā et hunc baculū: vt quicunq; eā in tui nois amore ad instar humilis armature lateri suo applicare: atq; collo suo suspendere: siue in manib⁹ suis gestare: sicq; peregrināndo suffragia sāctorū humili comitante deuotione studuerint querere: dextere tue protecti munimine peruenire mereātur ad gaudia māsionis eterne. Per te saluator mundi, qui cū patre & spū sācto viuis et regnas deus. Per omnia. &c.

¶ Hic aspergat aquam benedictā super peras et baculos & ponat singulis peregrinis peram ad collū dicēs.

IN nomine domini nostri iesu christi accipe hanc peram habitum peregrinationis tue: vt bene castigatus & saluatus peruenire merearis ad limina sanctorū quo pergere cupis: et peracto itinere tuo ad nos reuertaris incolumis. Per eundem dominum. &c.

¶ Deinde tradat singulis eorum baculum ita dicens.

ACcipe hunc baculum sustentationis itineris ac laboris pegrinationis tue: vt deuincere valeas omnes cateruas inimici: et peruenire securus ad limina sanctorum quo pergere cupis: et peracto obediētie cursu, ad nos reuertaris cum gaudio. per dominum.

Si vero aliqui illorum profecturi sunt hierusalē: tunc habeant ipsi vestes cum cruce signatas: et benedicantur cruces hoc modo. cum Dn̄s vobiscum. Oremus.

DEus inuicte potentie pietatis immēse atqꝫ peregrinantium totius cōsolationis auxilium, qui famulis tuis victricia arma tribuis: quesumus vt has cruces deuote humilitatis bene ✠ dicere digneris: vt venerande crucis vexillum (cuius in eis est designata figura) sit inuictissimum robur seruorum tuorum contra antiqui hostis nequissima tentamenta: sit in via defensio: sit in domo protectio: sit vbiqꝫ presidium. per dominum. ¶ Hic aspergatur aqua benedicta super cruces: et detur singulis peregrinis sic profecturis vestis cum cruce signata, dicente sacerdote.

ACcipe vestimētū cruce dñi nr̄i saluatoris signatum: vt p illud salus bñdictio ⁊ virtus prospere proficiscendi ad sepulchrū ipsius te comitet. Qui cum deo patre. ⁊c. His finitis dicat missa pro iter agētibus.

¶ Ad missam officium hoc modo incipitur.

Sto michi in de um prote ctorē et in locum refugi i vt saluū me faci as: quoniam firmamentum me um et refugium meum es tu et propter nomen tuum dux michi e ris et enu-

h iiii

Oratio.

Adesto dñe supplicationibꝰ nostris, & viã famuli tui N. in salutis tue prosperitate dispone: vt inter oẽs vie & vite huius varietates tuo semper protegatur auxilio. Per dñm no. ¶ Lectio libri genesis.

IN diebꝰ illis. Locutꝰ est abrahã dicẽs. Dñs deꝰ celi q̃ tulit me de domo p̃ris mei et de terra natiuitatis: q̃ locutꝰ est michi & iurauit dicẽs. Semini tuo dabo terrã hãc: ipse mittet ãgelũ suũ corã te. Gradale.

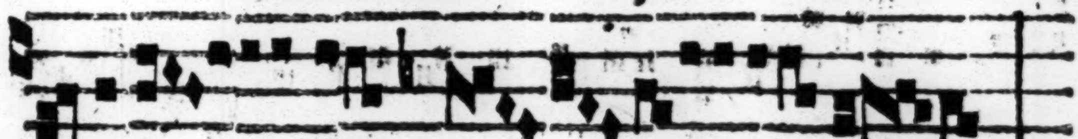

℣. Deus in te speraui do mine

non confun dar

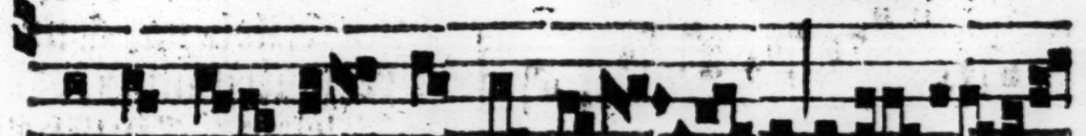
in eter num. Repetatur gradale.

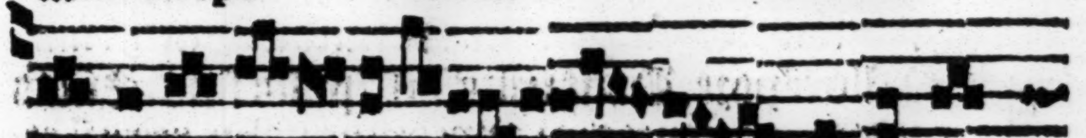
Al le lu ya. ℣. Qui

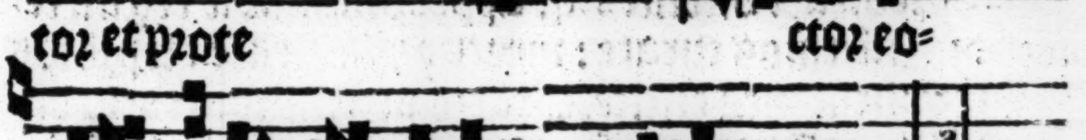
ti ment do-

minum spe rent in e um: adiu-

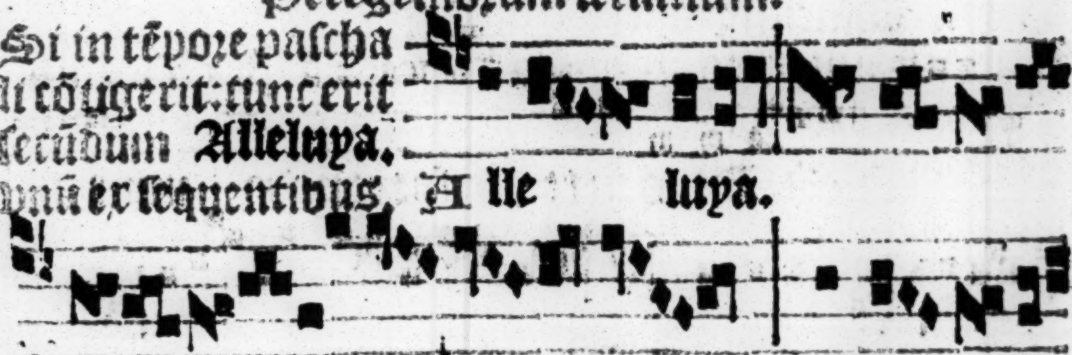

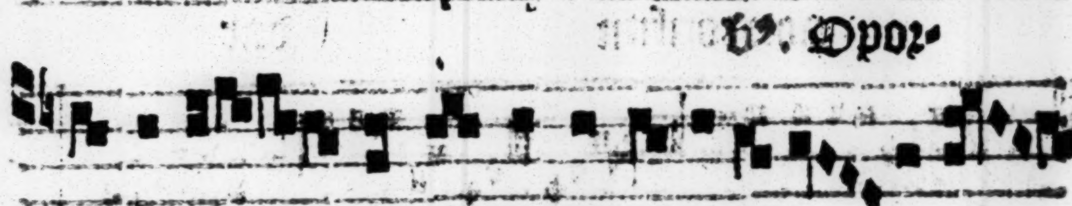
tor et prote ctor eo-

rum est.

Si in tēpore paschali cōtigerit: tunc erit secūdum **Alleluya.** vnū ex sequentibus.

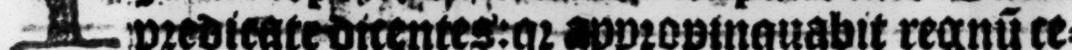
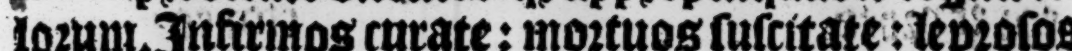

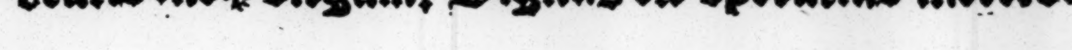

vel **Alleluya. Surrexit altissimus.** vel **Alleluya. Christus mortuus est.** Require in gradalibus. Euangelium. Secundū Mattheum.

IN illo tēpore. Dixit iesus discipulis suis. Euntes predicate dicentes: qꝛ appropinquabit regnū celorum. Infirmos curate: mortuos suscitate: leprosos mūdate: demones eiicite. Gratis accepistis: gratis date. Nolite possidere aurū neqꝫ argētū in zonis vestris. Non peram: non calciamenta: neqꝫ duas tunicas habeatis: neqꝫ virgam. Dignus est operarius mercede

sua. In quancunqꝫ autem ciuitatem aut castellum intraueritis: interrogate quis in ea dign⁹ sit. Et ibi manete donec exeatis. Intrantes autem domum: salutate eam dicentes. Pax huic domui. Et siquidem illa domus fuerit digna: maneat pax vestra super eã. Si aũt nõ fuerit dom⁹ digna: pax vestra sup vos reuertetur. Et quicunqꝫ non receperit vos, nec audierit sermones vestros: exeuntes de domo vel de ciuitate, excutite puluerem de pedibus vestris super eam. Amen dico vobis: tolerabilius erit terre sodomorum et gomorreorũ in die iudicij, ꝙ illi ciuitati. Offertorium.

Sperent in te om nes q̃ nouerunt no mẽ tu um

domi ne quoniã non de re linquis queren-

tes te: psal lite do mi no qui ha bi-

tat in si on quoniã non est obli tus ora-

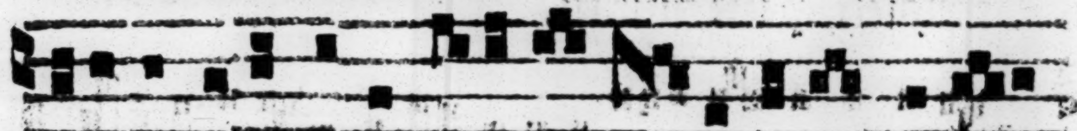
tio nẽ paupe rũ. In tempore paschali. Alle luya.

Hic offerant peregrini. Secreta.

PRopitiare quesumus domine supplicationibus nostris: & has oblationes quas tibi offerimus p famulis tuis benignus assume: vt viam illorũ precedẽte gratia tua dirigas: et subsequẽte comitari digneris: vt de actu atq3 incolumitate eorum secundũ misericordie tue presidia gaudeamus. Per dominũ. Cõmunio.

Tu mandasti mandata tu a custodi ri nimis

vtinam dirigantur vie me e ad custo dien-

das iusti fica tio nes tu as.

In tempore paschali dicitur.

Alle lu ya al le lu ya. Postcommunio.

SUmpta q̃s dñe celestis mysterij sacramenta ad prosperitatẽ itineris famuli tui proficiant: et eũ ad salutaria cuncta pducant. Per do. Post missã dicat sacerdos has orationes sequẽtes super peregrinos coram altari prostratos: siue profecturi sint hierusalem: siue ad sanctũ iacobũm: vel ad aliam peregrinationẽ. cum Dominus vobiscum. et cum Oremus. Oratio.

DEus infinite mie et maiestatis immense: quem nec spacia locoꝝ nec interualla tẽporum ab his quos tueris abiũgũt: respice adesto his famulis tuis,

expressa vt in te vtique confidentibus, per omnem quam ituri sunt viam et dux eis et comes esse digneris. Nichil illis aduersitatis noceat: nichil difficultatis obsistat. Cuncta eis sint salubria: cuncta sint prospera: vt sub ope misericordie tue quicquid iuste petierint, desiderio celeri et prospero consequantur effectu. Per xpm. Alia oratio cum Oremus. Oratio.

OMnipotens deus qui est via veritas et vita: iter tuum in beneplacito suo disponat: angelum suum raphaelem in hac peregrinatione tui custodem adhibeat: qui ad loca desiderata cum pace eundo te perducat: et cum salute iterum te ad nos redeundo reducat. Sit interuentrix tui beata dei genitrix maria: cum vniuersis angelis et archangelis: patriarchis quoque et prophetis. Sint intercessores tui sancti apostoli petrus et paulus: cum ceteris apostolis, martyribus, confessoribus atque virginibus. Obtineantque tibi sancti quorum queris vestigia cum omnibus sanctis, iusta desideria et prosperitatem remissionemque omnium delictorum ac vitam eternam. Per dnm. Deinde communicentur et ita recedant in noie dni.

¶ Benedictio ensis noui militis fiat hoc modo. Interim genuflectente ipso milite coram altari: primo dicat sacerdos sine nota Dns vobiscum. et Oremus. Oratio.

DEus cunctorum in te sperantium protector, adesto supplicationibus nostris: et concede huic famulo tuo qui sincero corde gladio se primo nititur precingere militari: vt in omnibus galea tue virtutis sit protectus. Et sicut dauid et iudith contra gentis sue hostis fortitudinis potentiam, victoriam tribuisti: ita tuo auxilio munitus contra hostium suorum seuitiam victor vbique existat: et ad sancte ecclesie tutelam proficiat. Per christum dominum nostrum. Amen.

¶ Alia oratio cum Oremus.

Deus q̄ trinos gradus hostiū post lapsum ade in toto orbe terrarū cōstituisti: quo plebs tua fidelis immunis ab omni impetu nequitie secura et quieta permaneret: adesto supplicationib⁹ nostris: et hūc ensem respice quē inuocatione tui sanctissimi nois bn̄dicimus bn̄ ✠ dicere dignare: vt famulus tuus cui eū te largiēte concedim⁹ ac accingim⁹, sic eo vtatur: Hic succingat sacerdos militē cū ense: quatenus ⁊ hostes ecclesie insidiātes reprimat: ⁊ seipsū ab omni inimico tua protectione potenter defendat. Per christū. ¶ Deinde aspergat sacerdos militem ense succinctum aqua benedicta: ⁊ recedat miles in nomine dn̄i. ¶ Bn̄dictio carnium in die pasche cum Dominus vobiscum. et Oremus. Oratio.

Deus celi terreq̄ dominator, q̄ das escā oī carni: ⁊ imples oē animal bn̄dictione: bn̄ ✠ dic ⁊ sancti ✠ fica hāc creaturā carnis: vt nobis dona tua sumētibus aīe ⁊ corporis sanitatē concedas. Per xp̄m dn̄m nostrum. Amen. ¶ Alia oratio cum Oremus. Oratio.

Deus q̄ vniuerse carnis es conditor, qui noe ⁊ filiis suis de mūdis ⁊ imundis animalibus precepta dedisti: quiq̄ sicut olera herbarum humano generi quadrupedia mūda edere permisisti: ⁊ qui agnū in egypto moysi ⁊ populo tuo in vigilia pasche comedere precepisti in figurā agni dn̄i nostri iesu xp̄i, cuius sāguine omnia primogenita tibi de mūdo redemisti: ⁊ nocte illa omne primogenitū in egypto pcutere precepisti, seruans populū tuum agni sanguine prenotatū. Dignare domine de⁹ omnipotēs bene ✠ dicere ⁊ sancti ✠ ficare has carnes: vt quicūq̄ ex populo tuo fideli ex illis comederint, oī bn̄dictione celesti et gratia tua saturati repleantur in bonitate. Per quē hec omnia dn̄e cōdita sunt ⁊ ab initio creata saluator mūdi. Qui viuis ⁊ re.

gnas cum eodē filio tuo in vnitate spūs sancti. &c. Hic aspergat aqua bñdicta super carnes. &c. ¶ Bñdictio carnis casei butyri ouorum siue pastillarum in pascha cum Dominus vobiscum. et Oremus. Oratio.

Domine deus omnipotēs, qui fecisti & creasti cūcta viuentibus tue largitatis alimoniā humanūqꝫ genus spiritualibus escis ac poculis tuorum preceptorum, terrenisqꝫ substātiis tuorum donorum indesinenter reficis: te omnipotētem deū obnixe petimus, vt hec dona tua carnis casei butyri vel ouoꝝ siue cuiuscunqꝫ alteri⁹ cibi quem tu ipse creasti et nobis donasti, perpetua claraqꝫ benignitate sanctificare ac bene✠dicere digneris. Vescentibus ex eis largā tue benedictionis sanitatem in visceribus eorum clemēter colloca: et presentis vite sospitatem & future beatitudinem misericorditer indulge. Per dñm. ¶ Deinde aspergat sacerdos aquā benedicta. ¶ Benedictio nouorum fructuū quorūcunqꝫ: cum Dñs vobiscum. et Oremus. Oratio.

Domine sancte pater omnipotens eterne deus: q̄ bñdixisti quinqꝫ panes in deserto & duos pisces vnde saturati sunt quinqꝫ milia hominū: sic bene✠dicere & sanctificare digneris hunc fructum quem accipimus in tuo sancto nomine & filij tui domini nostri iesu christi: vt qui sumpserint ex eo accipiant saturitatem mentis: protectionem corporis: tutelam salutis: securitatem spei: corroborationem fidei: & eternitatē spiritus sancti. Per eundē dñm. In vnitate eiusdē. Hic aspergatur aqua benedicta. &c. ¶ Benedictio ad oīa quecunqꝫ volueris cum Dominus vobiscū. et Oremus. Oratio.

Creator & cōseruator humani generis, datōr gratie spiritalis, largitor eterne salutis: tu dñe mitte spiritū sanctū tuū sup hāc creaturam N. vt armata

virtute celestis defensionis quicunqꝫ ex ea gestauerint proficiat illis ad salutem: et tam corporis q̄ anime recipiant sanitatem. Per dn̄m. Hic aspergatur aqua benedicta super ea. ¶ Benedictio seminis cum Dominus vobiscum. et Oremus. Oratio.

OMnipotēs sempiterne deus creator generis humani suppliciter tuam clemētiam exoramus: vt hoc semen quod in tuo sancto nomine saturi sumus in agros nostros, celesti bn̄dictione bene ✠ dicere ⁊ multiplicare atqꝫ ad maturitatem perducere digneris: vt per vniuersum orbem terrarum collaudetur dextera tua. Per dominum nostrum. Deide aspergatur aqua benedicta super semē. ¶ Bn̄dictio pomorum in die sācti iacobi cum Dominus vobiscū. et Oremus. Oratio.

DOmine sancte pater omnipotens eterne deus: qui ad infirmi mundi ornatum die tertia lignū pomiferum facere fructum in primo precepisti: quiqꝫ amarum vetiti pomi saporem antiqui serpentis suaue a patrib⁹ nostris gustatum vnigeniti filij tui domini nostri iesu christi passione salutari nō sentire posteros filios naturaliter voluisti, a quo sanitas ⁊ omne medicamentum venit: quesumus inenarrabilem pietatem tuam vt hunc nouorū pomorum fructū tuo conspectui oblatū bene ✠ dicere ⁊ sancti ✠ ficare digneris: quatenus sancti apostoli tui iacobi et martyris tui christofori (quorum hodie festa celebramus) omniumqꝫ sanctorum tuorum meritis ac precib⁹: quicunqꝫ fideles tui cum gratiarum actione ex eo gustauerint, sanitatē mētis et corporis operante in eis spiritu sancto percipere mereantur. Per eundem dominum. In vnitate eiusdē spiritus sancti deus. ⁊c. Item benedictio pomorū cum Dominus vobiscum. et Oremus. Oratio.

TE deprecamur omnipotens deus, ut bene ✠ dicas hunc fructum nouorum pomorum: ut qui esu arboris letalis et pomo in primo parente iusta funeris sententia mulctati sumus: per illustrationē unici filij tui redemptoris dei ac domini nostri iesu christi, et spiritus sancti benedictionem sanctificata sint omnia atque benedicta: depulsisque primi facinoris intentatoris insidijs, salubriter ex huius diei anniuersaria solennitate diuersis terris edenda germina sumamus. Per eundem dominum. In unitate eiusdem. ¶ Deinde sacerdos aspergat ea aqua benedicta. ¶ Benedictio elemosine cum Dominus vobiscum. et Oremus. Oratio.

DEprecor te dñe sancte pater omnipotens eterne deus, ut istam elemosinam bene ✠ dicere et sanctificare digneris pro aīa famuli tui N. ad remedium et remissionem peccatorum suorum: ut in luce tue amenitatis sine fine letetur. Per dominum nostrum. Deinde aspergat sacerdos super eam aquam benedictam.

¶ Benedictio panis in diebus dominicis. In primis sacerdos legat euangelium secundum iohannem. In principio. et postea dicat ℣. Sit nomen domini benedictum. ℟. Ex hoc nunc et usque in seculum. Deinde dicat sic. Dominus vobiscum. et Oremus. Oratio.

BEne ✠ dic dñe creaturā istam panis sicut benedixisti quinque panes i deser[to]: ut oēs ex eo gustantes tā corporis quam anime accipiant sanitatē. In nomine patris et fi. Tunc aspergatur aqua benedicta super panem et distribuatur. ¶ Benedictio scuti et baculi ad duellum faciendum. In primis dicat sacerdos prostratus ante altare psalmos sequētes cum Gloria patri. pugnatur interim genuflectēte retro sacerdotem. ps. Deus in adiutorium. require in visitatione infir-

morsu. ps. Vindica dñm. ps. Iudica dñe nocêtes me.
ps. Qui habitat vts. i officio pegrinorum. ps. Quicunqꝫ
vult. ã. Ne reminiscaris dñe delicta nostra. Kyrie eley
son. Christe eleysõ. Kyrie eleyson. Pr nr. Et ne nos.
Sed libera. Dñe nõ secũdũ peccata nostra facias no-
bis. Neqꝫ secundũ iniqtates nostras retribuas nobis.
Dñe ne memineris iniquitatũ nostrarũ antiquarum.
Cito anticipêt nos mie tue: qꝛ pauperes facti sum⁹ ni-
mis. Adiuua nos deus salutaris noster. Et propter
gloriam nominis tui dñe libera nos, et propitius esto
peccatis nostris propter nomen tuum. Saluũ fac ser-
uum tuum, Deus meus sperantê in te. Mitte ei dñe au-
xilium de sancto. Et de syon tuere eum. Esto ei domi-
ne turris fortitudinis. A facie inimici. Conuertere do-
mine vsqꝫquo. Et deprecabilis esto super seruũ tuum.
Domine exaudi orationem meam. Et clamor meus ad
te veniat. Dominus vobiscum. Oremus. Oratio.

Omnipotens sempiterne de⁹ qui mũdum ex infor-
mi materia fecisti: ꝛ vnicum filiũ tuũ tibi coeter-
nũ pro generis humani redêptione (spiritu sãcto coope
rante) incarnari atqꝫ de hoste antiquo triumphare fe-
cisti: te suppliciter petimus, vt hoc scutũ respice atqꝫ ba
culũ istum dextera potêtie tue bene✠dicere digneris:
vt sint arma inuincibilia, atqꝫ triumphare potentia et
te adminiculante victricia: quatenus quicũque his ar-
mis pugnauerit, tua protectione munitus tã corporis
qꝫ aĩe salutem percipiat: atque victoriosum de hoste re-
portãs tropheũ bello peracto tibi creatori omniũ gra-
tias referat: cũ filio tuo dño nostro Iesu Christo qui te-
cum et cũ eodê spiritu sancto viuit ꝛ regnat deus. Per
oĩa. ꝛc. Hic aspergat sacerdos scutũ et baculum aqua
benedicta, deinde resurgente pugnaturo: tradat ei sa-

cerdos scutum dicēdo. Accipe hoc scutum ad corporis tui protectionem. In noīe patris. &c. Item dicat sacerdos Protegat te xps filius dei viui. Amē. Deinde tradat ei sacerdos baculum dicens. Accipe hūc baculum ad hoc duellū preparatum: cū quo valeas tibi rebellātem prosternere & resurgentem contetere, habe atq; victoriam. In noīe patris. &c. Deinde tenēs pugnatur scutum & baculum iterum genuflectat corā altari dicēte super eū sacerdote. Dñs vobiscū. & Orem⁹. Oratio.

Confortator & corroborator sustentamentumq; tuorū fideliū, adonay indeficiēs interminabilis inenarrabilis pater eterne deus: qui gētes magnas et reges fortes coram populo tuo israel destruxisti & vicisti: quiq; puero tuo dauid de gygante te blasphemante atq; in sua virtute confidente triumphare concessisti: te supplices exoram⁹ vt hūc famulū tuū. N. in te confidentē, bñdicere, adiuuare, protegere, cōfortare & cōseruare: atq; sanctorū tuorum angelorū eū presidio vallare digneris. Presta ei domine fidem rectam: spem firmā: cordis fiduciā: corporis fortitudinē: omniūq; membrorum valitudinem, quatenus te adiuuante hostē psternere, atq; victoriam capessere mereatur: tibiq; soli deo omnipotenti bello (triumphaliter peracto) gratias & laudes referat. Per christum dominum nostrū.

¶ Deinde sacerdos das ei bñdictionē dicat hoc modo.

Confortare et esto robustus: spera in domino, fac bonitatem et noli obliuisci omnes retributiones eius. Ipse det tibi vitam & victoriam & bene ✠ dictionem in seculum seculi. Amen. Bene ✠ dicat te de⁹ pr. Amen. Custodiat te iesus christus. Amen. Confortet te spūs sāctus. Amē. Prestet tibi victoriā trin⁹ & vn⁹ deus qui viuit & regnat per oīa secula seculorum. Amē

Deinde aspgat sacerdos cū aqua bñdicta ⁊ ita recedat in noie dñi. ¶ Bñdictio oculoꝝ infirmoꝝ potest fieri in hūc modū si necessitas iducat ⁊ deuotio alicui⁹ illā deposcat. In primis genuflectat infirmus coram altari. Deinde dicat sacerdos Dñs vobiscū. Oremus. Oro.

Domine iesu christe qui aperuisti oculos ceci nati: serena huius famuli tui oculos dās in eis visum perspicacem sufficientem idoneum competentem in obsequium tuum: per virtutem huius sacramenti ⁊ per signum sancte crucis tue. Hic signet sacerdos oculos infirmi signo sancte crucis cum corporalibus, et cū eisdē ventilet in oculis eius dicens. In nomine patris et filii et spiritus sancti. Amē. ¶ Benedictio nauis cū Dominus vobiscum. Et cum. Oremus. Oratio.

Deus cuius prouidentia vniuersa regūtur ⁊ conseruantur: q̄ dominaris potestati maris ⁊ mitigas motum fluctuū eius: qui noe famulo tuo ne genus humanum periret in diluuio arcam facere precepisti: qui ventis ⁊ tempestatibus imperas ⁊ obediūt: qui petrū super aquas maris ambulātē ne mergeretur erexisti. Tuam dñe clementiam obnixe petimus ⁊ humiliter imploram⁹: quaten⁹ hanc nauiculā per virtutē sācte crucis, ⁊ per intercessionē gloriose marie semper virginis, ⁊ omniū sanctorū tuorum: tua dextera digneris bene ✠ dicere omnesq; insidias hostiū visibiliū ⁊ inuisibiliū ab ea repellere: vt in ea sub tua protectione nauigantes, nullis illudantur fantasmatib⁹, nullis deiiciātur aduersis. Nō eos vorago terribilis sorbeat: nō tēpestas impellat: nō frangat scopulus: nō inuadat aduersarius: sed vniuersis expediti terrorib⁹, nomē tuū collaudātes ad propria cum gaudio reuerti mereātur. Per te saluator mūdi: qui cū deo patre ⁊ spiritu sācto.

viuis et regnas deus: per oia secula seculorum. Amen.
Deinde aspergatur nauis aqua benedicta.

Omni die per annum de quocunq; fiat seruitium nisi in diebus veneris & quando ieiunium est pre ceptum: vt in vigilijs, quatuor tẽporibus, & ferialibus diebus infra quadragesimã: & nisi per ebdomadã pasche, dicantur benedictiones ante prãdium hoc modo. In primis dicat sacerdos. Bñdicite ℟. Dominus. ps. Oculi omnium in te sperant dñe: & tu das escam illorũ in tẽpore opportuno. Aperis tu manum tuam: & imples omne animal benedictione. Gloria patri. Sicut erat. Kyrie eleison. Xpe eleison. Kyrie eleison. Pater noster. Deinde dicat sacerdos. Et ne nos inducas i tẽtationem ℟. Sed libera nos a malo. Sacerdos. Oremus. Bene✠dic dñe nos & dona tua que de tua largitate sum9 sumpturi. Per xpm dñm nostrum. ℟. Amen. Lector. Jube dñe bñdicere. Sacerdos. Mense celestis participes faciat nos rex eterne glorie. Amen. Lector. Deus charitas est: & q̃ manet in charitate in deo manet, et deus in eo. Sit de9 in nobis et nos maneam9 in ipso. ℟. Amen. Hec predicta lectio nõ mutatur per totũ annũ quando predicte bñdictiões dici debent ante prã dium nisi in dominicis paschalis temporis tantũ: tunc enim dicatur sequens lectio. Expurgate vet9 fermentum vt sitis noua conspersio sicut estis azimi: etenim pascha nostrum immolatus est christus. Itaq; epulemur in domino. Deinde post prandium dicat sacerdos hoc modo. Deus pacis & dilectionis maneat semp nobiscũ: tu aũt domine miserere nostri. ℟. Deo gratias. ps. Confiteantur tibi domine oia opera tua: & sancti tui benedicãt tibi. Gloria patri. Sicut erat. Deinde dicat sacerdos capitulũ. Agimus tibi gratias omni-

potens deus pro vniuersis beneficijs tuis, qui viuis et regnas deus: per omnia secula seculorũ. Amen. Deinde dicatur sequens ps. sacerdote incipiente. Laudate dominum omnes gentes: laudate eum omnes populi. Quoniam confirmata est super nos misericordia eius: & veritas domini manet in eternũ. Gloria patri. Sicut erat. Kyrie eleison. Xpe eleison. Kyrie eleison. Pater noster. Et ne nos. Sed libera. Dispsit dedit pauperibus. Justitia eius manet in seculum seculi. Benedicam dñm in omni tempore. Semper laus eius in ore meo. In dño laudabitur anima mea. Audiant mansueti & letentur. Magnificate dñm mecum. Et exaltemus nomen eius in idipsum. Sit nomẽ dñi bñdictũ. Ex hoc nunc et vsqꝫ in seculum. Deinde dicat sacerdos sine Oremus. Retribuere dignare domine deꝰ omnibus nobis bona facientibus propter nomen sanctum tuum vitam eternam. Amen. Benedicamus domino. Deo gratias. Deinde dicat sacerdos de sancta maria aliqua antiphona ad placitum cũ versiculis et oratione de eadem que magis tempori cõueniant: quibus dictis dicatur pro fidelibus defunctis. Psalmus.

De profundis clamaui ad te domine: domine exaudi vocem meam. Fiant aures tue intendentes: in vocem deprecatiõis mee. Si iniquitates obseruaueris domine: domine quis sustinebit. Quia apud te propitiatio est: & propter legem tuam sustinui te domine. Sustinuit anima mea i verbo eiꝰ: sperauit anima mea in dño. A custodia matutina vsqꝫ ad noctem speret israel in dño. Quia apud dominũ misericordia: & copiosa apud eũ redemptio. Et ipse redimet israel: ex omnibꝰ iniquitatibꝰ eiꝰ. Finito psalmo non dicatur Gloria patri, sed statim sequatur Kyrieeleison. Christe

eleison. Kyrie eleison. Pater noster. Et ne nos. Sed libera. Requiem eternam dona eis domine. Et lux ppetua luceat eis. A porta iferi. Erue domine animas eorum. Credo videre bona dñi. In terra viuentium. Dñs vobiscum. Et cum spiritu tuo. Oremus. Oratio.

Absolue q̄s domine animas famulorū famularumq; tuarum parentum parochianorū amicorum & benefactorū nostrorū et omniū fideliū defunctorū: vt in resurrectionis gloria inter sanctos & electos tuos resuscitati respirent. Per christū dominū nostrū. Amen. Requiescant in pace. Amē. Deinde dicat sacerdos. Benedicite. ℟. Dñs. Sacerdos. Det viuis gratiam: defunctis miam: ecclesie & regno pacem: et nobis vitam eternam. Amen. Et dicatur psalmus. De profundis clamaui ad te domine. in fine gratiarum post prandium omni die per annu de quocūq; fiat seruitiū nisi in duplicib9 festis principalib9. Ante cenam vero per totum annū fiant benedictiōes hoc modo sacerdote dicēte. Bñdicite. ℟. Dñs. Sacer. Cenam sanctificet q̄ nobis oia prebet. In noīe patris ✠ & filij & spirit9 sancti. Amē. Deinde post cena per totu annū nisi per ebdomadam pasche: dicat sacerdos hoc modo. Benedict9 deus in donis suis. ℟. Et sanct9 i oībus operib9 suis. Adiutoriū nostrū in noīe dñi. ℟. Qui fecit celū & terrā. Sit nomē dñi bñdictum. ℟. Ex hoc nūc et vsq; in seculum. sequatur oratio sine Oremus. sic. Retribuere dignare. cum ātiphona de sancta maria, vt supra post prandiū. Nūq̄ autē dicatur ps. De profūdis. post cenā secundū vsū Sar. Quādocūq; fuerit ieiuniū preceptū vt in vigilijs & quatuor temporibus et in omnibus ferialibus dieb9 infra quadragesi. de quocunq; fiat seruitiū dñicis diebus tātum exceptis: ac in omni die veneris p annū

quodcu͂q₃ festu͂ duplex vel simplex ibidē contigerit: nisi in die natalis domini ⁊ per ebdomadam pasche, dican tur benedictiones ante prandium hoc modo. Benedicite. ℞. Dominꝰ. Edent pauperes et saturabunt ⁊ laudabunt dn̄m qui requirunt eum: viuēt corda eoꝝ in seculum seculi. Gloria patri. Sicut erat. Kyrie eleyson. Xp̄e eleisō. Kyrie eleison. Pater noster. Et ne nos. Sed libera nos a malo. Orēmꝰ. Benedic domine nos. vt s̄. Jube dn̄e benedicere. Sacerdos. Cibo spiritualis alimonie reficiat nos rex eterne glorie. Amē. Lect. Gratia dn̄i nostri iesu christi et charitas dei ⁊ cōmunicatio sancti spiritus sit sēper cu͂ omnibus nobis. Amen. Hec predicta lect. non mutat̄ p totu͂ annu͂ quādo iste benedictiones dici debent ante prandiu͂: nisi in ferialibus diebus infra quadragesi. tu͂c enim dicatur hec lectio/ Frange esurienti panem tuu͂: et egenos vagosq₃ induc in domum tuam. Cum videris nudum operi eum: et carnem tuā ne despexeris. Ait dn̄s omnipotens. Similiter in vigilia pasche dicitur hec lectio. Si consurrexistis cu͂ christo que sursum sunt querite: vbi christꝰ est in dextera dei sedens. Deinde post prādiu͂ dicat sacerdos hoc modo Deus pacis et dilectionis. vt s̄. p̄. Memoriam fecit mirabiliu͂ suorum misericors ⁊ miserator dn̄s: escā dedit timentibꝰ se. Gloria patri. Sicut erat. Ch̄m. Agimus tibi gratias. ps. Laudate dominu͂ omnes gentes Quoniā confirmata. vt s̄. Iste psalmꝰ predictus non mutatur per totu͂ annu͂ nisi in ferialibus diebus infra quadragesimā: tunc eīn loco eius dicitur ps. Miserere mei. d. per totam quadragesimam de quocu͂q₃ fit seruitium: ⁊ ratio q₂ huiusmodi benedictiōes sunt de natura temporali, et non sanctorum. Deinde fiant oīa vt s̄. post prādiu͂ in alio tp̄e. Tamē in vigil. pasche nō dr̄ ps.

Miserere. sed ps. Laudate dn̄m oēs gentes. quo dicto dicat sacerdos Domin⁹ vobiscū. et Oremus. Oratio.

SPiritū nobis domine tue charitatis infunde: vt quos sacramentis paschalibus satiasti, tua facias pietate concordes. Per eundem dn̄m nostrū iesuz christū filium tuū. Qui tecum in vnitate eiusdē spūs sancti de⁹ per omnia secula seculorū. Amen. Dn̄s vobiscū. Et cū spiritu tuo. Benedicamus dn̄o. Deo grās. In die pasche & per totam ebdomadam fiant benedictiones ante prandiū hoc modo. Bn̄dicite. Dn̄s. Hec dies quā fecit domin⁹: exultemus & letemur in ea. Gloria patri. Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleisō. Pater noster. Et ne nos. Sed libera nos. Orem⁹. Benedic dn̄e nos. Iube domine benedicere. Mense celestis. Lect. Expurgate vetus fermentum. vt su. Deinde post prandiū dicat sacerdos hoc modo. Qui dat escā omni carni: confitemini deo celi. Tu aūt dn̄e miserere nostri. Deo gratias. ps. Laudate dn̄m omnes gentes. Quoniam confirmata est super nos. Gloria patri. Sicut erat. ℣⁹ In resurrectione tua christe. ℟. Celi et terra letentur alleluya. Dominus vobiscum. Oremus. Spiritum nobis. vt su. Benedicam⁹ domino. Deo gratias. Ante cenam fiāt benedictiones vt su. deinde post cenam dicat hoc modo. Hec dies quam fecit dominus. ℣⁹ In resurrectione tua christe. ℟. Celi et terra letentur. Domin⁹ vobiscum. Orem⁹. Spiritum nobis domine. vt supra. Benedicamus domino. Deo gratias.

QUaliter hi qui ad ordinē anachoritarum accedūt: accedere siue se habere debeāt, sequētia scdm vsū sarum declarabūt. Nō oportet quēq̄ inclusū fieri sine episcopi cōsultu: sed ab epo aut aliquo alio presbiptero erudiatur ac moueatur quatenus ipse deuotus excien-

tiã suã scrutetur: ac videlicet vtrũ bona intẽtione aut mala sanctitatẽ appetit: si deo placere aut lucrũ siue laudẽ humanã acqrere affectat: deniq3 an vires ei & constantia mẽtis suppetãt cõtra maligni hostis versutias: & contra hui9 mũdi innumerabiles molestias. Que cũ se pro regno dei toleraturũ & in deo solo spẽ positurũ pmiserit, includat eum eps aut presbyter iussu epi. Ipse vero inclusu discat nõ superbe sapere qm̃ meruit frequentia hoim separari: sed infirmitati sue potius credat esse prouisũ aut consultũ q elongat9 est a consortio primorũ: ne crebri9 peccando ac se pditioni mãcipãdo cohabitãtes cõtaminaret, & ob hoc in dãnationẽ grauiorẽ icideret. Reputet ergo se inclusus quasi pctis dãnatũ et celle solitarie velut carceri traditum: & ppter infirmitatem propriã hoim consortio indignũ. Hec regula in vtroq3 sexu seruet. Incipit ordo famulos vel famulas dei includendi. Hic prouideat sibi includendus est q de omnib9 peccatis suis que memorie sue occurrere possint sit confessus: & q in die diem inclusionis precedente pane & aqua tantũ reficiatur. In nocte vero sequente in monasterio inclusorio suo vicino cũ cereo suo accẽso deuote in orationibus vigilare tenetur. In crastino facta exhortatione ad populum & ad eum qui includendus est: episcopus vel sacerdos incipiat hoc responso.

Chorus prosequatur.

Emundemus in me li us que ignoran ter pec cauimus de su bito preoc cupa ti-

die mortis queramus spaci um penitentie et inue-

nire non possi mus. Attende domi ne et mi-

sere re quia pecca uimus ti bi.

V. Ad iuua nos deus salu taris no ster: et pro-

pter gloriam nominis tui domine libe-

ra nos. Attende domi ne.

Postea prosternens se eps vel sacerdos super tapetū ante altare cū clericis incipiat hos psalmos Dñe ne in furo. ***. Dñe dñs noster cum Gloria patri. Psalmus.

Exaudiat te dñs i die tribulationis: ptegat te nomē dei iacob. Mittat tibi auxilium de sctō: et de syō tueatur te. Memor sit omnis sacrificij tui: et holocaustum tuum pingue fiat. Tribuat tibi secundū cor tuum: et omne consilium tuum cōfirmet. Letabimur

in salutari tuo: et in nomine dei nostri magnificabimur.
Impleat dominus omnes petitiones tuas: nunc co-
gnoui quoniam saluum fecit dominus christum suum.
Exaudiat illum de celo sancto suo: in potẽtatibus sa-
lus dextere eius. Hi in curribus et hi in equis: nos autẽ
in nomine dei nostri inuocabimus. Ipsi obligati sunt
et ceciderunt: nos autem surreximus et erecti sumus.
Domine saluum fac regẽ: et exaudi nos in die qua in-
uocauerimus te. Gl'a patri. ps. Beati quorum. ps.
Iudica dñe nocentes me: expugna. etc. ps. Domine
ne in furore. ii. ps. Beatus qui intelligit. ps. Iudica
me deus et discerne. ps. Miserere mei deus secundum.
ps. Domine exaudi orationem meam. i. Psalmus.

Benedic anima mea domino: et omnia que intra
me sunt nomini sancto eius. Bñdic anima mea
domino: et noli obliuisci omnes retributiones eius.
Qui propitiatur omnibus iniquitatibus tuis: qui sa-
nat omnes infirmitates tuas. Qui redimit de interi-
tu vitam tuam: qui coronat te in misericordia et mise-
rationibus. Qui replet in bonis desiderium tuum: re-
nouabitur vt aquile iuuentus tua. non dicitur vlterius.
ps. De profũdis. ps. Dñe nõ est exaltatũ. ps. Dñe exau-
di. ii. His dictis sequatur. Kyrie eleison. Xpe eleisõ. Ky
rie eleison. Pater noster. Et ne nos. Sed libera. Sal-
uum fac seruũ tuũ vel ancillã tuã. Deus meus speran
tem in te. Nichil pficiat inimicus in eo. Et filius ini-
quitatis nõ apponat nocere ei. Esto ei domine turris
fortitudinis. A facie inimici. Mitte ei domine auxiliũ
de sancto. Et de syon tuere eum. Dñe exaudi oratione͂
meã. Et clamor meus ad te veniat. Dñs vobiscũ. Oremus.

Parce domine parce famulo tuo N. quẽ redemisti
christe sanguine tuo: et ne in eternũ irascaris ei.

Qui viuis. &c. ¶ Alia oratio cum Oremus. Oratio.

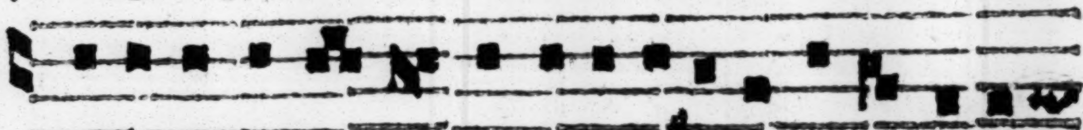
DEus infinite misericordie et bonitatis immense, propitiare iniquitatibus eius & omnibus anime eius medere languoribus: vt peccatorũ suorum remissione percepta semper in tua benedictione letetur. Per christum. Oremus. Oratio.

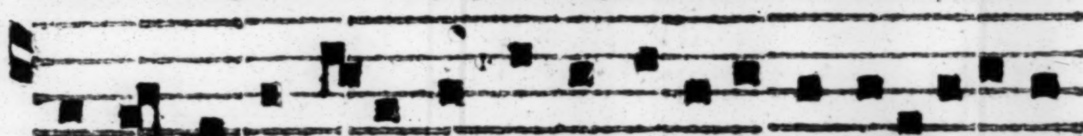
OMnipotẽs sempiterne deus miserere famuli tui N. et dirige eũ secũdum clemẽtiam tuã in viã salutis eterne: vt te donãte tibi placita cupiat & tota virtute proficiat. Actiones nostras quesumus dñe aspirãdo preueni et adiuuando prosequere: vt cuncta nostra operatio a te semper incipiat, et per te semper finiatur. Per dñm. His itaq peractis induat se casula eps vel sacerdos & statim missa de quocũq voluerit incipiatur. Ita q hec sequẽs oratio dicatur pro includẽdo & dicatur sub vno Per dominum. et sub vno. Oremus. Oratio.

DEus qui iustificas impium & nõ vis mortem peccatoris maiestatem tuam suppliciter deprecamur vt famulum tuum N. de tua pietate confidentem celesti protegas benignus auxilio: et assidua protectione conserues, vt tibi iugiter famuletur: & nullis tentationibus a te separetur. Per dominum. Post euangel' offerat includendus cereum suum qui super altare ad missam semp ardeat. Et stet includẽdus ante gradum altaris & legat aperta voce pfessionẽ suam. Si laicus fuerit: legat aliqs puer p eo. Professio vero talis erit.

EGo frater vel soror N. offerẽns trado meipsum diuine pietati i ordine anachoritano seruiturũ: et secundum regulam ordinis illius in seruitio dei amodo per gratiam diuinam et consilium ecclesie promitto me permansurum: et patribus meis spiritualibus obedientiam canonicam exhibiturum. Et faciat inclu-

dendus signum crucis cum penna super schedulã professionis sue: & ponens eam super altare flexis genibus oret: episcopo vel sacerd. ante incipiête hoc modo. aña.

Confirma hoc de us quod operatus est in nobis a

templo sancto tuo quod est in hierusalem allelupa al

leluya. Exurgat.

Postea episcopus vel sacerdos dicat. Oremus. Oratio.

Deus qui famulũ tuum a seculi vanitate cõuersum ad superne vocationis amorem accendis: pectori illius purificando illabere, & gratiam quã in te perseueret infunde: vt protectionis tue munitus presidio que te donante promisit impleat: & sue professionis executor effectus, ad ea que perseuerãtibus in te dignatus es pmittere pertingat. Per xpm. Post hec eps vel sacerdos bñdicat cũ hac oratione habitum p fesso congruũ. Signũ dñi nostri Jesu xpi dam⁹ sup hãc vestem ad custodiẽdũ ppositũ: & vt spũs sãctus regnet i corde & in corpore & in oibus operibus suscipiẽtis. Per eundẽ xpm dñm nostrũ. Amẽ. Postea aspergat & suscipiẽtem & habitũ aqua bñdicta & cũ dederit habitũ induẽdo dicat. Exuat te deus veterẽ hoiem cum actibus suis: et induat te deus nouũ hoiem qui secundum deum creatus est in iustitia & sanctitate veritatis. et respondeãt omnes Amen. Indutus cũ habitu includendus & sta-

tum prosternat se ante gradum altaris: et sic in oratione prostratus permaneat donec ab epo vel sacerdote ad communionem vocetur. His itaque peractis, eps vel sacerdos super prostratum cantando incipiat hunc hymnum.

Veni creator spiritus mentes tuorum visita: imple superna gratia, que tu creasti pectora. Qui paraclitus diceris donum dei altissimi: fons viuus ignis charitas et spiritalis vnctio. Tu septiformis munere dextre dei tu digitus: tu rite promissum patris sermone ditans guttura. Accende lumen sensibus: infunde amorem cordibus: infirma nostri corporis virtute firmans perpeti. Hostem repellas longius, pacemque dones protinus: ductore sic te preuio vitemus omne noxium. Per te sciamus da patrem noscamus atque filium: te vtriusque spiritum credamus omni tempore. Sit laus patri cum filio, sancto simul paraclito: nobisque mittat filius charisma sancti spiritus. Amen. Vs. Emitte spiritum tuum et creabuntur. R. Et renouabis faciem terre. Dns vobiscum. Et cum spu tuo. Oremus. Oratio.

Deus qui non vis mortem peccatoris, sed penitentiam et emendationem semper desideras, mie tue clementiam suppliciter imploramus: vt huic famulo tuo secularibus actibus renunciantí large tue pietatis gratiam infundere digneris: quatenus castris tuis insertus ita tibi militando stadium vite presentis percurrere valeat: vt brauium eterne remunerationis te

donante percipiat. Per xp̄m. ¶ Post hec ep̄s vel sacerdos pergens ad altare missā finiet ꝓ includēdo. Secreta.

Huius q̄s dn̄e virtute mysterij: et a proprijs nos munda delictis: & famulum tuū N. ab omnibus absolue peccatis. Per dn̄m nostrum. Postcommunio.

Purificent nos domine sacramenta que sumpsimus: et famulum tuū N. ab omni culpa liberū esse concede: vt qui conscientie reatu constringitur, celestis remedij plenitudine glorietur. Per dominum.

¶ Postq̄ ipse ep̄s vel sacerdos cōmunicatus fuerit, nouum includendū cōmunicet. Missa finita tradatur cereus prefatus includēdo: & ordinata processione ep̄s vel sacerdos casulatus incedat: & includēdum portantē cereum suū per manum accipiat et honeste secum ad habitaculum suum deducat. Clerici interim letaniam solenniter precedētes cantent. Cum autem ad habitaculum peruētū fuerit: finita letania ep̄s vel sacerd̄. includendū extra habitaculum dimittat, & solus in habitaculum inducat incipiendo cū aqua bn̄dicta. añ. **Asperges me.** vel **Uidi aquam.** prout tp̄s exegerit. postea sanctificet & bn̄dicat habitaculum per orationes seq̄ntes. Hec oratio dicatur super altare cum **Oremus.** Oratio

Domine sancte pater et clemēs, cuius nec initiū nec finis aduertitur: qui tantus es quantus esse voluisti. s. sāctus atq; mirabilis. Deus cuius maiestatem elementa nō capiunt: te benedicimus, te supplices deprecamur: vt sit altare hoc sicut illud quod abel salutaribus mysterijs in passione precursor iugulat⁹ a fratre nouo sanguine imbuit, et sacrauit. Sit tibi dn̄e altare hoc sicut illud quod abrahā pater noster qui te videre meruit fabricauit: in quo sūmus sacerdos melchisedech sacrificij nomen triumphalis expressit. Sit tibi

altare hoc sicut illud quod moyses septem dierum purificatione mundauit, et celesti tertio alloquio sanctum vocauit. Sicut locutus es ad eum dicens. Si quis tetigerit altare hoc, sanctificatus habeatur. In hoc ergo altari iuguletur luxuria: omnisque libido feriatur. Offeratur pro turturibus sacrificiū castitatis: pro pullis columbarum innocentie sacrificium. Per dominum nostrum. &c. Benedictio super domum. Oremus.

Adesto domine supplicationibus nostris, et hāc domum serenis oculis tue pietatis illustra. Descendat super habitantes in ea gratia tue pietatis larga benedictio: vt in his manu factis habitaculis cum sobrietate manentes, ipsi tuum semper sint habitaculum. Per christum dominum nostrum. Amen. ¶ Alia oratio cum Oremus. Oratio.

Exaudi dñe sancte pater omnips eterne deus, vt si qua sint aduersa, si qua cōtraria in hac domo famuli tui N. auctoritate maiestatis tue pellantur. Per dominum nostrum iesum xpm filium tuum, qui tecum viuit et regnat in vnitate. Alia cum Oremus. Oratio.

Bene ✠ dic domine domū istam et locum istum: vt sit in ea sanitas, sanctitas, castitas, virtus, victoria, sanctimonia, humilitas, lenitas, mansuetudo, plenitudo legis et obedientia deo patri et filio et spiritui sancto, et sit super locum istū et super omnes habitātes in eo tua larga bene ✠ dictio, vt in his manu factis habitaculis cum sobrietate manentes, ipsi tuum sint semper habitaculum. Per dominum nostrū iesum christum filium tuum, qui tecum viuit et regnat in vnitate spiritus sancti deus. His predictis exeat episcopus vel sacerdos et introducat includendum portātem cereum suum incipiendo hoc responsorium.

Chorus prosequatur.

R egnum mundi et omnem ornatum seculi contempsi propter amorem domini mei iesu christi. Quem vidi quem amavi quem credidi quem dilexi. Vs. Eructavit cor meum verbum bonum: dico ego opera mea regi. Quem vidi.

Quo cantato cum versu: episcopus vel sacerdos dicat Dominus vobiscum. et Oremus. Oratio.

R Ogamus te domine sancte pater omnipotens eterne deus: vt super hunc famulum tuum spiritum bndictionis tue infundere digneris: vt celesti munere ditatus et tue maiestatis dona possit acquirere: et bene viuendi aliis exempla prebere. ℟. Amen.

¶ Item alia benedictio super eum.

Dominus iesus christus apud te sit: vt te defendat. Amen. Intra te sit vt te reficiat. Amen. Circa te sit vt te conseruet. Amen. Ante te sit vt te deducat. Amen. Super te sit: vt te benedicat. Amen. Qui cum deo patre et spiritu sancto viuit et regnat in vnitate. &c. ¶ Alia benedictio.

Bene ✠ dicat te deus pater. Amen. Conseruet te dei filius. Amen. Illuminet te spiritus sanctus. Amen. Corpus tuum custodiat. Amen. Animã tuam saluet. Amen. Corpus tuum irradiet. Amen. Sensum tuum dirigat. Amen. Et ad supernam vitã te perducat. Amen. Qui in trinitate perfecta viuit et regnat deus per omnia seculorum. Amen.

Post hec episcopus vel sacerdos de domo exeat: iclusus solus remaneat per totum, summum & continuum obseruans silentium: et sic de foris firmiter claudatur: et interim voce sonora incipiat episcopus vel sacer. antiphonam hoc modo.

Suscepimus deus misericordiam tuam: in medio

templi tui. ps. Magnus dominus. ps. Laudate dñm oẽs gẽtes. ps. Lauda hierusalem. ps. Laudate dñm in sãctis ei⁹. cũ Gloria pri. repetat̃ aña Suscepim⁹ de⁹. Finita ãn faciãt episcopus vel sacerdos oẽs p eo orare quatenus omnipotens de⁹ pro cuius amore ille mundum reliquit, et in illo strictissimo carcere includi sese fecit: ita ipsum in seruitio suo conseruet et

confirmet: vt post mortem cum eo in eternum viuere valeat. **Pater noster. Et ne nos. Sed libera. Ostende nobis domine misericordiam tuam. Fiat pax in virtute tua. Dominus vobiscum. Oremus. Oratio.**

PRotege domine quesumus famulū tuum: et intercedente gloriosa virgine maria cū oībus sanctis tuis, gratie tue in eo dona multiplica: vt ab oībus liber offensis, & tēporalibus nō destituatur auxiliis: et sempiternis gaudeat institutis. Per christū. Oremus.

DEus cui omne cor patet: et omnis voluntas loquitur: et quem nullum latet secretum: purifica per infusionem sancti spiritus cogitationes cordis nostri: vt te perfecte diligere et digne laudare mereamur. Per christum dominum nostrum. Amen. Oremus.

OMnipotens sempiterne deus dirige actus nostros in bn̄placito tuo: vt in nomine dilecti filij tui mereamur bonis operibus abundare. Qui tecum viuit & regnat in vnitate spiritus sancti deus. Per oia secula.

¶ Deinde recedant omnes pergētes in ecclesiam: choro canente aliquod ℟. cum suo versiculo de sancto in cuius nomine et honore fundata est ecclesia: et finiatur ad gradum chori: dicente sacerdote ℣sus. et orationem de eodem. et si fuerit ecclesia de sancta maria, tunc dicatur hoc Responsorium.

Felix namqꝫ es sacra virgo ma ri a et omni laude dignis si ma.

Quia ex te ortus est sol iusti ti e

christus de us no ster. Tpe pasch. Al le-

lu ya. V. Ora pro populo interue-

ni pro cle ro intercede pro deuoto femineo se xu: sen-

tiant omnes tuum leuamen quicunqz celebrant tuam

commemo rati o nem. Quia ex te or tus.

V. Sancta dei genitrix virgo semp maria. Oratio.

Concede quesumus misericors deus fragilitati nostre psidium: vt qui sancte dei genitricis et virginis marie commemorationem agimus, intercessionis eius auxilio a nostris iniquitatibus resurgamus. Per eundem christum dominum nostrum.

Benedictio agni paschalis ouorum et herbarum in die pasche. Dominus vobiscum.

Et cum spiritu tuo. Oremus. Oratio.

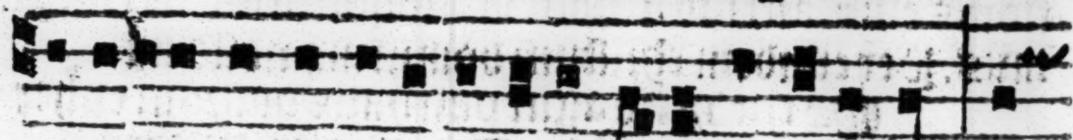
Deus celi terreque dominatio: qui das escam omni carni: et reples omne animal benedictione benedic ✠ et sancti ✠ fica hanc creaturam agni paschalis: et nobis dona tua sumentibus anime et corporis sanitatem concede. Per christum dominum nostrum.

Deus qui vniuerse carnis es conditor: qui noe et filijs suis de mundis et immundis animalibus precepta dedisti: quique sicut oua et olera herbarum humano generi et quadrupedia munda edere permisisti: et qui agnum paschalem in egypto moysi et populo tuo in vigilia pasche comedere precepisti, in figura agni domini nostri iesu christi: cuius sanguine omnia primogenita tibi de mundo redemisti: et nocte illa omne primogenitum in egypto percutere precepisti: seruans populum agni sanguine prenotatum. Dignare domine deus omnipotens benedicere ✠ et sanctificare ✠ hunc agnum paschalem: vt quicunque ex populo tuo fideliter de illo comederint, omni benedictione celesti et gratia tua saturati repleantur in bonitate. Per quem hec omnia domine condita sunt: et ab initio creata saluator mundi. Qui vi. et re.

¶ Hec prefatio dicatur in die sancte trinitatis et in omnibus dominicis diebus vsque ad aduentum domini quando de dominica dicetur missa licet in capitulo dicatur: et in commemoratione sancte trinitatis per annum: et in missis sponsalium.

Terne deus. Qui cum vnigenito filio tuo

et spiritu sancto vnus es deus vnus es dominus. Non

in vnius singularitate persone: sed in vnius trinita-

te substantie. Quod enim de tua gloria reuelante te

credimus hoc de filio tuo: hoc de spiritu sancto: sine dif-

ferentia discretionis sentim9. Et in confessione vere

sempiterneq3 deitatis: & in personis proprietas: & in es-

sentia vnitas: & i maiestate adoretur equalitas. Quã

laudant angeli atq3 archangeli: cherubin quoq3 ac se-

raphin qui non cessant clamare vna vo ce dicentes.

Hec p̄fatio dicitur in vtroq; festo sancte crucis : et in omnibus commemorationibus eiusdem. Prefatio.

Eterne deus. Qui salutem humani generis in ligno crucis constituisti: vt vnde mors oriebatur, inde vita resurgeret. Et q̄ in ligno vincebat : in ligno quoq; vinceretur . Per christum dominum nostrum. ¶ Hec prefatio dicitur in omnibus festis beate marie nisi in purificatione . Dicatur etiam per octauas assumptionis : et natiuitatis beate marie : et in commemoratione eiusdem : nisi a natiuitate domini vsq; ad purificationem.

Eterne de9. Et te in veneratione beate et gloriose semperq; virginis marie exultantibus animis laudare: benedicere & predicare. Que et vnigenitum tuum sācti spiritus obūbratione concepit: & virginitatis gloria permanente huic mundo lumen eternum effudit: iesum christum dominum nostrum. Per quem maiestatem tuam . ¶ Hoc modo incipiantur omnes prefationes ad missam per totum annum tam in festis q̄ in ferijs.

Per omnia secula seculorum. Amen. Dominus vobiscū. Et cū spiritu tuo. Sursū corda. Habem9 ad dn̄m. Gratias agam9 dn̄o deo nr̄o. Dignū & iustū est.

Ere dignū et iustū est equū et salutare: nos tibi semper et vbiqꝫ gratias agere: domine sctē pater omnipotēs eterne deus. Per christū dominum nostrū.

Per quē maiestatē tuā laudāt angeli: adorant dominationes: tremūt potestates. Celi celorumqꝫ virtutes ac beata seraphin socia exultatio ne concelebrant.

Cum quibus et nostras voces vt admitti iubeas deprecamur supplici confessio ne dicentes.

Sanctus. Sanctus. Sanctus: dominus deus sabaoth. Pleni sunt celi et terra gloria tua osanna in excelsis. Benedictus qui venit in nomine domini. Osanna in excelsis. Et cum pre dicat sacerdos. Sanctus erigat parumper brachia sua: et iungat manus suas usque ad hoc verbum. In nomine domini. Tunc signet se in facie sua; et sic fiat in omnibus prefationibus totius anni. Deinde statim iunctis manibus et oculis eleuatis incipiat. Te igitur clementissime. corpore inclinato donec dicat. Ac petimus. Tunc erigens se osculet altare a dextro sacrificij. Hec prefatio dicitur in omnibus missis de sancto spiritu.

Eterne deus. Per christum dominum nostrum. Qui ascendens sup omnes celos: sedensque ad dexteram tuam: promissum spiritum sanctum in filios adoptionis effudit. Qua propter profusis gaudijs totus in orbe terrarum mundus exultat: sed et super virtutes atque angelice potestates: hymnum glorie tue concinunt sine fine dicentes.

Sequitur Canon.

Te igitur clementis-
sime pater per Jesum Christum fili-
um tuum dominum nostrum: sup-
plices rogamus ac petimus, Hic eri-
gens se: osculetur altare a dextris
sacrificii dicens. Uti accepta habeas
et benedicas hec do ✠ na [redacted] ✠ ncra hec san ✠
cta sacrificia illibata. facitque signaculis super ca-
licem: eleuet manus suas, ita dicens, In pri-
mis que tibi offerimus pro ecclesia tua Sancta Ca-
tho-

tholico. quam pacificare: custodire: adunare: et regere digneris toto orbe terrarum: una cum famulo tuo papa nostro N. et antistite nostro N. id est proprio episcopo. et rege nostro N. et dicantur nominatim. et omnibus orthodoxis atque catholice et apostolice fidei cultoribus. ¶ Hic roget cogitando pro vivis.

MEmento dñe famulorum famularumque tuarum. N. et. N. In qua oratione ordo debet attendi propter ordinem charitatis. Quinquies orat sacerdos. primo pro seipso. secundo pro patre et matre carnali videlicet et spirituali, et pro aliis parentibus. tertio pro amicis specialibus parochianis et aliis. quarto pro omnibus astantibus. quinto pro omni populo xpiano: et potest hic sacerdos oẽs suos amicos deo commendare. Cõsulo tamẽ ut nullus ibidẽ nimis immoretur tũ ppter cordis distractionem: tum propter immissiões q̃ possũt fieri p ãgelos malos: tũ ppter alia pericula.

ET oĩm circũastãtium atque omnium fideliũ christianorum quorum tibi fides cognita est et nota devotio: p quibus tibi offerimus vel qui tibi offerunt hoc sacrificiũ laudis: pro se suisque omnibus: pro redemptione animarum suarum: p spe salutis et incolumitatis sue: tibi que reddunt vota sua eterno deo vivo et vero.

COmmunicantes et memoriã venerantes in primis glorióse semperque virginis. Inclinando parumper dicat marie genitricis dei et domini nostri Iesu christi. Sed et beatorũ apostolorum ac martyrum tuorum: Petri, Pauli, Andree, Iacobi, Ioannis, Thome, Iacobi, Philippi, Bartholomei, Mathei, Simonis et Thadei Lini Cleti Clementis. Sixti, Cornelii, Cypriani, Laurẽtii, Chrysogoni, Ioãnis, et Pauli, Cosme et Damiani. Et omnium san-

ctorum tuorum, quorum meritis precibusque concedas, ut in omnibus protectionis tue muniamur auxilio. Per eundem christum dominum nostrum. Amen. ¶ Hic respiciat hostiam cum magna veneratione ita dicens.

Hanc igitur oblationem servitutis nostre, sed et cuncte familie tue quesumus domine ut placatus accipias, diesque nostros in tua pace disponas, atque ab eterna damnatione nos eripi, et in electorum tuorum iubeas grege numerari. Per christum dominum nostrum. Amen. ¶ Hic iterum respiciat hostiam dicens.

Quam oblationem tu deus omnipotens in omnibus quesumus. Hic faciat tres cruces super calicem cum dicat ✠ benedictam ✠ ascriptam ✠ ratam rationabilem acceptabilemque facere digneris, ut nobis, Hic faciat crucem super panem dicens corpus ✠ hic super calicem, et sanguis ✠ iunctisque manibus dicat fiat dilectissimi filii tui domini nostri iesu christi.

Qui pridie quam pateretur. Hic erigat sacerdos manus et coniungat et postea tergat digitos et elevet hostiam parumper, ita quod non videatur a populo, et sic debet tenere quousque dixerit verba consecrationis, quia si ante consecrationem elevetur, et populo ostendatur sacerdotes sicut fatui faciunt populum idolatrare adorando panem purum tanquam corpus christi, et in hoc peccat. Et sacerdos debet precipue in hoc loco congregare seipsum ad se, scilicet cor ad verba diligenter attendendum et os ad distincte proferendum, ut ab hoc loco videlicet Qui pridie. usque ibi Unde et memores. nulle alie rei attendat, nullaque dictio nullaque syllaba euadat, nichil de forma verborum vel signorum omittat vel diminuat. Accipiendo panem dicat accepit panem in sanctas ac venerabiles manus suas, et elevatis oculis in celum

Hic eleuet oculos suos nō solū corporales sed etiā spirituales. **ad te deum patrē oīpotentē: tibi.** Hic inclinet se dicens **gratias agens ✠ benedixit fregit.** Hic nō debet tāgi hostia modo fractionis sicut aliqui fatui tangūt & male faciunt. Videt tñ ex ordine verborū ꝙ prius debet frāgi ꝙ cōsecrari cū dicat **bñdixit fregit.** Per hec verba videt ꝙ prius est fractio ꝙ consecratio: sed ecclesia prius consecrat ꝙ frangit: si aliter facit ecclesia ꝙ xp̄s fecit: & sic ecclesia videt errare, et ꝑ cōsequēs delinquit. Solutio. Dicēdū est ꝙ ecclesia nō delinquit: quia christus post consecrationē & benedictionē fregit: licet ordo verboꝝ aliter sonat. Et dicat sacerdos inclinādo **deditqꝫ discipulis suis dicens: accipite & manducate ex hoc oēs. Hoc est enim corpus meū.** Et debent ista verba proferri sub vno spiritu & sub vna prolatione nulla pausatiōe interposita. Post hec verba inclinet se sacerdos ad hostiā et capite inclinato illam adoret et postea eleuet eam mature supra frōtem vt a populo possit videri: et caueat ne nimis diu teneat eā nec aliquo modo corpus xp̄i osculetur: nec sup oculos ponat sicut solent quidā stulti facere: nec aliquā partē corporis vllo modo tāgere debet nisi tm̄ digitis ad hoc specialiter ꝯsecratis. Tunc illud reponat ante calicē in modū crucis per eum fiende. Reposito corpore xp̄i in loco suo: discooperiat calicem & eum teneat inter man⁹ suas non disiungēdo pollicē ab indice nisi dum faciat benedictionē tantum: et tunc incipiat calicis consecrationem dicens.

Simili modo postea ꝙ cenatū est accipiēs et hunc p̄clarū calicē in sanctas ac venerabiles man⁹ suas: itē tibi Hic inclinet se dicēs **gratias agens ✠ benedixit, deditqꝫ discipulis suis dicens: accipite & bibite ex eo oēs.** Hic eleuet parū per calicem ita dicēs. **Hic est**

enim calix sanguinis mei, noui & eterni testamẽti, mysteriũ fidei: qui pro vobis & pro multis effundetur i remissionẽ peccatorum. Hic eleuet calicẽ vsq; pectus vel vltra caput dicẽs. Hec quotienscũq; feceritis: in mei memoriam facietis. ¶ Hic reponat calicẽ et fricet digitos suos vltra calicẽ ꝓpter micas & cooperiat calicẽ: deinde eleuet brachia in modũ crucis: iunctisq; digitis vsq; ad hec verba: de tuis donis, ac datis ita dicens.

Unde et memores dñe nos serui tui: sed et plebs tua sancta eiusdẽ christi filij tui domini dei nostri tã beate passionis: necnon & ab inferis resurrectionis: sed & in celos gloriose ascẽsionis: offerimus preclare maiestati tue de tuis donis ac datis. Hic faciat tres cruces supra calicem cum dicat Hostiam ✠ puram: hostiam ✠ sanctam: hostiam ✠ immaculatam. Hic super hostiam dicẽs Panem sanctum ✠ vite eterne. Hic super calicem. Et calicẽ ✠ salutis perpetue. Sequatur.

Supra que propitio ac sereno vultu respicere digneris: et accepta habere sicuti accepta habere dignatus es munera pueri tui iusti abel, et sacrificium patriarche nostri abrahe: & quod tibi obtulit summus sacerdos tuus melchisedech sanctũ sacrificium immaculatam hostiam. ¶ Hic sacerdos corpore inclinato: et cancellatis manibus dicat.

Supplices te rogamus omnipotens deus: iube hec perferri per manus sancti angeli tui in sublime altare tuum in cõspectu diuine maiestatis tue. ¶ Hic erigat se & deosculetur altare a dextris sacrificij dicẽs. Ut quotquot ex hac altaris participatione sacrosanctum filij tui. Hic faciat crucẽ sup corpus xpi dicẽs cor ✠ pus Hic aliã crucẽ super calicẽ dicẽs & san ✠ guinẽ sumpserimus. Hic faciat tertiã crucem in facie sua dicẽs Omni

bene✠ dictione celesti et gratia repleamur. Per eūdē christum dominum nostrum. Amen. Sequatur.

Memēto etiam dñe animarū famulorū famularūq; tuarū N. et N. Hic oret sacerdos cogitādo pro defunctis qui nos precesserūt cū signo fidei: ⁊ dormiunt in somno pacis. Ipsis dñe ⁊ oībus in xpo quiescentibus locum refrigerij lucis et pacis vt indulgeas deprecamur. Per eundē christū dñm nostrum. Amen.

¶ Hic percutiat sacerdos pectus suum semel, dicendo.

Nobis quoq; peccatoribus famulis tuis de multitudine miserationū tuarū sperantibus: partē aliquam ⁊ societatē donare digneris cum tuis sanctis apostolis ⁊ martyribus, cum Ioanne, Stephano, Mathia, Barnaba, Ignatio, Alexandro, Marcellino, Petro, Felicitate, Perpetua, Agatha, Lucia, Agnete, Cecilia, Anastasia, Et cum omnib⁹ sanctis tuis, intra quorum nos consortium non estimator meriti sed venie q̄s largitor admitte. Per christum dñm nostrum. Amen. Per quem hec omnia dñe semper bona creas. Hic sacerdos ter signet calicē dicēs: sancti✠ficas: viui✠ficas: bene✠dicis ⁊ prestas nobis. Hic sacerdos discooperiat calicē, ⁊ faciat signū crucis cū hostia quinquies. Primo vltra calicē ex vtraq; parte, secundo ad calici equale, tertio infra calicē, quarto sicut primo, quinto ante calicem. Interim vero diacon⁹ a dextris sacerdotis assistat manibus prius lotis, eiq; in corporalibus sustinendis subministret, ⁊ in recessu deosculetur altare ⁊ humerum sacerdotis dextrum sacerdote sic dicēte, Per ip✠sum, ⁊ cum ip✠so, ⁊ in ip✠so est tibi deo pa✠tri omnipotenti in vnitate ✠ spiritus sancti de⁹ oīs honor ⁊ gloria. Hic cooperiat calicem ⁊ teneat manus suas super altare vsq; quo dicitur Pr̄ noster. hoc modo.

PEr omnia secula seculorum. Amen. Ore-mus. Preceptis salutaribus moniti: et diuina insti-tutione formati audemus dicere.

Hic accipiat diaconus patenam de manu subdiaconi eamque a dextris sacerdotis extēto brachio in alto usque ad Da propitius pacem. discoopertam tenens.

Hic eleuet sacerdos manus suas dicens.

PAter noster qui es in celis sanctificetur nomen tuum. Adueniat regnū tuū. Fiat volūtas tua: sicut in celo et in terra. Panē nostrū quotidianū da nobis ho die: et dimitte nobis debita nostra: sicut et nos dimit-

timus debitoribus nostris. Et ne nos inducas in tenta-

tionem. Rñdeat sic chorus. Sed libera nos a malo.
Deinde dicat sacerdos priuatim. Amen.

Libera nos quesumus domine ab omnibus malis preteritis presentibus et futuris: et intercedente pro nobis beata et gloriosa semperque virgine dei genitrice maria. Hic inclinet parumper et dicat: et btis apostolis tuis petro et paulo atque andrea cũ oib⁹ sctis. Hic cõmittat diacon⁹ patenã sacerdoti deosculãs manũ ei⁹: et sacerdos deosculet patenã: postea ponat ad sinistrũ osculũ: deinde ad dextrũ: postea faciat crucẽ cũ patena vltra caput: et tunc reponat eã in locũ suum ita dicens.

Da propitius pacem in diebus nostris: vt ope mie tue adiuti, et a peccato simus semper liberi: et ab omni perturbatione securi. ¶ Hic discooperiat calicẽ et sumat cum inclinatiõne corpus transponẽs in cõcauitate calicis retinendo inter pollices et indices: et frãgat in tres partes, prima fractio dũ dicit Per eundem dñz nostrum iesum christum filium tuum. secũda fractio cum dicit Qui tecum viuit et regnat in vnitate. Hic teneat istas duas fracturas in sinistra manu: et tertiam fracturam in dextera manu a summitate calicis dicẽs.

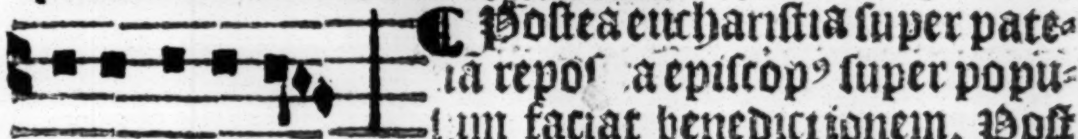

Per omnia secula seculorũ. Chor⁹ rñdeat Amẽ.

¶ Deinde si episcopus celebrauerit: diacon⁹ ad populum conuersus baculum episcopi in dextera tenẽs: curuatura baculi ad se conuersa dicat hoc modo.

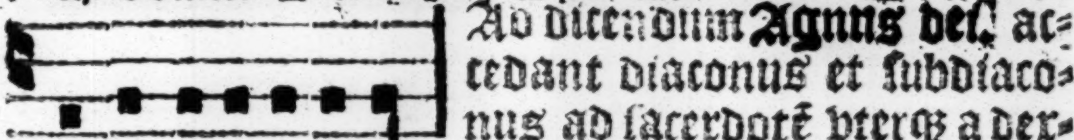
Chorus respõdeat.

¶ Postea eucharistia super patenã reposita episcop⁹ super populum faciat benedictionem. Post benedictionem sequatur.

Chorus. ℟.

Ad dicendum **Agnus dei.** accedant diaconus et subdiaconus ad sacerdotẽ vterq; a dextris: diaconus propior: subdiaconus remotior: et dicant simul priuatim.

Agnus dei qui tollis peccata mundi: miserere nobis.
Agnus dei qui tollis peccata mundi: miserere nobis.
Agnus dei qui tollis peccata mundi: dona nobis pacem. In missis vero pro defunctis dicatur hoc modo.
Agnus dei qui tollis peccata mundi: dona eis requiem. tribus vicibus cũ hac additione **sempiternã.** tertia vice.

Exequie quas nos facimus pro mortuorũ excessib⁹ celebrantur. ¶ Quare ad missam mortuorũ pax non datur: triplex assignatur ratio. Prima est qm̃ hoc officiũ triduanã xpi sepulturã significat: vbi pax nõ datur ꝓpter osculum iude. Secunda q2 non cõmunicam⁹ mortuis: q2 nobis non respondent. vnde est q corpus nũq̃

debet esse in ecclesia quamdiu missa de die celebratur. Tertia est quoniam sicut ex multis granis collectis unus panis efficitur, et ex multis racemis vinum eliquatur: sic et ex multis fidelibus (quorum quidam boni: quidam mali) una ecclesia constituitur et coadunatur. Quia ergo mortuo homine nescitur utrum ipse sit de conformitate ecclesie et pacem cum creatore suo habeat: ideo pacem non damus. nec **Benedicamus.** nec **Deo gratias:** nec aliquas laudes referimus pro mortuis. quia non est unde agende sint: non enim apparet eorum requies. Hic cruce signando deponat dictam tertiam partem hostie in sanguinem sic dicendo.

Hec sacrosancta commixtio corporis et sanguinis domini nostri iesu christi: fiat michi omnibusque sumentibus salus mentis et corporis: et ad vitam eternam promerendam et capessandam preparatio salutaris. Per eundem dominum nostrum iesum christum filium tuum: qui tecum vivit et regnat in unitate spiritus sancti deus. ¶ Antequam pax detur dicitur hec oratio.

Domine sancte pater omnipotens eterne deus, da michi hoc sacrosanctum corpus et hunc sanguinem filii tui domini nostri iesu christi ita digne sumere: ut merear per hoc remissionem omnium peccatorum meorum accipere: et tuo sancto spiritu repleri et pacem tuam habere: quia tu es deus solus et preter te non est alius: cuius imperium sine fine permanet in secula seculorum. Amen.

¶ Hic deosculetur sacerdos corporalia in dextera parte, et summitatem calicis corpore dominico prius tactam, et diacono dicens. **Pax tibi et ecclesie dei. ℟. Et cum spiritu tuo.** Diaconus a dextris sacerdotis ab ipso pacem recipiat et subdiacono ferat: deinde ad gradum chori ipse diaconus pacem portet rectoribus chori: et ipsi rectores pacem choro portent uterque sue parti incipientes a maioribus. In feriis

vero ⁊ in festis qn̄ chorus non regit, pax a diacono choro apportet per duos extremos de secūda forma &c. vt prius. Si episcop⁹ celebrauerit primo osculet diaconus principalē subdiaconum a quo ceteri subdiaconi pacē sumant: deinde duos secūdarios rectores si duplex festū fuerit qui primo deferāt ad rectores pricipales: postea ipsis pricipalib⁹ rectorib⁹ ipsā pacē ex parte decani ⁊ cātoris deferētibus: secūdarijs vero ex parte cācellarij ⁊ thesaurarij. Post datā pacē dicat sacerdos orationē sequētē priuatim āteq̄ se communicet, tenēdo hostiā ambabus manib⁹ dicēs.

DEus pater fōs ⁊ origo totius bonitatis q̄ ductus misericordia vnigenitū tuum pro nobis ad infima mundi descēdere ⁊ carnem sumere voluisti: quē ego indignus hic in manib⁹ meis teneo. Hic inclinet se ad hostiā dicens. Te adoro, te glorifico, te tota mentis ac cordis intentione laudo: et precor vt nos famulos tuos nō deseras: sed vt peccata nostra dimittas: quatenus tibi soli viuo ac vero deo puro corde ⁊ casto corpore seruire valeamus. Per eūdem christū dominum nostrum. Amen. Alia oratio.

DOmine iesu christe fili dei viui, qui ex volūtate patris cooperante spū sancto per mortem tuam mundū viuificasti: libera me queso per hoc sacrosanctum corpus ⁊ hunc sāguinem tuū a cunctis iniq̄tatib⁹ meis ⁊ ab vniuersis malis: ⁊ fac me tuis semper obedire mandatis, ⁊ a te nunq̄ in perpetuū separari permittas: saluator mundi. Qui cū deo patre ⁊ eodem spiritu sācto viuis ⁊ regnas deus. Per omnia secula seculorum. Amen. Et sequatur.

COrpis ⁊ sanguinis tui domine iesu christe sacramentū quod (licet indignus) accipio, non

sit michi iudicio ꝛ condēnationi: sed pro tua pietate prosit corporis mei ꝛ anime saluti. Amen. ¶ Ad corpus cum humiliatione dicat anteꝙ illud recipiat.

Ave ineternū sāctissima caro christi: michi ante omnia ꝛ sup omnia summa dulcedo. ¶ Corpus dn̄i nostri iesu christi sit michi pctōri via ꝛ vita.

¶ Caueat sibi sacerdos post istas ōrones dictas a nimia prolixitate tractādi propter cogitationes volubiles aliquorū: tamē in premissis orationibus debet sacerdos meditari de incarnatiōe, natiuitate, passione, ꝛ piissima morte dn̄i nr̄i iesu christi: ꝛ de huius sacramenti virtute: ꝛ tunc cū magna deuotione ꝛ omni reuerentia ꝛ timore debet cōmunicari (cruce prius factā ex ipso corpe scilicet xp̄i, añ os recipiētis) dicēs. In nomine patris ꝛ filii ꝛ spiritus sancti. Amen.

¶ Deinde ad sanguinē cū magna deuotione dicat.

Ave in eternū celestis pot⁹: michi ante omnia ꝛ super om̄ia sūma dulcedo. ¶ Corpus ꝛ sanguis domini nr̄i Jesu christi prosint michi peccatori ad remediū sempiternum in vitam eternam. Amen. In nomine patris ꝛ filij ꝛ spiritus sancti. Amen.

¶ Hic sacerdos sumat sanguinē: quo sumpto eat ad dextrum cornu altaris cū calice inter manus, adhuc digitis cōiūctis sicut prius: ꝛ accedat diacon⁹ ꝛ effundat in calicē vinū vel aquam: ꝛ resinceret sacerdos man⁹ suas, ne alique reliquie corpis remaneāt in digitis, vel sāguinis in calice. Cū vero aliquis sacerdos bis debeat celebrare in vno die: tūc nō debet percipere ablutionē vllam in prima missa: sed ponere in sacrario, aut in vase mūdo vsꝙ in finem alterius misse: ꝛ tunc sumatur vtraꝙ ablutio post primā ablutionem. ¶ Deinde sequatur hec Oratio.

QUod ore sūpsim⁹ dñe pura mēte capiam⁹ ⁊ de munere tēporali fiat nobis remediū sēpitnū. Amē. ¶ Hic lauet dignos suos in cōcauitate calicis cū vino a diacono effuso: quo hausto sequat͛ ista Or.

HEc nos domine cōmunio purget a crimine: et celestis remedii faciat esse participes. Hic infūdat idē diaconus aquam in calicem: qua hausta eat sacerdos ad mediū altaris, ⁊ inuoluat calicem super patenam: ⁊ postea inclinet s[e] ante altare cū magna deuotione dicens hanc orationem. Oratio.

GRatias tibi ago domine sācte pater omnipotēs eterne de⁹, qui me refecisti de sacratissimo corpore ⁊ sāguine dñi nostri iesu christi: te precor vt hoc sacramentum salutis nostre quod sumpsi indignus peccator, nō veniat michi ad iudicium neq; ad condēnationē pro meritis meis: sed ad profectū corporis mei ⁊ anime mee salutē in vitā eternā. Amen. Et cū hac oratiōe eat sacerdos ad dextrū cornu altaris ⁊ ibi abluat man⁹: ⁊ subdiacon⁹ ei ministret: diaconus vero interim corpalia complicet: ⁊ ad dextrū cornu altaris subdiaconus librū portet: ⁊ accepto a diacono calice iacēte super patenā ⁊ redeunte sacerdote ad dextrū cornu altaris si quid in eo infusionis remāserit: idē diacon⁹ ori sacerd. porrigat sumendū Post pceptionē sacramēti sacerdote ad man⁹ abluēdū veniēte, diaconus corpalia cōplicet ⁊ in loculo reponat: postea vero ipsa corpalia calici cū offertorio supponat: ipsūq; calicē dū cōio dicit͛ ipsi accolito cōmittat. Qui dū Per omnia secula seculorum. Amē. post orationē dicit͛: ea solēnitate qua cū apportauerit reportet. Ablutis manibus sacerdos reuertat se ad dextrū cornu altaris: ⁊ dicat cū suis ministris cō

munionē: deinde facto cruce signaculo i facie vertat se sacerdos ad populū: eleuatisq̄ aliquantulum brachiis & iūctis manib⁹ dicat **Dñs vobiscū.** & interim se vertat ad altare dicēs Orem⁹. & postea dicat post cōmuniones iuxta nūerū & ordinē ante dictarū orationū añ epistolā. Finita vltima postcōmunione facto q̄ signaclo crucis i facie vertat se sacerdos ad populū & dicat **Dñs vobiscū.** deinde diacon⁹ sua casula reinduutus quādo ver̄ dicat **Bñdicam⁹.** Alio vero tēpore āni dicatur **Ite missa est.** semper ad populum cōuerso, sed semper **Benedicamus** domino. et **Requiescāt in pace.** conuerso ad altare dicātur. His dictis sacerdos corpe inclinato, iunctis manib⁹, tacita voce coram medio altaris dicat hāc orationem.

Placeat tibi sancta trinitas obsequiū seruitutis mee, & pstā vt hoc sacrificiū qd ocūis maiestatis tue idign⁹ obtuli tibi sit acceptabile: michiq̄ & omnib⁹ pro quibus illud obtuli sit te miserāte propitiabile. Qui viuis & regnas de⁹: per omnia secula seculorū. Amen. Qua finita erigat se sacerdos, & signet se i facie sua ita dicēs. **In noīe pris & filii & spiritus sācti. Amē.** Et sic inclinatione facta eodem ordine quo prius accesserūt ad altare in pncipio misse sic induti cū ceroferariis & ceteris ministris redeant in fine: & statim post **Deo gratias.** incipiat in choro hora nona quādo post missam dicitur: sacerdos vero in redeūdo dicat euangeliū. **In principio erat verbum.** Cum vero sacerdos exuerit casulā & alia indumēta sacerdotalia: dicat hos psalmos sub vno **Gloria pri.** cū hac ā. **Trium puerorum.** ps. **Benedicite sacerdotes domini domino.** & dicat vsq̄ ad finē. ps. **Laudate dñm in sanctis eius.** ps. **Nunc dimittis.**

Gloria patri. Sicut erat. Deinde dicat añ. Trium puerorū cantemus hymnum quem cantabant in camino ignis benedicentes dñz. Kyrie eleysō. Christe eleysō. Kyrie eleysō. Pater noster. Et ne nos. Sed libera. Benedicamus patrē ꝛ filiū cum sancto spū. Laudemus et superexaltemus eum in secula. Benedictus es domie in firmamēto celi. Et laudabilis ꝛ gloriosus ꝛ superexaltatꝰ in secula. Benedicat ꝛ custodiat nos omnipotens ꝛ misericors dñs. Amen. Nō intres in iudiciū cum seruo tuo domine. Quia non iustificabitur in conspectu tuo omnis viuens. Domine deus virtutū conuerte nos. Et ostende faciē tuam et salui erimus. Domine exaudi orationē meam. Et clamor meus ad te veniat. Dominus vobiscum. Et cum spiritu tuo. Oremus.

Deus qui tribus pueris mitigasti flammas ignium concede propitius: vt nos famulos tuos exurat flamma vitiorum. Oratio.

Ure igne sancti spiritus renes nostros et cor nostrum domine: vt tibi casto corpore seruiamus ꝛ mundo corde placeamus. Oratio.

Actiones nostras q̄sumus domine aspirando preueni ꝛ adiuuando prosequere: vt cūcta nostra operatio ꝛ a te semꝑ icipiat, ꝛ per te cepta finiatur. Et finiātur hē tres orationes sub vna terminatione sic. Per christum dominum nostrum. Amen.

Ordo ad visitādum infirmū. In primis idnat se sacerdos superpellicio cū stola, ꝛ in eundo dicat cū suis ministris septem psalmos penitentiales cum Gloria patri. ꝛ cū antiphona. Ne reminiscaris. Psalmus.

Omine ne in furore tuo arguas me: neque in ira tua corripias me. Miserere mei dñe qm̃ infirmus sum: sana me dñe qm̃ conturbata sunt ossa mea. Et aïa mea turbata est valde: sed tu domine usqꝫquo. Conuertere dñe ꝛ eripe aiam meam: saluum me fac ꝑpter miam tuã. Qm̃ nõ est in morte qui memor sit tui: in inferno aũt quis cõfitebitur tibi. Laboraui in gemitu meo lauab ꝑ singulas noctes lectũ meũ lachrymis meis stratũ meũ rigabo. Turbatus est a furore oculus meus: inueteraui inter oẽs inimicos meos. Discedite a me oẽs qui operamini iniquitatem: qm̃ exaudiuit dñs vocẽ fletus mei. Exaudiuit dñs deprecationẽ meam: dñs orationem meã suscepit. Erubescãt ꝛ conturbẽtur vehementer oẽs inimici mei: conuertãtur ꝛ erubescant valde velociter. Gloria patri ꝛ filio. Sicut erat in principio. Ps.

Beati quorũ remisse sunt iniquitates: et quorũ tecta sũt pctã. Beatus vir cui nõ imputauit dñs peccatũ: nec est in spũ eius dolus. Qm̃ tacui inueterauerunt ossa mea: dum clamarẽ tota die. Qm̃ die ac nocte grauata est super me manꝰ tua: cõuersꝰ sũ in erũna mea dum cõfigitur spina. Delictũ meũ cognitũ tibi feci: ꝛ iniustitiam meam non abscondi. Dixi cõfitebor aduersũ me iniustitiam meam dño: ꝛ tu remisisti impietatẽ peccati mei. Pro hac orabit ad te omnis sãctus: in tẽpore oportuno. Uerũtamen in diluuio aquarum multarũ: ad eũ non approximabũt. Tu es refugiũ meum a tribulatione que circundedit me: exultatio mea erue me a circundãtibꝰ me. Intellectũ tibi dabo ꝛ instruã te in via hac qua gradieris: firmabo super te oclos meos. Noli-

te fieri sicut equ⁹ & mul⁹: qbus nō est intellect⁹ In chamo & freno maxillas eor̄ cōstringe: qui nō appro ximāt ad te. Multa flagella pctōris: sperātē aūt in dn̄o mia circundabit. Letamini in dn̄o & exultate iusti: & gloriamini oēs recti corde. Gloria patri. ps.

Domine ne in furore tuo arguas me: neq̄ i ira tua corripias me. Quoniā sagitte tue infixe sunt michi: & cōfirmasti super me manum tuā. Nō est sanitas i carne mea a faci. .re tue: nō est pax ossibus meis a facie peccatorū meorum. Quoniam iniquitates mee supergresse sūt caput meū: & sicut on⁹ graue grauate sunt sup me. Putruerūt et corrupte sūt cicatrices mee: a facie insipiētie mee. Miser factus sum & curuat⁹ sum vsq̄ in finem: tota die cōtristatus ingrediebar. Quoniā lumbi mei impleti sunt illusionibus: & non est sanitas in carne mea. Afflictus sum & humiliat⁹ sum nimis: rugiebam a gemitu cordis mei. Domine ante te omne desideriū meum: & gemitus meus a te non est absconditus. Cor meum conturbatum est dereliquit me virtus mea: & lumen oculorum meorum, & ipsum non est mecum. Amici mei & proximi mei: aduersum me appropinquauerunt & steterūt. Et qui iuxta me erant de longe steterūt: & vim faciebant qui querebant animam meam. Et qui inquirebāt mala michi locuti sūt vanitates: & dolos tota die meditabātur. Ego autem tanq̄ surdus non audiebam: & sicut mutus non aperiēs os suū. Et factus sum sicut homo nō audiēs: & non habens in ore suo redargutiones. Quoniā in te dn̄e speraui: tu exaudies me domine deus meus. Quia dixi nequando supergaudeāt michi inimici mei: et dū commouētur pedes mei super me magna

locuti sunt. Quoniã ego in flagella paratus sum: & dolor meus in conspectu meo semper. Quoniã iniquitatem meã annunciabo: & cogitabo pro peccato meo. Inimici autẽ mei viuunt & confirmati sũt super me: & multiplicati sũt qui oderũt me iniq̃. Qui retribuunt mala pro bonis detrahebant michi: qm̃ sequebar bonitatem. Ne derelinquas me dñe deus meus: ne discesseris a me. Intẽde in adiutoriũ meũ domine deus salutis mee. Gloria patri. Psalmus.

Miserere mei deus: secũdũ magnã m̃iam tuã. Et secũdũ multitudinẽ miserationũ tuarũ dele iniquitatẽ meam. Amplius laua me ab iniquitate mea: & a pctõ meo munda me. Qm̃ iniquitatẽ meã ego cognosco: & peccatũ meũ contra me est semper. Tibi soli peccaui & malũ corã te feci: vt iustificris in sermonibus tuis & vincas cũ iudicaris. Ecce enim in iniquitatibus cõceptus sum: & in peccatis cõcepit me mater mea. Ecce eni veritatẽ dilexisti: incerta & occulta sapiẽtie tue manifestasti michi. Asperges me dñe ysopo & mundabor: lauabis me & sup niuẽ dealbabor. Auditui meo dabis gaudiũ & leticiã & exultabunt ossa hũiliata. Auerte faciẽ tuã a peccatis meis: & omnes iniquitates meas dele. Cor mũdũ crea in me deus: & spiritũ rectũ innoua in visceribus meis. Ne proiicias me a facie tua: & spm̃ sanctũ tuũ ne auferas a me. Redde michi leticiã salutaris tui: & spũ principali confirma me. Docebo iniquos vias tuas: & impii ad te conuertẽtur. Libera me de sanguinibus deus deus salutis mee: & exultabit lingua mea iustitiã tuã. Dñe labia mea aperies: & os meũ annunciabit laudẽ tuam. Quoniam si voluisses sacrificiũ dedissem: vtiq; olocaustis non delectaberis.

Sacrificium deo spiritus contribulatus: cor cōtritum et humiliatum deus nō despicies. Benigne fac dñe in bona volūtate tua syon: vt edificētur muri hierusalē. Tunc acceptabis sacrificiū iustitie oblationes et holocausta tunc iponēt sup altare tuū vitulos. Gloria. ps.

Domine exaudi orationē meam: ꝛ clamor meus ad te veniat. Nō auertas faciem tuam a me: in quacūqꝫ die tribulor inclina ad me aurē tuā. In quacunqꝫ die inuocauero te: velociter exaudi me. Quia defecerūt sicut fumus dies mei: ꝛ ossa mea sicut cremium aruerūt. Percussus sum vt fenū ꝛ aruit cor meū: quia oblitus sum comedere panē meū. A voce gemitꝰ mei: adhesit os meū carni mee. Similis factꝰ sum pellicano solitudinis factꝰ sum sicut nicticorax in domicilio. Vigilaui et factus sum sicut passer: solitariꝰ in tecto. Tota die exprobrabāt michi inimici mei: ꝛ qui laudabant me aduersum me iurabant. Quia cinerem tanqꝫ panē mādūcabam: ꝛ potum meum cū fletu miscebam. A facie ire indignationis tue: quia eleuās allisisti me. Dies mei sicut vmbra declinauerunt: ꝛ ego sicut fenū arui. Tu aūt dñe in eternum permanes: ꝛ memoriale tuū in generatione et generationem. Tu exurgēs dñe misereberis syon: quia tēpus miserendi eiꝰ qꝛ venit tēpus. Qm̄ placuerunt seruis tuis lapides eius: ꝛ terre eius miserebuntur. Et timebunt gentes nomen tuum dñe: ꝛ oēs reges terre gloriā tuā. Quia edificauit dñs syon: ꝛ videbitur in gloria sua. Respexit in orationem humiliū: et non spreuit precē eorum. Scribantur hec in generatione altera: et populus qui creabitur laudabit dñm. Quia pspexit de excelso sancto suo: dñs de celo in terrā aspexit. Vt audiret gemitus compeditorum: vt solueret filios interemptorum. Vt annuncient in syon

nomen domini: & laudem eius in hierusalem. In conueniendo populos in vnum: et reges vt seruiant dn̄o. Respōdit ei in via virtutis sue: paucitatem dierū meorum nuncia michi. Ne reuoces me in dimidio dierum meorum: in generatione et generationē anni tui. Initio tu dn̄e terram fundasti: et opera manuum tuarum sunt celi. Ipsi peribunt tu autem permanes: et oēs sicut vestimentum veterascēt. Et sicut opertorium mutabis eos et mutabuntur: tu autē idē ipse es & anni tui non deficient. Filij seruorum tuorum habitabunt: & semen eorum in seculum dirigetur. Gloria pri. Psalm⁹.

DE profundis clamaui ad te domine: dn̄e exaudi vocē meam. Fiant aures tue intēdentes: in vocē deprecationis mee. Si iniquitates obseruaueris domine: dn̄e quis sustinebit? Qr apud te propitiatio est: et propter legem tuam sustinui te domine. Sustinuit anima mea in verbo eius: sperauit anima mea in dn̄o. A custodia matutina vsq; ad noctem: speret israel in domino. Quia apud dominum misericordia: & copiosa apud eum redemptio. Et ipse redimet israel: ex omnibus iniquitatibus eius. Gloria patri. Psalmus.

DOmine exaudi orationem meam, auribus percipe obsecrationē meam: in veritate tua exaudi me in tua iustitia. Et non intres in iudicium cum seruo tuo: quia non iustificabitur in conspectu tuo omnis viuens. Quia persecutus est inimicus aīam meam: humiliauit in terra vitam meam. Collocauit me in obscuris sicut mortuos seculi: et anxiat⁹ est super me spiritus me⁹ in me turbatū est cor meū. Memor fui dierū antiquorū meditatus sum in omnibus operibus tuis: in factis manuum tuarum meditabar. Expandi manus meas ad te: anima mea sicut terra sine aqua tibi.

Velociter exaudi me dñe: defecit spiritus meus. Non auertas faciem tuam a me: et similis ero descẽdẽtibus in lacum. Auditam fac michi mane miam tuã: quia in te speraui. Notam fac michi viam in qua ambulẽ: quia ad te leuaui aiam meã. Eripe me de inimicis meis dñe ad te cõfugi: doce me facere voluntatem tuã: quia deus meus es tu. Spũs tuus bonus deducet me in terrã rectã: propter nomẽ tuum dñe vivificabis me in equitate tua. Educes de tribulatiõe aiam meã: et in mia tua disperdes oẽs inimicos meos. Et perdes omnes q̃ tribulant aiam meam: qm̃ ego seruus tuus sum. Gloria patri. Añ. Ne reminiscaris dñe delicta nostra vel parẽtum nostrorum: neq; vindictam sumas de peccatis nostris: parce domine parce famulo tuo: quem redemisti precioso sanguine tuo ne in eternum irascaris ei. ¶ Et cum intrauerit domum dicat. Pax huic domui et oĩbus habitantibus in ea: pax ingrediẽtibus et egredientibus. ¶ Et sciẽdum est quando infirmus debet inungi: offerenda est ei imago crucifixi et ante cõspectũ eius statuẽda: vt redẽptorem suum in imagine crucifixi adoret, et passionis eius quam pro peccatorũ salute sustinuit recordetur. Deinde aspergat infirmũ aqua benedicta et statim sequatur. Kyrie eleysõ. Christe eleysõ. Kyrie eleyson. Pater noster. ℣. Et ne nos. Sed libera. ℣. Saluum fac seruũ tuũ vel ancillã tuã. Deus meus sperantẽ in te. ℣. Mitte ei dñe auxiliũ de sancto. Et de syõ tuere eũ. ℣. Nichil proficiat inimicus in eo. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei. ℣. Esto ei dñe turris fortitudinis. A facie inimici. ℣. Dñe exaudi orationẽ meam. Et clamor. Dñs vobiscum. Oremus. Oratio.

Deus q̃ beatũ petrũ apostolũ tuũ misisti ad thabitam famulã tuã vt eius precibus suscitaretur

ad vitā: exaudi nos q̄s vt hūc famulū tuum N. quē in nomie tuo visitat nr̄a fragilitas, exorata medicine tue medela citius sanitati restituat. Per xp̄z. Oremꝰ. Or.

Omnipotēs sempiterne deus: qui subuenis in periculis ⁊ necessitate laborantibus et flagella clementer temperas: te domine supplices exoramus vt per visitationem tuam sanctam erigas hunc famulum tuum N. ex hac egrotatione qua tenetur: et presentes eum ecclesie tue sancte incolumē ad laudem ⁊ gloriam nominis tui. Per christum dominū nostrum. Oremus.

Exaudi nos omnipotens et misericors deus, ⁊ visitationem tuam conferre digneris super hūc famulum tuum N. quem diuersa vexat infirmitas. Visita eum dn̄e sicut visitare dignatꝰ es socrum petri puerū q̄ꝫ centurionis ⁊ tobiam et saram per sanctū angelū tuū raphaelem. Restitue in eo domine pristinā sanitatem: vt mereatur in atrio domus tue dicere, castigans castigauit me dominꝰ et morti non tradidit me: saluator mundi. Qui cum deo patre et spiritu sancto viuis ⁊ regnas deꝰ. Per omnia secula seculorum. Amē. Or.

Deus qui famulo tuo ezechie terquinos annos ad vitam donasti: ita et hunc famulū tuum N. a lecto egritudinis tua potentia erigas ad salutē. Per christum dominum nostrum. Oratio.

Respice quesumus domine famulum tuum N. in infirmitate sui corporis laborantem: ⁊ animam refoue quā creasti: vt castigationibꝰ emūdata cōtinuo se sentiat tua medicina saluatam. Per christū. Oratio

Deus q̄ facture tue pio sēper dn̄aris affectu, inclina aurē tuā supplicationibꝰ nr̄is, et famulum tuum N. ex aduersa valetudine sui corporis laborātē placatꝰ respice, ⁊ visita in salutari tuo, ac celestis ei gr̄e

presta medicinam. Per christū dominū nostrū. Oratio
VIrtutum celestiū deus qui ab humanis corpori bus omnem languorē et omnem infirmitatem precepti tui potestāte depellis: adesto propiti⁹ huic famulo tuo. N. vt fugatis infirmitatibus & viribus rece ptis, nomē sanctū tuū instaurata ptinus sanitate benedicat. Per christū dominū nostrum. Amē. Oratio.
DOmine sācte pater oīps eterne de⁹ q̄ fragilitatē conditionis humane in.. asa virtutis tue digna tione cōfirmas: vt salutaribus remedijs pietatis tue corpa nr̄a & mēbra vegetent, sup hunc famulū tuū. N. propitius intende: vt omni necessitati corporee ifirmi tatis exclusa gratia in eo pristine sanitatis perfecta re paretur. Per christum dn̄m nostrū. Oremus. Oratio.
REspice dn̄e de celo & vide & visita hunc famulum tuū N. & benedic eum sicut benedicere dignatus es abraham, isaac, & iacob. Respice super eum dn̄e ocu lis mie tue: & reple eum omnigaudio & leticia et timore tuo. Expelle ab eo oīes inimici isidias: et mitte ange lum pacis qui eum custodiat & domū istam in pace per petua. Per dn̄m nostrum. ¶ Deinde priusq̄ vngatur infirm⁹ aut cōicetur: exhortet eū sacerdos hoc modo.
FRater charissime: gratias age oīpotenti deo p vniuersis ✠ bn̄ficijs suis: patiēter & benigne suscipiēs infirmitatē corporis quā tibi deus immisit: nā si ipsam humiliter sine murmure toleraueris: ifert aie tue maximū premiū et salutē. Et frater charissime qr viā vniuerse carnis ingressurus es: esto firm⁹ i fide Qui eñi nō est firmus in fide, infidelis est: & sine fide i possibile est placere deo. Et ideo si salu⁹ esse volueris: an te oīa op⁹ est vt teneas catholicā fidē: quā nisi integrā, inuiolatāq̄ seruaueris: absq̄ dubio in eternū peribis.

¶ Deinde bonũ ⁊ valde expediẽs est vt sacerdos expri
mat infirmo .xiiii. articulos fidei: quorũ .vii. primi ad
mysteriũ trinitatis: et .vii. alij ad christi humanitatē
pertinent: vt si forte prius in aliquo ipsorum errauerit, ti
tubauerit, vel dubius fuerit: ante mortē dũ adhuc spiri-
tus vnitus est carni, ad fidē solidã reducatur: ⁊ potest sa
cerdos dicere sic. Fides autē catholica hec est frater.
Credere in vnũ deũ: hoc est in vnitatē diuine essētie: in
triũ personarũ indiuisibili trinitate. ii. Patrē igenitũ
esse deũ. iii. Unigenitũ dei filiũ: esse deũ per oia coequalē
patri. iiii. Spm̃ sanctũ non genitũ, nõ factũ, non crea-
tũ: sed a patre ⁊ filio pariter procedētē: esse deũ patri fi
lioq; consubstantialē etiã ⁊ equalē. v. Creationē celi et
terre: id est ois visibilis et inuisibilis creature a tota indi
uisibili trinitate. vi. Sanctificationē ecclesie per spm̃ sã-
ctũ ⁊ grãe sacramenta, ac cetera oia in quibus communi
cat ecclesia christiana: in quo intelligitur, q ecclesia ca
tholica cũ suis sacramentis ⁊ legibus per spiritũ san-
ctum regulata: omni homini quantũcunq; facinoroso
peccatori sufficit ad salutem: ⁊ q extra ecclesiam catho
licam non est salus. vii. Consũmationē ecclesie per glo
riam sempiternam in anima ⁊ carne veraciter suscitã
da: ⁊ per cuius oppositum intelligitur eterna damna-
tio reproborũ. Si vis ergo saluus esse frater: ita de my
sterio trinitatis sentias. Deinde exprimat ei sacerdos
alios septem articulos ad christi humanitatem perti-
nentes hoc modo. Similiter frater charissime necessa-
riũ est ad eternã salutē vt credas ⁊ confitearis domini
nostri iesu christi incarnationē, seu verã carnis assum
ptionē per spm̃ sanctũ ex sola virgine gloriosa. ii. Verã
incarnati dei natiuitatē ex virgine incorrupta. iii. Ve-
ram xp̃i passionē ⁊ mortē sub tyrannide pylati. iiii. Ve

ram xpi descensionem ad inferos in aia ad spoliationē
tartari: quiescēte corpore eius in sepulchro. v. Ueram
xpi dei tertia die a morte resurrectionē. vi. Ueram ip-
sius ad celos ascensionem. vii. Ipsius venturi ad iudi-
cium certissimā expectationē. Hec est fides catholica
frater, quā nisi fideliter firmiterq; credideris sicut san-
cta mater ecclesia credit: saluus esse nō poteris. ¶ Et
si infirmus laicus vel simpliciter literatus fuerit: tunc
potest sacerdos articulos fidei [illegible] generali ab eo inqui-
rere sub hac forma. Charissime frater credis patrē et
filiū et spm sctm esse tres personas & vnū deū, & ipsā be
nedictā atq; indiuisibilē trinitatē creasse oia creata vi
sibilia & inuisibilia. Et solū filiū de spū sācto ɔceptū in
carnatū fuisse ex maria virgine: passum & mortuum ꝑ
nobis in cruce sub pontio pilato: sepultū descēdisse ad
inferna: die tertia resurrexisse a mortuis: ad celos ascē
disse: iterūq; venturū ad iudicādum viuos & mortuos
omnesq; homines tūc in corpore et aia resurrecturos,
bona & mala secundū merita sua recepturos. Et remis
sionē pctōrum per sacramēta ecclesie perceptionem.
Et sanctorum communionē: id est omnes homines in
charitate existētes, esse participes omniū bonorū gra-
tie que fiunt in ecclesia: & oēs qui cōmunicant cū iustis
hic in gratia, cōmunicare cū eis i gloria. ¶ Deinde re-
spōdeat infirmus. Credo firmiter in omnib9 sicut san-
cta mater credit ecclesia: protestādo corā deo & omnib9
sanctis continue hoc esse meā verā & firmā intentio-
nē quomodocūq; aliquis spūs malignus in memoriam
meam aliter forte in futuro sollicitauerit perturbare.
¶ Deide dicat sacerdos. Charissime frater qr sine chari-
tate nichil proderit tibi fides: testante apostolo q̄ dicit.
Si habuero oēm fidē ita vt mōtes transferā, charita-

tem aut nō habuero: nichil sū. ideo oportet te diligere dn̄m deū tuū super oia ex toto corde tuo, et ex tota aia tua: ⁊ proximū tuū propter deū sicut teipsū: nā sine huiusmodi charitate nulla fides valet. Exerce ergo charitatis opera dū vales: ⁊ si multū tibi affuerit, abundāter tribue: si aūt exiguū: illud impartiri stude. Et ante oia si quē iniuste leseris: satisfacias si valeas: sin aūt expedit vt ab eo veniā humiliter postules. Dimitte debitoribus tuis ⁊ illis qui in te peccauerūt: vt deus tibi dimittat. Odientes te diligas: p malis bona retribuas. Dimittite (inqt saluator) ⁊ dimittet vobis. Spē etiam firmā ⁊ bonā fiduciā frater oportet te habere i deo ⁊ in mia sua: ⁊ si occurrerit cogitatui tuo multitudo peccatorū tuorū, dole: sed nullo modo desperes. Immo cogita qm̄ (vt testat scriptura) mie ei⁹ sup oia opera ei⁹: et illi soli propriū est misereri sēper ⁊ parcere: ⁊ q̄ secundū altitudinē celi a terra corroborauit miam suam super timentes se. Spera igitur in deo ⁊ fac bonitatē: qm̄ sperantem in dn̄o mia circundabit. Qui sperāt in dn̄o habebunt fortitudinē ⁊ assumēt pēnas vt aquile volabūt ⁊ nō deficient. Volabūt em̄ a tenebris ad lumē: a carcere ad regnū: a miseria presenti ad gloriā sempiternam.

¶ Deinde stabilito sic infirmo in fide, charitate ⁊ spe, dicat ei sacerdos. Charissime frater si velis ad visionē dei peruenire: oportet omnino q̄ sis mūdus in mēte ⁊ pur⁹ in cōscientia. ait em̄ xp̄s in euāgelio. Beati mūdo corde: qm̄ ipsi deū videbūt. Si ergo vis mūdū cor ⁊ consciētiā sanā habere, pctā tua vniuersa cōfitere: oris em̄ cōfessio fit ad salutē, vt ait apostolus. Et quia forte ante hac aut per obliuionē aut verecūdie cōfusionē aliqua peccata tua vel eorū circunstantias aggrauantes omisisti: trūcasti: abscōdisti: vel minus cōfessus fuisti:

ideo iam resume ab initio et cōfitere qm̄ in proximo est vt viā vniuerse carnis ingressurus sis: ⁊ tunc amplius cōfiteri nō poteris. Dic ergo vni peccata tua: vt deus corā multis milibus in die iudicij ea tergat. Si aūt tu hic ea tegas ⁊ abscondas: in oīm conspectu ad tui cōfusionē in die iudicij denudabuntur. Recogita ergo oēs annos tuos in amaritudine aīe tue, et nō sit tibi solicitudo de aliqua creatura vel rebus mundanis: sed oēm solicitudinē tuā proijce in deū: ⁊ noli esse inmemor salutis aīe tue. Multū tēpus in vanū transegisti: nunc vna hora tibi forte tantū superest in hac vita: ⁊ ideo hāc expende totaliter in vtilitatē ⁊ cōmodum aīe tue. Surge frater de lacu miserie ⁊ de luto peccati per confessionē. Grādis eīn tibi restat via. Surge ergo vt lot⁹ lachrymis contritionis comedere valeas panem vite: hoc est sacramentum corporis christi quod erit tibi in via hac qua gradieris robur et fulcimentū: ⁊ ambulabis p dei gratiā in fortitudine cibi illius vsq ad mōtē dei: quod tibi concedat oīm fideliū redēptor dei filius iesus christus. Amen. ¶ Deinde audita integra cōfessione infirmi: ⁊ factis interrogationibus expedictibus: iniungat sacerdos infirmo q si quid iniuste alieni habuerit: vel si quē iniuste leserit seu dānificauerit: reddat ⁊ satisfaciat si valeat: sin autē veniā humiliter postulet. Attamen non iniungat ei sacerdos aliquā penitētiā, sed dicat ei benigniter hoc modo. Frater tu tot et talia peccata commisisti: pro quibus si tu esses sanus talē penitentiā debes agere vsq ad tale tēpus. innotescendo ei illā penitētiā in speciali. sed quia infirm⁹ es ⁊ forte vita tua ad hoc peragendū extendi non valebit: ideo non iniungo tibi aliquā penitētiam. Uolo tm̄ q (si forte decesseris) facias talē elemosinā vel ad minus iniungas

amicis vel executorib⁹ tuis ipsā facere ex parte tua: p ipā penitētia. assignādo ipsā elemosinā in speciali. Si aūt cōualueris: penitētiā quā tibi notificaui adimpleas vel iterū hūiliter de nouo redeas ad cōfessionē: vel michi vel alij q̄ tibi absolutiōis beneficiū in hac parte de iure cōferre valeat ⁊ debeat. Et ꝯcedo tibi ꝙ oēs indulgentie quorūcūqꝫ prelatoꝝ tibi cōcesse seu qualitercūqꝫ cōcedende, eorūqꝫ benedictiones, omnes atqꝫ benedicte aspersiōes, deuote pectoris tui tunsiōes, cordis tui cōtritiones, ista cōfessio et omnes alie cōfessiones tue deuote, omnia ieiunia, abstinentie, elemosine, vigilie, discipline, orationes, peregrinationes, et oīa alia bona q̄ fecisti vel facies, ⁊ oīs mala que p deo siue iniuste sustinuisti vel sustinebis, passio saluatoris dn̄i nr̄i iesu xp̄i, meritaqꝫ beate ⁊ gloriose virginis marie ⁊ omniū aliorum sanctorum, necnon suffragia totius sancte ecclesie catholice: cedāt tibi in remissionem istorum et omnium aliorū peccatorū tuorum, in augmentationem meritorum ⁊ consecutionē premiorū eternorū. Amen. Deinde dicat sacerdos hoc modo. Misereatur tui omnipotens deus et dimittat tibi omnia pctā tua: liberet te ab omni malo: conseruet ⁊ cōfirmet in bono, ⁊ ad vitam perducat eternam. Amen. ¶ Deinde absoluat sacerdos infirmum, ab omnibus peccatis suis hoc modo dicens.

Dominus nr̄ iesus christus p sua magna pietate te absoluat: ⁊ ego auctoritate eiusdem dei dn̄i nostri iesu christi, ⁊ beatorū apostolorū petri ⁊ pauli: et auctoritate michi tradita absoluo te ab omnib⁹ peccatis his de quib⁹ corde contritus ⁊ ore michi ꝯfessus es: ⁊ ab ōmnibus aliis peccatis tuis de quib⁹ si tue occurrerent memorie libenter confiteri velles: ⁊ sacramētis ecclesie te restituo. In nomine patris et filij et spiritus

sancti. Amen. ¶ Notādū est q̄ licet sacerdos possit de facto absoluere infirmū in articulo mortis ab oib⁹ peccatis suis: tamen si aliquis casus occurrat in confessione a quo ipse sacerdos eū alias de iure absoluere nō posset, iniungendum est infirmo q̄ cum cōualuerit presentet se illi ad confitendum qui eum de iure vel consuetudine in hac parte absoluere debeat, receptur⁹ ei⁹ mandata et satisfacturus: nam alias reincidit in eandē sententiam quam prius sustinuit. Si infirmus bullā habeat apostolicā de plena absolutione et remissione oīm peccatoꝝ suorū semel in articulo mortis cōcessam: tunc primo legat sacerdos effectū bulle: deinde ceteris peractis (vt p̄dictū est) fiat eius absolutio sub hac forma.

Dominus noster iesus christus pro sua magna pietate te absoluat: ⁊ ego auctoritate eiusdē dei ⁊ dn̄i nostri iesu xp̄i, ⁊ beatorū apostolorū petri et pauli, ⁊ dn̄i nostri dn̄i N. diuina prouidentia summi pōtificis: ⁊ virtute gratie tibi ꝯcesse: ⁊ electionis qua me in tuū confessorem elegisti in hac parte michi cōmissa: absoluo te ab oibus peccatis tuis, de quibus corde cōtritus ⁊ ore michi cōfessus es: ⁊ ab omnib⁹ aliis peccatis tuis de quibus si tue occurrerent memorie cōfiteri velles: ab omni factione votorū ⁊ omni omissione salutariū penarū sacramētaliter tibi iniunctarū: et ab omni trāsgressione diuinorū mandatorū. Tibiq̄ cōcedo plenā indulgentiā omniū peccatorū tuorum inquantum claues ecclesie et potestas apostolica se extendunt. Et si inmiscendo te diuinis sic innodatus es aut vnq̄ fuisti, q̄ aliquam notam irregularitatis cōtraxisti: vel penam suspensionis, interdicti, seu excommunicationis incurristi: eadem auctoritate tollo et ammoueo, tecūq̄ dispenso: et sacramētis ecclesie te restituo. In nomine

pris ꝑ filij ꝑ spūs sācti. Amē. Deīde dicat sacerdos orationē sequentē cum Dñs vobiscū. et Oremꝰ. Oratio.

PRetēde domine huic famulo tuo dexteram celestis auxilij: vt te toto corde perquirat: ꝑ q̄ digne postulat assequatur. Per xpm dñm nostrū. R. Amen. Sequatur B ✠ nedictio dei patris omnipotentis: ꝑ filij: ꝑ spiritus sancti super te descendat ꝑ maneat semper. Amen. Deinde osculetur crucē infirmus ꝑ sacerdotē ꝑ postea oēs alios per ordinē: et interim dicat sacerdos morosius. Dñs vobiscum. et Oremus. Oratio.

DEus misericors deus clemens: qui secūdū multitudinē miserationū tuarū peccata penitētium deles: ꝑ preteritorū criminū culpas venia remissionis euacuas: respice super hunc famulū tuū N. sibi remissionem omn peccatorū suorū tota cordis cōtritione poscētem. Renoua in eo piissime pater quicquid diabolica fraude violatū est: ꝑ vnitati corporis ecclesie tue membrū infirmū peccatorū percepta remissiōe restitue. Miserere domine gemituū eiꝰ: miserere lachrymarū: miserere tribulationū atq; dolorū: ꝑ non habentē fiduciam nisi in tua misericordia, ad sacramētū reconciliationis admitte. Per xpm dñm nostrum. Oremus. Oratio.

DA nobis quesumus domine, vt sicut publicani precibus ꝑ cōfessione placatus es: ita et huic famulo tuo N. benignus aspires: vt in confessione flebili permanens miam tuam celeriter consequatur: sacrisq; altaribus restitutus, rursus diuino famulatu mancipetur. Per christum dñm nostrum. Amen. Absolutio.

ABsoluimus te N. vice beati petri apostolorum principis cui dñs potestatem ligādi atq; soluēdi dedit: et quantum ad te pertinet accusatio et ad nos remissio: sit tibi omnipotens deus vita et salus, et om-

nium peccatorum suorum pius indultor. Qui vivit et regnat cum deo patre in unitate spiritus sancti deus.

¶ De extrema unctione. Priusq̄ ungatur infirm⁹ incipiat sacerd. ān. Salvator mundi. Deinde dicatur ps.

In te dn̄e speravi non confundar in eternū: in iustitia tua libera me et eripe me. Inclina ad me aurē tuā: et salva me. Esto michi in deū ptectorē et in locū munitum: ut salvū me facias. Qm̄ firmamentum meū: ⁊ refugiū meū es tu. D[eus] me⁹ eripe me de manu pctōris: ⁊ de manu cōtra legē agētis ⁊ iniq. Qm̄ tu es patiētia mea dn̄e: spes mea a iuuētute mea. In te confirmat⁹ sum ex utero: de uētre matris mee tu es protector meus. In te cātatio mea sēper: tanq̄ prodigiū factus sū multis et tu adiutor fortis. Repleatur os meū laude: ut cantē gloriā tuā tota die magnitudinē tuā. Ne proijcias me in tēpore senectutis: cū defecerit virt⁹ mea ne derelinquas me. Q[uia] dixerunt inimici mei mala michi: ⁊ qui custodiebant aīam meā cōciliū fecerunt in unum. Dicentes deus dereliquit eum, persequimini ⁊ comprehendite eum: quia non est qui eripiat. Deus ne elongeris a me: deus meus in auxilium meum respice. Confundantur et deficiant detrahentes aīe mee: operiantur cōfusione et pudore qui querunt mala michi. Ego autē semper sperabo: ⁊ adijciā super omnē laudē tuā. Os meū annuntiabit iustitiam tuā: tota die salutare tuū. Qm̄ non cognovi literaturā introibo in potentias dn̄i: dn̄e memorabor iustitie tue solius. Deus docuisti me ex iuuētute mea: ⁊ usq̄ nunc pronuntiabo mirabilia tua. Et usq̄ in senectā ⁊ seniū: deus ne derelinquas me. Donec annunciem brachiū tuū: generationi omni que ventura est. Potentiā tuam ⁊ iustitiam tuam deus usq̄ in altissima que fecisti magnalia: de⁹

quis similis tibi? Quātas ostendisti michi tribulatio-
nes multas & malas, & conuersus uiuificasti me: et de
abyssis terre iterū reduxisti me. Multiplicasti magnifi-
centiam tuam: & conuersus consolatus es me. Nam et
ego confitebor tibi in uasis psalmi ueritatē tuam de⁹:
psallam tibi in cithara sanctus israel. Exultabunt la-
bia mea cum cantauero tibi: et aīa mea quā redemisti.
Sed et lingua mea tota die meditabitur iustitiā tuā;
cum confusi et reueriti fuerint qui querūt mala michi.
Finito psalmo cum Gloria patri. &c. tota dicatur an.
Saluator mūdi salua nos, q̄ per crucē & sāguinē rede-
misti nos: auxiliare nobis te deprecamur deus noster.
Tūc dicat sacerdos Dn̄s vobiscū. et Orem⁹. Oratio.
Omnipotēs sempiterne deus, q̄ per beatū iacobū
apostolū tuū locut⁹ es dicens. Infirmatur quis
in uobis: inducat presbyteros ecclesie et orent sup eum
ungentes oleo sancto in nomine dn̄i: & oratio fidei sal-
uabit infirmū: & alleuabit eum dn̄s: et si in peccatis sit
dimittentur eo. dignare per manus nostras hūc famu
lum tuū N. infirmū de oleo sanctificato ungere: & vir-
tuti benedictiōis tue saluti pristine restituere: ut quod
exterius per ministerium nostrū efficitur, hoc interius
spiritualiter tua diuina virt⁹ ac inuisibiliter tua malag-
mata operet̄. Per dn̄m. Tūc sacerdos accedēs ad infir-
mū incipiat psalmū sequētē quē chorus vel clericus to
tū psequat̄: & sic fiat de ceteris psalmis sequētibus. ps.
Usquequo domine obliuisceris me in finem? usq;
quo auertis faciem tuā a me? Quādiu ponam
consilia in anima mea: dolorem in corde meo per diē?
Usquequo exaltabitur inimicus meus super me? respice
et exaudi me dn̄e deus meus. Illumina oculos meos
ne unq̄ obdormiā in morte: nequando dicat inimicus

meus preualui aduersus eum. Qui tribulant me exultabunt si motus fuero: ego autem in mia tua speraui. Exultabit cor meum in salutari tuo: cantabo domino qui bona tribuit michi, et psallam nomini domini altissimi. Gloria patri et filio. Sicut erat in principio.

¶ Dum dicitur predictus ps a choro vel a clerico: accipiat interim sacerdos oleũ infirmorũ super pollicem dextrũ: et sic cũ illo pollice tangat infirmũ cum oleo signum sancte crucis faciens super vtrunqꝫ oculum incipiendo ad dextrum, et dicat sacerdos hoc modo.

Per istam vnctionem et suam piissimam misericordiam indulgeat tibi dominus quicquid peccasti per visum. ℟. Amen. Sequatur Psalmus.

Exaltabo te dñe qm̃ suscepisti me: nec delectasti inimicos meos super me. Dñe deus meus clamaui ad te: et sanasti me. Dñe eduxisti ab inferno animam meã: saluasti me a descendẽtibus in lacũ. Psallite dño sancti eius: et cõfitemini memorie sanctitatis eiꝰ. Qm̃ ira in indignatione eiꝰ: et vita in volũtate eiꝰ. Ad vesperum demorabitur fletꝰ: ⁊ ad matutinũ letitia. Ego aũt dixi in abũdantia mea: non mouebor in eternum. Dñe in voluntate tua: prestitisti decori meo virtutem. Auertisti faciem tuã a me: ⁊ factus sum conturbatus. Ad te domine clamabo: et ad deum meũ deprecabor. Que vtilitas in sanguine meo: dum descendo in corruptionẽ. Nunquid confitebitur tibi puluis: aut annunciabit veritatem tuam. Audiuit dominus et misertus est mei: dominus factus est adiutor meus. Conuertisti planctum meum in gaudium michi: concidisti saccum meum et circundedisti me letitia. Vt cantet tibi gloria mea ⁊ non cõpungar: dñe deus meus in eternũ confitebor tibi. Gloria patri. ¶ Deinde super aures dicens.

Per istam vnctionem et suam piissimam miseri-
cordiam indulgeat tibi dominus quicquid pec-
casti per auditum. ℟. Amen. Sequatur Psalmus.

Iudica me deus et discerne causam meā de gente
non sancta: ab homine iniquo et doloso erue me.
Quia tu es deus fortitudo mea: quare me repulisti, et
quare tristis incedo dum affligit me inimicus? Emitte
lucem tuā & veritatē tuā: ipsa me deduxerūt & addux-
erunt in mōtē sanctū tuū et in tabernacula tua. Et in-
troibo ad altare dei: ad deum qui letificat iuuentutem
meā. Confitebor tibi in cythara deus deus meꝰ: qua-
re tristis es aīa mea, et quare conturbas me? Spera in
deo qm̄ adhuc cōfitebor illi: salutare vultus mei et deꝰ
meus. Gloria patri. ¶ Deinde super labia dicens.

Per istam vnctionem et suam piissimam miseri-
cordiam indulgeat tibi dn̄s quicquid peccasti ꝑ
gustum et illicita verba. ℟. Amen. Sequatur ps.

Deus in nomine tuo saluum me fac: et in virtu-
te tua iudica me. Deus exaudi orationē meam:
auribꝰ percipe verba oris mei. Quoniam alieni insur-
rexerunt aduersum me, et fortes quesierunt animam
meam: et non proposuerunt deū ante conspectū suum.
Ecce enim deus adiuuat me: et dominus susceptor est
anime mee. Auerte mala inimicis meis: et in veritate
tua disperge illos. Voluntarie sacrificabo tibi: et con-
fitebor nomini tuo domine quoniam bonum est. Quo-
niam ex omni tribulatione eripuisti me: et super inimi-
cos meos despexit oculus meus. Gloria patri et filio.
Sicut erat in principio. ¶ Deinde super nares dicēs.

Per istam vnctionem et suam piissimam miseri-
cordiam indulgeat tibi dominus quicquid pec-
casti per odoratum. ℟. Amen. Sequatur Psalmus.

DEus in adiutoriũ meũ intende: dñe ad adiuuandũ me festina. Cõfundantur ꝛ reuereantur: qui querunt aĩam meã. Auertãtur retrorsũ ꝛ erubescant: qui volunt michi mala. Auertãtur statim erubescentes: qui dicunt michi euge euge. Exultẽt et letentur in te oẽs ꝗ querunt te: ꝛ dicant sẽper magnificetur dñs ꝗ diligunt salutare tuũ. Ego vero egenus ꝛ pauper sũ: deus adiuua me. Adiutor meꝰ et liberator meꝰ es tu: dñe ne moreris. Gloria pr̄i. Manus sacerdotis ĩfirmi debẽt inungi in partibꝰ exterioribꝰ: nam ꝛ ep̄s linebat in partibꝰ iterioribꝰ. Manꝰ vero cuiuscũqꝫ alterius infirmi debẽt inũgi interiꝰ. Deinde sup manꝰ ita dicẽs.

PEr istam vnctionem et suam piissimam misericordiam indulgeat tibi dominus quicquid peccasti per tactum. ℞. Amen. Sequatur Psalmus.

INclina dñe aurem tuam et exaudi me: qm̃ inops ꝛ pauper sũ ego. Custodi aĩam meã quem sanctus sũ: saluũ fac seruũ tuũ deus meus sperãtẽ in te. Miserere mei dñe qm̃ ad te clamaui tota die: letifica aĩaꝫ serui tui qm̃ ad te dñe aĩam meã leuaui. Qm̃ tu dñe suauis ꝛ mitis ꝛ multe mĩe: oibus inuocantibꝰ te. Auribus percipe dñe orationẽ meam: intende voci deprecationis mee. In die tribulatiõis mee clamaui ad te: qꝛ exaudisti me. Non est similis tui in diis dñe: et non est secundum opera tua. Oẽs gentes quascunqꝫ fecisti venient, ꝛ adorabunt corã te dñe: ꝛ glorificabunt nomen tuũ. Qm̃ magnus es tu ꝛ faciens mirabilia: tu es deꝰ solus. Deduc me dñe in via tua vt igrediar in veritate tua: letetur cor meũ vt timeat nomen tuũ. Confitebor tibi dñe deus meꝰ in toto corde meo: et glorificabo nomen tuũ in eternũ. Quia mĩa tua magna est super me: ꝛ eruisti aĩam meã ex inferno inferiori. Deꝰ iniqui

insurrexerunt super me, et synagoga potentium quesierunt animā meam: et non proposuerunt te in cōspectu suo. Et tu dñe deus miserator et misericors: patiens et multe misericordie et verax. Respice in me et miserere mei: da imperiū puero tuo et saluū fac filiū ancille tue. Fac mecum signum in bono ut videant qui oderunt me et confundantur: qm̄ tu dñe adiuuisti me et cōsolatus es me. Gloria pr̄i. ¶ Deinde sup pedes ita dicens.

Per istam unctionem et suam piissimam misericordiam indulgeat tibi dominus quicquid peccasti per incessum pedum. ℟. Amen. Sequatur. ps.

Domine de⁹ salutis mee: in die clamaui et nocte coram te. Intret in ꝯspectu tuo oratio mea: inclina aurē tuā ad precē meā. Quia repleta est malis aīa mea: et vita mea in inferno appropinquauit. Estimatus sum cū descendētibus in lacū: factus sum sicut homo sine adiutorio inter mortuos liber. Sicut vulnerati dormientes in sepulchris quorum nō es memor amplius: et ipsi de manu tua repulsi sūt. Posuerunt me in lacu inferiori: in tenebrosis et in umbra mortis. Super me confirmatus est furor tuus: et oēs fluctus tuos induxisti super me. Longe fecisti notos meos a me: posuerunt me abominationem sibi. Traditus sum et non egrediebar: languerūt oculi mei pre inopia. Clamaui ad te dñe: tota die expādi ad te manus meas. Nunquid mortuis facies mirabilia: aut medici suscitabunt et cōfitebuntur tibi. Nunquid narrabit aliquis in sepulchro misericordiā tuā: et veritatē tuā in perditionem. Nunquid cognoscentur in tenebris mirabilia tua: et iustitia tua i terra obliuionis. Et ego ad te dñe clamaui: et mane oratio mea preueniet te. Ut quid dñe repellis orationē meam: auertis faciem tuam a me. Pau-

per sum ego & in laboribus a iuuentu te mea: exaltatus autem humiliatus sum & conturbatus. In me transierunt ire tue: & terrores tui conturbauerūt me. Circundederunt me sicut aqua tota die: circundederūt me simul. Elongasti a me amicum & proximum: & notos meos a miseria. Gloria pri. ¶ Deinde in dorso inter lumbos maris vel sup vmbiculum mulieris ita dicēs.

Per istam vnctionem et suam piissimam misericordiam indulgeat tibi dominus quicquid peccasti per illicitas cogitatiōes et per ardorem libidinis. ℞. Amen. Tunc erigens se sacerdos lauet manꝰ suas cum sale et aqua in vase quo stupe olei ponuntur: que igne crementur: et in cemiterio fodiantur. Postea dicat sacerdos super infirmum benedictionē hoc modo.

In nomine patris & filij et spiritus sancti sit tibi hec olei vnctio ad purificationem mentis et corporis: et ad munimen & defensionem contra iacula immundorum spirituū. ℞ Amen. Sequatur Psalmus.

Domine clamaui ad te exaudi me: intende voci mee cū clamauero ad te. Dirigat oratio mea sicut incensum in conspectu tuo: eleuatio manuū mearum sacrificium vespertinū. Pone dn̄e custodiam ori meo: & ostium circūstantie labijs meis. Non declines cor meū in verba malitie: ad excusādas excusatiōes in peccatis. Cū hominibꝰ operātibꝰ iniquitatē: & nō communicabo cū electis eorum. Corripiet me iustꝰ in mia & increpabit me: oleum autē peccatoris non impinguet caput meū. Quoniā adhuc & oratio mea in bene placitis eorum: absorpti sūt iuncti petre iudices eorum. Audient verba mea qm̄ potuerūt: sicut crassitudo terre erupta est super terrā. Dissipata sunt ossa nostra secus infernū, qꝛ ad te dn̄e dn̄e oculi mei: in te speraui nō auferas

aiam meã. Custodi me a laqueo quẽ statuerũt michi: et ab scãdalis operãtiũ iniquitatẽ. Cadẽt in retiaculo ei⁹ pctõres: singulariter sum ego donec trãseã. Gloria. Deinde dicãt sacerdos Dñs vobiscũ. et Oremus. Oro.

Domine de⁹ saluator noster qui es vera salus et medicina: a quo omnis sanitas et omne medicamentũ venit: quiqz nos apostoli tui iacobi documento instruxisti vt languentes olei liquore orantes tangeremus: respice propitius super hunc famulum tuũ .N. et quẽ lãguor cruciat ad exitũ, et virium defectus protrahit ad occasũ: medela gratie tue saluti restituat castigatum. Extingue in eo clemẽtissime de⁹ oim febriũ estus: dolorũ stimulos: et cunctorũ languorũ cruciat⁹. Uiscerũ quoqz et secretorũ interna medicina: atqz medullarũ discrimina sana. Cõpagũ etiã et artuũ dele cicatrices veteres: et acerbas compesce passiones: reformetur in eo carnis ac sanguinis quã creasti perfecta materies: sicqz illum iugiter tua custodiat pietas: vt nec ad corruptionẽ aliquando sanitas, nec ad perditionẽ perducat infirmitas: sed fiat illi hec sacra olei perũctio cita morbi presentis et languoris expulsio: et peccatorũ omniũ exoptata remissio. Per te saluator mundi. Qui cũ deo patre et spũ sãcto viuis et regnas de⁹. Per oia secula seculorũ. Amẽ. Facta vnctione vt predictũ est: expediẽs erit vt sacerdos ante cõmunionẽ inquirat ab infirmo an aliqua alia pctã sibi ad memoriã occurrãt de quib⁹ non erat confessus: nam posset esse qꝫ per preces et deuotas orationes sacerdotis siue alioꝝ, deus cor infirmi illustraret et daret ei gratiam verius et plenius confitendi. Et postea interroget eũ sacerdos si recognoscat corpus et sanguinem domini nostri iesu christi, sic dicendo Frater credis qꝫ sacramentũ quod tractatur in altari

sub forma panis est veru corp9 & sanguis dñi nostri iesu christi? Respõdeat infirmus Credo. Deinde cõmunicetur infirm9 nisi prius cõmunicatus fuerit: & nisi de vomitu vel alia irreuerẽtia ꝓbabiliter timeatur: i quo casu dicat sacerdos ifirmo. Frater in hoc casu sufficit tibi vera fides & bona volũtas: tãtũ crede & mãducasti. Et nota ꝙ sacerdos i ifirmis ꝯmunicãdis stola iduet. Unde cõicãs sacerdos ifirmũ dicat Corp9 dñi nři iesu xpi custodiat corp9 tuũ & aiaz tuã in vitã etnã. Amẽ. Deinde dicat sacerdos sine Dñs vobiscũ. sed tm cũ Oremus. orationẽ sequentẽ: q̃ non dicat nisi tantũ qñ infirmus cõmunicatur. Oratio.

Domine sctẽ pr̃ oĩps eterne de9 te fideliter depcamur: vt accipiẽti huic fratri nřo N. sacrosanctũ corp9 & sanguinẽ filij tui dñi nři Jesu xpi, tã corporis ꝙ aie sit salus. Amẽ. Deinde sequatur. ps.

Lauda aia mea dñm, laudabo dñz i vita mea: psallã deo meo ꝙdiu fuero. Nolite cõfidere in principibus: nec in filiis hoim in quibus non est salus. Exibit spirit9 eius & reuertetur in terrã suam: in illa die peribunt omnes cogitationes eorum. Beatus cuius deus iacob adiutor eius, spes eius in domino deo ipsius qui fecit celum & terram: mare et omnia que in eis sunt. Qui custodit veritatẽ in seculum, facit iudicium iniuriam patiẽtibus: dat escam esurientibus. Dominus soluit compeditos: dñs illuminat cecos. Dominus erigit elisos: domin9 diligit iustos. Dominus custodit aduenas, pupillũ & viduã suscipiet: & vias peccatorum disperdet. Regnabit dñs in secula deus tuus sion: in generatiõe & generationẽ. Gloria pr̃i & filio. Sicut erat in principio. Quo finito dicat sacerdos. Oremus. Oratio.

Deus qui peccatores & scelerũ onere vulneratos sacerdotib⁹ tuis ostẽdere iussisti. Deus qui discipulis tuis man⁹ sup infirmos vt bene haberẽt ponere precepisti. Deus q̄ p apłorũ man⁹ infirmos sacro oleo vngere & p eis orare docuisti. De⁹ qui per impositionẽ manuũ sacerdotũ cũ sãcti nõis tui inuocatiõe peccata relaxare voluisti: exaudi orationes nostras, & da huic famulo tuo N. ĩfirmitatis noxa oppresso per hoc sacrosanctũ mysteriũ qđ nos indignos famulos tuos agere voluisti, remissionẽ oĩm peccatorꝫ: quatinus per hãc sacrati olei vnctionẽ, corporis & sanguinis tui susceptionem, atq̃ manus nostre impositionẽ: cuncta ei facinora spũs gratia relaxẽtur: sanitas aĩe & corporis restituat̄: vt nõ ei plus noceat consciẽtie reatus ad penã, q̃ indulgẽtia tue pietatis ad emẽdationẽ prosit & veniã: te cõcedente saluator mundi. Qui viuis & regnas cũ deo patre ĩ vnitate eiusdẽ &c. Deinde bñdicat sacerdos infirmũ dicẽs sic. Bñdicat ✠ te pater qui in principio cuncta creauit ✠. Amẽ. Et sic respondeat̄ ad singulas bñdictiões. Sanet te dei fili⁹. Amẽ. Illuminet te spũsanct⁹. Amẽ. Corp⁹ tuũ custodiat. Amẽ. Animã tuã saluet. Amẽ. Cor tuũ irradiet. Amen. Sensũ tuũ dirigat: & ad supernam patriã te pducat qui in trinitate pfecta viuit & regnat de⁹. Per omnia secula seculorũ. Amen. Alia benedictio.

Bene ✠ dicat te deus celi. Amen. Adiuuet te xp̃s filius dei. Amẽ. Corpus tuũ in suo sctõ seruitio custodiri & conseruari faciat. Amẽ. Mentẽ tuã illuminet. Amen. Sensũ tuũ custodiat. Amen. Gratiã suam ad profectum anime tue in te augeat Amẽ. Ab omni malo te liberet. Amẽ. Omnia pecca-

ta tua deleat. Amē. Dextera sua te defēdat. Amē. Qui sanctos suos semper adiuuat ipse te adiuuare & cōseruare dignetur. Qui viuit & regnat deus per omnia secula seculorum. Amen. Alia benedictio.

Bene ✠ dicat te de⁹ pr̄ qui in principio cuncta creauit. Amē. Bn̄ ✠ dicat te dei fili⁹ qui de supernis sedib⁹ p̄ nobis saluandis descēdit: & crucē subire nō recusauit. Amē. Bene ✠ dicat te sp̄us sā ctus q̄ in similitudine colūbe in flumine iordanis in xp̄o requieuit. Amē. Ipse q̄ te ī trinitate sāctificet quē omnes gentes venturum expectant ad iudiciū. Qui cū deo patre & eodē sp̄ū sancto. Amen. Finito hoc officio couenienter dici poterūt ab infirmo languente in extremis si placeat orōnes subscripte vel eaꝝ alique, videlicet p̄s. Miserere. l. Itē p̄s. De⁹ in nomine tuo. Item ℣. Suscipe me scd̄m eloquiū tuū & viuā: & non cōfundas me ab expectatiōe mea. Et que est expectatio mea: nonne dn̄s? Uel sic. Dn̄e iesu christe suscipe sp̄m meum. Item. Deus propitius esto michi pctōri. Item ℣. In manus tuas dn̄e cōmē do spiritum meū: redemisti me dn̄e deus veritatis. Itē ℣. Delicta iuuentutis mee: & ignorantias meas ne memineris. Item ℣. Ab occultis meis munda me de. &c. Itē ℣. Ne proiicias me domine in tēpore senectutis: cū defecerit virt⁹ mea ne derelinquas me.

¶ Sciēdum est autem q̄ non licet alicui ministrare sacramentū vnctionis extreme nisi tantum sacerdoti: vnde si aliq̄s nō sacerdos attētaret hoc facere, nichil faceret ꝯsecratio. ¶ Loca v̄o vngēda sūt supra dicta & nō alia nisi in mutilatis: in quib⁹ debēt inungi loca magis propinqua. Et notandū est q̄ si sacerdos iā aliq̄bus partib⁹ inunctis aliis restātibus ad

vngendū defecerit: partes inuencte nō sunt iterato vngēde: sed que restant vnctiones vngēde per sacerdotē alium cōpleantur. ¶ Potest enī sacerdos vno clerico presente infirmū inungere: et etiam sine clerico in necessitatis articulo. ¶ Moneāt frequēter sacerdotes parochia suos q̄ oēs. xiiii. annoꝝ et āplius se exhibeant ad sacramētū vnctionis extreme suscipiendū: quando mortis metus imminet. ¶ Doceāt etiā eos q̄ hoc sacramentum licite potest iterari sūt aliqua sui iniuria: vnde quotiēs hō cōualuerit et noua īfirmitas iterato supuenerit, ex qua fuerit met⁹ mortis: potest idē homo in vnaquaqꝫ huiusmodi infirmitate inūgi. ¶ In eadem quoqꝫ infirmitate hoc sacramentū iterari potest: nā in egritudine diuturna debet fieri qñ videtur deducere ad mortē. Et si illū articulū euadat, et eadē infirmitate durāte etiā postea ad statū similē reducat, iteꝝ potest inungi qꝛ ali⁹ est infirmitatis status licet sit eadē īfirmitas, et si qs post hoc sacramētū cōualuerit, nichilomin⁹ ad opus coniugale et ad oē opus honestū licite poterit reuerti. ¶ Hoc sacramētū nō est conferendū eūtib⁹ ad bellū vel ad duellū, pegrinis aut nauigātib⁹ vel his q̄ statim occidēdi sūt. ¶ Similiter pueri frenetici, furiosi vel aliq̄ alij huiusmodi alienationē mētis patiētes, eo q̄ debitā discretionē deuotiōis et de penitētie nō habeāt: ad hoc sacramētū nō admittāt: nisi forte ipi frenetici, furiosi vel amētes i sana mēte ꝯstituti hoc sacramētū petierit vel alias añ huiusmodi passionē seu mētis alienationē de sua salute fuerit soliciti tūc nichilomin⁹ ꝯsulit hoc sacramētū eis fiducialit miīstrari In ꝯst. lābeth. p. c. vlt. ¶ Nota q̄ tpe interdicti nō debet ꝯferri sacramētū vnctiōis extreme

nec alia sacramēta: exceptis baptismo, ꝯfirmatione penitētia, ⁊ viatico existētib⁹ i articulo mortis tātū ꝯferēdo. ¶ Cū vero aia i exitu seu dissolutiōe corpis visa fuerit laborare. pcutiat tabula minute ⁊ acrit: ⁊ tūc oēs clerici cū sūma velocitate accurrāt ⁊ dicāt **Credo in vnum.** Require in missa sponsal. deinde dicant. vii. psalmos penitentiales cum **Gloria patri.** vts. Quibus dictis, subiungatur hoc capitulum.

Parce domine parce famulo tuo quē redimere dignat⁹ es precioso sāguine tuo: ne ineternū irascaris ei. Hoc capitulū dicatur tribus vicibus tā a sacerdote ꝙ a toto cōuentu: ita tamen ꝙ sacerdos prius dicat: ⁊ conuentus repetat. Deinde dicatur sequens letania sine nota hoc modo.

Pater de celis de⁹: miserere anime famuli tui. Fili redēptor mūdi de⁹: miserere aie famuli tui. Spiritus sācte de⁹: miserere anime famuli tui. Sācta trinitas vnus deus: miserere. Sctē sctōrū deus: miserere. Qui es trinus ⁊ vn⁹ de⁹: miserere. Sancta Maria: intercede pro anima eius.

Sctā dei genitrix inter.
Sctā vgo vginū inter.
Sancte Michael inter.
Sancte Gabriel inter.
Sancte Raphael inter.
Omnes sancti angeli et archangeli: intercedite p anima eius.
Omnes sācti beatorum spiritum ordines: intercedite pro anima eius.
S. Johēs baptista int.
Omnes sancti patriarche ⁊ prophete: intercedite pro anima eius.
Sancte Petre inter.
Sancte Paule inter.
Sancte Andrea inter.
Sancte Mathee inter.
Sancte Thoma inter.
Sancte Jacobe inter.
Sācte Johannes inter.
Sancte Philippe inter.
Sancte Jacobe inter.

S. Bartholomee inter.
Sancte Simon inter.
Sancte Juda inter.
Sancte Mathia inter.
Sancte Marce inter.
Sancte Luca inter.
Sācte Barnaba inter.
Omnes sancti apostoli ꝛ euangeliste: intercedite pro anima eius.
Oēs sancti discipuli dn̄i ꝛ innocētes: intercedite.
Sācte Stephane inter.
Sancte Line inter.
Sancte Clete inter.
Sancte Clemens inter.
Sancte Corneli inter.
Sancte Laurenti inter.
Sancte Sixte inter.
Sancte Uincenti inter.
Sancte Georgi inter.
Sancte Fabiane inter.
Scte̅ Sebastiane inter.
Sancte Albane inter.
Sācte Edmunde inter.
Sancte Blasi inter.
Sancte Dionisi cum sociis tuis inter.
Sācte Eustachi cum sociis tuis inter.
Sancte Geruasi inter.
Sancte Prothasi inter.
Sancte cosma inter.
Sācte Damiane inter.
Sancti iohannes ꝛ paule: intercedite ꝑ aīa eius.
Scti̅ crispīe ꝛ crispiniane: intercedite ꝑ aīa eius
Oēs scti martyres iter.
Sācte Benedicte inter.
Sancte Siluester inter.
Sancte Nicolae inter.
Sancte Martine inter.
Sācte Hylari inter.
Sancte Ambrosi inter.
Scte̅ Hieronyme inter.
Sācte Augustine inter.
Sancte Birine inter.
Sancte Swittine inter.
Scte̅ Athewolde inter.
Sācte Dunstane inter.
Sācte Cuthberte inter.
Sācte Leonarde inter.
Sancte Egidi inter.
Oēs scti ꝯfessores inter.
Oēs s. mona. ꝛ ere. iter.
Sancta maria magdalena intercede ꝑ aīa eius
Sancta maria egyptiaca intercede. pro aīa eius
Sācta Felicitas inter.
Sācta Perpetua inter.
Sancta Cecilia inter.
Sancta Lucia inter.

Sancta agatha inter. Sctā margareta inter.
Sancta agnes inter. Sācta anastasia inter.
Sancta fides inter. Sctā petronella inter.
Sācta katherina inter. Sancta editha inter.
Sācta scolastica inter. Sancta brigida inter.
Sancta iuliana inter. Omnes sancte virgines
Intercedite pro aīa eius. Oēs scti Intercedite pro
aīa eius. Propitius esto: Parce & dimitte ei oīa pec
cata sua domine. Ab omni malo: Libera & defēde
animā eius domine. Ab hoste iniquo: Libera & de-
fende aīam eius domine. Ab insidijs & laqueis dia
boli: Libera & defende animā eius domine. Ab in-
cursu malignorū spirituum: Libera & defende ani-
mam eius domine. A timore inimicorū: Libera &
defende aīam eius dn̄e. Ab ira tua: Libera & defen
de animam eius dn̄e. A dānatione perpetua: Libe
ra & defēde animam eius domine. A penis inferni:
Libera & defēde animam eius domine. A periculo
mortis: Libera & defēde animam eius dn̄e. A pon
dere peccatorū: Libera & defende animam eius dn̄e
Per immensam pietatē tuā: Libera & defende aīaz
eius dn̄e. Per mysterium sancte incarnationis tue:
Libera & defēde animam eius domine. Per sanctā
circuncisionē tuam: Libera & defende animam eius
domine. Per sāctam apparitionem tuā: Libera &
defēde animā eius dn̄e. Per baptismum tuum: Li-
bera & defēde animam eius dn̄e. Per ieiunium tuū:
Libera & defende animam eius domine. Per passio
nē & crucē tuā: libera & defende. Per pꝰssimā mor
tem tuā: Libera & defē. Per gloriosam resurrectio-
nem tuā: libera & defen. Per admirabilem ascensio-
nem tuam: libera & defende animam eius domine.

Per aduentū sancti spiritus paracliti: Libera et defen. Per intercessionē oim sanctor tuorum: Libera et defē. In die iudicij: Libera et defen. Peccatores Te rogamus audi nos. Ut aiam famuli tui de principibus tenebrarū et de locis penarū liberare digneris. Te ro. Ut eā ab inferor cruciatibꝰ liberare digneris. Te ro. Ut cūcta eiꝰ peccata obliuioni ppetue tradere digneris. Te r. Ut et oēs lubrice temeritatis offensas dimittere digneris: Te r. Ut delicta iuuētutis eius et ignorantias non reminiscaris. Te rog. Ut quicquid vitiorum fallente diabolo et propria iniquitate atq; fragilitate cōtraxit, clemēter indulgere digneris: Te r. Ut eum in pacis ac lucis regione cōstituere digneris: Te rog. Ut ei gaudiū et exultationē in regno tuo cū sctis et electis tuis donare digneris: Te r. Ut nos exaudire digneris. Te r. Fili dei: Te r. Agnus dei qui tollis peccata mūdi: Miserere anie eius. Christi iesu: Miserere aie eius. Agnus dei qui tollis peccata mūdi: Dona ei pacē eternamq; felicitatem et gloriā sempiternā. Amen.

PRoficiscere aia christiana de hoc mūdo: in nomine dei pris omnipotētis q te creauit. Amē In noie iesu xpi filij eiꝰ qui p te passus est. Amen. In noie spiritus sancti qui in te infusus est. Amen In nomine angelorum et archangelorum. Amen. In noie thronorū et dominationū. Amē. In noie pricipatuū et potestatū et oiz celestiū virtutū. Amē. In noie cherubin et seraphin. Amen. In noie patriarcharū et prophetar. Amē In noie apostolorū et martyr. Amen. In nomine cōfessorū et episcoporū. Amē. In nomine sacerdotū et leuitar et omniū ecclie catholice graduū. Amē. In noie monachorū

& anachoritarũ. Amen. In nomine virginũ & fide-
lium viduarũ hodie in pace locus tu⁹ fiat: & habita
tio tua in celesti hierusalẽ. Amen. Oremus. Oratio.

SUscipe itaq; dñe seruũ tuũ i bonũ & lucidũ ha
bitaculũ tuum. Amẽ. Libera dñe aĩam serui
tui ex oĩbus piculis infernoꝝ & de locis penarũ & de
oĩbus doloribus tribulationum. Amen. Libera do-
mine aĩaz serui tui sicut liberasti enoch & heliam de
morte ꝯmuni. Amẽ. Libera dñe aĩaz serui tui sicut
liberasti loth de sodomis & de flamma ignis. Amen.
Libera dñe aĩaz serui tui sicut liberasti isaac de ma
nu pr̃is sui abrahe. Amẽ. Libera dñe aĩaz serui tui
sicut liberasti moysẽ de manu pharaonis. Amẽ. Li
bera dñe aĩaz serui tui sicut liberasti iob de passiõib⁹
suis. Amẽ. Libera dñe aĩaz serui tui sicut liberasti
dauid de manu golie & de manu saul regis. Amen.
Libera dñe aĩaz serui tui sicut liberasti danielẽ de
lacu leonũ. Amẽ. Libera dñe aĩaz serui tui sicut li-
berasti tres pueros de camino ignis ardẽtis. Amẽ.
Libera dñe aĩaz serui tui sicut liberasti susannã de
falso crimie. Amẽ. Libera dñe aĩam serui tui sicut
liberasti petrũ & paulũ de vinculis. Amẽ. Sicut li-
berasti sctõs seruos tuos de tormẽtis: sic liberare di
gneris aĩam serui tui de gehẽne incẽdijs & ab oĩbus
ãgustijs. Amẽ. ¶ Sequat᷑ cõmẽdatio aĩaꝝ: & dicat᷑
i camera vel i aula sine nota iuxta corp⁹: & oĩa subse
quẽter similit vsq; ad pcessi. ad hoĩem mortuũ susci-
piẽdũ. Post ꝯmẽdationẽ sequat᷑ ℟. Subuenite sãcti
dei, occurrite ãgeli dñi suscipiẽtes aĩaz ei⁹. Offeren-
tes eã i ꝯspectu altissimi. ℣. Suscipiat te xp̃s q̃ voca
uit te, & i sinu abrahe ãgeli deducãt te. Offerẽtes. Se
quat᷑ oratio sine. Dñs vobiscũ. & sine. Orem⁹. Oro.

Tibi dñe commēdamus animā famuli tui N. vt defunct⁹ seculo tibi viuat: ⁊ que per fragilitatem mundane cōuersationis peccata admisit, tu venia misericordissime pietatis absterge. Per christum dominum nostrum. Amen. Oremus. Oratio.
Misericordiam tuā dñe sancte pat̃ omnipotēs eterne de⁹ pietatis affectu rogare ꝓ aliis cogimur: qui pro nr̃is supplicare pctis nequaꝙ sufficimus: tamen de tua cōfisi gratuita pietate ⁊ inolita benignitate clementiam tuam deposcimus: vt aiam famuli tui N. ad te reuertētem cū pietate suscipias. Assit ei angelus testamēti tui michael, ⁊ per manus sanctorū angelorū tuorū in sinu abrahe patriarche tui eā collocare digneris: quatenus liberata de principibus tenebrarū ⁊ de locis penarū, nullis iam primeue natiuitatis vel ignorātie aut propter iniquitatis seu fragilitatis confundat̃ erroribus: sed potius agnoscat̃ a tuis ⁊ sctē beatitudinis requie perfruatur: atq₃ cū magni iudicij dies aduenerit, inter sctōs ⁊ electos tuos aggregata gloria manifeste cōtēplationis tue perpetuo satiet̃. Per xp̄m. āñ. Suscipiat te xp̄s q̄ vocauit te: ⁊ in sinu abrahe angeli deducāt te. ps. In exitu, totus psalm⁹ dicit̃ sine Gloria patri. vt inferi⁹ patebit: sc₃ in officio sepulture. Quo finito dicat sacerdos Dn̄s vobiscū. Oremus. Oratio.
Omnipotēs sēpiterne deus, qui humano corpori animā ad similitudinē tuā inspirare dignatus es: dum te iubēte puluis in puluerē reuertit̃: tu imaginē tuā cū sctis ⁊ electis tuis eternis sedib⁹ ꝑcipias sociari: eāq₃ ad te reuertētē de egypti partib⁹ blāde leniterq₃ suscipias: ⁊ angelos tuos sctōs ei obuiā mittas, viāq₃ illi iustitie demōstra: ⁊ portas gl'ie

tue illi xpi. Repelle q̄s ab eo oēs principes tenebrarum & agnosce depositū fidele q̄ tuū est. Suscipe dn̄e creaturā tuā nō ex diis alienis creatā, sȝ a te solo deo viuo & vero: q2 nō est alius de⁹ preter te dn̄e: & nō est secundū opa tua. Letifica clemētissime pr̄ aīam serui tui N. & clarifica eā in multitudine misericordie tue Ne memineris quesum⁹ iniquitatū eius antiquarū & ebrietatū quas suscitauit furor mali desiderii: licet enī peccauerit tamē te nō negauit: sed signo fidei insignitus te qui oīa & eū inter oīa fecisti, fideliter adorauit. Qui viuis & regnas deus. Per omnia secula seculorum. Amen. an̄. Chorus angelorum. Psalmus.

DIlexi qm̄ exaudiet dn̄s: vocem orationis mee Qr iclinauit aurē suā michi & in dieb⁹ meis. inuocabo. Circūdederūt me dolores mortis: & pericula inferni inuenerūt me. Tribulationē & dolorē inueni: & nomē dn̄i inuocaui. O dn̄e libera animam meam misericors dn̄s & iustus: & deus nr̄ miseretur. Custodiens paruulos dn̄s: humiliatus sū & liberauit me. Conuertere anima mea in requiē tuā: quia dn̄s benefecit tibi. Quia eripuit animam meam de morte oclos meos a lachrymis: pedes meos a lapsu. Placebo domino: in regione viuorum. Psalmus.

CRedidi propter quod locutus sum: ego autem humiliat⁹ sū nimis. Ego dixi in excessu meo: omnis homo mendax. Quid retribuam dn̄o: p omnib⁹ que retribuit michi. Calicē salutaris accipiā: & nomē dn̄i inuocabo. Uota mea dn̄o reddam corā omni populo eius: preciosa in cōspectu dn̄i mors sanctorū eius. O dn̄e quia ego seruus tuus: ego seruus tuus & filius ācille tue. Dirupisti vincula mea tibi sacrificabo hostiam laudis: & nomen dn̄i inuocabo.

Vota mea dño reddã in cõspectu ois populi ei⁹: in atrijs domus dñi in medio tui hierusalẽ. Psalmus.

Laudate dominum omnes gentes: laudate eum omnes populi. Quoniam confirmata est super nos misericordia eius: et veritas domini manet in eternum. Psalmus.

Confitemini dño quoniã bonus: quoniam in seculum misericordia eius. Dicat nunc israel quoniã bonus: quoniam in seculũ misericordia eius Dicat nunc domus aaron: quoniã in seculum misericordia eius. Dicant nunc qui timent dñm: quoniã in seculum misericordia eius. De tribulatione inuocaui dñz: ⁊ exaudiuit me in latitudine domin⁹. Dñs michi adiutor, nõ timebo qd faciat michi homo. Dominus michi adiutor: ⁊ ego despiciã inimicos meos. Bonũ est confidere in dño: ꝙ cõfidere in homine. Bonũ est sperare in dño: ꝙ sperare in principibus. Omnes gẽtes circuierunt me: ⁊ in nomine dñi quia vltus sum in eos. Circundantes circumdederunt me: ⁊ in noīe dñi qꝛ vltus sum in eos. Circũdederũt me sicut apes, ⁊ exarserũt sicut ignis in spinis: ⁊ in noīe dñi qꝛ vlt⁹ sũ in eos. Impulsus euersus sum vt caderem: ⁊ dñs suscepit me. Fortitudo mea ⁊ laus mea dominus: ⁊ factus est michi in salutem. Vox exultatiõis ⁊ salutis: in tabernaculis iustorum. Dextera domini fecit virtutẽ, dextera dñi exaltauit me: dextera dñi fecit virtutem. Non moriar sed viuam: ⁊ narrabo opera dñi. Castigans castigauit me domin⁹: ⁊ morti non tradidit me. Aperite michi portas iusticie ⁊ ingress⁹ in eas cõfitebor dño: hec porta dñi iusti intrabunt in eã. Confitebor tibi dñe qm̃ exaudisti me: ⁊ fact⁹ es michi in salutẽ.

Lapidē quē reprobauerūt edificātes: hic factus est in caput anguli. A domino factū est istud: & est mirabile i ocl'is nostris. Hec est dies quā fecit dñs: exultem⁹ & letemur i ea. O dñe saluū me fac, o dñe bñ psperare: bñdict⁹ q̄ venit i noie dñi. Bñdiximus vobis de domo dñi: de⁹ dñs & illuxit nobis. Cōstituite diē solennem in cōdēsis: vsq₃ ad cornu altaris. Deus me⁹ es tu & cōfitebor tibi: deus meus es tu & exaltabo te. Cōfitebor tibi dñe qm̄ exaudisti me: & factus es michi in salutem. Cōfitemini dño qm̄ bonus: qm̄ in seculū mia eius. ps. Beati immaculati. vsq₃ ad Ad dñm cū tribularer sine Gloria patri. Finitis p̄s incipiat āń. Chor⁹ angelorum te suscipiat & in sinū abrahe collocet: vt cū lazaro quōdā paupere eternā habeas requiē. Qua finita di. sacer. Oremus

Piri vulneris nouitate pcussi & quodāmō cordib⁹ sauciati, miaz tuā mūdi redēptor flebilibus vocib⁹ imploramus: vt chari nr̄i N. animā ad tuā clemētiā (q̄ fons es pietatis) reuertētē blāde leniterq₃ suscipias: & si quas illa ex carnali cōmercio ꝯtraxit maculas, tu de⁹ solita bonitate clemēter deleas: pie idulgeas: obliuioni in ppetuū tradas: atq₃ hanc laudē tibi cū ceteris redditurā, & ad corp⁹ proprīū quandoq₃ reuersurā, sctōrum tuorum cetib⁹ aggregari precipias. Qui cū deo p̄re & spū sancto viuis. Hic roget sacerdos orare pro eo ita dicēs. Pro aīa N. & pro animabus omnium fidelium defūctorum. Pater nr̄. Et ne nos. Sed libera. Requiē eternaz dona ei dñe. Et lux perpetua luceat ei. A porta inferi. Erue dñe. Non intres in iudiciū cū seruo tuo dñe. Quia nō iustificabit in cōspectu tuo ōis viuēs. Dñs vobiscum. Et cum spū tuo. Oremus. Oratio.

Partē btē resurrectionis obtineat, vitāq̄ eternā mereaẗ habere in celis Per te saluator mūdi: qui cū patre ⁊ spiritu sācto viuis ⁊ regnas deus. Per omnia secula seculorum. Amen. Oremus.

Deꝰ cui soli cōpetit medicinā p̄stare post mortē, tribue q̄s: vt aīa famuli tui N. trenis exuta cōtagijs, in tue redēptiōis parte numereẗ. Oro.

Absolue q̄s aīaȝ famuli tui N. ⁊ aīas oīm fideliū defūctoꝝ ab oī vinculo delictorū: vt in resurrectionis gl̄ia īter sctōs ⁊ electos tuos resuscitati respirēt. Per xp̄m. ¶ Deinde si corpꝰ regis inūcti fuerit q̄ migrauit ex hoc sclo: primo a suis cubicularijs corpus eiusdē aqua calida siue tepida laueẗ. Deinde balsamo cū aromatibꝰ vngatur per totū, ⁊ postea in pāno lineo cerato inuoluaẗ: ita tm̄ q̄ facies ⁊ barba illiꝰ tm̄ pateāt ⁊ circa manꝰ ⁊ digitos ipsiꝰ dictꝰ pānꝰ ceratꝰ ita sit dispositꝰ vt q̄libet digitꝰ cū pollice vtriusq̄ manꝰ singulatim insuaẗ p se acsi manꝰ eiꝰ chirothecis lineis essēt coopte. ¶ Deinde corpꝰ iduaẗ tunica vsq̄ ad talos lōga: ⁊ desup pallio regali adorneẗ. Barba vero ipsiꝰ decent ꝯponaẗ sup pectꝰ illiꝰ: ⁊ post modū caput cū facie ipsiꝰ sudario serico coopiaẗ: ac deinde corona regia aut diadema capiti eiusdē apponaẗ. Postea iduāẗ manꝰ eiꝰ chirothecis cū aurofragijs ornate ⁊ ī medio digito dextre manꝰ imponaẗ annulꝰ aureꝰ aut deauratꝰ: ⁊ in dextra manu sua pola rotūda deaurata ī qua v̄ga deaurata sit fixa a manu ipiꝰ vsq̄ ad pectꝰ ꝓtēsa: i cuiꝰ v̄go sūmitate sit signū dn̄ice crucis: q̄ sup pectꝰ eiusdē p̄cipis honeste dȝ collocari In sinistra v̄o manu sceptrum deauratū habeat vsq̄ ad aurē sinistrā decēter protēsū: ac postremo tibie ⁊ pedes ipsiꝰ cali

gis sericis ⁊ sãdaliis induantur. ¶ Deinde dict⁹ prin
ceps ita adornatus cũ regni sui põtificib⁹ ⁊ magna
tib⁹ cũ oĩ reuerẽtia ⁊ exequijs regalib⁹ honestissime
tradatur sepulture. ¶ Si vero corp⁹ alteri⁹ fuerit, tũc
tm̃ lauetur corp⁹ aqua tepida vel calida si placeat, ⁊
postea linteamine mũdo honeste ĩuoluatur: ⁊ ĩ phere-
tro locetur clericis iterum dicẽtib⁹ vers. de die ⁊ s.ma. ⁊
postea vigi. mortuorum: vt infra. Quib⁹ dictis dicãtur
sine nota ps̃ sequ. Uerba mea. Dñe ne. i. q̃re ĩfra in
vigi. mortuorum. Dilexi. Credidi q̃re supra. De pfun
dis clamaui ps. Uoce mea. Quere infra post lau-
des mort. quibus finitis dicatur ã. Requiẽ eternã do-
eis dñe: ⁊ lux perpetua luceat eis. Kyrie eleysõ. Xp̃e
eleison. Kyrie eleison. Pr noster. Et ne nos. Sed li
bera. R. equiẽ eternã dona eis dñe. Et lux perpetua
luceat eis. A porta inferi. Erue dñe animas eorũ.
Non intres in iudiciũ. Quia nõ iustificabitur. Do-
minus vobiscum. Et cum spiritu tuo. Oremus.
Suscipe domĩe animã famuli tui N. ad te re-
uertẽtẽ: veste quoq celesti indue eam: ⁊ laua
eã sancto fonte vite eterne: vt inter gaudentes gau-
deat: ⁊ inter sapiẽtes sapiat: ⁊ inter martyres coro-
nata incedat: ⁊ inter patriarchas ⁊ prophetas pro-
ficiat: ⁊ inter apl̃os xp̃m sequi studeat: ⁊ inter ange
los ⁊ archangelos claritatem dei videat: ⁊ inter pa
radisi rutilos lapides gaudium dei possideat, noti-
tiamq misteriorum dei agnoscat: ⁊ inter cherubin ⁊
seraphin claritatem dei videat: ⁊ inter vigintiqua-
tuor seniores cantica canticorum audiat: ⁊ inter la-
uantes stolas suas in fonte luminis veste lauet: ⁊ in
ter pulsãtes portas celestis hierusalem apertas re-
periat: ⁊ inter videntes deum facie ad faciẽ videat:

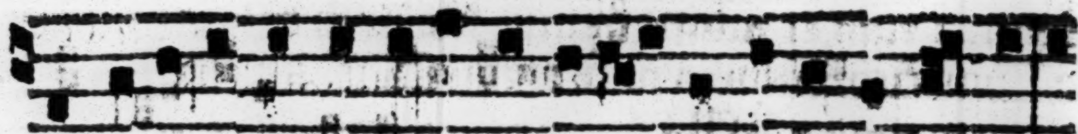
& inter cantantes canticum nouū cantet: & inter audientes celestem sonum audiat. Per. Alia oratio.

Suscipe dn̄e aïam famuli tui N. quā de ergastulo huius scl̄i vocare dignatus es: & libera eam de principibus tenebrarū & de locis penarū: vt absoluta om̄i vinculo peccatorꝶ quietis ac lucis eterne beatitudine perfruatꝛ: & inter sanctos & electos tuos in resurrectionis gloria resuscitari mereatꝛ. Qui cum deo patre. &c. Anima eius & anime oīm fidelium defūctorꝶ per misericordiā dei requiescāt in pace. Amē. Deinde deportetur corpus ad ecclesiam ibidē vel in cemiterio humandū. Quādo deportari debet corpꝰ defuncti ad ecclesiā, in primis sumat sacerdos spiculā & aspergat aquam benedictā super corpus examine interim dicēdo p̄m. De pfundis. quo dicto sequatꝛ. Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Pater noster. Et ne nos. Requiē eternam. A porta inferi. Credo videre. Dominus vobiscum. Oremus Oratio. Inclina domine. & oratio. Fideliū deus omniū conditor. & finiantur sub vna cōclusione sic. Qui cum deo patre & spiritu sancto. &c. Requiescāt in pace. Amē. ¶ Si vero fuerit corpus mortuū cum processione incipiendum: tunc eodē modo ordinetur: processio sicut in simplicibus dn̄icis: preter ꝙ in hac processione sacerdos & ministri eius in albis cū amictibus induti incedāt: chorus autē in cappis nigris quotidie. Et cū ad locum destinatū peruenerit processio cadauer ipsū sacerdos aqua benedicta aspergat, & postea thurificet interim dicēdo p̄m. De profūdis clamaui. vt supra dictū est. ¶ Deinde in redeundo dum deportatur corpus ad ecclesiam: cātetur sequēs antiphona cantore incipiente. Antiphona.

Chorus prosequatur.

Subuenite, sancti dei occurrite angeli domini suscipientes animam eius offerentes eam in conspectu altissimi. V. Suscipiat te christus qui vocauit te: et in sinu abrahe angeli deducant te.

Repetatur aña. Subuenite. deinde dicatur psalmus. De profundis. et post vnūquēq; v. repetat' ān. et postea si necesse fuerit dicat' eodē ordine. ps. In exitu. require post in offi. sepul. deinde in introitu cemiterij vel citius inchoetur. R. Libera me domine. et dicatur cum hoc v. tantum. Dies illa require in Dirige, ante laudes. Nunq̄ autem portetur corpus alicuius defuncti circa cemiterium: sed directe in ecclesiam: et si corpus canonici vel alterius magnatis fuerit, in chorum deferatur: sin autem, extra chorum in ecclesia post orationem relinquatur. ¶ In introitu ecclesie dicitur hec ān. cantore incipiente. Antiphona.

In paradisum deducāt te angeli in suum cōuentū: su

scipiant te martyres et perducant te in ciuitatem san

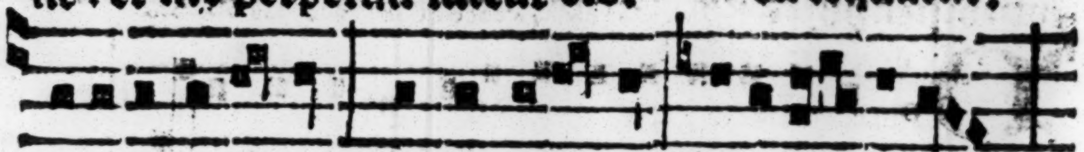

ctam hierusalem Vs. Requiem eternā dona eis domi-

ne: et lux perpetua luceat eis.

Repetatur antiphona. In paradisum. qua finita sequatur.

Kyrie eleyson. Christe eleison. Kyrie eleison.

Deinde aspergat sacer. aqua bndicta corpus defuncti et thurificet: rogās astantes orare pro aia defuncti ita dicens. Pro aia N. et pro aiabus omnium fidelium defunctorum. Pater noster. Et ne nos. Sed libera. A porta inferi. Erue dne aias eorū. Non intres in iudicium. Quia non iustificabitur. Dns vobiscū. Oremus. Or.

Suscipe dne seruū tuū in bonum habitaculum: et dari requiem in regno celestis hierusalem: vt in sinu abrahe patriarche tui collocatus resurrectionis diem prestoletur: et inter resurgentes ad gloriā resurgat: et cum bndictis ad dexterā dei venietib9 veniat: et cum possidentib9 vitā eternā possideat. Per christum.

Anima eius et anime omniu fidelium defunctoru per dei misericordiam in pace requiescant. Amen. Deinde dicantur solenniter vigilie mortuorum & postea copl. de die more solito. Ubi vero in die sepulture deportetur corpus ad ecclesiam, tunc immediate post predictam orationem Suscipe dne dicatur commendatio animarum solenniter: ut infra post vigilias mortuorum patebit. et finito psalmo Dne probasti. statim incipiatur missa p defunctis. Deinde exeat sacerdos cum stola & aqua benedicta ad locum ubi sepeliendus est mortuus: & signo crucis signet locum: et postea aspergat aqua bndicta. Deinde accipiat sacerdos fossorium vel aliud instrumentum et aperiat terram in modum crucis ad longitudinem & latitudinem corporis defuncti dicens. Aperite michi portas iustitie et ingressus in eas confitebor domino: hec porta domini iusti intrabunt in eam.

Dicatur autem vigilie mortuor quoti. cu missa in capt. in crastino usq ad vigil. nativita. domini: nisi in festis. ix. et a crasti. oct. epip. usq ad. iiij. feria ante pascha & in ipsa. iiij. feria fiant vigi. mortuorum cum ix. lec. in conventu cum missa in crast. nisi aliquod duplex festum impediat: & tunc fiat predictu servitium in aliqua die precedente ipsius hebdomade que ad hoc vacaverit: videlicet in dnica vel in secunda feria: et sic compleatur servitium mortuorum usq ad oct. pasche, nisi corpus presens forte contigerit. ¶ Post oct. vero pasc. non fit servitium mortuorum in conventu: nisi corpus presens affuerit: vel dies anniversarius vel dies tricenalis cotigerit, usq in crastinu scte trinitatis. In crastino autem scte trinita. et ab hinc quotidie fiant vigilie mortuorum usq ad adventum dni: nisi per octavas et in octavis assumptionis et nativitatis beate marie:

et dedicationis ecclesie. ¶ Canonico vero defuncto, statutum est triginta dierū in conuentu obsequium fieri: et triginta psalteria separatim a quocunqꝫ presbytero cātari: reliquos vero cuiuscunqꝫ ordinis sint viginti psalteria cātare: et eorum vnumquemqꝫ in ebdomada sua priuatim eius anniuersarium celebrare. Impediuntur autem debite vigilie mortuorum per totum annū per festa duplicia in primis et secundis vesperis nisi corpus presens affuerit: et in octa. die epiph. et in aliis octauis quādo dicitur hymnus Saluator mundi. In omnibus etiā aliis festis. ix. lect. et in dominicis et in festis trium lectionum et in oct. in quibus chorus regitur in primis vesperis tantum. Similiter fiat in cōmemoratione beate marie et sācti loci. Fiāt autem vigilie mortuorum cum ... ix. antiphonis. ix. lectio. quādocunqꝫ corpus adest presens vel quando dies anniuersarius vel dies tricennal. contigerit: nisi in tēpore paschali. In paschali vero tēpore dicuntur. iij. psalmi et. iij. lect. cum tribus āis super psalmos ante lect. qualiscunqꝫ nocturnus dicatur: ⁊ omnes āe super psalmos ad vesperas scilicet ad Placebo. et omnes āe sup psalmos in laudibus dicatur. Post octauas vero pasche in quacunqꝫ feria inchoetur officiū mortuorū incipiatur a primo nocturno ⁊ compleātur duo sequentes nocturni ī eadē ebdom. si fieri potest. Siue autem fieri potest siue nō: deinceps nō seruetur ordo noc. sed feriarum in hoc tempore sicut in aliis temporibus obseruetur. Ita tamen ꝙ quādocunqꝫ fit seruitium pro corpore presenti cuiuscunqꝫ fuerit: et in anniuersa. ⁊ trigin. episcoporum in predicto tempore semper āe psalmi. v. lectio. et duo ℟ia. dicātur de primo nocturno. Sciendum est ꝙ in tempore paschali semper erit tertium ℟.

Libera me domine de morte. cum his tribus v. scilicet **Dies illa. v. Quid ergo. v. Nunc christe.** Quicunqꝫ dicatur hoc predictum R. **Libera me dñe.** semper reincipiatur post ultimum v. In anniuersariis vero episcoporum, & quādocunqꝫ corpus adest presens, et in die animarū tm̄: tertium sextum nonū R. debēt repeti ab illis clericis qui v. prior cantauerunt. In quotidianis obsequiis mortuorum, videlicet qn̄ corpus nō est presens vel dies anniuers. vel tricēnalis non habetur: tunc fiāt vigilie mortuorum cum trib' lectionib' tātum & .ix. ps. et vna sola ā. super p̄os hoc modo. Ad vesperas vna sola ā. scilicet **Placebo.** p̄s. **Dilexi.** p̄s. **Ad dn̄m cū tribularer.** p̄s. **Leuaui.** p̄s. **De profundis.** p̄s. **Cōfitebor.** iij. Repetita ā. post p̄os: dicat sacerdos executor officij. v. **A porta inferi. R. Erue dñe aias eorum.** ān. **Audiui vocē.** p̄. **Magnificat.** Sequatur **Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Pater nr̄.** Deinde sine pronūciatione **Et ne nos.** dicatur iste p̄s sine nota **Lauda ania mea.** finito p̄o. dicat sacerd̄. loco nec habitu mutato. v. **Requiē eter. Et lux. A porta. Erue dñe. Credo videre. In terra viuentium. Dn̄s vobiscum. Et cum spū tuo.** Tres orationes dicātur tā ad **Placebo.** q̄ ad **Dirige.** sub terminatione quarū. i. pro epis. ij. pro fratribus et sororibus. iij. generalis. Et dicantur iste orationes ad **Placebo.** per totū annum. Or. **De' qui inter apostolicos.** Or. **Deus venie.** Or. **Fidelium de'.** Nō dicatur **Domin' vobiscum.** neqꝫ **Requiescāt in pace.** sed statim sine inuita. incipiat ān. **Dirige.** tamen qn̄ **Dirige.** non dicatur statim post **Placebo.** vt in xl. et quādo oratiōes predicte dicantur in lau. vt a die animarum vsqꝫ ad. iiij. feriā ante pascha: tunc dicatur ab ipso sacerdote executore officij. v. **Requiescāt in pace.** sine **Dn̄s vobiscum.**

post orationem. Ad Dirige. super oēs psalmos ante lectiones hec sola ā. Dirige. ps. Uerba mea. ps. Domine ne in furore. ps. Dñe deus meus. ps. Domin⁹ regit. ps. Ad te dñe leuaui. ps. Domin⁹ illuminatio. p. Expectans. ps. Beatus qui intelligit. ps. Queadmodum. repetita āā post psalmos sacerdos executor officij dicat. vs⁹. Complaceat tibi domine vt eruas me. ℟. Domine ad adiuuandum me respice. Pater noster. Deide dicat sacer. in audiētia. Et ne nos. Chor⁹. Sed libera nos. Similiter in audiētia oēs lec. legātur in secūda forma v. quoq ℟ior. ab ipsis lectorib⁹ dicantur: ita q. i. ꝛ iij. lec. ex parte chori legātur: et ij. lc. ex altera parte: ꝛ hec oīa sine nota dicantur statim post vesp. de die ꝛ de sctā maria ante cple. de die. In lect. legendis ꝛ ℟iis cantādis ordo feriarū seruet. videlʒ die dñi. ꝛ fer. iiij. lc. ꝛ ℟ia de .i. noct. ꝛ ij. ꝛ v. fe. lc. ꝛ ℟ia de ij. noct. et iij. ꝛ vi. fer. lc. et ℟ia de iij. noc. ita tñ q semper in iij. ꝛ vi. feria. sit tertium ℟. Libera me dñe de viis infernī. In obsequiis mortuorū cum ix. ps et iij. lc. tertium ℟. nunq repetatur. Ante laudes quādo sequuntur laud. cōtinue: vt a festo sctē trinita. vsqʒ ad festum omnium sāctorum: dicat sacerdos hunc v. Requiescant in pace. ℟. Amen. In laudib⁹ hec sola ā. Exultabunt domino. ps. Miserere. ps. Te decet. ps. Deus deus meus. p. Ego dixi. ps Laudate dominū de celis. Repetita antiphona post psalmos dicat sacerdos versum. Requiem eternam. ℟. Et lux perpetua. ān. Ego sum. ps. Benedictus. sequatur Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Pater noster. deinde sine pronunciatione Et ne nos. Dicatur sine nota iste ps. Exaltabo te. Deinde dicat sacerdos Requiem eternā. Et lux perpetua. A porta inferi. Erue domine. Credo videre. In terra viuen

ctum. Dñs vobiscum. Oremus. Oratio. Deus cuius mie. Oratio. Inclina domine aurem. et finiantur sub vna terminatiōe sic. Per christum dominum nostrum. Sequatur Oremus. Deinde dicuntur orationes p defunctis familiaribus ad placitum: quibus expletis sequatur oratio generalis in audientia: scilicet. Animabus quesumus domine. que terminetur sic. Qui cū deo patre & spiritu sancto viuis & regnas de⁹. Per omnia secula seculorum. ℟. Amen. Requiescant in pace. ℟. Amen. sine Dñs vobiscum. Cū laudes non dicuntur cōtinue post lectiones, vt a die animarum vsq ad iiij. feriam ante pascha: tunc nō dicatur ante laudes versiculus Requiescat in pace. sed post vltimum ℟. dicatur Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Pater nr. sine Et ne nos. deinde dicatur ps. Exaltabo. sine nota cū ℣. & orationes q̄ dicēde sunt ad laudes alio tempore. Laudes vero tunc dicuntur post matu. de die & de sancta maria supradicto modo, et tunc post hm. Bñdict⁹. dicitur Kyrie eleison. Christe eleisō. Kyrie eleison. Pater noster. sine Et ne nos. cū psalmo. Uoce mea. ij. cū ℣. & oratione que dicebantur ad Placebo. & hec omnia tā ad Placebo q̄ ad Dirige sine nota dicunt. ¶ Sciendum est q quandocunq dicitur seruitium mortuorum in conuentu nisi corpus presens fuerit: vel anniuersarius episcopor vel decanor: & nisi in die aīarū: semp dr Placebo. sedendo vsq ad ān. post ps: sic fiat in laud. Ad Dirige. vero per totū tēpus sedet chor⁹ nisi dū ān. sup psalmos añ lectiones dicit vsq ad inceptionē lect. Ita tū q lec. & ℣. ℟. or stādo dicuntur: & legantur ab illis clericis scilicet q̄ dicturi sunt tātum: chorus vero interim sedeat. In repetitione aūt noni ℟. post vltimū ℣. stet chor⁹ vsq ad. i. ān. incipiēdam super laudes.

Prostratus vero debet esse chorus in omni feria: quan-
do de feria agitur extra tēp⁹ pascha. in vigi. mortuoꝝ.
iij. lec. ad **Placebo.** ex quo dicitur **Kyrie eleison.** donec
vltima oratio cōpleatur: ⁊ ad **Dirige.** similiter, dum di
citur **Pater nr̃.** ante lec. ⁊ post vltimum ℞. qn̄ non se-
quūtur cōtinue laudes. et post psm. **Bñdictus.** eodem
modo quo post psm. **Magnificat.** ad **Placebo.** Et hoc sit
generale per totum annū quotiens fiunt genuflexio-
nes in choro ad vespas vel ad matutinas diei: totiens
fiant in sequētib⁹ obsequiis mortuorum q̄uis fiāt. ix.
lectiones nisi corp⁹ presens fuerit: vel dies anniuersa.
eiusdē ecclesie episcopoꝝ: tūc eñ genuflectere chorū nō
licet: sed continue stare tenetur ad **Placebo.** quousq; fi
niat: ⁊ etiā in singulis nocturnis ad **Dirige.** dum dici
tur orō dñicalis āte lec. ⁊ in laud. tm̄ ad primū psalmū.
scʒ **Miserere.** ⁊ a vsiculo añ psalmū **Bñdict⁹.** quousq;
illius obsequij officiū expleatur. In reliqua psalmodia
⁊ in oībus aliis sedere debet. ¶ Sciēdum est ꝙ in vigi-
lia mortuoꝝ nunq̄ fiunt prostrat. in paschali tempore:
nec in aliquo festo trium vel. ix. lect. nec in cōmemo. btē
marie vel sācti loci. nec in oct. nec infra oct. sanctorum.
¶ Quādo vero corp⁹ adest presens ⁊ in anniuersariis
episcoporū oēs clerici stare tenētur ad **Placebo.** ꝑ totū
tēpus, ad **Dirige** vt ī alio tpe, ad laudes similiter per
totum tēpus nisi ab inceptioni psalmi. **Te decet.** vsq;
ad v̄. ante **Benedictus dñs.** In vigilia que ꝙ mortuoꝝ
iij. lectio. extra tēpus paschale oēs versiculi dicātur a
sacerdote executore officij loco non habitu mutato. In
vigilia mortuoꝝ. ix. lect. simplici. t. ān. super psalmos
ad **Placebo.** in superiori gradu inchoetur. cete. oēs ā.
in prima forma discurrāt excepta ān. super **Magnifi-
cat.** ⁊ prima ān. super psalmos ad **Dirige.** et prima ā.

ad laud. an. super **Benedictus.** que in superiori gradu discurrat. Tres prime lectiones in prima forma legantur: loco nec habitu mutato: sua quoq3 R̷ia ab eisdem lectoribus cantentur. Tres medie lectiones in.ij.forma cu suis R̷iis dicantur. Tres vltime lectiones i superiori gradu eode modo cum suis R̷iis dicantur. Ita tn q secundus V. vltimi R̷ij in eodem gradu ex opposito dicatur. Tercius similiter ex parte chori in eode gradu dicatur: cetera vt predictu est sut exequnda. ¶ Iste modus seruitij mortuorum locum habet in omni anniuersa. & triginta. post primum diem triginta. ¶ In anniuersa. tn simplici canonicoru vltimum. R̷. a duobus de superiori gradu dicatur ad gradu chori habitu no mutato cum suis tribus V. ¶ In prima quoq3 die trigin. simplicis canonici eode modo vltimu R̷ dicatur: sed tn post vltimum V. R̷ij ab ipsis catoribus ad gradu chori repetatur responsoriu et a choro percatetur. Preterea sexta lectio in superiori gradu cu suo responsorio dicatur. ¶ In anniuersariis vero archidiaconorum & subdiaconorum vel succetoru modus seruitij fiat sicut in primo trigintali simplicis canonici. ¶ In anniuersa. catorum, thesaurar. cacellar. anti. que in simplicibus vigiliis solent esse in prima forma, in secunda forma discurrat ceteris vt in trigintalis de canonico. ¶ In anniuersariis decani simile seruitium obseruetur quod de ceteris personis, excepta q tertia lectio in secunda forma, quinta lectio in superiori gradu cu suo responsorio dicatur. ¶ De psonis vero ecclesie in episcopos pmotis in aliis ecclesiis fit seruitiu i eorum anniuersariis iuxta dignitatis sue exigetia qua ante promotione in ecclesia Sarisbu. habuerunt. ¶ De aliis vero episcopis extraneis & p regibus pro quibus fit seruitium: eo modo fiat quo in anniuersa-

tiis canonici simplicis. ¶ Sciēdum tamē est q de aliis solūmodo fit seruitiū in anniuersariis q scribuntur in martyrologio. Sciēdum est aūt q in anniuersariis .iiij principalium personarum excelletior sacerdos exequitur officium. Episcop⁹ vero in anniuersarius episcopor predecessorū officiū exequitur. In anniuersa. et trigin. episcoporū Sarisbu. eccl'ie totū seruitiū discurrit more duplicis festi scz Joannis baptiste. habitus tamē non mutetur in legēdo vel cātando. Tabula etiā de lectionibus legendis & Rijs cātādis disponitur sicut in predicto festo: excepto q nullum Rm. a tribus cātatur nisi nonum. Tertiū quoq. vi. & ix. repetantur ab illis clericis qui versum responsorii cātauerunt: lectiones vero nō in pulpito sed ad gradū chori sup lectrinū legātur. Executori tñ officij in orationib⁹ dicēdis, locum nō mutet nec habitū. Oēs aūt versiculi dicātur & respōdeant sub eodē tono quo in tribus noctib⁹ ante pascha: sed in audientia non respondeātur. ¶ In oib⁹ aliis anniuersariis et trigintalibus. i. ān. super primum psalmū ad Placebo. in superiore gradu inchoetur. cetere oēs āe in secunda forma discurrant per ordinē: excepta ān super psalmū. Magnificat. i. ātiphona super primum psalmū ad Dirige et. i. antiphona ad laudes & ātiphona sup Benedictus que in superiore gradu discurrant. Sex prime lectiōes in. ij. forma legant loco nec habitu mutato. v. quoq Rior ab eisdē lectorib⁹ cātentur. Septima lectio cū v Rij sui & sic deinceps in superiori gradu sup altero modo discurrant. Ita tamen q ix. R. a duobus de superiore gradu cātetur ad gradu chori habitu nō mutato cū suis V. ¶ Et sciēdum est q semp dicatur a sacerdote Et ne nos post Pater nr̄ ante inceptionē lectio. quādocūq dicatur seruitiū mortuorū tam. iij. q. ix.

lectionũ. Oẽs vero ṽ. ab aliquo sacerdote de superiore gradu dicãtur sub eodem tono qui in tribus noctibus ante pascha loco nec habitu mutato: vel ab executore officij, et respondeat chorus supradicto modo. ¶ Quã-do vero fit seruitium pro corpore presenti nõ pro canonico: oẽs ãn. preter quinque principales in secunda forma supradicto modo discurrãt: due prime Re. cum suis ℣ in .i. forma. iij. et iiij. in ij. forma. v. et sic deinceps in superiori gradu. Singula vero ℟ia a duob⁹ ad caput defuncti ad orientem cõuersis habitu nõ mutato cantẽtur: vltimum vero respõsorium a tribus cum repetitione cantetur loco et habitu supradicto. Ita tamen quod ab ipsis cantoribus cantetur et inchoetur. Singuli vero versiculi a duobus pueris ibidem dicantur habitu non mutato: non respondeantur in audientia quando dicũtur a duobus: cetera vt in aliis vigiliis predictis.

Requiem eternam dona eis domine. Et lux perpetua luceat eis.

Si vero fuerit corp⁹ canonici cuiuscunque eodem modo fiat seruitiũ sicut in anniuersariis episcoporum eiusdẽ ecclesie ¶ In vigiliis mortuorũ ad vesperas sine Deus in adiutorium. incipiatur in superiori gradu. Aña.

Placebo. E.u.o.u.a.e. Psalmus.

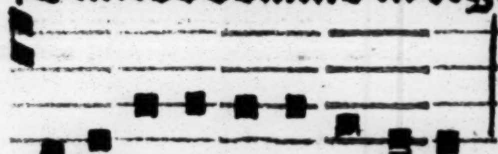
Ilexi quoniã exaudiet dominus: vocem ora-

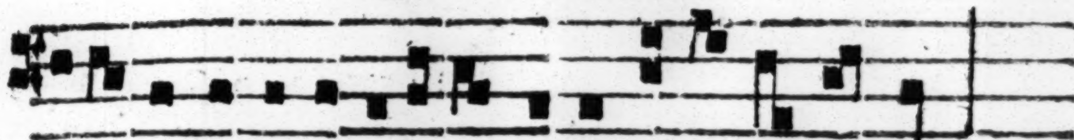
tionis mee. Quia inclinauit aurem suã michi: et in diebus meis inuocabo. Circundederũt me dolores mortis: et pericula inferni inuenerunt me. Tribulationẽ et dolorem inueni: et nomẽ dñi inuocaui. O dñe libera animã meã, misericors dñs et iustus: et deus noster miseretur. Custodiẽs paruulos dñs: humiliatus sũ et liberauit me. Conuertere aia mea in requiẽ tuã: qz dñs benefecit tibi. Quia eripuit aiam meam de morte, oculos meos a lachrymis: pedes meos a lapsu. ¶ Iste seqñs v. scilicet Placebo dño: in regione viuorũ. eo q̃ idẽ est cũ ãn. sequẽti: non dicatur pro versu nisi tãtum in quotidianis obsequiis mortuorum qñ vna sola ãn. dicitur super psal. sed finito versu Quia eripuit. immediate sequatur ã.

Placebo domino in regio ne vi uorum. ãn. Heu me.

E.u.o.u.a.e. Psalmus. Ad dñz cũ tribularer clamaui: et exaudiuit me. Dñe libera animam meã a labiis iniqs: et a lingua dolosa. Quid detur tibi aut quid apponatur tibi: ad linguã dolosam? Sagitte potẽtis acute: cum carbonibus desolatoriis. Heu michi qz incolatus meus prolongatus est: habitaui cũ habitãtibus cedar, multum incola fuit anima mea. Cum his qui oderunt pacem erã pacificus: cum loquebar illis impugnabãt me gratis. ãn.

Heu me quia incolatus meus prolongatus est. ℣.

Leuaui oculos meos in montes: unde veniet auxiliū michi.

Dominus. E.u.o.u.a.e. ps. Auxilium meum a domino: qui fecit celum et terram. Non det in commotionem pedem tuum: neqz dormitet qui custodit te. Ecce nō dormitabit neqz dormiet: qui custodit israel. Dominus custodit te domin⁹ protectio tua: super manum dexteram tuam. Per diem sol non uret te: neqz luna per noctem. Dominus custodit te ab omni malo: custodiat animam tuam dominus. Dominus custodiat introitum tuum et exitum tuum: ex hoc nunc et usqz in seculum. Antiphona.

Dominus custodit te ab omni malo: custodiat animā

tuam domin⁹. ān. Si iniquitates. E.u.o.u.a.e. ps. De profundis clamaui ad te domine: domine exaudi vocem meam. Fiant aures tue intendentes: in vocem deprecationis mee. Si iniquitates obseruaueris domine: domine quis sustinebit? Quia apud te propiciatio est: et propter legem tuam sustinui te domine. Sustinuit anima mea in verbo eius: sperauit anima mea in domino. A custodia matutina usqz ad

nocte: speret israel in domino. Quia apud dominum misericordia: et copiosa apud eum redēptio. Et ipse redimet israel: ex omnibus iniquitatibus eius. Aña.

Si iniquitates obseruaueris domine: domine quis su

stinebit. ān. Opera. E.u.o.u.a.e. Psalmus.

Confitebor tibi domine in toto corde meo: quoniam audisti verba oris mei. In conspectu angelorum psallam tibi: adorabo ad templum sanctum tuum et cōfitebor nomini tuo. Super misericordia tua et veritate tua: quoniam magnificasti super omne nomen sanctum tuum. In quacunqꝫ die inuocauero te exaudi me: multiplicabis in anima mea virtutem. Confiteātur tibi domine omnes reges terre: quia audierunt omnia verba oris tui. Et cantent in viis domini: quoniā magna est gloria domini. Quoniā excelsus dominus et humilia respicit: et alta a longe cognoscit. Si ambulauero in medio tribulationis viuificabis me, ⁊ super irā inimicorum meorum extendisti manum tuam: et saluum me fecit dextera tua. Dominus retribuet pro me, domine misericordia tua in seculum: opera manuum tuarum ne despicias. Antiphona.

Opera manuum tuarum domine ne despi cias.

Deinde dicitur versiculus hoc modo.

℟. Erue domine animas eorum. ¶ Et sciendum est quod quandocunque corpus presens fuerit et in anniuersariis et trigintalibus episcoporum Sarisbu. ecclesie, et in die animarum omnes ℣. tam ad **Placebo.** quam ad **Dirige.** a duobus pueris pariter stantibus ad orientem conuersis habitu non mutato, sub toto supradicto cantentur: et sub silentio respondeantur. Ita quod in anniuersariis et trigintalibus episcoporum, et in die animarum ad gradum chori in medio: et quandocunque corpus presens affuerit ad caput, defuncti dicantur.

A porta inferi.

¶ In omnibus vero aliis anniuersariis et trigintalibus: et quando vltimo fit seruicium mortuorum ante pascha: omnes ℣. ab aliquo sacerdotem superiori gradu vel ab executore officii loco nec habitu mutato sub tono supradicto dicantur, et tunc semper respondere chorus sub hoc tono. Responsorium.

Erue domine animas eorum. an. Audiui vocem.

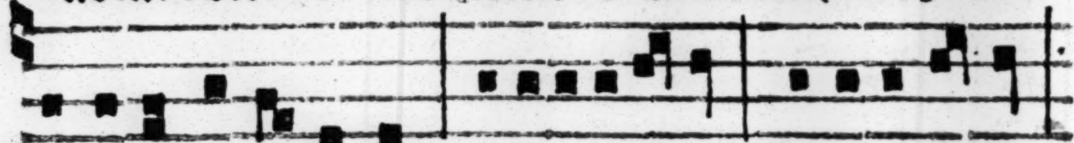
E.u.o.u.a.e. Psalmus.

Magnificat anima mea dn̄m. Et exultauit sp̄us me⁹: in deo salutari meo. Quia respexit humilitatē ancille sue: ecce eni ex hoc beatā me dicent omnes generationes. Quia fecit michi magna qui potens est: et sanctum nomen eius. Et misericordia eius a progenie in progenies: timentibus eum. Fecit potentiam in brachio suo: dispersit superbos mente cordis sui. Deposuit potentes de sede: et exaltauit humiles. Esurientes impleuit bonis: et diuites

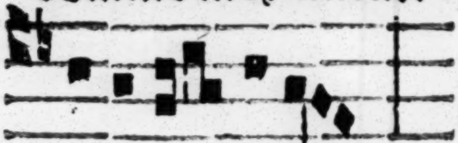
dimisit inanes. Suscepit israel puerū suū: recordatus misericordie sue. Sicut locutus est ad patres nostros: abrahā et semini eius in secula. ¶ Nunc thurificetur corpus alicuius defuncti ad Placebo domino. vel ad Dirige domine. secundū vsum ecclesie Sarisbu. Aña.

Audiui vocem de celo dicentem: beati mortui qui in

domino moriuntur. Kyrie eleison. Christe eleison.

Kyrie eleison.

Pater noster. Deinde sine pronunciatione Et ne nos. dicatur iste psalmus sine nota.

Lauda anima mea dominum: laudabo dominū in vita mea: psallam deo meo q̄diu fuero. Nolite confidere in principibus: nec in filiis hominum in quibus non est salus. Exibit spiritus eius et reuertetur in terram suam: in illa die peribunt omnes cogitationes eorum. Beatus cuius deus iacob adiutor eius spes eius in domino deo ipsius: qui fecit celum et terram, mare et omnia que in eis sunt. Qui custodit veritatem in seculum, facit iudicium iniuriam patientibus: dat escam esurientibus. Dominus soluit compeditos: dominus illuminat cecos. Dominus erigit elisos: dominus diligit iustos. Dominus custodit aduenas pupillum et viduam suscipiet: et vias peccatorum disperdet. Regnabit dominus in secula deus tuus syon: in generatione et generationem.

¶ Finito psalmo: dicat sacerdos loco nec habitu mutato hunc versiculum sequentem. Versus.

Requiem eternam dona eis domine. Et lux perpetua

luceat eis. A porta iferi. Erue domine animas eorũ.

Credo videre bona domini. In terra viuentium. Do-

minus vobiscum. Et cum spiritu tuo. Oremus.

¶ Sciendũ est q̃ quãdocũq; corp⁹ adest p̄sens nisi fuerit episcopi, regis, regine. vel alteri⁹ magnatis: semp dicant sub tono sequẽti & sub vna conclusione tã ad **Placebo.** q̃ ad **Dirige.** quatuor orõnes: quarũ Prima sit pro corpore p̄nti. Secunda pro episcopis. Tertia pro fratrib⁹ et sororibus. Et quarta generalis. ¶ Si vero eodem die dies anniuersarius vel trigintale alicuius non cõplete cõtigerit: tunc sit secunda oratio pro illo anniuersario vel trigintali: tertia post fratrib⁹ et sororibus: et quarta generalis. Et si trigintale simul cũ anniuersario eodẽ die cõtigerit: tunc sit secũda oratio pro illo trigintali: tertia pro anniuersario: et quarta generalis. ¶ Tamẽ hoc nõ vsitatũ est in ecclesia. Sarisbu. immo differãtur ibidem huiusmodi solẽnitates: et vnaqueq;

per se solēnitas celebretur: licet in ecclesiis parrochiali-
bus fieri nō valeat. ¶ Similiter in omnibus anniuer-
sariis vel trigintalibus semper dicantur quatuor ora-
tiones sub vna cōclusione: tam ad Placebo. q̄ ad Di-
rige. quarū prima sit p illo anniuersario vel triginta-
li: secunda pro episcopis: tertia pro fratribus et sororib⁹:
et quarta generalis. ¶ Pro corpore presenti cuiuscūq;
fuerit tam ad Placebo. q̄ ad Dirige. dicitur hec Oro.

DEus cui pprīū est misereri sēp et parcere, te sup-
plices deprecamur p aīa famuli tui vel famule
tue N. quā hodie de hoc seculo migrare iussisti: vt non
tradas eā in man⁹ inimici nec obliuiscaris i fi-
nē: sed iubeas illā ab āgelis sctis suscipi: atq;
ad regionē viuorū perduci, et q2 in te sperauit
et credit, sanctorum tuorum mereatur societate letari.

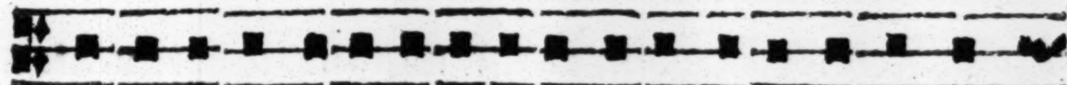
¶ In anniuersario de quocūq; fuerit at Placebo tā-
tum dicatur hec sequens. Oratio.

DEus indulgentiarum domine da anime famuli
tui vel famulorum tuorum N. cuius vel quorū
anniuersariū depositionis diem commemoramus: re-
frigerij sedē quietis beatitudinem, luminis claritatē.

¶ Pro trigintali complendo vel completo seu comme-
moratione vnius defuncti vel plurimorū tam ad Pla-
cebo. q̄ ad Dirige. dicitur hec Oratio.

DEus cui propriū est misereri semper et parcere,
propitiare anime famuli tui vel famule tue N.
et oia eius peccata dimitte: vt mortis vinculis absolu-
tus vel absoluta, transire mereatur ad vitā. ¶ Pro epi-
scopis defunctis ad Placebo, tantum dicitur ista Or.

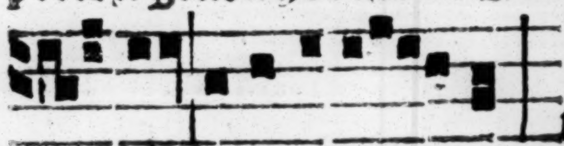
DEus qui inter apostolicos sacerdotes famulos tuos
pontificali fecisti dignitate censeri, presta q̄s vt
quorū vicē ad horā gerebāt in terris: eorum perpetuo

consortio letentur in celis. ¶ Pro fratrib⁹ & sororibus nostris ad Placebo. tantu dicitur ista sequens. Oro.
Deus venie largitor & humane salutis auctor q̄sumus clemētiā tuā: vt nostrarum cōgregationū fratres & sorores q̄ ex hoc seculo trāsierūt: intercedēte btā maria semper virgine & btō michaele archangelo cū oībus sctis ad ppetue btitudinis cōsortiū puenire concedas. ¶ Oratio gñalis ad Placebo. tantū dicenda. Or.
Fidelium de⁹ oīm cōditor & redēptor, aīa-b⁹ oīm fideliū defūctorū remissionē cūctorū tribue peccatorum: vt indulgētiā quam semper optauerunt piis supplicationibus cō sequant.

Qui cum deo patre et spiritu sancto viuis et regnas

deus. Per omnia secula seculorum. ℟. Amen.
Non dr Dominus vobiscū. neq̄ Requiescant in pace. sed absq̄ interuallo incipiātur matutine mortuorū: vt patet inferius. Tamē quādocunq̄ nō dicitur Dirige. statim post Placebo. vt in die aiarū. et in xl. et quando orationes predicte dicūtur in laudibus: vt a die aiarū vsq̄ ad quartā feriā ante pascha: tunc finita oratione Fidelium. vt supradictum est: statim dicat sacerdos executor officij sine Dominus vobiscum. hoc modo.

Requiescant in pace. ℟. Amen.
¶ In quotidianis tamen obsequiis mortuorum tertia lectio semper sine nota di-

catur ⁊ rñdeatur. Ad matutinas mortuorũ nõ dicitur Domine labia. nec Deus in adiutoriũ. sed sine inuitatorio ⁊ sine psalmo Uenite. incipiatur antiphona in superiori gratu hoc modo. In primo noctur. Antiphona.

Uerba mea auribꝰ percipe domine intellige clamorem meum.

Di rige. E.u.o.u.a.e. ps. Intende voci orationis mee: rex meus et deus meus. Quoniã ad te orabo domine: mane exaudies vocem meam. Mane astabo tibi et videbo: quoniam non deus volens iniquitatẽ tu es. Neqꝫ habitabit iuxta te malignus: neqꝫ permanebũt iniusti ante oculos tuos. Odisti omnes qui operantur iniquitatem: perdes omnes qui loquuntur mendaciũ. Uirum sanguinum et dolosum abominabitur dominus: ego autem in multitudine misericordie tue. Introibo in domum tuam: adorabo ad templum sanctum tuum in timore tuo. Dñe deduc me in iustitia tua propter inimicos meos: dirige in cõspectu tuo viã meam. Quoniam non est in ore eorum veritas: cor eorum vanum est. Sepulchrum patens est guttur eorũ: linguis suis dolose agebant iudica illos deus. Decidãt a cogitationibus suis: secundum multitudinem impietatum eorum expelle eos: qm̃ irritauerunt te dñe. Et letentur omnes qui sperãt in te: in eternum exultabũt ⁊ habitabis in eis. Et gloriabuntur in te omnes qui diligunt nomen tuum: quoniam tu benedices iusto. Domine vt scuto: bone voluntatis tue coronasti nos.

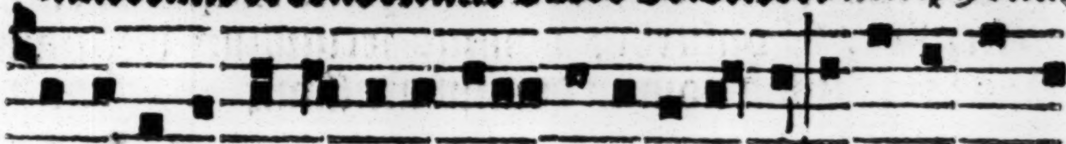

Di rige domine de us meus in conspectu tuo.

viam meam. an. Conuertere. E.u.o.u.a.e. Psalmꝰ.

Domine ne in furore tuo arguas me: neqꝫ in ira tua corripias me. Miserere mei dñe qm̄ infirmꝰ sum sana me dñe: qm̄ cõturbata sunt ossa mea. Et aia mea turbata est valde: sed tu dñe vsqꝫquo. Cõuertere dñe et eripe aiam meam: saluum me fac propter miam tuam. Qm̄ non est in morte qui memor sit tui: in inferno autē quis confitebit tibi. Laboraui in gemitu meo lauabo per singulas noctes lectum meum: lachrymis meis stratum meum rigabo. Turbatꝰ est a furore oculus meꝰ: inueteraui inter omnes inimicos meos. Discedite a me oēs qui operamini iniquitatem: qm̄ exaudiuit dñs vocē fletus mei. Exaudiuit dominus deprecationē meam: dñs orationem meam suscepit. Erubescant ꝫ conturbentur vehementer omnes inimici mei: conuertant et erubescant valde velociter. Antiphona.

Cõuertere domine et eripe animã meã: quoniã nõ est

in morte q̃ memor sit tui. ã. Nequãdo. E.u.o.u.a.e. p̄.

Domine deus meus in te speraui: saluum me fac ex omnibus persequentibꝰ me et libera me. Nequãdo rapiat vt leo aiam meã: dum non est q̃ redimat neqꝫ qui saluum faciat. Domine deus meꝰ si feci istud: si est iniquitas in manibus meis. Si reddidi retribuē-

tibus michi mala: decidā merito ab inimicis meis inanis. Persequatur inimicus aiam meā, et cōprehendat et cōculcet in terra vitam meā: et gloriā meā in puluerē deducat. Exurge dñe in ira tua: et exaltare in finibus inimicorum meorum. Et exurge dñe deus meus in precepto quod mandasti: et synagoga populorū circundabit te. Et propter hanc in altum regredere: dñs iudicat populos. Iudica me dñe secundum iustitiam meam: et secundū innocentiam meā super me. Consumetur nequitia peccatorum et diriges iustum: scrutans corda et renes deus. Iustum adiutorium meū a dño: qui saluos facit rectos corde. Deus iudex iustus fortis et patiens nunquid irascitur per singulos dies? Nisi cōuersi fueritis gladiū suū vibrauit: arcū suum tetēdit et parauit illum. Et in eo parauit vasa mortis: sagittas suas ardentibus effecit. Ecce parturit iniustitiam cōcepit dolorē: et peperit iniquitatem. Lacum aperuit et effodit eum: et incidit in foueam quā fecit. Conuertetur dolor eius in caput eius: et in verticem ipsius iniquitas eius descendet. Confitebor domino secundum iustitiam eius: et psallam nomini domini altissimi. Antiphona.

Nequando rapiat vt leo animam meam: dum non est qui redimat, neque qui saluū faciat

℣. A porta iferi. ℟. Erue dñe aias eorum. Pr nr. Deinde dicat sacerdos i audiētia sub tono cōsueto. Et ne nos. Chorus siler i audiētia sub eodē tono īndeat. Sed libera. qd p totū ānū obseruet i obsequiis mortuorum nota dicēdis qualiscūque no

cturus dr: ac etiã in die aiar. Añ. &c. nõ dicat Jube dñe bñdicere. nec Tu autẽ dñe. sed ex verbis lect. finem faciãt lectores: vt infra patebit ĩ lectione sequẽti. Lec. i.

Parce michi domine, nichil enim sunt dies mei. Quid est homo quia magnificas eum: aut quid apponis erga eum cor tuũ? Uisitas eum diluculo: & subito probas illum. Usqȝ quo nõ parcis michi: nec dimittis me vt gluciã saliuã meã? Peccaui. Quid faciã tibi o custos hoĩm? Quare posuisti me contrarium tibi: et factus sum michi metipsi grauis? Cur non tollis pctm̃ meum: & quare nõ aufers iniquitatẽ meam? Ecce nunc in puluere dormio: et si mane me quesieris Et finit sic.

non subsistam. Eodẽ modo finiãtur oẽs lectiões pter secundam. R. Credo q redempto

meus vi uit et in nouissimo di e

de ter ra surre cturus sum. Et in carne

me a vide bo de um saluato-

rem me um. V. Quẽ visurus sum ego p̃ ipse

b

ipse et non ali us et oculi mei con spectu-

ri sunt. Et in carne me a. Lectio. ij.

Tedet animam meam vite mee: dimittam adversum me eloquium tuum. Loquar in amaritudine anime mee, dicam deo: noli me condemnare. Indica michi cur me ita iudices. Nunquid bonum tibi videtur si calumnieris et opprimas me: opus manuum tuarum & consilium impiorum adiuues. Nunquid oculi carnei tibi sunt: aut sicut videt homo & tu videbis. Nūquid sicut dies hominis dies tui: et anni tui sicut humana sunt tēpora. Ut queras iniquitatem meam: et peccatum meum scruteris: et scias quia nichil impium fecerim: cum sit nemo qui de manu tua possit eruere.

R. Qui lazarum re suscita sti a monumen-

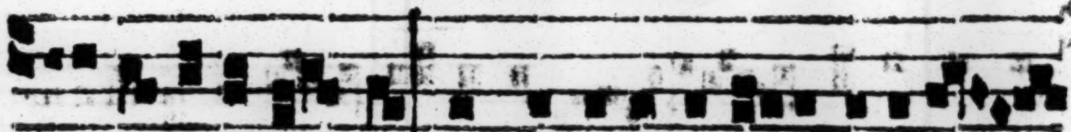
to feti dum. Tu eis do mi ne dona

requi em et lo cum indul genti e. V.

Qui venturus es iudicare viuos et mortuos et secu lum per i gnem. Tu eis. Lectio .iij.

Manus tue domine fecerunt me et plasmauerunt me totum in circuitu: et sic repente precipitas me. Memento queso quod sicut lutum feceris me: et in puluerem reduces me. Nonne sicut lac mulsisti me: et sicut caseum me coagulasti. Pelle et carnibus vestisti me: ossibus et neruis compegisti me. Uitam et misericordiam tribuisti michi: et visitatio tua custodiuit spiritum meum. Responsorium.

Domine quando vene ris iu dica re terram vbi me abscon dam a vultu i re tu e. Quia peccaui ni mis in vita me a. ℣. Commissa mea pauesco et

Quãdocũqꝫ corpus adest presens: ⁊ in anniuer. episcoporũ tñ: ac etiã in die aīaꝝ repetatur .iij. vi. ⁊ ix. ℟. ab illis clericis qui v. responsorij precedẽtis cantauerũt.

¶ In secundo nocturno. Antiphona.

Dominꝰ regit me ⁊ nichil michi deerit: i loco pascue ibi me collocauit. In loco. E.u.o.u.a.e. ps. Sup aquã refectionis educauit me aiam meã cõuertit. Deduxit me sup semitas iustitie: ppter nomẽ suũ. Nã ⁊ si ãbulauero i medio vmbre mortis non timebo mala qm̃ tu mecum es. Virga tua ⁊ baculus tuꝰ ipsa me ꝯsolata sũt. Parasti i cõspectu meo mẽsã aduersus eos q̃ tribulãt me. Impinguasti i oleo caput meũ: ⁊ calix meꝰ inebriãs ꝙ p̄clarus est. Et mĩa tua subsequetur me: omnibꝰ diebus vite mee. Et vt inhabitẽ in domo dñi: in longitudinẽ dierũ. ãn.

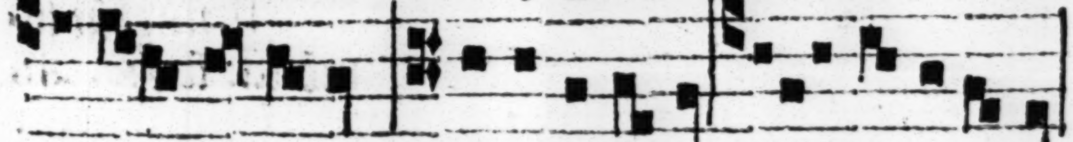
ã. Delicta. Euouae. ps.

Ad te dñe leuaui aiam meã: deus meꝰ in te cõfido nõ erubescã. Neqꝫ irrideant me inimici mei: etenim vniuersi qui sustinẽt te nõ confundentur. Confundantur oẽs iniqua agẽtes superuacue. Vias tuas

dñe demonstra michi: et semitas tuas edoce me. Dirige me in veritate tua et doce me: qꝛ tu es deus saluatoꝛ meus ⁊ te sustinui tota die. Reminiscere miserationum tuaꝝ dñe: ⁊ m̄iarū tuarū q̄ a sclo sunt. Delicta iuuētutis mee: et ignoꝛantias meas ne memineris. Secundū m̄iam tuam memēto mei tu: ꝓpter bonitatem tuam dñe. Dulcis et rectus dn̄s: ꝓpter hoc legem dabit delinquētibus in via. Diriget māsuetos in iudicio: docebit mites vias suas. Uniuerse vie dn̄i m̄ia et veritas: requirētib⁹ testamētū ei⁹ et testimonia eius. Propter nomē tuū dñe ꝓpiciaberis pctō meo: multū est enim. Quis est homo q̄ timet dn̄m: legē statuit ei in via quā elegit. Anima ei⁹ in bonis demoꝛabit: ⁊ semē eius hereditabit terrā. Firmamētū est dn̄s timētibus eū: et testamētū ipsius vt manifestet illis. Oculi mei sēp ad dn̄m: q̄m ipse euellet de laqueo pedes meos. Respice in me et miserere mei: qꝛ vnicus ⁊ pauper sum ego. Tribulationes coꝛdis mei multiplicate sunt: de necessitatib⁹ meis erue me. Uide humilitatem meā et laboꝛē meum: et dimitte vniuersa delicta mea. Respice inimicos meos q̄m multiplicati sunt: ⁊ odio iniquo oderunt me. Custodi aiaꝫ meā ⁊ erue me: nō erubescā q̄m speraui in te. Innocentes ⁊ recti adheserunt michi: qꝛ sustinui te. Libera deus israel: ex omnibus tribulationibus suis. ān.

Delicta iuuentutis mee et ignoꝛantias meas: ne me-

mineris domine. Ān. Credo videre. E.u.o.u.a.e. ps.

D Ominus illuminatio mea: et salus mea quem timebo? Dominus protector vite mee: a quo trepidabo? Dum appropiant super me nocentes: vt edant carnes meas. Qui tribulant me inimici mei: ipsi infirmati sunt et ceciderunt. Si consistant aduersum me castra: non timebit cor meum. Si exurgat aduersum me prelium: in hoc ego sperabo. Unam petii a domino hanc requiram: vt inhabitem in domo domini omnibus diebus vite mee. Ut videam voluntatem domini: et visitem templum eius. Quoniam abscondit me in tabernaculo suo in die malorum: protexit me in abscondito tabernaculi sui. In petra exaltauit me: et nunc exaltauit caput meum super inimicos meos. Circuiui et immolaui in tabernaculo eius hostiam vociferationis: cantabo et psalmum dicam domino. Exaudi domine vocem meam qua clamaui ad te: miserere mei et exaudi me. Tibi dixit cor meum exquisiuit te facies mea: faciem tuam domine requiram. Ne auertas faciem tuam a me: ne declines in ira a seruo tuo. Adiutor meus esto ne derelinquas me: neque despicias me deus salutaris meus. Quoniam pater meus et mater mea dereliquerunt me: dominus autem assumpsit me. Legem pone michi domine in via tua: et dirige me in semita recta propter inimicos meos. Ne tradideris me in animas tribulantium me: quoniam insurrexerunt in me testes iniqui: et mentita est iniquitas sibi. Credo videre bona domini: in terra viuentium. Expecta dominum viriliter age: et confortetur cor tuum et sustine dominum. Antiphona.

Versus. In memoria eterna erunt iusti. Responsum. Ab

Credo videre bona domini in terra viuentium.

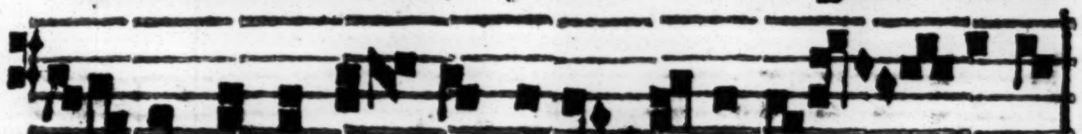
auditione mala non timebunt. Lectio quarta.

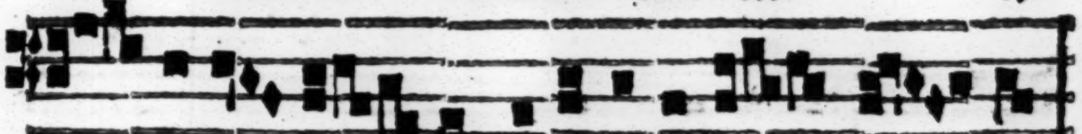
Q Uantas habeo iniquitates et peccata: scelera mea atque

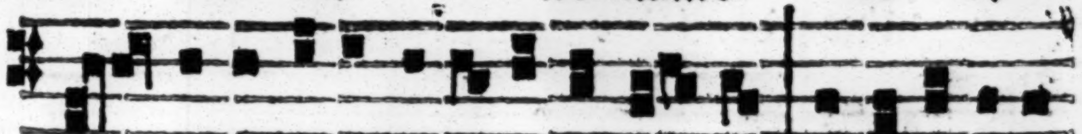
delicta ostende michi. Cur faciē tuam abscōdis: & arbitraris me inimicū tuū? Contra foliū quod vēto rapitur ostendis potentiā tuā: & stipulā siccā persequeris. Scribis enim cōtra me amaritudines: et consumere me vis peccatis adolescentie mee. Posuisti in neruo pedē meū: et obseruasti omnes semitas meas: et vestigia pedum meorum considerasti. Qui quasi putredo consumēdus sum: et quasi vestimentum quod comeditur a tinea. ℟.

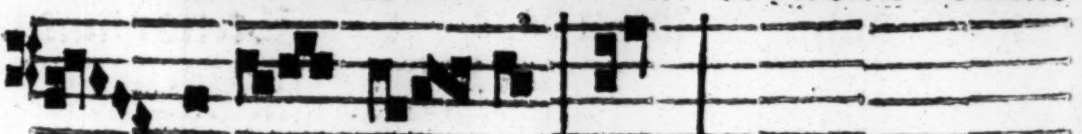

Lectio quinta.

HOmo nat9 de muliere, breui viuẽs tp̄e: repletur multis miseriis. Qui quasi flos egredit̃ ⁊ ɔterit̃ ⁊ fugit velut vmbra: ⁊ nūq̄ i eodē statu pmanet. Et dignū ducis sup huiuscemodi operire oculos tuos ⁊ adducere eū tecū i iudiciū. Quis pōt facere mūdū: de inmūdo ɔceptū semie. Nōne tu q̄ sol9 es. Breues dies hois sūt numer9 mēsiū ei9 apd̄ te est. Cōstituisti terminos ei9: q̄ pteriri nō poterūt. Recede ergo paululū ab eo vt quiescat donec optata veniat: et sicut mercenarij dies ei9.

R. Ne recor de ris peccata me a do mi ne. Dum vene ris iudicare se culum per i gnem. V9. Dirige do mine deus me us in conspectu tuo viam me am. Dum vene ris. Lectio quinta.

QUis michi hoc tribuat vt in inferno ptegas me: ⁊ abscōdas me donec ptrāseat furor tu9: ⁊ cōstituas michi tēp9 i quo recorderis mei. Putasne mortu9

hō rursum vivat. Cunctis dieb⁹ qbus nunc milito expecto donec veniat immutatio mea. Vocabis me: ergo respōdebo tibi. Opi manuū tuarū porriges dexterā. Tu qdē gressus meos dinumerasti: sed parce pctis meis. R.

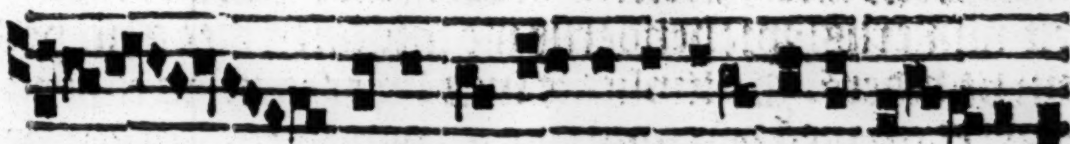

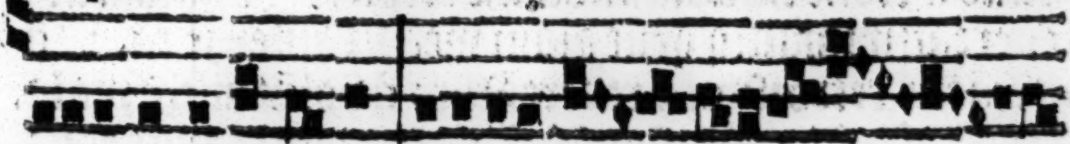

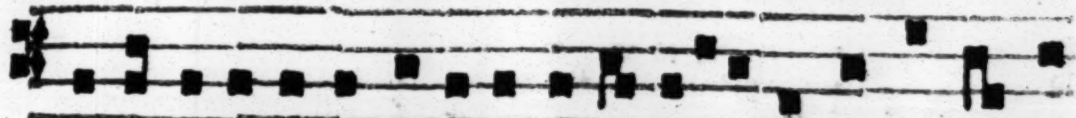

I deo. Aña. Complaceat. E.u.o.u.a.e. ps.

Expectans expectaui dñm: et intendit michi. Et
exaudiuit preces meas: et eduxit me de lacu mi-
serie & de luto fecis. Et statuit supra petrã pedes meos
et direxit gressus meos. Et immisit in os meũ cãticum
nouum: carmẽ deo nr̃o. Uidebunt multi et timebunt: &
sperabũt in dño. Beat⁹ vir cui⁹ est nomẽ dñi spes ei⁹: et
nõ respexit in vanitates & insanias falsas. Multa feci-
sti tu dñe de⁹ meus mirabilia tua: & cogitationib⁹ tuis
nõ est q̃ similis sit tibi. Annunciaui et locut⁹ sũ multi-
plicati sunt sup numerũ. Sacrificiũ & oblationẽ nolui-
sti: aures aũt pfecisti michi. Holocaustũ et pro pctõ nõ
postulasti: tunc dixi ecce venio. In capite libri scriptũ
est de me, vt facerẽ voluntatẽ tuã de⁹ meus volui: et le-
gẽ tuã in medio cordis mei. Annunciaui iustitiã tuam
in ecclesia magna: ecce labia mea nõ prohibebo dñe tu
scisti. Iustitiã tuã non abscondi in corde meo: veritatẽ
tuã & salutare tuũ dixi. Non abscõdi miam tuã & veri-
tatẽ tuã: a cõsilio multo. Tu autẽ dñe ne longe facias
miserationes tuas a me: mia tua & veritas tua semper
susceperũt me. Qm̃ circundederũt me mala quorũ non
est numerus: cõprehenderũt me iniqtates mee & nõ po-
tui vt viderẽ. Multiplicate sunt super capillos capitis
mei: et cor meũ dereliquit me. Complaceat tibi dñe vt
eruas me: dñe ad adiuuãdũ me respice. Cõfundãtur &
reuereãtur simul: q̃ q̃rũt aĩam meã vt auferãt eã. Cõ-
uertãtur retrorsum & reuereãtur: q̃ volũt michi mala.
Ferãt cõfestim cõfusionẽ suã: q̃ dicũt michi euge euge.
Exultẽt & letent sup te oẽs q̃rẽtes te & dicãt semp ma-

gnificet dñs qui diligũt salutare tuũ. Ego aũt mẽdicꝰ sũ ⁊ pauper: dñs sollicitꝰ est mei. Adiutor meus et protector meus tu es: deus meus ne tardaueris. Aña.

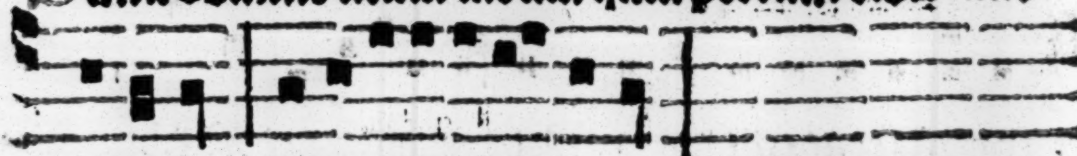

Complaceat tibi domine vt e ripias me ad adiuuan-

dũ me respice. ã. Sana dñe. E.u.o.u.a.e. Psalmus.

Beatus q̃ intelligit sup egenũ ⁊ pauperem: in die mala liberabit eũ dñs. Dñs conseruet eũ ⁊ viuificet eũ ⁊ beatũ faciat eũ in terra: et non tradat eum in animam inimicorum eius. Dominus opem ferat illi super lectum doloris eius: vniuersum stratum eius versasti i infirmitate eius. Ego dixi domine miserere mei: sana animam meam q2 peccaui tibi. Inimici mei dixerunt mala michi: quãdo morietur ⁊ peribit nomen eiꝰ. Et si ingrediebatur vt videret vana loquebatur: cor eius congregabit iniquitatem sibi. Egrediebatur foras: ⁊ loquebatur in idipsum. Aduersum me susurrabant omnes inimici mei: aduersum me cogitabant mala michi. Verbum iniquum constituerunt aduersum me: nunquid q̃ dormit nõ adijciet vt resurgat. Etenim homo pacis mee i quo spaui: q̃ edebat panes meos magnificauit sup me supplãtationẽ. Tu aũt dñe miserere mei ⁊ resuscita me: ⁊ retribuam eis. In hoc cognoui quoniam voluisti me: qm̃ non gaudebit inimicus meꝰ super me. Me autem propter innocentiam suscepisti et confirmasti me in conspectu tuo in eternum. Benedictus deus Israel a seculo et in seculum: fiat fiat. Aña.

Sana domine aīam meam quia peccaui tibi. an.

Sitiuit. E.u.o.u.a.e. Psalmus.

Quemadmodum desiderat ceru⁹ ad fōtes aquarum ita desiderat anima mea ad te deus. Sitiuit anima mea ad deū fontem viuum: quando veniā et apparebo ante faciem dei. Fuerunt michi lachrime mee panes die ac nocte: dū dicitur michi quotidie vbi est de⁹ tuus. Hec recordatus sum ⁊ effudi in me animā meam: qm̄ transibo in locum tabernaculi admirabilis vsq ad domum dei. In voce exultationis et confessionis sonus epulantis. Quare tristis es anima mea: ⁊ quare cōturbas me. Spera in deo quoniam adhuc cōfitebor illi: salutare vultus mei ⁊ deus meus. Ad meipsum anima mea cōturbata est: propterea memor ero tui de terra Jordanis et hermonij a monte modico. Abyssus abyssum inuocat: in voce catharactarum tuarum. Oia excelsa tua ⁊ fluctus tui super me transierūt. In die mandauit dominus misericordiam suam: ⁊ nocte canticum eius. Apud me oratio deo vite mee: dicā deo susceptor meus es. Quare oblitus es mei, et quare contristatus incedo: dum affligit me inimicus. Dum confringuntur ossa mea: exprobrauerunt michi qui tribulant me inimici mei. Dum dicunt michi per singulos dies: vbi est deus tuus. Quare tristis es aīa mea: ⁊ quare conturbas me. Spera in deo quoniam adhuc confitebor illi salutare vultus mei et deus meus. Rā.

Sitiuit anima mea ad deum viuum, quando ve-

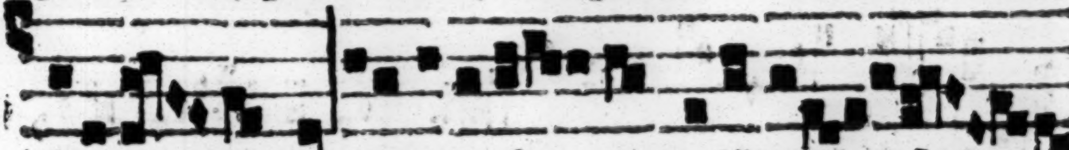

niã & apparebo ante faciem dñi. V. Requiem eter-
nã dona eis dñe. R. Et lux ppetua luceat eis. Lec. vii.

Spiritus meus attenuabitur: dies mei breuiabũ-
tur: & solũ michi superest sepulchrũ. Non pecca
ui: & in amaritudinibus moratur oculus meus. Libe-
ra me dñe, & pone me iuxta te: & cuiusuis man⁹ pugnet
contra me. Dies mei transierũt: cogitationes mee dis-
sipate sunt torquẽtes cor meum. Noctem verterunt in
diem & rursum post tenebras spero lucem. Si sustinu-
ero infernus domus mea est: & in tenebris straui lectu-
lum meum. Putredini dixi. Pater meus es: mater mea
et soror mea vermibus. Ubi est ergo nunc prestolatio
mea: et patientia mea? Tu es domine deus meus. R.

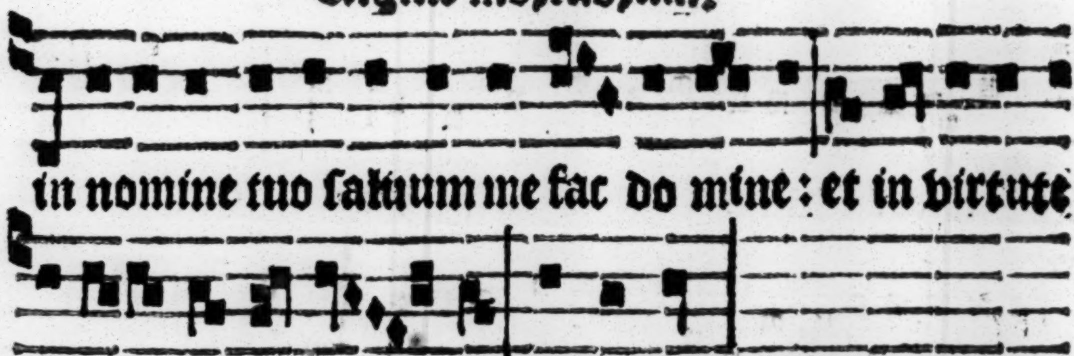
Peccãtẽ me quoti die & non penitẽ tẽ timor mor-

tis cturbat me. Qr in infer no nulla est redẽptio

miserere me i deus & salua me. V. Deus

tua li bera me. Quia in. Lectio octaua.

PEllı mee ꝯsumptis carnibus adhesit os meū: et derelicta sūt tm̄modo labia circa dentes meos. Miseremini mei miseremini mei: saltem vos amici mei qꝛ man⁹ dn̄i tetigit me. Quare ꝑseq̄mini me sicut deus ⁊ carnibus meis saturamini. Quis michi tribuat vt scribant̄ sermones mei. Quis michi det vt exarentur in libꝛo stilo ferreo: aut plūbi lamina: vel celte sculpantur in silice. Scio enim ꝙ redēptoꝛ meus viuit: ⁊ in nouissimo die de terra surrecturus sum: ⁊ rursū circundaboꝛ pelle mea: et in carne mea videbo deū saluatoꝛem meū. Quē visur⁹ sū egoipse: ⁊ ocli mei cōspecturi sūt: ⁊ nō alius. Reposita est hec spes mea in sinu meo. ℟.

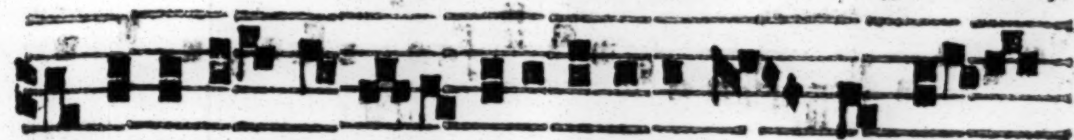
Requiē e ter nā dona e is domi-

ne. Et lux perpetua lu ceat

e is. ℣. Qui la zarum resuscitasti a monu-

mento feci dum tu eis domine do na re-

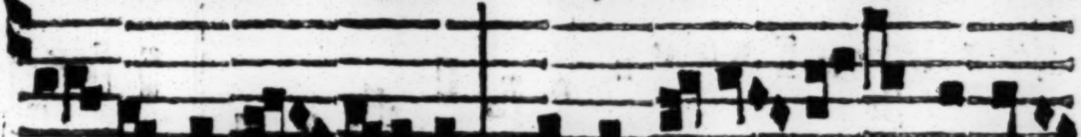

qui em. Et lux. Lectio nona.

Quare de vulua eduxisti me: qui vtinã cõsumptꝰ essem: ne oculus me videret. Fuissem quasi non essem: de vtero translatus ad tumulum. Nunquid non paucitas dierũ meorum finietur breui? Dimitte ergo me dñe vt plangã paululũ dolorẽ meũ ante q̃ vadã: et nõ reuertar ad terrã tenebrosã et opertam mortis caligine. Terram miserie et tenebrarum, vbi vmbra mortis et nullus ordo: sed sempiternus horror inhabitans. R.

Libera me do mine de morte eter na in die

il la tremen da. Quãdo ce li mo uẽdi

sunt et terra. Dum ve neris iudi ca-

re se culum per i gnem. V.

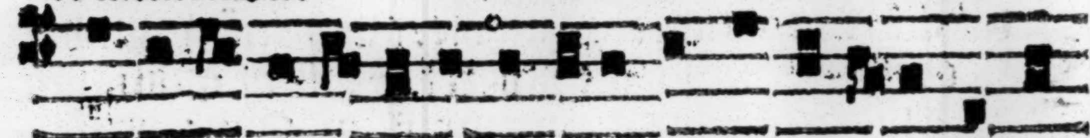

Dies illa dies i re calamitatis et miserie dies magna

et amara val de. Quādo ce li. Versus.

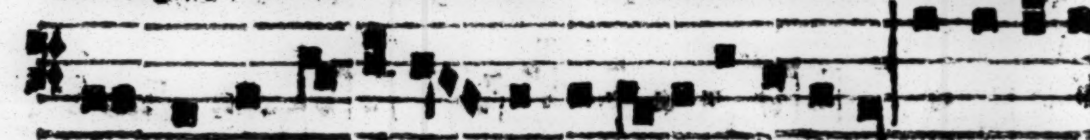
Et dicitur vsque ad Dū veneris cātum.

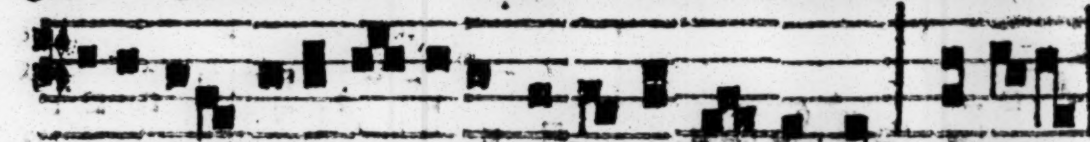
Quid ergo miserrimus qd dicā vel quid faciam dū nil

boni per feram ante tan tum iudicē. Dum ve. Vs.

Nunc christe te peti mus miserere qsumus qui venisti

redimere perditos noli damnare re deptos. Dū ve.

¶ Deinde repetatur respōsorium Libera me domine, quod per totum annum obseruetur quandocunque corpus adest presens: et in anniuersariis et trigintalibus episcoporum et quatuor personarū principaliū scz decani, cātoris cācellarii, thesaurarii: et in die aiarum tm̄. In oībus vero aliis vigiliis mortuorum in quibus dicitur predictum R. tunc finito vltimo. V. non dicatur Dum veneris. sed statim reincipiatur. R. Libera me domine.

tur vsq in finem. ¶ Quandocunq corpus adest presens in omnibus anniuersariis et trigintalibus, et quando vltimo fit seruitium mortuorum ante pascha: ac etiã in die animarum: semper erit predictum. Rem. Libera me domine de morte. vltimum: et semper dicitur cum tribus vs⁹. supradictis nisi in die animarum tantum: tunc enim dicetur cum his versibus. Dies illa. Quando celi. vt supra.

Versus.

Ardentes ani me flent sine fine: flent sine fine ambulã tes per tenebras dicuntq singule ve ve ve quãte sunt tenebre. Dñs ve. ℣. Creator omniũ rerũ deus qui me de limo terre formasti ⁊ mirabiliter sãguine proprio re demisti: corp⁹ q meũ licet modo putrescat de sepulchro facies i die iudicij resuscita ri: exaudi exaudi me vt

¶ Deinde repetatur. ℟. ut supra dictum est. In omni vero. iij. & v. fer. per annũ qñcunq fuerit vigilia mortuorũ cũ. ix. psal. & iij. lec. tñ. tunc sit hoc terciũ. ℟. Libera me dñe de vijs inferni. Qui portas ereas cõfregisti & visitasti infernũ & dedisti eis lumẽ ut viderent te q erant in penis tenebrarũ. ℣. Clamãtes & dicẽtes: aduenisti redemptor noster. Qui portas. ¶ Non repetatur hoc respõsoriũ. Deinde dicat sacerdos executor officij ante laudes loco nec habitu mutato hunc versum.

Iste versus pdict' dicat semp ante laudes supradicto: modo nisi a die ant marũ usq ad quart am feriam ante pascha, nã tunc non sequuntur laudes cõtinue post Dirige sicut infra patebit. In laudib'. Aña

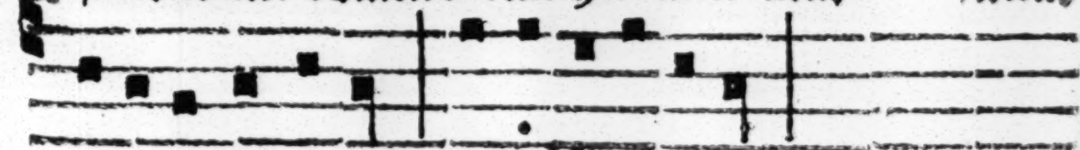

Miserere mei de': secũdũ magnam miam tuã. Et secundũ multitudinẽ miseratio nũ tuarũ: dele iniquitatẽ meam. Amplius laua me ab iniquitate mea: & a peccato meo munda me. Quoniam iniquitatẽ meam ego cognosco: & peccatum meum contra me est semp. Tibi soli peccaui & malũ coram te feci: ut iustificeris in sermonib' tuis, & vincas cũ iudicaris

Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum: et in pecca-
tis concepit me mater mea. Ecce enim veritatem dilexi
sti: incerta et occulta sapientie tue manifestasti michi.
Asperges me domine hysopo et mundabor lauabis me
et super niuem dealbabor. Auditui meo dabis gaudium
et letitiam: et exultabunt ossa humiliata. Auerte faciem
tuam a peccatis meis: et omnes iniquitates meas dele.
Cor mundum crea in me deus: et spiritum rectum innoua
in visceribus meis. Ne proiicias me a facie tua: et spiri-
tum sanctum tuum ne auferas a me. Redde michi letitiam sa-
lutaris tui: et spiritu principali confirma me. Docebo
iniquos vias tuas: et impii ad te conuertentur. Libera
me de sanguinibus deus deus salutis mee: et exultabit li
gua mea iustitiam tuam. Domine labia mea aperies: et os
meum annunciabit laudem tuam. Quoniam si voluisses sa-
crificium dedissem vtique holocaustis non delectaberis.
Sacrificium deo spiritus contribulatus: cor contritum
et humiliatum deus non despicies. Benigne fac domine in
bona voluntate tua syon: vt edificentur muri hierusalem.
Tunc acceptabis sacrificium iustitie oblationes et holo-
causta: tunc imponent super altare tuum vitulos. An.

Exultabunt domino ossa hu mili ata. Antiphona.

Exaudi domine. E.u.o.u.a.e. Psalmus.

Te decet hymnus deus in syon: et tibi reddetur vo
tum in hierusalem. Exaudi orationem meam: ad
te omnis caro veniet. Verba iniquorum preualuerunt

super nos: & impietatib⁹ nostris tu ppitiaberis. Beatus quem elegisti et assumpsisti: inhabitabit in atrys tuis. Replebimur in bonis domus tue: sanctū est templum tuū mirabile in equitate. Exaudi nos deus salutaris noster: spes oīm finiū terre et in mari lōge. Preparans montes in virtute tua accinctus potentia: qui conturbas profundum maris sonum fluctuum eius. Turbabūtur gentes & timebunt qui habitant terminos a signis tuis: exitus matutini et vespe delectabis. Visitasti terrā & inebriasti eā: multiplicasti locupletare eā. Flumē dei repletum est aqs: parasti cibū illoꝝ qm̄ ita est preparatio ei⁹. Riuos eius inebriās multiplica genimina eius: in stillicidijs eius letabitur germinans. Benedices corone anni benignitatis tue: & cāpi tui replebūt vbertate. Pinguescēt speciosa deserti: & exultatiōe colles accingēt. Induti sūt arietes ouiū, & valles abūdabūt frumēto: clamabūt etem̄ hymnū dicēt. An.

Exaudi domine orationem meam ad te omnis caro

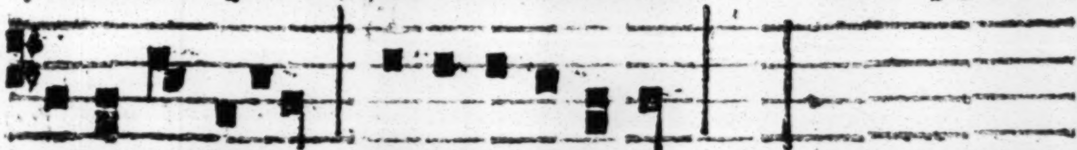
veniet. Aña. Me suscepit. E u o u a e. Psalmus.

Deus deus meus ad te de luce vigilo. Sitiuit in te aīa mea: q̄ multipliciter tibi caro mea. In terra deserta inuia et inaquosa sic i sācto apparui tibi: vt viderē virtutē tuā & gloriā tuā. Qm̄ melior est mīa tua super vitas: labia mea laudabunt te. Sic benedicam te in vita mea: et in noīe tuo leuabo manus meas. Sicut adipe & pinguedine repleatur aīa mea: & labijs

exultationis laudabit os meum. Sic memor fui tui super stratum meum, in matutinis meditabor in te: quia fuisti adiutor meus. Et in velamento alarum tuarum exultabo adhesit aia mea post te: me suscepit dextera tua. Ipsi vero in vanum quesierunt aiam meam, introibunt in inferiora terre: tradentur in man⁹ gladii partes vulpium erunt. Rex vero letabitur in deo, laudabuntur oes qui iurant in eo: quia obstructum est os loquentium iniqua. Deus misereatur nostri et benedicat nobis: illuminet vultum suum super nos et misereatur nostri. Ut cognoscam⁹ in terra viam tuam: in oib⁹ gentibus salutare tuum. Cofiteantur tibi populi deus: cofiteantur tibi populi oes. Letentur et exultent gentes quonia iudicas populos in equitate: et getes in terra dirigis. Confiteantur tibi populi deus confiteantur tibi populi oes: terra dedit fructum suum. Benedicat nos deus deus noster bndicat nos deus: et metuant eum oes fines terre. An.

Antiphona.

Psalmus.

Ego dixi in dimidio dierum meorum: vadam ad portas inferi. Quesivi residuum annorum meorum: dixi non videbo dnm in terra viventium. Non aspiciam hoiem ultra: et habitatorem quietis. Generatio mea ablata est et convoluta est a me quasi tabernaculum pastorum. Precisa est velut a texente vita mea: dum adhuc ordirer succidit me. De mane usque ad vesperam finies me, sperabam

vsqꝫ ad mane: quasi leo sic contriuit oia ossa mea. De mane vsqꝫ ad vespã finies me: sicut pull⁹ hyrũdinis sic clamabo, meditabor vt colũba. Attenuati sũt ocli mei suspiciẽtes in excelsũ. Dñe vim patior responde p me: qd dicã aut qd respõdebit michi, cũ ipse fecerim. Recogitabo tibi oẽs annos meos: in amaritudine aĩe mee. Dñe si sic viuit et in talibus vita spũs mei, corripies me ⁊ viuificabis me: ecce i pace amaritudo mea amarissima. Tu autẽ eruisti aiam meã vt nõ periret: piecisti post tergũ tuũ oia peccata mea. Qꝛ nõ infernus ꝯfitebitur tibi neqꝫ mors laudabit te nõ expectabunt q descẽdunt in lacũ veritatẽ tuã. Viuens viuens ipse confitebitur tibi sicut ⁊ ego hodie pater filijs notam faciet veritatẽ tuã. Domine saluũ me fac: et psalmos nostros cantabimus cũctis diebus vite nostre i domo dñi. ãn.

A porta inferi erue domine animam meam. Aña.

Omnis spiritus. E.u.o.u.a.e. Psalmus.

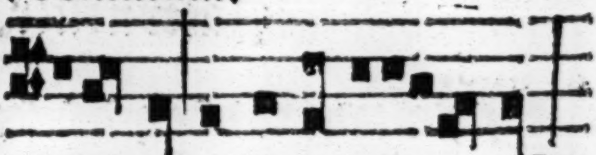
Laudate dñm de celis: laudate eũ i excelsis. Laudate eũ omnes angeli ei⁹: laudate eũ oẽs virtutes eius. Laudate eũ sol ⁊ luna: laudate eũ oẽs stelle ⁊ lumẽ. Laudate eũ celi celoꝝ: ⁊ aque que sup celos sunt laudẽt nomẽ dñi. Quia ipse dixit ⁊ facta sunt: ipse mãdauit ⁊ creata sunt. Statuit ea in eternũ ⁊ in seculum seculi: preceptũ posuit et nõ preteribit. Laudate dñm de terra: dracones ⁊ omnes abyssi. Ignis grando nix glacies spiritus procellarum: que faciunt verbum ei⁹.

Montes & oẽs colles: ligna fructifera & oẽs cedri. Be-
stie & uniuersa pecora: serpentes et uolucres pennate.
Reges terre & oẽs ppli: principes & oẽs iudices terre.
Iuuenes & uirgines senes cũ iuniorib⁹ laudent nomẽ
dñi: qr exaltatũ est nomen ei⁹ solius. Cõfessio ei⁹ super
celũ & terrã: & exaltauit cornu populi sui. Hymn⁹ oĩb⁹
sctis ei⁹: filiis Israel ppl'o appropiquanti sibi. Cãta-
te dño canticũ n ouũ: laus eius in ecclesia sanctorum.
Letet israel in eo q̄ fecit eũ: & filie sion exultent in rege
suo. Laudẽt nomẽ eius i choro: in tympano & psalterio
psallant ei. Qr beneplacitũ est dño in ppl'o suo: & exal-
tauit mansuetos in salutẽ. Exultabũt scti in glia leta-
buntur i cubilib⁹ suis. Exultatiões dei in gutture eor:
& gladii ancipites manib⁹ eor. Ad faciẽdã uidictã in
nationib⁹: increpatiões i ppl'is. Ad alligandos reges
eor i cõpedib⁹: & nobiles eor in manicis ferreis. Ut fa-
ciãt in eis iudiciũ cõscriptum: glia hec est oĩb⁹ sctis ei⁹
Laudate dñm in sctis ei⁹: laudate eũ in firmamento
uirtutis eius. Laudate eũ in uirtutib⁹ eius: laudate
eũ scdm multitudinẽ magnitudinis eius. Laudate eũ
in sono tube: laudate eũ i psalterio & cythara. Lauda-
te eũ in tympano & choro: laudate eũ in chordis & orga
no. Laudate eũ i cymbalis bñsonãtibus, laudate eũ in
cymbalis iubilationis: omnis spũs laudet dñm. Aña.

Omnis spiritus laudet dominum.

V. Requiem eternam dona eis domine. R. Et lux perpetua luceat eis. Antiphona.

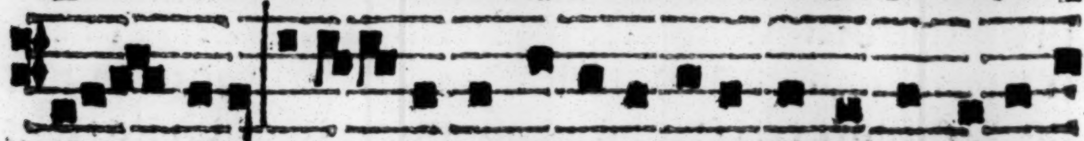

Ego sum. E.u.o.u.a.e. Ps.

Benedictus dñs de⁹ Israel: quia visitauit ⁊ fecit redẽptionẽ plebis sue. Et erexit cornu salutis nobis: in domo David pueri sui. Sicut locut⁹ est p os sanctorũ: qui a seculo sunt prophetarũ eius. Salutẽ ex inimicis nr̃is: ⁊ de manu oim qui oderunt nos. Ad faciendã misericordiã cũ patribus nostris: et memorari testamenti sui sancti. Iusiurandum quod iurauit ad Abraham patrem nostrum daturum se nobis. Ut sine timore de manu inimicorum nostrorum liberati seruiamus illi. In sanctitate et iustitia coram ipso: omnibus diebus nostris. Et tu puer propheta altissimi vocaberis: preibis enim ante faciẽ dñi parare vias eius. Ad dandã scientiã salutis plebi eius: in remissionẽ pctõꝝ eoꝝ. Per viscera mie dei nr̃i: in quibus visitauit nos oriẽs ex alto. Illuminare his qui i tenebris ⁊ i vmbra mortis sedẽt: ad dirigẽdos pedes nr̃os in viã pacis. ã.

Ego sũ resurrectio ⁊ vita: q̃ credit i me etiã si mortu⁹

fuerit viuet: ⁊ om nis q̃ viuit ⁊ credit in me nõ morie-

tur in eternũ. Kyrie eleison. Xpeeleison. Kyrieleison. Deinde dicatur Pater noster. sine pronunciatione. Et ne nos. et dicatur iste psalmus sine nota hoc modo.

Exaltabo te dñe qm̃ suscepisti me: nec delectasti inimicos meos super me. Dñe de⁹ meus clamaui

ad te: ⁊ sanasti me. Dñe eduxisti ab iferno aiaȝ meam saluasti me a descēdētibꝰ in lacū. Psallite dño sancti eius: et confitemini memorie sanctitatis eius. Quoniā ira in indignatione eiꝰ: ⁊ vita i volūtate eiꝰ. Ad vesperū demorabit̄ fletꝰ: ⁊ ad matutinum letitia. Ego autē dixi in abūdātia mea: nō mouebor i eternū. Dñe in voluntate tua: pstitisti decori meo virtutem. Auertisti faciē tuā a me: ⁊ factꝰ sum ꝯturbatus. Ad te dñe clamabo: ⁊ ad deum meum depcabor. Que vtilitas i sāguine meo: dū descēdo i corruptionē. Nunquid confitebit̄ tibi puluis: aut annūciabit veritatem tuam. Audiuit dñs et misertꝰ est mei: dñs factꝰ est adiutor meus. Conuertisti planctū meū i gaudiū mihi: concidisti saccum meum ⁊ circūdedisti me letitia. Ut cantet tibi gl'ia mea ⁊ non ꝯpūgar: dñe deꝰ meꝰ in eternū cōfitebor tibi. Quo finito dicat sacerd̄ [illegible] loco nec habitu mutato Requiē eter. ⁊c. vt s̄. ad vespas cū or. subscriptis. [illegible] ordinē ⁊ numerū orationum q̄ prꝰ dicebant ad vespas: videlicet pro corpore presenti or̄o. Deꝰ cui proprium. maior. vt s̄. ad vespas. In die anniuersario cuiuscunq; fuerit or̄o. Deus cui propriū. maior. vt s̄. ad vesperas. Pro trigintali cuiuscunq; fuerit ad laudes [illegible]. Or̄o.

Omnipotens sēpiterne deꝰ cui nunq̄ sine spei mie supplicatur, propitiare aīe famuli tui vel famule tue: vt q̄ de hac vita i tui nominis confessione decessit, sanctorum tuorum numero facias aggregari.

Pro episcopis defunctis ad laudes [illegible] oratio.

DEꝰ cuiꝰ mie non est numerus, suscipe p aīabus famulorum tuorum pōtificū sacerdotū p̄ces nostras ⁊ lucis eis letitieq; regionē i sāctorum tuorum societate cōcede. Pro fratribus et sororibus ad laudes [illegible]. Or̄o.

INclina dñe aurē tuā ad p̄ces nr̄as qb⁹ miā tuā supplices deprecamur vt aīas famulo℞ famularūq3 tuarū quas de hoc sc̄lo migrare iussisti: in pacis ac lucis regione cōstituas, & sctōrum tuorum iubeas esse

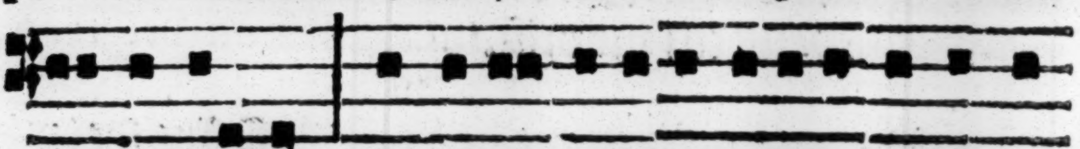

cōsortes. Per xp̄3 dn̄3 nr̄m. ℟. Amē. Sequat Orem⁹.

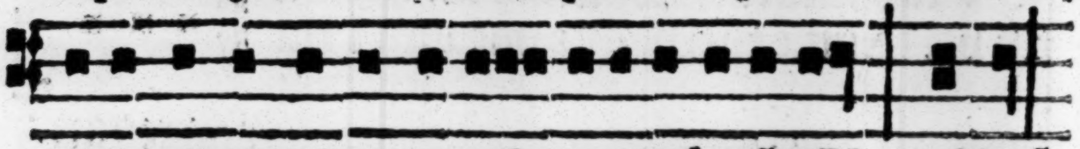
¶ Deinde dicitur priuatim oratio pro defunctis familiaribus: videlicet. Oratio.

DEus qui nos patrem & matrem honorare precepisti: miserere clementer animabus patrū et matrum nostrorum eorumq3 omnia peccata dimitte: nosq3 eos in eterne claritatis gaudeo fac videre. Uel aliqua alia ad placitū. quibus expletis sequatur oratio generalis in audientia sub eodem tono quo orationes priores dicebantur. Oratio.

ANimabus quesumus dñe oīm fidelium defunctorū oratio proficiat supplicātium: vt eas et a peccatis omnibus exuas: et tue redemptionis facias

esse participes. Qui cū deo patre & spiritu sancto vi-

uis & regnas deus per oīa secula seculorū. ℟. Amē.

Requiescāt in pace. ℟. Amen.

¶ Sciendum q̄ in vigilijs mortuo℞ tā. iij. q̄ ix. lec. a die a[i]arum vs3 ad. iiij. feriā ante

pascha sine corpus presens fuerit sive nõ: sim. vlt. ℟. nõ dicat. ℣. Requiescant in pace. sed statim post vlt. ℟. sequat Kyriee l. Christe el. Kyriel. Pr noster. Exaltabo tu ℣. ⁊ or. eodem modo ⁊ ordine sicut in alio tẽpore anni post laudes dici solẽt. Laudes v° tũc dicant post mat. de die ⁊ de scta maria: ita q' dicta ã. post ps. Benedictus. dicat Kyrie el. Xp̃e el. Kyriel. Pr nr. Deinde si ne pnunciatiõe. Et ne nos dicat sine nota sequẽs. ps.

Voce mea ad dñm clamaui: voce mea ad dñm deprecatus sum. Effundo in cõspectu eius orationẽ meã: ⁊ tribulationẽ meã ante ipsum pronuncio. In deficiendo ex me spiritum meũ: ⁊ tu cognouisti semitas meas. In via hac qua ambulabam: absconderunt superbi laqueũ michi. Considerabã ad dexteram et videbã: ⁊ non erat qui cognosceret me. Periit fuga a me: ⁊ non est qui requirat animam meam. Clamaui ad te dñe, dixi tu es spes mea: portio mea in terra viuentiũ. Intende ad deprecationem meã: quia humiliatus sũ nimis. Libera me a psequentib' me: q2 confortati sunt sup me. Educ de custodia aiã meã ad cõfitẽdũ nomini tuo: me expectãt iusti donec retribuas mihi.

¶ Quo dicto dicat sacerdos loco nec habitu mutati ℣. ⁊ orationes eodem modo per omnia quo prius docebãtur ad vesperas videlicet ad Placebo domino.

¶ Notandum est vero q' qñcunq3 per totu annũ missã p corpore pñti. anniuersario, vel trigintali cuiuscunq3 in choro vel in capitulo fuerit celebranda: vbi et missa ibi etiã cõmendatio aiar statim post primã ante missã capitularẽ pro defũctis a toto choro cũ nota dicat: incipiẽte antiphonam aliquo de superiori gradu. Ita tñ q' si in die sepulture deportet corpus ad ecclesiã: tũc finita oratione. Suscipe dñe animã serui tui vel ancille tue

statim sequat comēdatio aīarū eodē modo & ordine sicut post deportationē corporis ad ecclīam supradictum est. Preterea omni die per totā xl. qñ de feria agit: stati post primā añ missā capitularē dicat in choro cōmēdatio aīarū: nisi in crastino festoꝝ duplicū: & hoc sine notaq̄ñdo Dirige sine nota precesserit. Et sciendum est q quādocūq3 dicāt cōmendatio animaꝝ: semp dicatur sedendo vsq3 ad antiphonam post laudes dicendam.

Beati immaculati in via: qui ambulāt in lege dñi.

Ã. Requiem eternā. E.u.o.u.a.e. Beati qui scrutantur testimonia ei9: in toto corde exq̄rūt eū. Nō eñ qui operant iniquitatē: in vijs ei9 ambulauerūt. Tu mādasti: mandata tua custodiri nimis. Utinam dirigantur vie mee: ad custodiendas iustificationes tuas. Tunc non confundar: cū perspexero in oībus mādatis tuis. Confitebor tibi in directione cordis: in eo quod didici iuditia iustitie tue. Iustificationes tuas custodiam: nō me derelinquas vsq3quaq3. In quo corrigit adolescentior viā suam: in custodiendo sermones tuos. In toto corde meo exquisiui te: ne repellas me a mādatis tuis. In corde meo abscōdi eloquia tua: vt nō peccē tibi. Benedict9 es dñe: doce me iustificationes tuas. In labiis meis pronuntiaui: oīa iudicia oris tui. In via testimonioꝝ tuoꝝ delectatus sum: sicut in oībus diuitiis. In mandatis tuis exercebor: & considerabo vias tuas. In iustificationibus tuis meditabor: nō obliuiscar sermones tuos. Retribue seruo tuo viuifica me: & custodiā sermones tuos. Reuela oculos meos: & cōsiderabo mirabilia de lege tua. Incola ego sum ī terra: nō abscondas a me mādata tua. Concupiuit aīa mea

desiderare iustificationes tuas: in omni tempore. Increpasti superbos: maledicti qui declinant a mandatis tuis. Aufer a me opprobrium ꝛ cōtemptum: quia testimonia tua exquisiui. Etenim sederunt principes ꝛ aduersum me loquebantur: seruus autem tuus exercebatur in iustificationibus tuis. Nam et testimonia tua meditatio mea est: ꝛ consilium meū iustificationes tue. Adhesit pauimento anima mea: viuifica me secundū verbum tuum. Uias meas enunciaui et exaudisti me: doce me iustificationes tuas. Uiā iustificationum tuarum instrue me: ꝛ exercebor in mirabilib⁹ tuis. Dormitauit aīa mea pre tedio: confirma me in verbis tuis. Uiam iniquitatis amoue a me: ꝛ de lege tua miserere mei. Uiā veritatis elegi: iuditia tua non sum oblitus. Adhesi testimonijs tuis domine: noli me confundere Uiā mādatorum tuorꝫ cucurri: cum dilatasti cor meū.

Legem pone michi dn̄e viā iustificationū tuarū: ꝛ exquiram eā semp. Da michi intellectū: ꝛ scrutabor legē tuam: ꝛ custodiā illā in toto corde meo. Deduc me in semita mandatorū tuorū: quia ipsam volui. Inclina cor meū in testimonia tua: ꝛ nō in auaritiam Auerte oculos meos ne videāt vanitatē: in via tua viuifica me. Statue seruo tuo eloquiū tuū: in timore tuo. Amputa opprobriū meū qd̄ suspicatus sum: qꝛ iuditia tua iocūda. Ecce cōcupiui mādata tua in eq̄tate tua viuifica me. Et veniat super me mia tua dn̄e: salutare tuū scd̄m eloquiū tuū. Et rn̄debo exprobrātibus michi verbū: qꝛ speraui in sermonib⁹ tuis. Et ne auferas de ore meo verbū veritatis vsq̄quaq̄: qꝛ in iuditijs tuis supsperaui. Et custodiā legē tuā semp: in sclm ꝛ in seculū seculi. Et ambulabā in latitudine: qꝛ mādata tua exq̄siui. Et loquebar de testimonijs tuis ī cōspectu re-

gū: ⁊ nō confundebar. Et meditabar in mādatis tuis: que dilexi. Et leuaui man⁹ meas ad mādata tua q̄ dilexi: ⁊ exercebor in iustificationibus tuis. Memor esto verbi tui seruo tuo: in quo michi spem dedisti. Hec me consolata est in humilitate mea: quia eloquiū tuū viuificauit me. Supbi inique agebāt vsq̄quaq̄: a lege aūt tua nō declinaui. Memor fui iuditior̄ tuor̄ a scl'o dn̄e ⁊ consolatus sum. Defectio tenuit me: p pctōribus derelinquētibus legē tuam. Cantabiles michi erāt iustificationes tue: in loco peregrinationis mee. Memor fui nocte nois tui dn̄e: ⁊ custodiui legem tuam. Hec facta est michi: quia iustificationes tuas exquisiui. Portio mea dn̄e: dixi custodire legem tuā. Deprecatus sū faciē tuam in toto corde meo: miserere mei secūdū eloquiū tuum. Cogitaui vias meas: ⁊ conuerti pedes meos in testimonia tua. Parat⁹ sum ⁊ nō sum turbatus: vt custodiā mandata tua. Funes peccator̄ circūplexi sunt me: legē tuā nō sum oblitus. Media nocte surgebā ad confitendū tibi: sup iuditia iustificationis tue. Particeps ego sum oīm timētium te: ⁊ custodientiū mandata tua. Mia tua dn̄e plena est terra: iustificationes tuas doce me. Bonitatem fecisti cū seruo tuo dn̄e: secundum verbum tuum. Bonitatem ⁊ disciplinā ⁊ scientiā doce me: q2 mandatis tuis credidi. Priusq̄ humiliarer ego deliqui: propterea eloquium tuū custodiui. Bonus es tu: et in bonitate tua doce me iustificationes tuas. Multiplicata est sup me iniquitas superbor̄: ego aūt in toto corde scrutabor mandata tua. Coagulatū est sicut lac cor eor̄: ego vero legē tuā meditatus sum. Bonū michi quia humiliasti me: vt discam iustificationes tuas. Bonum michi lex oris tui: super milia auri ⁊ argenti. Manus tue fecerunt me ⁊ plasmauerunt me: da

michi intellectum vt discam mādata tua. Qui timent te videbūt me ⁊ letabūtur: qꝛ in verba tua supsperaui. Cognoui dn̄e qꝛ equitas iuditia tua: ⁊ in veritate tua humiliasti me. Fiat mia tua vt consoletur me: secundum eloquiū tuū seruo tuo. Ueniant michi miserationes tue ⁊ viuā: quia lex tua meditatio mea est. Cōfundentur supbi quia iniuste iniquitatē fecerūt in me: ego autē exercebor in mādatis tuis. Cōuertātur michi timētes te: et qui nouerūt testimonia tua. Fiat cor meū immaculatū in iustificationibus tuis: vt nō cōfundar.

Defecit in salutare tuū anima mea: ⁊ in vbū tuū supersperaui. Defecerūt oculi mei in eloquium tuū: dicentes quando consolaberis me. Quia factus sum sicut vter in pruina: iustificatiōes tuas nō sū oblitus. Quot sunt dies serui tui: quādo facies de psequētibus me iuditium? Narrauerunt michi iniqui fabulationes: sed non vt lex tua. Omnia mandata tua veritas: iniqui persecuti sunt me adiuua me. Paulominus consummauerunt me in terra: ego aūt nō dereliq̄ mandata tua. Secundum miam tuam viuifica me: et custodiam testimonia oris tui. In eternū dn̄e: verbū tuum pmanet in celo. In generatiōe ⁊ generationē veritas tua: fundasti terrā ⁊ pmanet. Ordinatione tua perseuerat dies: qm̄ omnia seruiūt tibi. Nisi qꝫ lex tua meditatio mea est: tunc forte perijssem in humilitate mea.

In eternum non obliuiscar iustificationes tuas: quia in ipsis viuificasti me. Tuus sum ego saluū me fac: qm̄ iustificationes tuas exquisiui. Me expectauerunt peccatores vt perderent me: testimonia tua intellexi. Omnis consūmationis vidi finē: latū mādatū tuū nimis. Quomodo dilexi legē tuā domine? tota die meditatio mea est. Sup inimicos meos prudētē me fecisti mādato

tuo: quia in eternum michi est. Super oēs docētes me intellexi: q2 testimonia tua meditatio mea est. Super senes intellexi: quia mandata tua quesiui. Ab omni via mala prohibui pedes meos: vt custodiā verba tua. A iudiciis tuis non declinaui: quia tu legem posuisti michi. Quam dulcia faucibus meis eloquia tua: super mel ori meo. A mādatis tuis intellexi: propterea odiui omnem viam iniquitatis. Lucerna pedib9 meis verbum tuū: et lumē semitis meis. Iuraui et statui: custodire iudicia iustitie tue. Humiliatus sū vsquequaq3 dñe: viuifica me secundū verbū tuū. Voluntaria oris mei beneplacita fac dñe: et iudicia tua doce me. Anima mea in manibus meis semper: et legem tuam non sū oblit9. Posuerunt peccatores laqueum michi: et de mandatis tuis non erraui. Hereditate acquisiui testimonia tua in eternū: q2 exultatio cordis mei sunt. Inclinaui cor meū ad faciendas iustificationes tuas in eternum: propter retributionem. Iniquos odio habui: et legē tuā dilexi. Adiutor et susceptor meus es tu: et in verbū tuū supersperaui. Declinate a me maligni: et scrutabor mādata dei mei. Suscipe me secūdū eloquium tuum et viuā: et non confundas me ab expectatione mea. Adiuua me et saluus ero: et meditabor in iustificationibus tuis semper. Spreuisti omnes discedentes a iudiciis tuis: q2 iniusta cogitatio eorum. Preuaricantes reputaui oēs peccatores terre: ideo dilexi testimonia tua. Cōfige timore tuo carnes meas: a iudiciis enī tuis timui. Feci iudiciū et iustitiā: nō tradas me calūniātib9 me. Suscipe seruū tuū in bonū: non calumniētur me superbi. Oculi mei defecerunt in salutare tuū: et in eloquiū iustitie tue. Fac cū seruo tuo scdm miam tuā: et iustificationes tuas doce me. Seruus tuus sum ego da michi

intellectũ: vt sciã testimonia tua. Tẽpus faciẽdi dñe: dissipauerunt legem tuã. Ideo dilexi mãdata tua: super aurum & topazion. Propterea ad omnia mandata tua dirigebar: omnem viam iniquam odio habui.

Mirabilia testimõia tua dñe: ideo scrutata est ea aĩa mea. Declaratio sermonũ tuorum illuminat & intellectũ dat paruulis. Os meũ apui & attraxi spm: qr mãdata tua desiderabam. Aspice in me & miserere mei: scdm iuditiũ dilgẽtiũ nomẽ tuũ. Gressus meos dirige scdm eloquiũ tuũ: & nõ dñetur mei omnis iniusticia. Redime me a calũnijs hominũ: vt custodiã mãdata tua. Faciẽ tuã illumina super seruũ tuũ: & doce me iustificationes tuas. Exitus aquarũ deduxerunt oculi mei: qr nõ custodierũt legẽ tuã. Iustus es dñe: & rectũ iuditiũ tuũ. Mãdasti iustitiã testimonia tua et veritatem tuã nimis. Tabescere me fecit zelus meus: qr obliti sunt verba tua inimici mei. Ignitũ eloquiũ tuũ vehemẽter: & seruus tuus dilexit illud. Adolescẽtulus sũ ego & cõtemptus: iustificationes tuas nõ sũ oblitus. Iusticia tua dñe iustitia i eternũ: & lex tua veritas. Tribulatio et angustia inuenerũt me: mãdata tua meditatio mea est. Equitas testimonia tua in eternũ: itellectũ da michi & viuã. Clamaui i toto corde exaudi me dñe: iustificationes tuas requirã. Clamaui ad te saluũ me fac: vt custodiã mãdata tua. Preueni in maturitate & clamaui: quia i verba tua supsperaui. Preuenerũt oculi mei ad te diluculo: vt meditarer eloqa tua. Vocẽ meã audi secundũ miam tuã dñe: & secũdũ iuditiũ tuũ viuifica me. Appropinquauerunt persequẽtes me iniquitati: a lege autem tua longe facti sunt. Prope es tu domine & omnes vie tue veritas. Initio cognoui de testimonijs tuis: quia in eternum fundasti ea. Vide humilitatem

meã & eripe me: quia legẽ tuã nõ sum oblitus. Iudica iudiciũ meũ & redime me: propter eloquiũ tuũ viuifica me. Longe a peccatoribus salus: quia iustificationes tuas non exquisierunt. Misericordie tue multe domine: secundum iudicium tuum viuifica me. Multi qui persequuntur me et tribulãt me: a testimoniis tuis nõ declinaui. Vidi preuaricantes et tabescebã: quia eloquia tua non custodierunt. Vide quoniam mandata tua dilexi dñe: in misericordia tua viuifica me. Principium verborum tuorum veritas: in eternũ omnia iudicia iustitie tue. Principes persecuti sunt me gratis: & a verbis tuis formidauit cor meũ. Letabor ego super eloquia tua: sicut qui inuenit spolia multa. Iniquitatem odio habui & abominatus sum: legem aũt tuã dilexi. Septies in die laudem dixi tibi: super iudicia iustitie tue. Pax multa diligentibus legẽ tuã: & nõ est illis scandalũ. Expectabã salutare tuũ domine: et mandata tua dilexi. Custodiuit anima mea testimonia tua: & dilexit ea vehementer. Seruaui mandata tua et testimonia tua: quia omnes vie mee in conspectu tuo.
Appropinquet deprecatio mea in conspectu tuo domine: iuxta eloquium tuum da michi intellectum. Intret postulatio mea in conspectu tuo: secundum eloquium tuum eripe me. Eructabunt labia mea hymnum: cum docueris me iustificationes tuas. Pronunciabit lingua mea eloquiũ tuum: quia omnia mandata tua equitas. Fiat manus tua vt saluet me: quoniam mandata tua elegi. Concupiui salutare tuũ domine & lex tua meditatio mea est. Viuet anima mea & laudabit te: & iudicia tua adiuuabunt me. Erraui sicut ouis q̃ periit, quere seruum tuũ dñe: q2 mandata tua nõ sum oblitus. ¶ Finitis psalmis repetatur. Antiphona.

Requiē eternā dona eis dñe: et lux ppetua luceat eis.

Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison.

¶ Deinde dicatur Pater noster. ꝫ sine pronunciatione Et ne nos inducas. sequatur sine nota iste psalmus.

Domine probasti me et cognouisti me: tu cognouisti sessionē meā ꝫ resurrectionē meā. Intellexisti cogitationes meas de longe: semitā meā ꝫ funiculū meū inuestigasti. Et oēs vias meas pͥuidisti: qꝛ nō est sermo in ligua mea. Ecce dñe tu cognouisti omnia nouissima ꝫ antiqua: tu formasti me et posuisti sup me manum tuā. Mirabilis facta est sciētia tua ex me: cōfortata est ꝫ nō potero ad eā. Quo ibo a spū tuo: ꝫ quo a facie tua fugiā. Si ascendero in celū tu illic es: si descēdero in infernū ades. Si sūpsero pēnas meas diluculo: ꝫ habitauero i extremis maris. Etenim illic manꝰ tua deducet me: ꝫ tenebit me dextera tua. Et dixi forsitā tenebre conculcabunt me: ꝫ nox illuminatio mea in delicijs meis. Qꝛ tenebre nō obscurabūtur a te, ꝫ nox sicut dies illuminabitur: sicut tenebre eius ita ꝫ lumen eius. Qꝛ tu possedisti renes meos: suscepisti me de vtero matris mee. Cōfitebor tibi qꝛ terribiliter magnificatꝰ es: mirabilia opera tua ꝫ anima mea cognoscet nimis. Non est occultatū os meū a te qđ fecisti in occulto: et substātia mea in inferioribus terre. Imperfectū meū viderūt oculi tui et in libro tuo oēs scribent: dies formabunt ꝫ nemo in eis. Michi aūt nimis honorifica

ti sũt amici tui de⁹: nimis cõfortat⁹ est principat⁹ eorꝝ. ℣ Dinumerabo eos et sup arenã multiplicabunt: exurrexi ⁊ adhuc sũ tecũ. ℣ Si occideris de⁹ pctõres: viri sanguinũ declinate a me. ℣ Quia dicitis in cogitatiõe: accipiãt in vanitate ciuitates suas. ℣ Nõne q̄ oderũt te dñe oderã: ⁊ super inimicos tuos tabescebã. ℣ Perfecto odio oderã illos: inimici facti sũt mihi. ℣ Proba me de⁹ ⁊ scito cor meũ: interroga me ⁊ cognosce semitas meas. ℣ Et vide si via iniq̄tatis in me est: ⁊ deduc me i via eterna.

¶ Deinde sine iteruallo icipiat missa p defũctis sacerdote iterum exeũte ad locũ sepulchri signãdũ si corpus presẽs affuerit, vt supra dictũ est. Tamẽ quãdocũq̄ sigillatim extra cõuentũ dicitur cõmẽdatio aĩaꝝ: tũc immediate post psal. Dñe probasti me ⁊ cognouisti me. sequat ℣. Requiẽ eternã dona eis dñe. Et lux. A porta inferi. Erue dñe. Credo videre. In terra viuentiũ. Dñs vobiscũ. Et cum spiritu tuo. Oremus. Oratio.

Tibi dñe cõmendam⁹ animas famulorũ famularumq̄ tuaꝝ: vt defuncti seculo tibi viuant: et que per fragilitatem mundane conuersatiõis peccata admiserunt, tu venia misericordissime pietatis absterge. Per Christum dominum nostrum. Amen.

¶ Nunq̄ dicat alia cõmẽdatio in ecclesia Sarisbur. siue corpus presens fuerit siue non. Ad missam. Officiũ

Requiẽ eter nã dona eis domi ne: ⁊ lux ppetua luceat eis. ℣. Te decet hymn⁹ de⁹ i syõ

& tibi reddetur votū in hierusalē: exaudi orōnē meā ad te oīs caro veniet.

Qñcūqȝ corp⁹ adest pñs & in anniuersarijs & trigintalib⁹: & qñ vltimo fit seruitiū mortuorum āte pascha, & in die anniuersarii tm̄: dicatur hic cantus.

Kyrie e leison. iij. Christe e leison. iij. Kyrie eleison. ij. Ky rie e leison.

Quotidie ante diem sepulture cuiuscunqȝ fuerit dicatur ista oratio.

Deus cui propriū est misereri semper et parcere, te supplices deprecamur pro aīa famuli tui vel famule tue N. quam hodie de hoc seculo migrare iussisti: vt non tradas eam in manus inimici: nec obliuiscaris in finem: sed iubeas illam ab angelis sanctis suscipi: atqȝ ad regionem viuorum perduci: et quia in te sperauit et credidit, sanctorum tuorū mereatur societate letari. Per dominum. In die quinto sepulture cuiuscunqȝ fuerit corpus, dicatur ista oratio.

Omnipotēs sempiterne deus miām tuā supplices depcamur: vt animā famuli tui vel famule tue: cui⁹ corpori debitum sepulture officium persoluimus: in sinū Abrahe patriarche tui iubeas collocari: vt cum dies agnitionis tue aduenerit, inter sanctos & electos tuos eum vel eam resuscitari precipias. Per dnm.

In anniuersariis de quocunqȝ fuerint dicatur ista oratio.

DEus indulgentiarum domine da anime famuli tui vel famule tue: cuius anniuersarium depositionis diem commemoramus: refrigerij sedem quietis beatitudinis, et luminis claritatem. Per dominum.

¶ In die tricennali de quocunque fuerit dicitur ista oratio

DEus cui propriũ est misereri semper et parcere, propitiare aie famuli tui vel famule tue: et oia eius pctã dimitte: vt mortis vinculis absolutus vel absoluta transire mereatur ad vitam. Per dñm. In anniuersa. episcoporum. sic pronuncietur Deus indulgẽtiarum domine da anime famuli tui põtificis cuius &c. vt supra.

Hoc generaliter notandũ q ad quamlibet missam que p corpore presẽti celebratur cuiuscunque fuerit nisi pro rege vel regina vel pro alio magno dño: quinque orationes dicuntur ad missam: quarum prima pro corpore presenti vt supra ad missam: secunda pro episcopis. Oratio.

DEus qui inter apostolicos sacerdotes famulos tuos pontificali fecisti dignitate censeri: presta q̃s vt quorum vicem ad horam gerebant in terris, eorum perpetuo consortio letentur in celis. Secreta.

OFferimus tibi domine oblationẽ nostre seruitutis pro animabus famulorum tuorum pontificũ vel sacerdotũ supplicantes: vt cum presulibus apostolice dignitatis quorum sunt executi officium, mereantur habere sempiterne beatitudinis portionẽ. Postcõmunio.

PRoficiat quesumus dñe animabus famulorum tuorum pontificũ et sacerdotũ diuini celebratio mysterij: vt quos in terris positos huius muneris dispẽsatores esse fecisti, inter electos antistites eos iubeas connumerari. Tertio oratio pro fratribus et sororibus

DEus venie largitor et humane salutis amator, q̃s clementiam tuam: vt nostrarum congrega=

tionũ fratres et sorores qui ex hoc seculo transierunt: beata maria semper virgine intercedente et beato Michaele archangelo cum omnibus sanctis: ad perpetue beatitudinis consortium peruenire cõcedas. Secreta.

Deus cuius mie non est numerus: suscipe propitius preces humilitatis nostre ⁊ animabus fratrum ⁊ sororum nostrarũ congregationum qb⁹ tui nominis dedisti cõfessionẽ, per hec sacramẽta salutis nr̃e cũctorũ remissionem tribue peccatorũ. Postcõmunio.

Presta q̃sum⁹ op̃s ⁊ misericors de⁹: vt aie fratrũ ⁊ sororꝝ nr̃aꝝ cõgregationũ: p qb⁹ hoc sacrificiũ laudis tue obtulim⁹ maiestati: per hui⁹ virtutẽ sacramẽti a pctis oibus expiate lucis ppetue te miserãte pcipiãt btitudinẽ. Quarta orõ p parẽtib⁹ ⁊ bñfactorib⁹.

Omnipotẽs ⁊ misericors deus vnica salus mortaliũ te supplices exoramus p aiabus famulorꝝ famularũq; tuarũ parentũ ⁊ benefactorũ nostrorꝝ: vt interueniente dei genitrice btã Maria cũ oibus sanctis: peccatorum eis largire digneris indulgentiam, et in nouissimo die beate resurrectionis letitiam. Secreta.

Sanctifica q̃s dñe hec fideliũ oim vitalia sacramẽta ⁊ presta vt interueniente btã dei genitrice Maria cũ oib⁹ sanctis tuis aie famulorũ famularũq; tuarũ parentũ ⁊ benefactorũ nostrorũ: ab oibus vitijs expiate pabulo vite reficiantur eterne. Postcõmunio.

Purificet nos q̃s dñe salutare quo pasti sum⁹ sacramẽtũ: ⁊ interueniẽte btã ⁊ gl'iosa sẽperq; virgine dei genitrice maria cũ oibus sctis tuis: concede vt hoc ipsum pficiat aiabus famulorũ famularũq; tuarũ parentum ⁊ benefactorũ nostrorꝝ: ad promerendã tue propitiationis gratiã, ⁊ percipiendam future resurrectionis gloriã sẽpiternã. ¶ Quinta oratio generalis.

F Ideliū de⁹ oīm cōditoꝛ ꝛ redemptoꝛ aīab⁹ oīm fideliū defūctoꝝ remissionem cunctoꝝ tribue pctōꝝ: vt indulgētiā quā semꝑ optauerunt, piis supplicationib⁹ consequant̄. Qui cū deo patre et spū sācto viuis ꝛ regnas de⁹. Per oīa scl'a seculoꝝ. Secreta.

H Ostias q̄s dn̄e quas tibi ꝑ aībus omniū fideliū defunctoꝝ offerim⁹ ꝓpiciat⁹ intēde: vt quib⁹ fidei xp̄iane meritū cōtulisti, dones ꝛ ꝓmiū. Postcōio.

A Nimab⁹ q̄s dn̄e oīm fideliū defunctoꝝ oꝛatio proficiat supplicantiū: vt eas ꝛ a pctīs oībus exuas: ꝛ tue redēptionis facias esse participes. Qui cū deo pr̄e ꝛ spū sctō viuis ꝛ regnas deus, Per oīa secula seculoꝝ. Amē. ¶ Item ꝛ in trigintali cuiuscūq; defuncti fuerit: quinq; dicunt̄ oꝛationes quarū pꝛima pro ipso trigintali. Itē in oībus aliis anniuersariis quinq; dicūtur oꝛationes quarū pꝛima pro anniuersariis: cetere vt supꝛa ꝑ coꝛpoꝛe pꝛesenti. Quādocunq; coꝛp⁹ adest pꝛesens ꝛ in anniuersariis epoꝝ ꝛ in die aīarum tm̄. Lectio ep̄le btī Pauli ap̄li. Ad Thessalonicēses.

F Ratres. Nolum⁹ vos ignoꝛare de doꝛmiētib⁹: vt non contristemini sicut ꝛ ceteri qui spem non habēt. Si enim credim⁹ q; Jesus moꝛtu⁹ est ꝛ resurrexit ita et de⁹ eos q̄ doꝛmierunt per Jesū adducet cū eo. Hoc eni vobis dicim⁹ in verbo dn̄i: q; nos qui viuim⁹ q̄ residui sum⁹, in aduētu dn̄i nō pꝛeueniemus eos qui doꝛmierūt. Qm̄ ipse dn̄s in iussu et in voce archangeli ꝛ in tuba dei descendet de celo: ꝛ moꝛtui q̄ in xp̄o sunt resurgent pꝛimi. Deinde nos q̄ viuimus qui relinquimur: simul rapiemur cū illis in nubibus obuiā xp̄o in aera: ꝛ sic semꝑ cū dn̄o erimus. Itaq; ꝯsolamini inuicē in verbis istis. ¶ In omnibus aliis anniuersariis et trigintalibus epistola. Lectio libꝛi Machabeoꝝum.

IN diebꝰ illis. Uir fortissimꝰ Judas: collatiōe facta duodecim milia drachmas argēti misit hierosolymā offerre ea ibi ꝑ pctis mortuoꝝ: iuste ⁊ religiose de resurrectiōe cogitās. Nisi enim eos qui ceciderāt resurrecturos speraret: superfluū videref ⁊ vanū orare pro mortuis. Sed qꝛ cōsiderabat ꝙ hi q̄ cū pietate dormitionem acceperāt optimā haberent repositā grām. Sācta ergo ⁊ salubris est cogitatio ꝑ defūctis exorare: vt a peccatis soluātur. In oībus alijs missis pro defūctis dicūntur he due epistole alternis vicibꝰ ꝑ hebdomadā. ita tamē ꝙ primo dicaf epistola. **Audiui vocem.** quod per totū annū obseruetur qn̄ ferialiter dicaf missa. Epistola. Lectio libri apocalipsis beati Johannis apłi.

IN diebꝰ illis. Audiui vocē de celo: dicētem mihi Scribe, bti mortui q̄ in dn̄o moriuntur. Amodo enim iā dicit spūs: vt requiescāt a laboribꝰ suis. Opa enim illoꝝ, sequuntur illos. ¶ Alia epła ad corinthios.

FRatres. Christus resurrexit a mortuis primitie dormiētiū: qm̄ quidē per hominē mors, ⁊ per hoiem resurrectio mortuorū. Et sicut in Adam omnes moriuntur, ita ⁊ in christo oēs viuificabuntur. Unusquisqꝫ autē in suo ordine. Per Jesū xp̄m dn̄m nostrū.

¶ Sciendū aūt ꝙ istud sequēs grad. scꝫ Si ambulem. nunqꝫ debet dici pro corpore p̄senti episcoporum ⁊ eorum triginta. ⁊ anniuersarijs secūdū vsum Sarisbu. ecclesie, tūc enim dicaf a tribus clericis de secūda forma habitu non mutato ad caput defuncti: si corpus adest presens. si autem ad gradum chori dicatur. Gradale.

Si ambu lem in me di o vmbre

mortis non time bo mala

quoniã tu me cum es do mine. V.

Vir ga tu a et baculus tu-

us ip sa me co-

sola ta sunt.

In dib⁹ aliis missis defũctorum dicatur a toto choro istud gradale.

Requiem eter nam dona e is domine

et lux perpe tua

lu ceat e is.

Hoc mõ finiat̃ q̃n feriat̃, dicit̃ missa. ℣ Anime eorum in bonis demorentur: et semen eorum hereditet terram.

Hoc modo finiat̃ quã do ferialiter dr̃ missa. ter ram.

Quãdo corpus adest presens ꝛ in anniuer. episcoporum dicatur tractus. Sicut ceru℥. a quatuor clericis de superiori gradu habitu non mutato ad caput defuncti interim stantibus: continuo si corpus adest presens stantem ad gradum chori: ita tamẽ ꝙ omnes illi quatuor clerici simul primum versum incipiant quem duo ex parte chori principalis prosequantur: et ita alternis vicibus singuli ℣ ab illis quatuor clericis totius tractus dicãtur cho. interim sedente. Ita tamen ꝙ omnes simul ipsum tractum terminent. Tractus.

Sicut cervus desiderat ad fontes

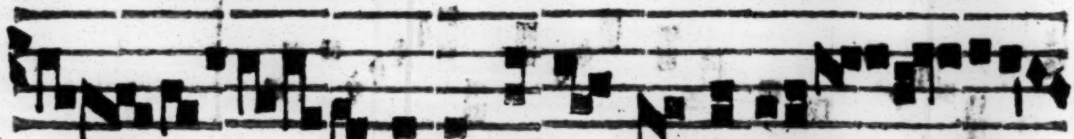
aqua rum i ta de siderat

anima mea ad te de us. ℣.

Siti uit anima me a ad deum vi-

uum quãdo veni am et appa re bo

ante fa ci em de i mei.

℣. Fuerũt michi lachryme me e panes

die ac no cte dum dici tur michi

per singulos di es v bi est de-

In oib⁹ aliis missis pro defuncti a dicit a toto choro iste tra-ct⁹ cū cātu seqnti. Tr.

De pfun dis clamaui ad te

¶ Et dicat iste tract⁹ cū cātu prenotato choro interim sedente quicunq̄ dicat: nisi in die aīarū tm̄: tunc enim dicat cū eodē cātu quo in dn̄ica septuagesime a quatuor clericis de superiori gradu habitu non mutato ad gradū chori supradicto modo. Itē in anniuersariis epōrū et decanorū: et quicunq̄ corp⁹ adest presens postq̄ executor officii in inceptione misse altare thurificauerit: diaconus cū thuribulo circuēundo tumbā vel corp⁹ illud incenset: sed ex vtraq̄ parte vez incipiendo a capite. Similr fiat ante euāgeliū dū tract⁹ canitur incensato prius altari: et tertio postq̄ sacerdos sacrificiū ante lotionē loco suo deposuerit, thurificet idē diaconus sicut prius. Nūq̄ autē thurificet corp⁹ ad Placebo. vel ad Dirige. sc̄dm vsum Sarisbu. sed sēp ad missā tm̄. ¶ In dn̄icis diebus et in secundis feriis: et etiā pro corpore presenti et in anniuersariis et trigintalibus: et in die animarum tantum dicatur hoc euāgelium. Secundum Joannem.

In illo tpe Dixit martha ad iesū. Dn̄e si fuisses hic: frater me⁹ non fuisset mortu⁹. Sed et nunc scio qr̄ q̄cūq̄ poposceris a deo: dabit tibi deus. Dicit illi iesus. Resurget frater tuus. Dicit ei martha. Scio qr̄ resurget in resurrectiōe: in nouissimo die. Dicit ei iesus. Ego sum resurrectio et vita. Qui credit in me: etiam si mortuus fuerit viuet. Et omnis qui

viuit & credit in me: nõ morietur in eternum. Credis hoc? Ait illi. Utiq; dñe. Ego credidi q2 tu es xp̃s filius dei q̃ in hunc mũdũ venisti. ¶ Feria iij. Euãgeliũ scd̃m Joãnẽ.
IN illo tp̃e. Dixit iesus discipulis suis: & principibus iudeorũ. Omne quod dat michi pater ad me veniet: & eum qui venit ad me non eijciam foras. Quia descendi de celo, non vt faciam voluntatem meam; sed voluntatem eius qui misit me. Hec est autem voluntas eius qui misit me patris: vt omne quod dedit michi nõ perdam ex eo, sed resuscitem illud in nouissimo die. Hec est autem voluntas patris mei qui misit me: vt omnis qui videt filium et credit in eum; habeat vitam eternã. Et ego resuscitabo eum: in nouissimo die.
¶ Feria. iiij. Euangelium. Secundum Joannem.
IN illo tempore. Dixit iesus discipulis suis. Amen amen dico vobis: quia qui verbum meum audit, & credit ei qui misit me: habet vitam eternam. Et in iudicium non veniet: sed transiet a morte in vitam. Amen amen dico vobis: q2 venit hora & nunc est quando mortui audiẽt vocem filij dei: & qui audierint viuẽt. Sicut pater habet vitã in semetipso: sic dedit et filio vitã habere in semetipso. Et potestatem dedit ei iudicium facere: quia filius hois est. Nolite mirari hoc: quia venit hora in qua oẽs qui in monumẽtis sunt, audiẽt vocem filij dei. Et procedẽt q̃ bona fecerunt: in resurrectionẽ vite. Qui vero mala egerũt, in resurrectionem iudicij.
¶ Feria. v. Euangelium. Secundum Joannem.
IN illo tp̃e. Dixit iesus discipulis suis: & turbis iudeor. Sicut pr̃ suscitat mortuos et viuificat: sic & filius quos vult viuificat. Neq; ei pater iudicat quẽq; sed iudiciũ omne dedit filio. Ut oẽs honorificent filium: sicut honorificãt patrẽ. Qui nõ honorificat filium: nõ

honorificat patrē qui misit illum. Amen amen dico vobis: qr qui verbum meū audit & credit ei qui misit me: habet vitā eternā. Et in iudicium nō veniet: sed transiet a morte in vitā. ¶ Fer. vi. Euāg. secundū Joannē.

IN illo tēpore. Dixit iesus discipulis suis: et turbis iudeorum. Ego sum panis viuus: qui de celo descendi. Si quis manducauerit ex hoc pane: viuet in eternum. Et panis quem ego dabo: caro mea est pro mundi vita. Litigabant ergo iudei adinuicē dicentes. Quomodo potest hic carnem suam nobis dare ad manducandum? Dixit ergo ei iesus. Amen amen dico vobis: nisi manducaueritis carnem filii hominis, et biberitis eius sanguinē: nō habebitis vitā in vobis. Qui mādicat meā carnē, & bibit meum sanguinē: habet vitam eternā. Et ego resuscitabo eum: in nouissimo die.

¶ Sabbato. Euangelium secundum Joannem.

IN illo tempore. Dixit iesus discipulis suis: et turbis iudeorum. Amen amen dico vobis: nisi manducaueritis carnem filii hominis, & biberitis eius sanguinem: non habebitis vitam in vobis. Qui mādicat meam carnem et bibit meum sanguinem: habet vitam eternam. Et ego resuscitabo eum: in nouissimo die.

¶ Hoc sequens offertorium dicatur in omnibus missis pro defunctis nisi in die animarum tantum. Officium.

Domine iesu christe rex glo rie libera ani-

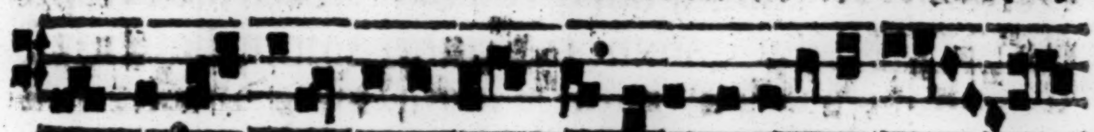
mas omniū fide lium defunctorum de manu infer-

ni et de p̄fundo la cu: libera eas de ore leo nis ne

absorbeat eas tar tar⁹ ne cadāt ĩ obscu ra tenebraꝝ

lo ca sed signifer sāctus michael repsētet e as

in lu cē sanctā quā olim abrahe promisisti et se-

mi ni e ius.

Hoc sequens offertorium dicat in die animarũ tantum. Offer.

O pie de us q̄ primum hominē ad eternā glo-

riam re uoca sti pastor bo ne qui ouē per-

di tā pio hume ro ad ouile reporta sti iuste iu-

rex dñi veneris iudicare libera de morte ani mas eo-

rũ quas redemisti ne tradas bestiis a- nimas pfitẽtes

ti bi ne dere linquas

Post ablutionẽ chanticũ iũctis manib9 i med.

eas in finem. alta. icipiat sa. Hostias et pces tibi dñe

Chor9 respon deat

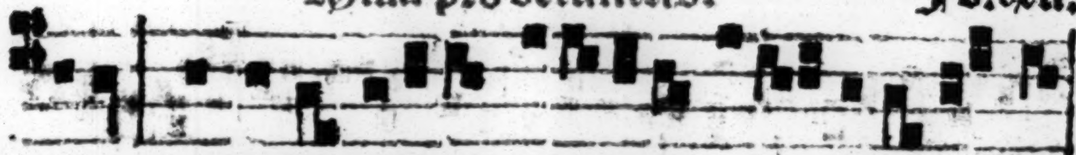
offerimus. hoc mõ. Tu suscipe p animab9 il lis

quarũ hodie memoriã agim9 fac eas domine de mor-

Et iterim dicat sacerdos. In spũ humilitatis. priuati more solito deĩde dicat sacer. Ora-

te transire ad vitã. te fr̃es. chor9 rñdeat cãtãdo.

R equiẽ eternã dõa eis domie: et lux perpetua luceat

eis. Quā olim abrahe promisisti et se mini e ius.

¶ Notādum est q̄ qñcunq̄ corp⁹ adest p̄sens. ⁊ in oīb⁹ anniuer. ⁊ trigin. dr̄ Hostias ⁊ preces. cū ỽ. Requiē eternā. et Quā olim. et in die aīarum non dicat̄ Quotidie aū die sepulture cuiuscūq̄ fuerit dicatur istud secretū.

Suscipe quesumus misericors pater oblationem quam tibi offerim⁹ pro aīa famuli tui vel famule tue N. quam hodie de carnali corruptiōe liberasti, et cōcede vt ab oībus humane cōditionis excessibus huius remediis expietur: ⁊ in requie sempiterna diem resurrectionis prestoletur. Per dn̄m nostrum iesum xp̄m filiū tuū. Qui te. In die sepulture cuiuscunq̄ fuerit secretū.

Suscipe domine pro anima famuli tui vel famule tue hostiā quam te deo patri benigne obtulisti pro nobis et quia causa hoīm descendisti de celis: te redeunte sanctorum tuorum mereatur adiungi consortiis per te saluator mundi. Qui cum deo patre. ⁊c.

¶ In anniuer. de quocunq̄ fue. dicatur istud secretum.

Propitiare q̄s dn̄e supplicationibus nostris pro aīa famuli tui vel famule tue cuius hodie annua dies agitur pro qua tibi offerimus hoc sacrificium laudis: vt eā sctōrum tuor̄ consortio sociare digneris. Per do. In die tricennal. de quocunq̄ fuerit. Secreta.

Intuere q̄s oīs de⁹ et placatus suscipere dignare hoc sacrificium qd̄ tibi offerim⁹ pro aīa famuli tui vel famule tue ⁊ cōcede illi pacē ppetuā ⁊ requiē sempiternā. p. Prefatio quotidiana. Qñ corp⁹ adest presens ⁊ in oīb⁹ anniuer. ⁊ trigin. ⁊ qñ vltimo fit seruitio mortuorū ante pascha et in die aīarum dicatur hic cantus

Sctūs. Sctūs. Sctūs. Dn̄s de⁹ sabaoth. Pleni sūt celi et terra gl'ia tu a o sāna i excelsis. Bndict⁹ qui ve nit in noīe do mini o sāna in excelsis.

Mn̄ corp⁹ adest pn̄s ꝛ i oīb⁹ ān̄iuer. ꝛ trigi. ꝛ qn̄ vltio fit seruitiū mortuo. an̄ pas. ꝛ in die aiaꝝ dicat hic cāt⁹.

Agn⁹ de i q̄ tollis pctā mūdi dona eis re quiē Agn⁹ dei q̄ tollis pctā mūdi dona eis requiē. Agn⁹ de i q̄ tollis pctā mūdi dona eis re quiē sēpiternā.

Jn oīb⁹ mis. p corpe pn̄ti ꝛ in ān̄i. ꝛ trigin. ꝛ qn̄ vlti. fit ser. mortuo. an̄ pasc. ꝛ in die aiaꝝ dicat hec seq̄ns cōio.

Pro quoꝝ mēoria corp⁹ xp̄i sumit dōa eis dn̄e requiē

sempiternam. Et lux perpetua luceat eis. Pro quorum memoria

sanguis christi sumitur dona eis domine requiem sempiternam.

¶ In omnibus aliis missis pro defunctis dicatur hec communio.

Lux eterna luceat eis domine cum sanctis tuis in eternum

quia pius es. sic | et dicitur cum ℣. | Requiem eternam dona eis domine: et lux perpe

tua luceat eis. | cum repetitione. | cum sanctis tuis in eternum quia pius es.

¶ Quotidie ante diem sepulture dicitur ista Postcommunio.

Presta quesumus omnipotens deus: ut animam famuli vel famule tue ab angelis lucis susceptam: in preparata habitacula deduci facias beatorum. Per dominum nostrum iesum christum filium tuum. Qui tecum.

¶ In die sepulture cuiuscunque fuerit dicatur ista postcommunio.

Presta quesumus domine ut anima famuli tui vel famule tue eius hodie officia humanitatis exhibemus: his sacrificiis expiata salvationis tue perpetuo munere gratuletur. Per dominum. In anniversario de quocunque fuerit dicatur hec sequens. Postcommunio.

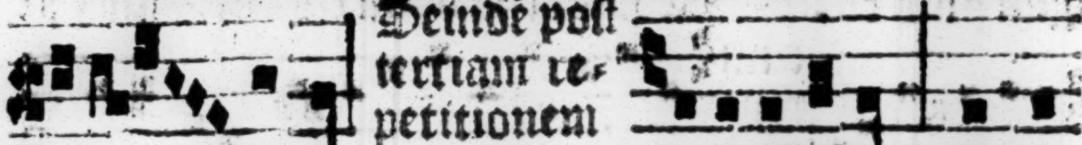
Presta quesumus dñe vt anima famuli tui vel famule tue cui⁹ anniuersarium depositionis diē recolimus his purgata sacrificiis indulgentiam pariter et requiē capiat sempiternā. Per dñm. In die trigintali de quocunq; fuerit dicatur hec Postcommunio.

Prosit q̄s dñe aīe famuli tui vel famule tue: diuini celebratio sacramenti: vt ei⁹ in quo sperauit et credidit: eternū capiat te miserāte consortium. Per dñm.

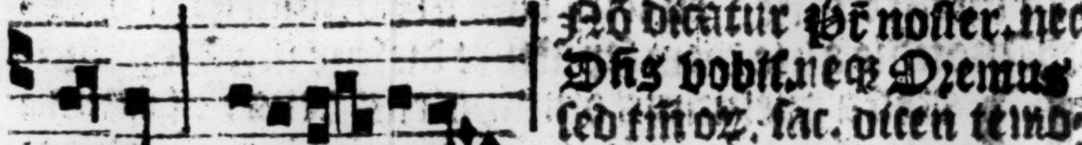
¶ Post missam accedat sacerdos ad caput defūcti alba indutus absq; cappa serica et duo clerici de scḋa forma ad caput defuncti stātes īcipiāt trib⁹ vicib⁹ añ. seq̄ntē quā chor⁹ singulis vicib⁹ totā prosequat vsq; ī finē. ā.

Circūdederūt me gemit⁹ mortis dolores īferni circū-

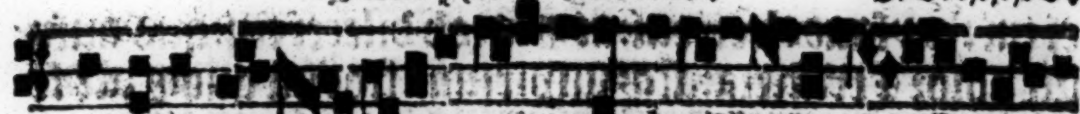

dede runt me. Deinde post terciam repetitionem sequatur. Kyrie eleison. Christe

eleison. Kyrie eleison. Nō dicatur Pr̄ noster. nec Dñs vobis. neq; Oremus sed fiāt oꝛ. sac. dicen te indesta voce vz sine nota.

Non intres ī iudiciū cū seruo tuo vel famula tua dñe, qm̄ null⁹ apud te iustificabit homo nisi p te oīz pctōꝝ tribuat remissio nō ergo eū vel eā tua q̄s iudicialis sentētia premat quē tibi vera supplicatio fidei xp̄iane cōmēdat: sed grā tua illi succurrente mereatur euadere iudiciū vltionis q̄ vel q̄ dū viueret insignitus vel insignita est signaculo sācte trinitatis. Qui vi. Eodē mō dñr oēs orōnes seq̄n. Deīde īcipiat cantor R̄.

Qui lazarum resuscitasti a monumento feti-

dum. Tu eis domine dona requiem et locum in-

dulgentie. V. Qui venturus es iudicare

viuos et mortuos et seculum per ignem. Tu eis.

¶ Et pcantetur a choro cum suo versu et interim sacerdos cum thuribulo circueundo corpus illud incenset. Similiter fiat in versis sequentibus. deinde dicitur.

Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison.

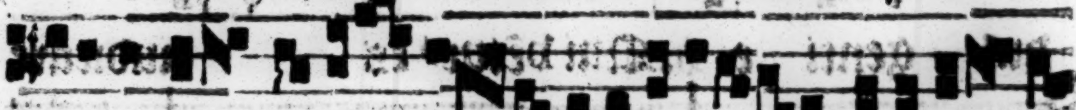
sine P̄r nr̄. et sine Dñs vobiscū. sed tm̄ cū Orem⁹. Or.

Deus cui oīa viuunt cui non pereunt moriendo corpora nostra sed mutantur in melius te supplices deprecamur: vt quicquid famulus vel famula tuus vel tua vitiorum tue voluntati contrarium fallēte diabolo et pp̄ria iniqtate atq̄ fragilitate cōtraxit tu pius et misericors abluas indulgēdo eiusq̄ animam suscipi iubeas per man⁹ sanctorum angelorum dedu-cēdam in sinum patriarcharum tuorum abrahe scilicet

ci tui: et ysaac electi tui: atq3 iacob dilecti tui: quo aufugit dolor et tristicia: atq3 suspirium: fideliu quoq3 aie felici iocuditate letant et i nouissimo magni iudicij die inter sctos et electos tuos eu facias ppetue glie tue pcipe portione: qua ocul' no vidit: nec auris audiuit: et in cor hois no ascedit q pparasti diligetibus te. Per xpm. R.

Heu michi domine qz peccaui nimis i vita mea qd

facia mi ser v bi fugiam nisi ad te de9 me us

mise rere me i. Dum vene ris

in nouissimo di e. V. Anima mea turbata est val

de: sed tu domine suc currere e i. Dum ve.

¶ Et percantetur a choro cum suo versu: et interim incenset corpus vt supra. Deinde sequatur.

Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison.

sine Pr nr. et sine Dñs vobiscum. sed tantũ Oremus

HAc quesumus dñe hanc cum seruulo tuo defuncto vel seruula tua defuncta misericordiam: vt factorum suorũ in penis non recipiat vicem qui vel que tuam in votis tenuit voluntatẽ: et quia hic illum vel illam vera fides iunxit fideliũ turmis illic eũ vel eam tua miseratio societ angelicis choris. Per christum dominum nostrum. Deinde incipiat cantor. Responsorium.

Libera me do mine de morte eter na in die il la

tremen da quando ce li mo uendi sunt et

terra. Dũ ve neris iudica re se-

culũ per i gnẽ. V. Dies illa dies i re calamitatis

et mi serie dies magna et amara val de.

Et percantetur a choro cum vno versu tantum scilicet Dies illa vt supra et interim incensetur corpus a sacerdote semel circuiendo et postea aspergatur aqua benedicta deinde sequatur.

Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison.
Deinde roget sacerdos circunstantes orare pro anima defuncti dicens. Pro aia N. & pro aiabus oim fidelium defunctorum. Pater noster. Et ne nos indu. Sed libera nos a malo. Non intres in iudicium cu seruo tuo vel seruula tua domine. Quia non iustificabitur in cospectu tuo omnis viuens. A porta inferi. Erue dne aias eorum. Credo videre bona domini. In terra viuentium. Domine exaudi. Dominus vobiscum. Oremus.
Inclina dne aurem tua ad preces nostras quibus misericordiam tua supplices deprecamur: vt animam famuli tui vel famule tue qua de hoc seculo migrare iussisti, in pacis ac lucis regione constituas: et sanctorum tuorum iubeas esse consortes. Per christum dominum.
Hic deportetur corpus ad sepulchrum cantore incipiente. an.

In paradisum. E.u.o.u.a.e. ps.
In exitu israel de egypto: domus iacob de populo barbaro. Facta est iudea sactificatio eius: israel potestas eius. Mare vidit & fugit: iordanis conuersus est retrorsum. Montes exultauerunt vt arietes: et colles sicut agni ouium. Quid est tibi mare q fugisti: & tu iordanis qr conuersus es retrorsum. Montes exultastis sicut arietes: et colles sicut agni ouium. A facie dni mota est terra: a facie dei iacob. Qui couertit petra in stagna aquarum: et rupe in fontes aquarum. Non nobis dne non nobis: sed nomini tuo da gloriam. Super misericordia tua & veritate tua: nequando dicat gentes

vbi est deus eorum? Deus autem noster in celo: omnia quecunqꝫ voluit fecit. Simulachra gentiū argentum et aurum: opera manuum hominum. Os habent et non loquentur: oculos habent et non videbunt. Aures habent et non audient: nares habent et non odorabunt. Manus habent et non palpabūt, pedes habent et non ambulabūt: nō clamabunt in gutture suo. Similes illis qui faciūt ea: et omnes qui confidunt in eis. Domus Israel sperauit in domino: adiutor eoꝝ & protector eorum est. Domus Aaron sperauit in domino: adiutor eorū & protector eorū est. Qui timent dn̄m sperauerunt in deo: adiutor eoꝝ et protector eorum est. Dn̄s memor fuit nostri: & bn̄dixit nobis. Benedixit domui israel: benedixit domui Aaron. Benedixit omnibus qui timent dominum: pusillis cum maioribus. Adijciat dominus super vos: super vos et super filios vestros. Benedicti vos a domino: qui fecit celum & terram. Celum celi domino: terram autem dedit filijs hominum. Non mortui laudabunt te domine: neqꝫ omnes qui descendunt in infernum. Sed nos qui viuimus benedicimus domino: ex hoc nunc & vsqꝫ in seculum. ¶ Alius psalmus si tantum restat iter scilicet, Ad te domine leuaui animam meam. Finito psalmo vel psalmis dicatur iste versus.

Requiem eternā dona eis domine: & lux perpetua luceat eis

Deinde repetatur ān. In paradisum deducant te angeli.

in suum cōuentū suscipiant te martyres ꝛ perducāt te

in ciuitatē sanctā Hierusalem.

Quibus dictis dicat sacerdos. sine Dñs vobiscū. sed tantū cum Oremus. humili voce.

DIe recordationis affectu fratres charissimi commemorationem faciamus chari nostri vel chare nostre, quem vel quam dominus noster de tentationibus huius seculi assumpsit. Obsecremus miam dei nostri: vt ipse ei tribuere dignetur placitam et quietam mansionē: ꝛ remittat ei oēs lubrice temeritatis offensas: vt concessa sibi venia plene indulgētie quicquid in hoc seculo proprio vel alieno reatu deliquit, totum ineffabili pietate ac benignitate sua deleat ꝛ abstergat. Per Christum. Alia oratio cum Oremus. Oratio.

TE domine sancte pater omnipotēs eterne deus, suppliciter deprecamur pro spiritu fratris nostri vel sororis nostre: quem vel quam a voraginibꝰ huius seculi accersiri iussisti: vt digneris domine dare ei lucidum locum refrigerij et quietis. Liceat ei transire portas inferorum ꝛ penas tenebrarum: maneatqꝫ in mansionibus sanctorum, et in luce sancta quam olim abrahe promisisti et semini eius. Nullam lesionem sentiat spiritus eius: sed cū magnus ille dies resurrectionis aduenerit, resuscitare eum vel eam digneris vna cum sanctis et electis tuis: deleasqꝫ eius omnia delicta atqꝫ peccata vsqꝫ ad nouissimum quadrantem: tecumqꝫ immortalitatis tue vitam ꝛ regnum consequatur eternū. Per Christum dominum nostrum. Amen.

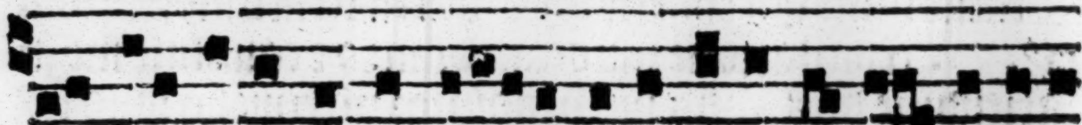
Finitis orationibus aperiatur sepulchrum cantore incipiēte añam

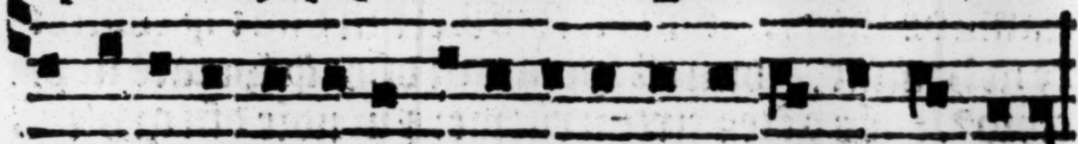

Aperite. E.u.o.u.a.e. Psalmus.

Confitemini dño qm̃ bon⁹: qm̄ in scłm mia eius. Dicat nūc Israel qm̄ bon⁹: qm̄ in scłm mia eius Dicat nunc domus Aaron: qm̄ in seculum mia eius. Dicant nunc qui timent dñm: qm̄ in scłm misericordia ei⁹. De tribulatione inuocaui dñm: & exaudiuit me in latitudine dñs. Dñs michi adiutor nō timebo quid faciat michi homo. Dñs michi adiutor: et ego despiciam inimicos meos. Bonū est confidere in dño: q̄ᵖ confidere in homine. Bonū est sperare in dño: q̄ᵖ sperare in principib⁹. Oēs gētes circuierūt me: & in noie dñi qr vltus sum in eos. Circundantes circundederūt me: et in nomine dñi quia vltus sum in eos. Circūdederunt me sicut apes & exarserūt sicut ignis in spinis: & in noie dñi qr vlt⁹ sum in eos. Impulsus euersus sū vt caderē: et dñs suscepit me. Fortitudo mea & laus mea dñs: & factus est michi in salutē. Vox exultationis & salutis: in tabernaculis iustorum. Dextera domini fecit virtutē, dextera domini exaltauit me: dextera domini fecit virtutem. Non moriar sed viuam: et narrabo opera domini. Castigans castigauit me dominus: et morti non tradidit me. Aperite michi portas iustitie, et ingressus in eas confitebor domino: hec porta domini iusti intrabunt in eam. Confitebor tibi domine quoniam exaudisti me: et factus es michi in salutem. Lapidem quem reprobauerunt edificantes: hic factus est in caput anguli. A domino factum est istud: et est mirabile in oculis nostris. Hec est dies quā fecit dñs: exultemus & letemur i ea. O dñe saluū me fac, o dñe bn̄ prosparare:

bñdict⁹ q̃ venit in noĩe dñi. Bñdiximus vobis de domo dñi: deus dñs ⁊ illuxit nobis. Constituite diẽ solennẽ in condensis: vsq; ad cornu altaris. Deus meus es tu et cõfitebor tibi: deus meus es tu ⁊ exaltabo te. Confitebor tibi dñe qm̃ exaudisti me: et factus es michi in salutem. õfitemini dño qm̃ bonus: qm̃ in seculum misericordia eius. ℂ Finito psalmo tota dicatur añã.

Qua dicta dicat sacerdos Oremus. Oratio.

Obsecramus miam tuam omps eterne deus, qui hominẽ ad imaginem tuã creare dignat⁹ es: vt animã famuli tui vel famule tue N. quã hodierna die rebus humanis eximi ⁊ ad te accersiri iussisti, blande et misericorditer suscipias. Nõ ei dominent̃ vmbre mortis: nec tegat eũ vel eã chaos ⁊ caligo tenebrarũ; sed exutus vel exuta omniũ criminũ labe in sinu abrahe collocatus vel collocata, locum refrigerij se adeptũ vel adeptam esse gaudeat: vt cum dies iuditij aduenerit, cum sanctis et electis tuis eum vel eam resuscitari iubeas. Per christũ dñm nostrũ. Alia oratio cum Oremus.

Deus q̃ iustis supplicatiõibus semper presẽs es: q̃ pia vota dignaris ituei: da famulo tuo vel famule tue N cuius depositioni hodie officia humanitatis exhibemus, cum sanctis atq; fidelibus tuis beati muneris portionem. Per christũ dñm nostrũ. Amen.

Deinde dicat bñdictio sepulchri sine Oremus. hoc mõ.

Rogamus te dñe sctẽ pater oĩps eterne de⁹: vt bene ✠ dicere ꝛ sctificare digneris hoc sepulchrũ ꝛ corpus in eo collocãdũ: vt sit remediũ salutare in eo desceñti ꝛ redẽptio anime ei⁹ atqꝫ tutela ꝛ munimẽ cõtra seua iacula inimici. Per xp̃m. Alia benedictio tumuli.

Adiutoriũ nostrũ in noĩe dñi. Qui fecit celũ ꝛ terram.

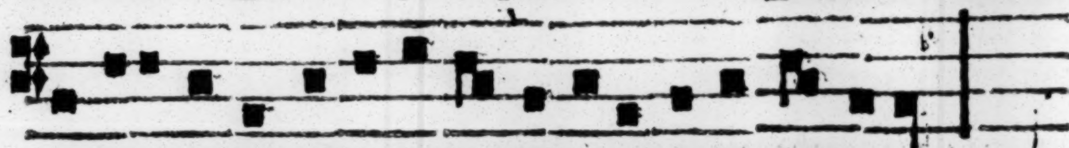
Benedic dñe locũ sepulchri hui⁹ sicut bñdixisti sepulchra abrahe isaac ꝛ Jacob. ℣. Ostende nobis dñe miam tuam. ℟. Et salutare tuũ da nobis. Oratio.

Deus qui fũdasti terrã ꝛ formasti celos: qui oĩa syderib⁹ instituta fixisti: qui captũ laqueis mortis hominẽ lauachri ablutione reparas: qui sepultos abraham isaac ꝛ iacob in spelunca duplici in libro vite ac totius glorie principes adnotasti benedicendos: ita bñ ✠ dicere digneris hunc famulũ tuũ vel ancillã tuã: vt eũ vel eã requiescere facias: ꝛ in sinu abrahe collocare digneris: qui dñm nostrũ Jesum xp̃m filium tuum, deuictis laqueis inferorum resurgere in se credentium suorum membra resuscitare iussisti. Qui venturus est iudicare viuos et mortuos et seculum ꝑ ignem. Oratio

Respice dñe super hanc fabricam sepulture: ꝛ descendat in eam spiritus tuus: vt te iubente sit ei in hoc loco quieta dormitio: ꝛ tempore iuditij cum omnibus sanctis sit vera resurrectio. Te prestante domino nostro qui in trinitate perfecta viuis et regnas per cuncta secula seculorum. Amen. ¶ Hic aspergatur aqua benedicta super sepulchrum, ꝛ incensetur sepulchrum.

Finitis orationibus ponat corp⁹ in sepulchro cantore icipiẽte. Añ. Ingrediar. E.u.o.u.a.e. Psalmus.

Quemadmodũ desiderat ceruus ad fontes aquarũ: ita desiderat anima mea ad te deus. Sitiuit anima mea ad deũ fontē viuũ: quando veniā et apparebo ante faciē dei. Fuerunt michi lachrime mee panes die ac nocte: dum dicit michi quotidie vbi est de⁹ tuus. Hec recordat⁹ sum & effudi in me aiam meā: qm̄ transibo in locũ tabernaculi admirabilis vsq ad domũ dei. In voce exultationis et cōfessionis: sonus epulantis. Quare tristis es anima mea: & quare conturbas me. Spera in deo qm̄ adhuc cōfitebor illi: salutare vultus mei et deus meus. Ad meipsum aia mea ꝯturbata est: ppterea memor ero tui de terra iordanis & hermonij a mōte modico. Abyssus abyssũ inuocat: in voce catharactarũ tuarũ. Oia excelsa tua & fluctus tui: super me trāsierũt. In die mādauit dn̄s miam suā: & nocte canticũ eiā. Apud me orō deo vite mee: dicā deo susceptor me⁹ es. Quare oblitus es mei & quare cōtristat⁹ incedo: dũ affligit me inimic⁹. Dũ confringũtur ossa mea exprobrauerunt michi: qui tribulant me inimici mei. Dum dicunt michi per singulos dies: vbi est de⁹ tuus. Quare tristis es aia mea: & quare ꝯturbas me. Spa i deo qm̄ adhuc ꝯfitebor illi: salutare vultus mei & deus me⁹. ¶ Dicto p̄s̄o repetat an. Ingrediar i locum

tabernaculi admirabilis vsq ad domum dei.

¶ Qua dicta dicat sacerdos orationem hoc modo.

Oremus fratres charissimi p spiritu chari nostri vel chare nostre N. quē dn̄s de laqueo hui⁹ seculi liberare dignat⁹ est: cuius corpusculũ hodie sepultu-

re traditur: vt eum vel eā pietas domini in sinu abra-
he collocare dignetur: vt cum magni iudicij dies adue-
nerit, inter sanctos et electos tuos eum vel eam in par
te dextera collocandum vel collocādam resuscitari fa-
ciat. Qui tecum viuit et regnat deus. Per omnia secu
la seculoꝝ. Amen. Alia oratio cum Oremus. Oratio.

DEus q̄ humanarū animarū eternus amator es,
aiam famuli tui vel famule tue N. quā vera dū
in corpore maneret tenuit fides, ab omni cruciatu īfero
rū redde extorrē: vt segregata ab īfernalibus claustris
sanctoꝝ tuoꝝ mereatur adunari consortijs. Per christū.

¶ Finitis oratiōibus claudat̄ sepulchrū, ponēte prius
sacerdote absolu. sup̄ pectus defuncti sic dicendo.

DOmin⁹ Jes⁹ Christus qui beato Petro aposto-
lo suo ceterisq; discipulis suis licentiam dedit li
gandi atq; soluendi, ipse te N absoluat ab omni vincu
lo delictoꝝ: et inquantum mee fragilitate permittitur,
precor sis absolut⁹ vel absolute ante tribunal eiusdem
domini nostri Jesu Christi: habeasq; vitam eternam et
viuas in secula seculorum. Amen.

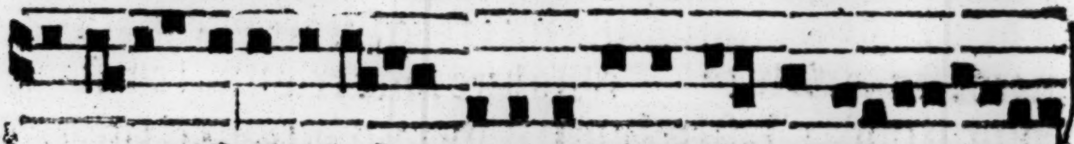
Hic aspergat̄ tumu
lus aqua bñdicta et
incēset cantore inci-

piente Antiphonā. Hec requies mea. E.u.o.u.a.e. ps.

MEmento dñe Dauid: et omnis mansuetudinis
eius. Sicut iurauit domino: votum vouit deo
Jacob. Si introiero in tabernaculū dom⁹ mee: si ascē-
dero in lectū strati mei. Si dedero sōnū oculis meis:
et palpebris meis dormitationem. Et requiem tempo-
ribus meis donec inueniā locū dño: tabernaculum deo
Jacob. Ecce audiuimus eā in effrata: inuenimus eam
in campis silue. Introibimus in tabernaculum eius:

adorabimus in loco vbi steterunt pedes eius. Surge dñe in requiẽ tuã: tu & archa sanctificationis tue. Sacerdotes tui induantur iustitiã: et sancti tui exultent. Propter Dauid seruũ tuum: non auertas faciẽ christi tui. Iurauit dñs dauid veritatẽ & non frustrabitur eũ de fructu vẽtris tui ponã sup sedẽ tuã. Si custodierint filij tui testamẽtũ meũ: et testimonia mea hec q̃ docebo eos. Et filij eorũ vsq in seculũ: sedebũt super sedẽ tuã Quoniã elegit dñs sion: elegit eã in habitationẽ sibi. Hec requies mea in seculũ seculi: hic habitabo qm̃ elegi eã. Viduã eius benedicẽs bñdicã: pauperes ei⁹ saturabo panibus. Sacerdotes eius induam salutari: et sancti eius exultatione exultabunt. Illuc producã cornu dauid: paraui lucernã christo meo. Inimicos eius induam confusione: super ipsum autem efflorebit sanctificatio mea. ¶ Finito psalmo sequatur añá.

Hec reqesmea i seculũ seculi hic habitabo qm̃ elegi eã.
¶ Qua dicta dicat sacerd͞o oratione cũ Oremus. Oratio.

Deus apud quem spiritus mortuorũ viuunt, & in quo electorũ aĩe deposito carnis onere plena felicitate letantur, presta supplicantib⁹ nobis: vt anima famuli tui vel famule tue N. que temporali per corpus visionis huius luminis caruit visu, eterne illius lucis solatio potiatur. Non eam tormentum mortis attingat: nec dolor horrende visionis afficiat. Non penalis timor excruciet, nõ reorũ pessima cathena constringat: sed concessa sibi venia omniũ delictorũ, optate quietis consequatur gaudia repromissa. Per christũ dominum nostrum. Amen. ¶ Alia oratio cũ Oremus. Oratio.

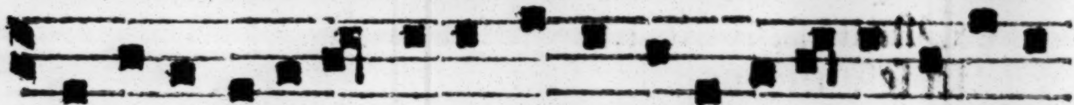
Tu dñe de⁹ ops pcib⁹ nr̃is aurẽ tue pietatis accõ modare digneris: tu miseris opẽ feras ⁊ miam largiaris ⁊ spm̃ famuli tui vel famule tue .N. vinculis corporalib⁹ liberatũ in pace sanctor̃ tuor̃ recipias: vt locũ penalẽ ⁊ gehẽne ignẽ in regionẽ viuẽtiũ trãslat⁹ euadat. Per xpm. ¶ Finitis orõnibus executor officij terrã sup corp⁹ ad modũ crucis ponat: ⁊ corpus thurificet ⁊ aqua benedicta aspergat: ⁊ dũ sequẽs psalm⁹ canitur corpus omnino cooperiatur cãtore incipiẽte. ãn.

De terra plasmasti me. E.u.o.u.a.e. Psalmus.

Domine probasti me ⁊ cognouisti me: tu cognouisti sessionẽ meã ⁊ resurrectionẽ meam. Intellexisti cogitationes meas de longe: semitam meã et funiculũ meũ inuestigasti. Et omnes vias meas preuidisti: quia non est sermo in lingua mea. Ecce dñe tu cognouisti oĩa nouissima ⁊ antiqua: tu formasti me ⁊ posuisti super me manum tuam. Mirabilis facta est scientia tua ex me: confortata est ⁊ non potero ad eã. Quo ibo a spiritu tuo: et quo a facie tua fugiam? Si ascendero in celũ tu illic es: si descẽdero ad infernũ ades. Si sũpsero pẽnas meas diluculo: ⁊ habitauero i extremis maris. Etenim illic manus tua deducet me: ⁊ tenebit me dextera tua. Et dixi forsitã tenebre cõculcabũt me: ⁊ nox illuminatio mea in delitijs meis. Qr tenebre non obscurabunt a te, et nox sicut dies illuminabitur: sicut tenebre ei⁹ ita et lumẽ ei⁹. Qr tu possedisti renes meos: suscepisti me de vtero matris mee. Confitebor tibi qr terribiliter magnificat⁹ es: mirabilia opera tua ⁊ aĩa mea cognoscet nimis. Nõ est occultatũ os meum a te

quod fecisti in occulto: & substātia mea in īferiorib⁹ terre. Imperfectū meū viderūt oculi tui & i libro tuo oēs scribētur: dies formabunt & nemo in eis. Michi aūt nimis honorificati sūt amici tui de⁹: nimis cōfortat⁹ est principat⁹ eorū. Dinumerabo eos & sup arenā multiplicabūtur: exurrexi & adhuc sū tecū. Si occideris deus peccatores: viri sāguinū declinate a me. Quia dicitis in cogitatione: accipiāt i vanitate ciuitates suas. Nōne q̄ oderūt te dñe oderā: & sup iimicos tuos tabescebā. Perfecto odio oderā illos: iimici facti sūt michi. Proba me deus & scito cor meū: interroga me & cognosce semitas meas. Et vide si via iniquitatis in me est: & deduc me in via eterna. ¶ Finito psalmo tota dicat aña.

De terra plasmasti me & carnem induisti me redemptor

meus domine resuscita me in nouissimo die.

Qua dicta dicat sacerd. sine Dñs vobiscū. & sū Orem⁹

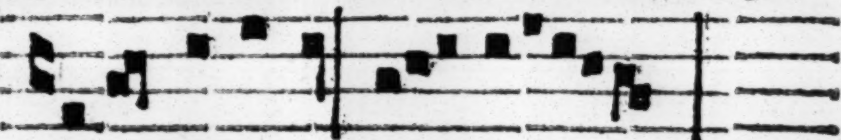
Commēdo aīa m̄tuā deo patri omnipotēti: terrā terre: cinerē cineri: puluerē pulueri: in noīe p̄tis &c. ¶ Deinde dicat sacerd. hāc orationē sine Ore⁹. Oro

Temeritatis q̄dem est dñe vt homo hoīem mortalis mortalē, cinis cinerem tibi dño deo nostro audeat cōmēdare: sed quia terra suscipit terrā & puluis cōuertitur in puluerē, donec oīs caro in suam redigat originem: inde tuam deus piissime pater lachrymabiliter q̄s pietatē: vt huius famuli tui vel famule tue N. animam quam creasti de huius mundi voragine ceno

lenta ad patriā ducas, abrahe amici tui sinu recipias, refrigerij rore pfundas. Sit ab estuantis gehenne truci incendio segregata: et beate requiei te donāte cōiuncta. Et si q̄ illi sunt dāe digne cruciatibus culpe, tu eas gratia tua mitissime lenitatis īdulge: ne peccati vicem sed indulgētie tue piā sentiat bonitatem. Cumq3 finito mūdi termino supernū cūctis illuxerit regnum, nouus homo sāctorū oīm cetibus aggregatus vel aggregata cū electis tuis resurgat in parte dextera coronad9 vel coronāda. Per christū. Alia oratio Oremus. Oratio.

DEus vite dator et humanorū corporū reparator, qui te a peccatorib9 exorari voluisti exaudi p̄ces quas speciali deuotione p anima famuli tui vel famule tue N. tibi lachrymabiliter fundimus: vt liberare eā ab inferorū cruciatib9 et collocare eā inter agmina sanctorū tuorū digneris, veste quoq3 celesti, et stola īmortalitatis īdui, et paradisi amenitate cōfoueri iubeas. Per.

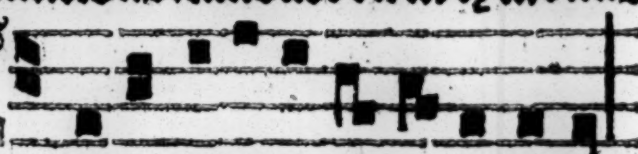
Finita oratione incipiat cātor antiphonam.

Omnis spiritus. E.u.o.u.a.e. Psalm9.

LAudate dñm de celis: laudate eū i excelsis. Laudate eū oēs angeli eius: laudate eū omnes virtutes ei9. Laudate eum sol et luna: laudate eū omnes stelle et lumen. Laudate eum celi celorum: et aque que super celos sunt laudent nomen dñi. Quia ipse dixit et facta sunt: ipse mandauit et creata sunt. Statuit ea in eternum et in seculum seculi: preceptū posuit et non preteribit. Laudate dñm de terra: dracones et omnes abyssi. Ignis, grando, nix, glacies, spūs procellarum: que faciūt verbū eius. Montes et omnes colles: ligna fructifera et omnes cedri. Bestie et vniuersa pecora: ser-

pentes et volucres pennate. Reges terre & omnes populi: principes & oēs iudices terre. Iuuenes & virgines senes cum iunioribus laudēt nomē dñi, qr exaltatū est nomen eius solius. Confessio eius super celū & terrā: et exaltauit cornu populi sui. Hymnus oibus sanctis eius: filiis israel populo appropinquanti sibi. Cantate domino canticū nouū: laus eius in ecclesia sanctorum. Letetur israel in eo qui fecit eū: et filie sion exultent in rege suo. Laudent nomen eius in choro: in tympano et psalterio psallant ei. Quia beneplacitum est domino in populo suo: et exaltauit mansuetos in salutem. Exultabunt sancti in gloria: letabuntur in cubilibus suis. Exultationes dei in gutture eorum: & gladii ancipites in manib⁹ eorum. Ad faciēdam vindictam in nationibus: increpationes in populis. Ad alligandos reges eorum in compedibus: et nobiles eorū in manicis ferreis. Ut faciant in eis iudicium conscriptū: gloria hec est omnib⁹ sanctis eius. Laudate dominū in sanctis eius: laudate eū in firmamēto virtutis eius. Laudate eū in virtutibus eius: laudate eū secūdū multitudinē magnitudinis eius. Laudate eū in sono tube: laudate eū in psalterio & cythara. Laudate eū in tympano & choro: laudate eū in chordis & organo. Laudate eū in cymbalis bñsonantibus: laudate eū in cymbalis iubilationis: ois spūs laudet dominum.

¶ Finito ps̄o tota dicatur antiphona, scilicet Omnis spirit⁹ laudet dominū. Qua dctā dicat sa. sine Dñs vobis. & in Orem⁹. Or.

Debitum humani corporis sepeliendi officium fidelium more cōplentes, deum cui omnia viuunt fideliter deprecemur: vt hoc corpus chari nostri vel

chare nostre N. a nobis infirmitate sepultum, in ordine sanctorum suorum resuscitet: et eius spiritum sanctis ac fidelibus aggregari iubeat: cū quibus inenarrabili gloria ⁊ perēni felicitate perfrui mereatur. Per dūm nostrum Jesum christū filiū eius. Qui cum eo viuit. ⁊c. Finita oratione incipiat sacerdos Antiphonā.

Ego sū. Et itonet̄ p̄. Bn̄di cꝰ mō seq̄nti. totꝰ p̄. dicat̄ ⁊ cātet̄ hic solēnit sic. ad mat.

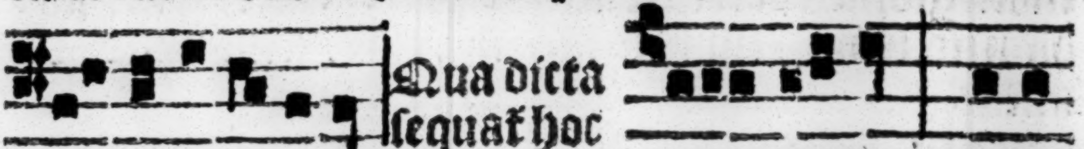

Enedictꝰ dominꝰ deus israel: quia visitauit ⁊ fecit redēptionē plebis sue. Et erexit cornu salutis nobis: in domo dauid pueri sui Sicut locutus est per os sanctoꝝ: qui a seculo sunt prophetarū eius. Salutē ex inimicis nostris: et de manu omniū qui oderūt nos. Ad faciendā misericordiā cum patribꝰ nostris: ⁊ memorari testamēti sui scti. Iusiurandū quod iurauit ad abrahā patrē nostrū: daturum se nobis. Ut sine timore de manu inimicorū nostrorū liberati seruiamꝰ illi. In sāctitate ⁊ iustitia corā ipso: omnibꝰ diebꝰ nostris. Et tu puer ꝑpheta altissimi vocabis: p̄ibis eīn ante faciē dn̄i parare vias eius. Ad dādā sciētiā salutis plebi eiꝰ: in remissionē pctōꝝ eorū. Per viscera mie dei nr̄i: i q̄bus visitauit nos oriēs ex alto Illumiare his q̄i tenebris ⁊ i ūbra mortis sedēt: ad dirigēdos pedes nr̄os i viā pacis. Finito p̄o tota dica. a

Ego sum resurrectio ⁊ vita: qui credit in me etiā si mor

tuus fuerit viuet. Et omnis q̄ viuit et credit in me nō morietur in eternum. modo.

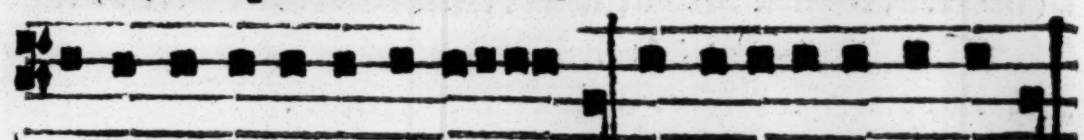
Qua dicta sequatur hoc

Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrieleison.

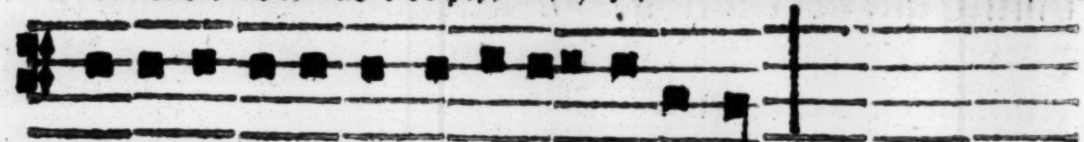

Hic roget sacerdos orare pro anima defuncti ita dicens.

Pro anima N. et pro animabus omnium fidelium defunctorum. Pater noster. Deinde dicat sacerdos.

Et ne nos inducas i tētationē. Sed libera nos a malo.

Requiem eternam dona eis domine.

Et lux ppetua luceat eis. A porta inferi. Erue dn̄e animas eor. Credo videre bona dn̄i. In terra viuētium.

Non intres in iudiciū cū seruo tuo domine. Quia nō iustificabitur in cōspectu tuo oīs viuēs.

Dn̄e exaudi orationē meā Et clamor meus ad te veni-

ca. Dñs vobiscũ. Et cum spũ tuo. Oremus. Oratio.
Deus origo pietatis, pater miarum, solamen tristium, indultor criminum, de cuius munere venit omne quod bonũ est & procedit: respice propiti⁹ supplicum preces. Et q̃uis propria nos reputet indignas conscientia, te dignũ nostris flecti petitionibus, pulsamus tamen quantulũcunq; conceditur aures tue pietatis. Nã si omittimus in vtroq; veremur esse rei: qm̃ et te precipis a peccatoribus exorari: nostroq; etsi non merito hoc agendum te prestante tribuitur in ministerio. Ergo te dñe sancte pater oĩs eterne deus qui vnicum filiũ tuũ dñm nostrũ iesum xp̃m incarnari de virgine constituisti quo vetustum solueret proprio cruore peccatũ, & vitã redderet mundo: ipso opitulante animam fratris nostri vel sororis nostre N. ab ergastulo cenolente materie exẽptã ab oĩbus piaculis q̃s absoluas. Nullas patiatur insidias occursantiũ demonũ: propter quam misisti ad terras vnigenitũ filiũ tuum. Libera et absolue eam a tetra voragine inferni, quam redemisti pretioso sanguine vnigeniti filij tui. Libera et absolue eam ab estuantis gehenne truci incẽdio collocans in paradisi amenitate. Nõ sentiat pijssime pater quod calet in flãmis, quod stridet in penis, et quod horret in tenebris: sed munificẽtie tue munere preuẽta mereat euadere iuditiũ vltiõis: & vtẽ requiei ac lucis eterne felicitate perfrui. Per xp̃m. Alia oratio cũ Orem⁹.
Tibi dñe cõmendam⁹ aĩam famuli tui vel famule tue N. vt defunctus vel defuncta seculo tibi viuat: et q̃ per fragilitatẽ mũdane cõuersationis pctã admisit, tu venia misericordissime pietatis absterge. Per xp̃m. His dictis dicat̃ ps. Miserere. l. cum ãn Requiẽ eternã. Que dicta dicat sacerdos in auditu oĩm.

Pater noster. pro anima eius N. et pro animab⁹ quorum ossa in hoc cemiterio vel in aliis requiescūt: ꝛ pro animabus omnium fidelium defunctorum. Deinde dicat sacerd. Et ne nos. Sed libera. A porta inferi. Erue domine. Ne tradas domine bestiis animas confitentes tibi. Et animas pauperum tuorum ne obliuiscaris in finem. Dominus vobiscum. Oremus. Oratio.

DEus cui⁹ miseratione anime fideliū requiescūt animabus famulorꝝ famularumqꝫ tuarꝫ hic et vbiqꝫ in Christo quiescentium, da propitius suorū veniā peccatorum: vt a cunctis reatibus absoluti, tecum sine fine letentur. Per Christum. ¶ Postea reuertetes clerici de tumulo dicāt septē psalmos penitētiales, vel psalmum De profundis: cum añā. Requiem eternam. Sequatur Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison Pater noster. Et ne nos. Sed libera. A porta inferi. Erue domine. Anima eius in bonis demoretur. Et semen eius hereditet terrā. Credo videre bona dñi. In terra viuentium. Non intres in iuditium cum seruo tuo domine. Quia non iustificabitur in conspectu tuo omnis viuens. Dominus vobiscum. Orem⁹. Oratio.

SAtisfaciat tibi dñe deus noster ꝑ anima famuli tui N. fratris nostri sancte dei genitricis semperqꝫ virginis Marie, ꝛ sanctissimi apostoli tui Petri, omniumqꝫ sanctorum tuorum oratio: et presentis familie tue humilis et deuota supplicatio: vt peccatorꝫ omnium veniam precamur obtineat: nec eā patiaris cruciari gehennalibus penis, quam filii tui dñi nostri Jesu Christi pretioso sāguine tuo redemisti. Qui tecū ꝛc.

¶ In fine omniū demissa voce dicatur sic. Anima eius et anime oīm fidelium defunctorum per dei miam requiescāt in pace. Amē. ¶ Missa de sancta cruce. Ofīm.

¶ Missa de sancta cruce. Officium.

Nos autem gloriari oportet in cruce domini nostri iesu christi, in quo est salus vita et resurrectio nostra: per quem salvati et liberati sumus. Ps. Deus misereatur nostri et benedicat nobis: illuminet vultum suum super nos et misereatur nostri. Gloria patri. Sicut erat. Oratio

Deus qui unigeniti filii tui domini nostri Jesu christi pretioso sanguine vivifice crucis vexillum sanctificare voluisti: concede quesumus eos qui eiusdem sancte crucis gaudent honore, tua quoque ubique protectione gaudere. Per eundem dominum nostrum.

¶ Lectio epistole beati pauli apostoli. Ad philippenses.

Fratres: Christus factus est pro nobis obediens usque ad mortem: mortem autem crucis. Propter quod et deus exaltavit illum, et donavit illi nomen quod est super omne nomen: ut in nomine iesu omne genu flectatur celestium terrestrium et infernorum. Et omnis lingua confiteatur: quia dominus noster iesus christus in gloria est dei patris. Grad. Christus factus est pro nobis obediens usque ad mortem: mortem autem crucis. V. Propter quod et deus exaltavit illum: et dedit illi nomen quod est super omne nomen. Alleluia. V. Dulce lignum, dulces clavos, dulcia ferens pondera: que sola fuisti digna sustinere regem celorum et dominum. Evangelium secundum Mattheum.

In illo tempore: Ascendens iesus hierosolymam: assumpsit duodecim discipulos suos secreto et ait illis. Ecce ascendimus hierosolymam: et filius hominis tradetur principibus sacerdotum et scribis: et condemnabunt eum morte. Et tradent eum gentibus

ad illudendũ ꝛ flagellandũ et crucifigẽdum. Et tertia die resurget. Offr. Protege dñe plebem tuam per signum sancte crucis ab omnibus insidijs inimicorum oim: vt tibi gratam exhibeamus seruitutem, et acceptabile tibi fiat sacrificium nostrũ alleluia. Secreta.

HEc oblatio dñe ab omnib9 nos purget offensis: que in ara crucis etiã totius mũdi tulit offensas Per dñm. Cõio. Per lignum serui facti sumus: ꝛ per sanctam crucem liberati sumus: fructus arboris seduxit nos: filius dei redemit nos alleluia. Post cõmunio

ADesto nobis domine deus noster: vt quos sancte crucis letari facis honore, eius quoq perpetuis defende subsidiis. Per dominum nostrum.

¶ Missa de sancta maria per totũ aduentũ, Officium.

ROrate celi desuper et nubes pluant iustũ: aperiatur terra et germinet saluatorem. Ps. Et iustitia oriatur simul: ego dominus creaui eũ Gloria patri. Sicut erat. Oratio.

DEus qui de beate Marie virginis vtero verbũ tuum angelo nuntiante carnem suscipere voluisti: presta supplicibus tuis: vt qui vere eam genitricem dei credimus, eius apud te intercessionibus adiuuemur. Per eundem. Lectio Esaie prophete.

IN diebus illis: Locutus est dñs ad achaz dicẽs Pete tibi signum a domino deo tuo in profundũ inferni: siue in excelsum supra. Et dixit achaz. Nõ petam: et non tentabo dominum. Et dixit. Audite ergo domus dauid. Nunquid parum vobis est molestos esse hominib9: quia molesti estis et deo meo: Propter hoc dabit dominus ipse vobis signum. Ecce virgo cõcipiet et pariet filium: et vocabitur nomen eius emanuel. Butyrum et mel comedet: vt sciat reprobare ma

lum, et eligere bonum. Gr. Tollite portas principes vestras, et eleuamini porte eternales, et introibit rex glorie. Vsus. Quis ascendet in montem domini? aut quis stabit in loco sancto eius? innocēs manibus & mū do corde. Alleluia. V. Aue maria gratia plena dn̄s tecum: bn̄dicta tu in mulieribus. Secundum Lucam.

IN illo tempore: Missus est angelus gabriel a deo in ciuitatem galilee cui nomen nazareth, ad virginem desponsatam viro cui nomen erat ioseph de domo dauid: et nomen virginis maria. Et ingressus angelus ad eam: dixit. Aue gratia plena: dn̄s tecū. Que cū audisset turbata est in sermone eius: & cogitabat qualis esset ista salutatio. Et ait angelus ei. Ne timeas maria: inuenisti enim gratiā apud deū. Ecce cōcipies in vtero & paries filiū: et vocabis nomen eius iesum. Hic erit magnus: et filius altissimi vocabitur. Et dabit illi dn̄s deus sedē dauid patris eius, et regnabit in domo iacob in eternū: & regni eius nō erit finis. Dixit autē maria ad angelū. Quomodo fiet istud: qm̄ virum non cognosco? Et respondens angelus dixit ei. Spūs sanctus superueniet in te: & virtus altissimi obūbrabit tibi. Ideoq̧ et quod nascetur ex te sanctū: vocabitur filius dei. Et ecce elizabeth cognata tua: & ipsa cōcepit filiū in senectute sua. Et hic mensis est sextus illi que vocatur sterilis quia non erit impossibile apud deū oē verbū. Dixit autem maria. Ecce ancilla dn̄i. Fiat michi secundum verbum tuū. Offer. Aue maria grā plena dn̄s tecū, bn̄dicta tu in mulieribus: & bn̄dictus fructus ventris tui. Secreta.

IN mentibus nostris q̄s domine vere fidei sacramēta ꝯfirma: vt q̄ conceptū de virgine deū & hominē firmiter ꝯfitemur: per eiusdem salutifere resurrectionis potētiam, ad eternā mereamur peruenire leti-

tiã. Per dñm. Cõio. Ecce virgo ↄcipiet ⁊ pariet filiũ: et vocabitur nomen eius emanuel: Post communio:

GRatiam tuã q̃s dñe mentibus nostris infunde: vt qui angelo nũtiante xpi filij tui incarnationẽ cognouimus, per passionem eius et crucem ad resurrectionis gloriam perducamur. Per eundem dominũ.

¶ A purificatione vsq3 ad aduentum. Officium.

SAlue sancta parẽs enixa puerpera regem qui celum terramq3 regit in secula seculorum. V. Benedicta tu in mulieribus: et benedict⁹ fructus ventris tui. Gloria patri ⁊ filio. Oratio.

COncede nos famulos tuos quesumus dñe deus perpetua mentis et corporis salute gaudere: et gloriosa beate Marie semper virginis intercessione a presenti liberari tristitia, et eterna perfrui letitia. Per dominum nostrum. Lectio libri sapientie.

AB initio et ante secula creata sum, ⁊ vsque ad futurum seculum non desinam: et in habitatione sancta corã ipso ministraui. Et sic in sion firmata sũ, ⁊ in ciuitate sanctificata similiter requieui: ⁊ in hierusalẽ potestas mea. Et radicaui in pp̃lo honorificato: ⁊ in partes dei mei hereditas illi⁹. Et in plenitudine sctõꝝ detentio mea. Gr. Bñdicta ⁊ venerabilis es vĩgo maria: que sine tactu pudoris inuẽta es mr̃ saluatoris. V. Uirgo dei genitrix quẽ tot⁹ nõ capit orbis, ĩ tua se clausit viscera factus hõ. All'a. V. Post partum virgo inuiolata permansisti: dei genitrix intercede pro nobis. In tempore paschali. Alleluia. V. Per te dei genitrix nobis est vita perdita data: que de celo suscepisti prolẽ et mundo genuisti saluatorem. Secundum Lucam.

IN illo tẽpore: Loquẽte iesu ad turbas: extollẽs vocem quedam mulier de turba, dixit illi. Bea-

tus venter qui te portauit: et vbera que suxisti. At ille dixit. Quinimmo. Beati qui audiunt verbum dei: & custodiunt illud. Secundum Johannem.

IN illo tẽpore. Stabãt iuxta crucẽ iesu mater ei⁹, & soror matris eius: maria cleophe & maria magdalene. Cũ vidisset ergo iesus matrẽ & discipulũ stantẽ quẽ diligebat, dixit matri sue. Mulier, ecce filius tuus. Deinde dixit discipulo. Ecce mater tua. Et ex illa hora accepit eã discipulus in suã. Offer. Felix nanq3 es sacra virgo maria et omni laude dignissima: q2 ex te ort⁹ est sol iustitie christus deus noster alleluia. Secreta.

TUa dñe propitiatione & beate marie semper virginis intercessione ad perpetuam atq3 presentẽ hec oblatio nobis proficiat prosperitatem et pacem. Per dominũ. Cõio. Beata viscera marie virginis que portauerunt eterni patris filiũ. In tpe paschali. Cõio. Uera fides geniti purgauit crimina mundi: et tibi virginitas inuiolata manet. Post communio.

SUmptis domine salutis nostre subsidijs: da q̃s beate marie semp virginis nos patrocinijs vbiq3 protegi, in cuius veneratione hec tue obtulimus maiestati. Per dñm. Epistola de trinitate. Ad corinthios.

FRatres. Gratia dñi nr̃i iesu xp̃i & charitas dei, & cõmunicatio scti spũs: sit sẽp cũ oĩb⁹ nobis. In christo iesu dño nostro. Euangeliũ secũdũ Johannẽ.

IN illo tpe. Dixit iesus discipulis suis. Cũ venerit paraclitus quẽ ego mittã vobis a patre, spiritum veritatis qui a patre procedit: ille testimoniũ phibebit de me. Et vos testimoniũ perhibebitis: q2 ab initio mecum estis. Hec locutus sum vobis: vt nõ scandalizemini. Absq3 synagogis faciẽt vos. Sed venit hora vt oĩs qui interfecit vos: arbitretur obsequiũ se prestare deo.

Et hec facient vobis: q2 nō nouerūt patrē neq̄ me. Sed hec locut⁹ sū vobis: vt cū venerit ho2a eo2ū, reminiscamini quia ego dixi vobis. Missa de sancto spiritu.

Spiritus domini repleuit o2bem terrarū alleluia: et hoc quod cōtinet omnia sciētiam habet vocis alleluia alleluia alleluia. ps. Exurgat deus et dissipentur inimici eius: ⁊ fugiant qui oderūt eum a facie eius. et Glo2ia patri. O2atio.

DEus qui co2da fidelium sancti spiritus illustratione docuisti, da nobis in eodem spiritu recta sapere: et de eius semper consolacione gaudere. Per dñm nostrum. eiusdem. Lectio actuum aposto2um.

IN diebus illis. Cum audissent apostoli qui erant hierosolymis quia recepit samaria verbum dei: miserunt ad illos petrum et iohannem. Qui cū venissent o2auerunt p2o ipsis: vt acciperent spiritum sanctū Nondum enim in quenq̄ illo2um venerat: sed baptizati tantum erant in nomine iesu. Tunc imponebant manus super illos: et accipiebant spiritum sanctum. Gr. Beata gens cuius est dñs deus eo2ū: populus quē elegit dñs in hereditatē sibi. v. Verbo dñi celi firmati sūt et spū o2is eius oīs virtus eo2. Alleluia. v. Veni sante spūs reple tuo2um co2da fidelium: et tui amo2is in eis ignem accende. ¶ Euangelium scdm Johannem.

IN illo tēpo2e. Dixit Jesus discipulis suis. Si q̄s diligit me: sermonem meum seruabit. Et pater meus diligit eum: et ad eum veniemus, et mansionem apud eum faciemus. Qui non diligit me: sermones meos non seruat. Et sermonem quē audistis non est meus sed eius qui misit me patris. Hic locutus sum vobis: apud vos manens. Paraclitus autē spiritus sanctus

quem mittet pater in nomine meo, ille vos docebit omnia, et suggerit vobis omnia quecumque dixero vobis pacem relinquo vobis: pacem meam do vobis. Non quomodo mundus dat: ego do vobis. Non turbetur coꝛ vestrum: neque foꝛmidet. Audistis quia ego dixi vobis: vado et venio ad vos. Si diligeretis me, gauderetis utique quia vado ad patrem: quia pater maioꝛ me est. Et nunc dixi vobis pꝛiusquā fiat: ut cum factum fuerit credatis. Iam non multa loquar vobiscum. Venit eīm pꝛinceps mundi huius: et in me nō habet quicq̄. Sed ut cognoscat mundus quia diligo patrē: et sicut mandatum dedit michi pater, sic facio. Offr. Confirma hoc deus quod operat⁹ es in nobis a tēplo tuo quod est in hierusalē: tibi offerent reges munera all'a. Secreta.

Munera quesumus domine oblata sanctifica: et coꝛda nostra sancti spiritus illustracione emunda. Per eundem dominum. eiusdem. Communio.

Factus est repēte de celo sonus aduenientis spūs vehementis ubi erant sedentes all'a: et repleti sunt oēs spū sancto, loquentes magnalia dei all'a all'a. Postcōio.

Sancti spiritus quesumus domine coꝛda nostra mundet infusio: et sui roꝛis intima aspercione fecundet. Per dominum nostrum. in unitate eiusdem

¶ Benedictiones ab episcopis ⁊ suffraganeis faciēde. Et pꝛimo. Confirmacio pueroꝛum. In pꝛimis dicat episcopus. Adiutoꝛiū nostrum. Sit nomen domini. ⁊c. Dominus vobiscum. Et cū spū tuo. Oꝛemus. Oꝛatio

Omnipotens sempiterne deus, qui regenerare dignatus es hos famulos tuos vel has famulas tuas ex aqua ⁊ spiritu sancto: quib9 dedisti eis remissionem omnium peccatoꝛum immitte in eos septifoꝛmem spiritum sanctum paraclitum de celis. Amen. Spiri-

ptum sapientie et intellectus. Amen. Spiritum scientie et pietatis. Amen. Spiritum consilij et fortitudinis. ✠ Amen. Et imple eos vel eas spiritu timoris dñi. ✠ Amen. Et consigna eos vel eas signo sancte crucis ✠ confirma eos vel eas chrismate salutis in vitam propitiatus eternam. Amen. Et tunc eps petat nomen ⁊ vngat pollicē chrismate: et faciat in fronte pueri crucē dicēs. Cōsigno te N. signo crucis ✠ ⁊ confirmo te chrismate salutis. In nomine patris et fi ✠ lij, et spiritus sancti. Amen. Pax tibi. Oremus. Oratio.

Deus qui apostolis tuis sanctum dedisti spiritū quiꝗ per eos eorum successoribus ceterisꝗ fidelibus tradendum esse voluisti: respice propitius ad nostre humanitatis famulatum: et presta, vt horum corda quorum frontes sacrosancto chrismate deliniuimus et signo sancte crucis consignauimus: idem spirit9 sanctus adueniens, templum glorie sue dignanter inhabitando perficiat. Per dominum. in vnitate eiusdem.

Ecce sic benedicetur omnis homo qui timet dominum Benedicat vos dominus ex sion: vt videatis bona hierusalem omnibus diebus vestris. Benedicat vos omnipotens deus: pa ✠ ter ⁊ fi ✠ lius ⁊ spiritus ✠ sanct9 Amen. ❡ Benedictio indumentorum sacerdotalium. Adiutorium nostrum. Dñs vobiscū. Ista in omnibus benedictionibus primo decantur. Oremus. Oratio.

Omnipotens sempiterne deus qui per moysen famulum tuum pontificalia seu sacerdotalia, ac leuitica vestimenta, ad explendū mysterium eorum in cōspectu tuo, ⁊ ad decorem tui nominis fieri decreuisti: adesto propitius inuocationibus nostris: ⁊ hec indumenta desuper irrigata gratia tua, ingēti benedictione per nostre humilitatis seruitutem purificare ✠ benedice-

re✠ et cõsecrare ✠ digneris: vt diuinis cultibus et sacris misteriis apta et bene✠dicta existant: hisq́ȝ sa✠cris vestibus põtifices, sacerdotes, seu leuite tui induti, ab omnibus impulsionibus seu tentationibus malignorum spirituum muniti ac defensi esse mereantur: omnesq́ȝ eis vtentes tuis mysterijs aptos ⁊ condignos seruire: atq́ȝ in his placide inherere et deuote perseuerare tribue. Per dominum nostrum. Oratio.

Deus inuicte virtutis auctor, et omnium rerum creator ac sanctificator, intende propiti⁹: vt hec indumenta sacerdotalis et leuitice glorie ministerijs tuis finienda tuo ore proprio bene✠dicere ⁊ santi✠ficare et consecrare digneris: omnesq́ȝ eis vtentes tuis misterijs aptos ⁊ tibi in eis deuote ⁊ amicabiliter seruientes, gratos effici concedas. Per dominũ. Et aspergat ea episcopus aqua benedicta: ⁊ idem faciat in benedictione cuiuslibet specialis indumenti. Benedictio specialis cuiuslibet indumenti. Oremus. Oratio.

Deus omniũ bonarũ virtutũ dator, et omniũ benedictionũ larg⁹ infusor, te supplices exoramus vt manibus nostris opem tue benedictionis infundas: vt hunc amictum vel albam vel cinctorium vel manipulum vel dalmaticam vel patenam vel pluuiale diuino cultui preparatũ, virtute sancti spiritus bene✠dicere et santi✠ficare atq́ȝ conse✠crare digneris. Et omnibus eis vtentibus graciã sãctificationis sacri mysterij tui benignus concede: vt in conspectu tuo sancti ⁊ immaculati atq́ȝ irreprehensibiles appareant: et auxiliuȝ mie tue acqrãt. Per do. ¶ Benedictio amict⁹. Orem⁹.

Bene✠dic dñe q̃s omnipotens deus amictũ istum tam leuitici q̃ȝ sacerdotalis officij: et concede propitius: vt quicũq́ȝ eũ capiti suo imposuerit, benedictionem

nem tuã accipiat: sitq3 in fide solidus & sanctitatis grauedine fundatus. Per dominum. ¶ Benedictio albe.

DEus inuicte virtutis auctor, et oĩm rerum creator et sanctificator: intende propitius, vt albam leuitice ac sacerdotalis glorie tuo ore proprio bene ✠ dicere, sancti ✠ ficare, atq3 cõse ✠ crare digneris: oẽsque ea vtentes tuis mysterijs aptos, et tibi in ea deuote et amicabiliter seruientes gratos effici concedas. Per dominum nostrum. Benedictio singuli.

OMnipotens sempiterne deus, qui aaron et filijs suis sacerdotali ministerio singulo cum baltheo in renibus stringi iussisti, adesto supplicationibus nr̃is: vt oẽs tue sctẽ operationis ministri hac zona iusticie circũsepti, renes lumbosque sctẽ pudicitie precingere satagant atque preualeãt: quatenus nec vento elatiõis, nec frigore iniquitatis tabescãt: sed magis ac magis te optulante cõfirmari & corroborari ad tibi placita queant. Per dñm. ¶ Benedictio manipuli. Oremus. Oratio.

EXaudi nos dñe sancte pater ops eterne deus: vt hunc manipulum sacri mysterii vsui preparatũ bene ✠ dicere, sancti ✠ ficare, atq̃ cõse ✠ crare digneris. Per dñm. ¶ Benedictio stole. Oremus. Oratio.

DEus qui stolis predicatoribus collũ & pect⁹ muniri iussisti, exaudi nos propitius: vt quicũque tuorum sacerdotũ huic stole colla subiecerint, quicquid corde crediũt boni proferant: et quod verbis edocuerint factis ad implere festinent. Per dominum nostrum.

¶ Benedictio stole et manipuli simul.

DOmine iesu xp̃e fili dei viui, q̃ pius & misericors ore tuo sancto & benedicto dixisti. Venite ad me omnes qui laboratis & onerati estis et ego reficiam vos et inuenietis requiem aĩabus vestris. Iugũ eñi meum

suaue est: et onus meū leue. Stolam istam et manipulum istū quem famuli tui sacerdotes et leuite ad ostendendū se seruituti tue mansipatos gestaturi sunt, bene ✠ dicere, sancti ✠ ficare, atq; cōse ✠ crare digneris, quatenus eis vtentes iugū tuū suaue et on⁹ tuū leue sentiant et aīab⁹ suis requiē inueniāt sempiternā. Per te saluatoꝛ mūdi rex gloꝛie. Qui viuis. Bñdictio casule. Orō.

DEus fons pietates et iusticie, q̄ tui operis ministros ad extremum vestimentoꝝ suoꝝum casula cuius munimento interius omnia tegerentur, vestiri sanxisti: cōcede pꝛecibus nostris virtutē et bñ ✠ dictionē gracie tue: vt oēs hac casula induti enumeratis interius oīm virtutū oꝛnamētis, vinculum perfecte charitatis super oīa habeant et conseruēt: quo ꝑficere valeāt sacrificium tibi gratū pꝛo viuis et moꝛtuis: et que adipisci desiderant, deuota menta implere valeant: Pꝛestante domino nostro. Qui tecū viuit. Benedictio mapparum seu linteaminum altaris. Oꝛacio.

EXaudi pꝛeces nostras domine: et hec linteamina sacri altaris vsui pꝛeparata bene ✠ dicere, et sanctifi ✠ care digneris. Per dominum nostrū. Oꝛacio.

DOmine deus omnipotens qui moysen famulum tuum per quadꝛaginta dies oꝛnamenta et linteamina facere docuisti: qui etiā maria texuit in vsum tabernaculi federis, bene ✠ dicere, sancti ✠ ficare, et cōse ✠ crare digneris hec linteamina ad tegendum et inuoluendum altare gloꝛiosissimi filij tui domini nostri iesu chꝛisti. Qui tecum viuit. ¶ Benedictio patene.

ORemus fratres dilectissimi, vt diuine gratie benedictio cōse ✠ cret et sancti ✠ ficet hāc patenam ad confringendum in ea coꝛpus domini nostri iesu chꝛisti: qui crucis passionem sustinuit pꝛo salute omnium

nostrum. Qui viuit et regnat. Oratio.

Omnipotens sempiterne deus, qui legalium institutor es hostiarum: quiqz inter eas conspersam similaginem deferri in patenis aureis et argenteis ad altare tuum iussisti: bene ✠ dicere, sancti ✠ ficare, atqz con ✠ secrare digneris hanc patenam in administrationem eucharistie iesu christi filij tui qui pro nostrum omnium salute seipsum tibi deo patri in crucis patibulo elegit immolari. Qui tecū. Hic faciat episcopus crucem cum pollice de oleo sancto super patenam: et mox liniat totam superficiem cū ipso pollice dicens. Con ✠ secrare ✠ sancti ✠ ficare dignare dñe patenam istam per istā vnctionem et nostram sanctam benedictionem in christo iesu domino nostro. Qui tecū. Prefatio ad calicem.

Oremus dilectissimi fratres: vt deus et dñs noster calicē istū in vsum sui ministerij cōsecrandū celestis gratie inspiratione sctificet: et ei ad habendā plenitudinē diuini amoris accōmodet. Per do. Bñdictio calicis.

Dignare dñe deus noster calicē istum bene ✠ dicere in vsum ministerij tui pia deuotione formatum: et sanctificatione perfundere qua melchisedech famuli tui sacratum vas vel calicē perfudisti: et quod arte vel metallo effici non potest altaribus tuis dignum, fiat tua benedictione sanctificatū. Per dominū. Hic faciat crucem de chrismate a labio eius in labium cum pollice: et mox liniat et perungat calicem totū infra dicens Con ✠ secrare et sancti ✠ ficare dignare calicem istum per istam sanctam vnctionem et nostrā benedictionem: in christo iesu domino nostro. Qui tecū. Actiones nostras quesumus domine aspirando preueni et adiuuādo prosequere: vt cuncta nostra operatio et a te semper incipiat: et per te cepta finiatur. Per dominū. Oremus.

OMnipotens sempiterne deus manibus nostris quesumus opem tue benedictionis infunde: ꝛ ꝑ nostram benedictionē hoc vasculum cum patena sancti ✠ ficetur: et corporis ꝛ sanguinis domini nostri Iesu christi nouum sepulchrum sancti spiritus gratia ꝑficiatur. Per eundem dominum nostrum iesum. ꝛc.

Vasa sacra et alia ornamenta ecclesie in generali benedicantur hoc modo. Adiutorium nostrum. Oremus.

EXaudi domine preces nostras clementissime pater, et hec purificāda vasa ꝛ ornamēta sacri altaris atqꝫ ecclesie tue sacre mysterij vsui preparata, bene ✠ dicere ꝛ sancti ✠ ficare digneris Per dn̄m. Oratio

OMnipotens et misericors deus, qui ab initio vtilia et necessaria hominib⁹ creasti: templaqꝫ manu hominum facta nomini tuo sancto dicari, tueqꝫ habitationis loca vocari voluisti: quiqꝫ per famulū tuū moysen vestimenta pontificalia et sacerdotalia ꝛ leuitica, et alia queqꝫ diuersi generis ornamenta ad cultū et decorem tabernaculi et altaris tui fieri decreuisti: exaudi propitius preces nostras: ꝛ omnia hec diuersarū specierum ornamenta in vsum basilice tue vel altaris ad honorem et gloriam tuam preparata: puri ✠ ficare: bene ✠ dicere: sancti ✠ ficare: atqꝫ conse ✠ crare digneris: vt diuinis cultib⁹ sacrisqꝫ mysterijs apta et benedicta existant: atqꝫ confectionib⁹ corporis ꝛ sanguinis domini nostri iesu christi dignis parētur famulatib⁹. Qui tecū. Et aspgat aqua bn̄dicta. ¶ Benedictio librorum. Adiutoriū nostrū. ꝛc. Oremus. Oratio.

DEscendat domine virtus spiritus sancti super hunc librum: qui eum mūdando purificet ꝛ benedicat atqꝫ sanctificet: et omnium in eo legentium clementer corda illuminet: ꝛ verum intellectum tribuat:

sed et intelligendo tua precepta conseruare et implere secundum voluntatem tuā bonis operibus concedat. Per dominū eiusdem. Et aspergatur aqua bñdicta. ¶ Benedictio thuribuli. Adiutorium ꝛc. Oremus.
D Omine deꝰ qdū filios israel in deserto murmurantes ob rebellem suam audaciam dudum vastaret incendium, aaron sacerdotem tuum, ac repleto igne altaris thuribulo tibi incensum ponentē exaudire, eosqꝫ de incendio liberare dignatus es: bene✠dic q̄sumus domine thuribulum hoc: et presta, vt quoties in eo thus adolebitur, votum populi tui boni odoris efficias. Per dñm. ¶ Benedictio incensi. Oremus.
D Omine deus omnipotens, cui astat exercitꝰ angelorum cum tremore: quorum seruitium spirituale et igneum esse cognoscitur: dignare respicere, bene✠dicere et sancti✠ficare hanc creaturā incensi: vt omnes languores cuncteqꝫ insidie inimici odorem eiꝰ sentientes effugiant et separentur a plasmate tuo, qđ pretioso sanguine redemisti: vt nunq̄ ledantur a morsu antiqui serpentis. Per dominum nostrum. ¶ Benedictio corporalis. Adiutorium nostrum in nomine domini. Qui fecit celum et terram. Oremus. Oratio.
C Lementissime deus, cuius inenarrabilis est virtus, cuius mysteria arcana miraculis celebrantur: tribue quesumus, vt hoc linteamen tue propitiationis bene✠dictione sanctificetur: et ad consecrandum super illud corpus dei ⁊ domini nostri iesu christi filij tui dignum efficiatur. Per eundum. Oremus.
D Eus qui pro humani generis saluatione verbū caro factꝰ es, et habitare totus in nobis nō dedignatꝰ es: quiqꝫ traditori tuo perfido osculū piū dedisti: dum pro vita oim piꝰ mactari voluisti: atqꝫ sindone

lineo texto te inuolui permisisti: respice propitius ad vota nostra: qui tua fideliter charismata amplecti cupimus: quesumus dñe sctí✠ficare, bñ✠dicere, & con se✠crare digneris hoc corporale in vsum altaris tui: ad consecrandum super illud siue ad tegendum inuoluendumq; sacrosanctum corpus et sanguinem tuũ domine iesu christe, dignisq; pareat famulatib⁹: vt quicquid sacro ritu super hoc immolabitur, sicut melchisedech oblatum placeat tibi holocaustum: et obtineat ꝑ hoc premiũ quicũq; obtulerit votum. Te quoq; humiliter rogamus ac petimus: vt hoc corporale tue sanctificationis vbertate per sancti spiritus gratiam purifices et sanctifices: qui te pro nobis oĩbus offerre sacrificium voluisti: et presta vt super hoc sint tibi libamina accepta siue grata, sint pinguia, & spũs sancti rore perfusa: saluator mundi. Qui viuis. Oremus. Oratio.

DEus qui digne tibi seruientium nos imitari desideras famulatum, respice propitius ad humilitatis nostre seruitutem: et hoc corporale nomini tuo dedicatum, et seruitutis tue vsibus preparatum, celestis virtutis benedictione sancti✠fica, puri✠fica, et conse✠cra: quatenus super illud spiritus sanct⁹ tuus descendat: qui & oblationes populi tui benedicat: & corda siue corpora sumentium benignus reficiat. Per dominum nostrum. ¶Benedictio precariorum.

DEus omnium benedictionum largus infusor: ac omnis bone actionis inspirator: qui omnia tabernaculi federis ornamẽta ad deuotionem populi tuo ore proprio fieri precepisti: te humili prece deposcimus vt hec oracula siue precaria sanctitatis effigiem pretendentia: et ad deuote orandum beatissimã virginem mariam dei genitricem adoptata: et ad psallẽdũ

eiusdem sanctissime virginis psalterium confecta et preparata illa benedictione perfundas et benedicas: qua olim per manus sacerdotum vtensilia tabernaculi perfudisti. Et concede vt quicunqꝫ in his oraculis siue precarijs ipsam gloriosissimam virginem suppliciter honorare studuerint aut in his quocunqꝫ loco corā sua imagine preces effundere decreuerint: aut eius patrociniū postulauerint: illius precibus et obtentu gratiam et gloriam consummato vite presentis termino obtineant: et tue propitiationis indulgentiam consequantur. Per dominum nostrum iesum christum. ⁊c.

SOlus et ineffabilis et incomprehensibilis creator omnipotēs deus cuius verbo ⁊ potestate cūcta sunt creata: cuius dono percepimus que ad vite remedia possidemus: te supplices obnixis precibus deprecamur: vt de sede maiestatis tue hec oracula siue precaria fidelium famulorum tuorum sanctitati conuenientia: tua benedictione ⁊ celesti sanctificatione perfundere digneris: quatenus beneplacitū munus in his orantium accipias. Sintqꝫ hec oracula siue precaria in conspectu tue clementie libenter accepta: sicut abel alumni tui, vel sicut Melchisedech munera tibi placuerunt oblata: vt qui in his beatissimam dei genitricē mariā suis sanctis nititur decorare obsequijs, filius eius dominus noster iesus christus magna pro paruis recompenset: deuotionem eius accipiat: peccata dimittat: fide eum repleat: indulgentia foueat: misericordia protegat: aduersa destruat: prospera concedat. Habeat in hoc seculo bone actionis documentum: charitatis studium: sancti amoris affectum: et in futuro cum sanctis angelis gaudium adipiscatur perpetuū. Per eundem

¶ Bñdictio ad oīa q̄cūqꝫ volueris. Adiutoriū nostrū.

Benedic✠domine creaturam istam. N. vt sit remediũ salutare generi humano: et presta per inuocationem sanctissimi nominis tui: vt quicunq̃ ex ea sumpserit, corporis sanitatem et anime tutelam percipiat. Per dominum nostrum iesum christum. &c.

Incipit modus ad signandũ siue cãpanã benedicendum. In primis presbyter indutus superpellicio et stola et cruce precedẽte cũ clero ꝙ populo congregato dũ metallũ decurrit pro cãpana faciẽda incipit hymnũ. Ueni creator. cum versu ꝙ collecta de sancto spiritu. Quando vero cõpleta est incipit Te deum laudamus. Et oẽs clerici vna voce debẽt cãtare Et in fine. Da pacem. vsus. A domino factũ est istud. R. Et est mirabile. Dominus vobiscum. Oratio

Actiones nostras quesumus domine aspirãdo preueni et adiuuando prosequere: vt cuncta nostra oratio et operatio a te semper incipiat, et per te cepta finiatur. Per christum. Quando volunt pendere, possunt: sed primitus benedicitur, et cõsecratur in modum qui sequitur. ¶ Benedictio aque. V. Adiutorium nostrum. R. Sit nomen. Oremus Oratio.

Bene✠dic domine hanc aquam benedictione celesti: et assistat super eam virtus spiritus sancti vt cum hoc vasculum ad inuitandos filios ecclesie preparatum in ea fuerit tinctum, vbicunq̃ sonuerit eius tintinnabulum: longe recedat virtus inimicorum, vmbra fantasmatum, incursio turbinum, percussio fulminum, lesio tonitruũ, calamitas tempestatum, omnisq̃ spiritus procellarum. Et cum clangorem illius audierint filij christianorum, crescat in eis deuotionis augmentum: vt festinantes ad pie matris gremium cantent tibi in ecclesia sanctorum deferentes in sono tube preco-

nium modulationem per psalterium, exultationem per organū, suauitatē per tympanū, iocunditatē per cymbalum, gentes inuitare valeant in templo sancto tuo suis obsequijs et precib⁹ exercitū angelorū. Per dn̄m. eiusdem. ¶ Postea debet cātare hos sex psalmos. Lauda aīa mea dn̄m. Laudate dn̄m quoniam bonus est. Lauda hierusalē dn̄m. Laudate dn̄m de celis. Cantate dn̄o cāticū nouū: laus ei⁹ in ecclesia sāctorū. Laudate dn̄m in sanctis eius. Et dū cātat debet sacerdos lauare clocā de supradicta aqua benedicta cū oleo benedicto, et sale benedicto: quod benedicitur sicut in die dn̄ico. Deinde dicit orationē sequentē. Oremus. Oratio.

Deus qui per beatum moysen legiferū tubas argenteas fieri precepisti: quas dum leuite sacrificij clangerent, sonitu dulcedinis populus monitus ad adorandum te fieret preparatus: quarū clangore hortatus ad bellum tela prosterneret aduersantiū: presta vt hoc vasculum tue ecclesie preparatum sanctificetur a spiritu sancto: vt per illius tactum, fideles inuitentur ad premium. Et cum melodia illius auribus insonuerit populorū, crescat in eis deuotio fidei: procul pellantur omnes insidie inimici: Fragor grandinū, procella turbinum, impetus tempestatū temperentur. Infesta toni-trua, ventorū flagra fiāt salubriter ac moderate suspensa. Prosternas aereas potestates dextera tue virtutis: vt hoc audientes tintinnabulum, tremiscant et fugiant ante sancte crucis vexillum. Per dominū. eiusdē. Tunc debet eam extergere linteo dicendo hunc psalmū. Vox domini super aquas deus maiestatis intonuit: dn̄s super aquas multas. Vox domini in virtute: vox domini in magnificentia. Vox domini confringentis cedros: et confringet dominus cedros

libani. Et comminuet eos tanq̃ vitulum libani: ⁊ dilectus quemadmodum filius vnicornium. Vox dñi intercidentis flammam ignis, vox dñi concutientis desertum: ⁊ commouebit dominus desertum cades. Vox domini preparantis ceruos ⁊ reuelabit condensa: ⁊ in templo eius omnes dicẽt gloriã. Dominus diluuium inhabitare facit: ⁊ sedebit domin⁹ rex in eternum. Dominus virtutem populo suo dabit: dominus benedicet populo suo in pace. Gloria patri ⁊ fi. Sicut erat. ⁊c.
¶ Post hec tangere eam debet de chrismate foris septies: et intus quater dicendo. Oremus. Oratio.

Omnipotens sempiterne deus, qui ante archã federis per clangorem tubarum muros lapideos quibus aduersantium cingebatur exercit⁹ cadere fecisti: tu hoc tintinabulũ celesti benedictione perfunde: vt ante sonitũ ei⁹ lõgius effugẽtur ignita iacula inimici, percussio fulminum, impetus lapidum, lesio tempestatum: vt interrogationem propheticam, Quid est tibi mare q fugisti: suis motibus cum iordanico retro acto fluento respondeat. A facie domini commota est terra: a facie dei Jacob. Qui conuertit solidã petram in stagna aque: et rupem in fontes aquarum. Non ergo nobis domine nõ nobis: sed nomini tuo da gloriã. Super misericordia tua et veritate tua. Vt cum presens vasculum (sicut reliqua altaris vasa) sacro chrismate tangitur et vngitur oleo sancto: quicunq; ad sonitum eius conuenerint, ab omnibus inimicorum tentationibus liberi, semper fidei catholice documenta sectentur. Per dominum nostrum in vnitate eiusdem.
Tunc ponit in censario ignem et thimiama et thus et myrram erigendo clocam supra incensarium: vt totũ illũ fumũ colligat, dicendo hanc antiphonã. Deus in

sancto via tua: quis de⁹ magnus sicut deus noster? ps.

Viderunt te aque deus viderunt te aque et timue-runt, et turbate sunt abyssi: multitudo sonitus aquarum vocem dederūt nubes. Etenim sagitte tue transeunt: vox tonitrui tui in rota. Alluxerunt coru-scationes tue orbi terre: commota est et contremuit ter-ra. In mari via tua et semite tue in aquis multis: et vestigia tua non cognoscentur. Deduxisti sicut oves populum tuum: in manu moysi et aaron. Gloria pa-tri et filio: et spiritui sancto. Sicut erat in principio et nunc et semper: et in secula seculorum amen. Postea di-cit. Domine exaudi. Dominus vobiscum. Oratio.

Omnipotens dominator christe cui secundum as-sumptionem carnis dormientium in naui dum oborta tempestas maria conturbasset: et protinus exci-tato te imperante dissiluit: tu necessitatibus populi tui benignus succurre. Tu hoc tintinnabulum sancti spiri-tus rore perfunde: vt ante sonitu3 illius semper fugiat inimicus: inuitetur ad fidem populus christianus: ho-stilis terreatur exercitus: confortetur in domino per eū populus euocatus: atq sicut dauidica cithara delecta-tus desuper descēdat spiritus sanctus. Atq vt samue-le agnū mactante in holocaustū tuū rex eterni imperij fragor aurarum turbam repulit aduersantem: ita du3 huius vasculi sonitus transit per nubila, ecclesie cōuē-tuum manus seruet angelica: fruges credentium et mē-tes et corpora, saluet protectio sempiterna. Qui viuis. eiusdem. Deinde aspergatur aqua benedicta, et totus populus presens. Et imponatur sibi nomen per sacer-dotem apponendo manus supra et simul imponūt pa-trini et matrine. Et post presbyterum nominant suum nomen cooperiendo clocam lintheis. ¶ Finis.

¶ Sequuntur quedam regule secundũ paruum cõpotũ ecclesie Romane cũ multis alijs documentis.

Compotus est talis ꝓprie dictus manualis

¶ Pro litera dominicali.

A,b,c,sũt extra:g,supra:d,e,f, manẽt infra

¶ Pro annis domini habendis.

Octo bis ex centum remanẽt: ex centum viginti.v.
Filius esto dei celum bonus accipe gratis.

¶ Pro bissexto.

Bissextum sexte martis tenuere kalende.
Posteriori die celebrantur festa mathie.
Sabbata si teneant ibi non alibi celebrantur.

¶ Pro concurrente.

A.sex.b.quinꝙ.c,quattuor.e.duo.d.tres.
Primus concurrens.f.littera,septimus est.g.

¶ Pro numero dierum cuiuslibet mensis.

Junius,Aprilis,September,⁊ ipse Nouember
Dant triginta dies:reliquis superadditur vnus.
De quorum numero februarius excipiatur.
Nanꝙ quater septem fertur habere dies.
Sed cum bissextus fuerit superadditur vnus.

¶ De septem planetis.

Sol ve.mercu.luna saturnus iuppiter ⁊ mars.

¶ Quot nonas idus ⁊ kalendas.

Sex Mayus nonas October Julius ⁊ Mars.
Quattuor at reliqui:tenet idus quilibet octo.
Inde dies reliquos omnes dic esse kalendas.

¶ De duodecim signis.

Est aries taurus gemini cancer leo virgo.
Libraꝙ scorpius architenens capricornus ⁊ vrna.
Qui tenet ⁊ pisces:sita sunt hoc ordine signa
Semper quindenis ponuntur signa kalendis.

¶ De numero aureo. Aureus hinc nūerus his versib⁹ est manifestus. v. Ternus vndin. nod. octo sex quinqꝫ tred. ambo decem doct. Septem quind. quartus dud. iota nouē dest sext⁹ quat. ¶ Pro situatiōe. Est sine din febru. sine ro pril. iuni⁹. augu. October sine qꝫ. bo vultqꝫ december abesse.

¶ Pro lunatione embolismali.

Embolismalis lunatio sēper erit par. Impare par, impar pare, fit lunatio mense. Illius est mensis cui dat lunatio finem. ¶ Pro clauibus.

Prima g iani. supremaqꝫ g qꝫ secūda Martis: ⁊ aprilis g tertia g qꝫ suprema. ¶ Pro aduentu.

Andree festo vicinior ordine quouis. Aduentū domini prima colit feria. Si cadat in lucē domini celebratur ibidem. ¶ Pro inditionibus. Si per quindenos domini diuiseris annos: His tres adiungēs inditio fit tibi presens. Dant centum gentes tibi mille decē quoqꝫ reddit. Dū redit october inditio fit noua semper. Quattuor atqꝫ tribus ipsi prelata diebus.

¶ Pro diebus egris. Augurio decies audito lumine clangor. Linquit olens abies colit col⁹ fercula gall⁹

¶ Pro solstitijs. Hec duo solstitia faciūt cācer capricornus. Sed noctes equant aries ⁊ libra diebus.

¶ Pro obseruatione ieiuniorum. Petrus ⁊ andreas paulus cū simone iudas. Ut ieiunemus nos admonet atqꝫ matheus. Nat. domini, pēte. qꝫ iohan. lau. sumptio sancta. Sed cum predictis addes sanctos simul omnes. Horum vigilijs ieiunes luceqꝫ marci.

¶ Pro quattuor tēporibus. Post pent. cru. luci. scio tpa quattuor anni. ¶ Pro festis mobilib⁹ inueniēdis Post epipha. tres pri. tres di. pascha domini fit.

¶ In septuagesima tres sūt dominici. Circun. Esto.

Exurge. ¶ In quadragesi.sex. In.Re. O.Le. In. Do. ¶ In tempore paschali sex. Re.Qua. Mi. In. Can. Vo. Lune post rogationes celebrātur. Iouis sequenti ascensio dñi. Secunda dñica post, celebrat pētecō. Et in octaua die festū sanctissime trinitatis estiualis. Et iouis sequenti, festum sanctissimi sacramēti. Et dominica proximiori aduentui, festum trinitatis hyemalis. Et inter illa festa trinitatis celebrantur hystorie. ¶ Versus pro hystoriis fiendis.
India dat bursas auratas ad data clausas.
¶ Not.. q sunt septē hystorie post trinitatem estiualem que sunt celebrāde infra trinitatem hyemalem. Prima est. Deus omnium. Secunda. In principio. Tertia. Si bona. Quarta. Peto domine. Quinta Adonai. Sexta. Adapiat. Septima. Vidi dominū. Quelibet hystoria habet tot dñicas quota est in ordine alphabeti cuiuslibet dictionis hui⁹ v. India dat. Vt supra. ¶ Regula spōsaliū. Aduent⁹ domini. sep. ro. sponsalia demit. Post octa. epi. pas. pēte. tūc illa resumit. Aspiciēs veterē circū. qua. quis benedicta. Aduentum domini post festū suscipe lini. Salue festa dies q̄ vulnera nostra coherces. Angelus est missus: est passus in cruce christus. Est adā factus ⁊ eodē tempore lapsus. Ob meritum decime cadit abel fratris ab ense. Latro dulce tamen per christū suscipit amen. In cruce pro te sum: fili me respice cesum. Pro vita populi respice quanta tuli.
¶ Sequunt festa in quorum missa dicitur. Credo. Festa dei matrisq; sue, sācti simul omnes. Crux, michael, nascens precursor, apostolus omīs. Magdalena, dominicq; dies hec Credo requirūt. ¶ Quādo dicit. Gloria in excelsis. ⁊ Ite missa est. ⁊ Te deum. v.

Non est Glo. sine Te. sine Glo. non dicitur Ite.
Cantat circun. Te. sine Glo. nec dicitur Ite.
Ac etiam dico duo sabbata dant sine Te. Glo.
¶ Pro collectis finiẽdis. Si collecta patrẽ prenomi
net, & tamẽ infra Mẽtio sit prolis: in fine legas Per
eundem. Mentio nulla sit prolis: tunc Per dñm dic.
Si procedat in hac nomẽ nati sine patre. Qui cũ pa
tre deo viuis, concluditur illa. Eiusdem dicas si spi-
ritus intus habetur. ¶ Pro exorcistis.
Omnib⁹ Oremus exorcistis prohibemus. His non
Per dominũ, liceat concludere finem. Sed per eum
qui venturus damnare per ignem. ¶ De proprietati
b⁹ hodie. Cãdida triticea tenuis nõ magna rotũda
Expers fermẽti, nõ falsa sit hostia christi. Mortuus
iste semel: sed vltra nõ morietur. Itẽ quotidie super
aras sacrificat. Ara crucẽ, tumulũq; calix, lapidẽq;
patena. Sindonis effectum candida byssus habet.
Mod⁹ eijciẽdi seu separãdi leprosos ĩfirmos a sanis
In primis ei infirm⁹ seu lepros⁹ vestit⁹ to
ga & habitu solito, existẽs i domo sua: aduẽ
tũ p̃sbyteri ituri ad domũ ipsi⁹ & ad ecclĩã
ducturi nõ habet ignorare, ʒ eũ sic expecta
re. Nã presbyter indut⁹ suppellicio & stola cruce pre
cedente pgredit ad domũ infirmi v̾bis salutaribus
alloquẽs eũ: ptẽdẽs ei & demõstrãs q̃ hac ĩfirmita-
te corpali sanitatẽ aĩe donũq; salutis etne bñdicens
deũ & laudãs, patiẽterq; tolerãs, secure potest spare
Et alijs v̾bis scd̃m materiã subiectã platis. Presby
ter leprosũ aqua bñdicta respersuʒ ducat ad ecclesiã
cruce precedẽte & presbytero sequẽte, deinde infirmo
In ecclesia vero ante altare pannus niger si habeat
supponat duobus tretellis disiũctis & iuxta stet in-

firmus genib⁹ flexis inter tretellos subtus ponit similitudinē mortui gerēs q̄uis viuat corpore ꝛ spiritu deo donāte: ꝛ sic ibi deuote missā audire. Qua finita ꝛ aspsio aqua bn̄dicta p presbyterū cū cruce ad locū vbi morā debet trahere ducend⁹ est. Quo ibidē peruento, sacre scripture vtēdo documentis, scilicet Memorare nouissima tua: ꝛ in eternū nō peccabis. Unde augustinus dicit. Facile cōtemnit omnia qui se semper cogitat esse moriturū. Presbyter cum palla terram sup quenlibet pedum eius proficit dicēdo. Sis mortuus mundo: viuens iterū deo. Et eum cōsolans ꝛ in patiētia corroborās verbis esaye de domino nostro iesu christo dicētes. Uere languores nostros ipse tulit: ꝛ dolores nostros ipse portauit. Et reputauim⁹ eū quasi leprosū percussum a deo ꝛ humiliatū, ꝛ dicat. Si in infirmitate corpali causa patientie christo assimilaueris: profecto spare potes ꝙ spū cum deo letaberis. Hoc tibi concedat altissimus in libro vite ascribens te cum fidelibus. Amen.

¶ Notandū ꝙ presbyter debet eū ducere ad ecclesiā ꝛ de tēplo ad suam domū vt defūctus, cantando ℟. Libera me domine. Ita ꝙ idē infirmus fuerit coopertus pāno nigro. Et celebrat missa in exclusione eiusdē ad libitū presbyteri vel infirmi. Sed tamē cōsuetum est dicere istā. Introitus. Circundederunt me. Quere in septuagesima. Collecta. Oṗs sempiterne deus salus etna credentiū. Epl'a. Charissimi. Tristatur quis vestrū. ℟. Miserere mei. ℣. Cōturbata sūt ossa. ℣. Qui sanat. Si ī quadragesima. Tract⁹ Cōmouisti. Euāgel. Intrauit iesus in capharnaū Offer. Dn̄e exaudi. Secreta ꝛ postcōmunio in cōib⁹ oratiōib⁹. Cōio. Redime deus israel ex oibus angu

ctiis nris. Missa vero celebrata exeūdo extra tēplū stare debet ad portam aspgendo eū aqua benedicta. Et debet eū recommendare populo. Prius tamē infirmus debet confiteri in ecclesia: & nō plus. Et eū conducendo iterum incipit. R̷. **Libera me domine.** cū aliis versiculis. Deinde quando peruenit in campis facit sicut predictum est: & cōcludit faciendo prohibitiones sibi in modum qui sequitur.

Defēdo tibi nūq̄ intrare in ecclesiis, in foro, in molēdino, in furno, & in societatib9 populoꝝ

Item defendo tibi nunq̄ lauare manus tuas, nec etiam alia tui necessaria in fontibus, neq̄ in riuulis quarumcunq̄ aquarum. Et si vis bibere: haurias aquam cum tuo busillo vel aliquo vase.

Item defēdo tibi ne de cetero vadas sine habitu leprosali: vt cognoscaris ab aliis Et noli decalciatus esse extra domum tuam.

Itē defendo tibi ne tangas aliquā rē quā volueris emere in quocūq̄ loco fueris: nisi cum quadā virga vel quodam baculo vt cognoscatur quid queris.

Item defēdo tibi ne de cetero intres tabernas: vel alias domos si velis vinū emere: vel quod dat fac illud ponere in tuo barillo.

Item defendo tibi ne commiscearis alicui mulieri nisi tue coniugi.

Item precipio tibi eundo per itinera alicui te interroganti non respondeas nisi prius fueris extra iter sub vento: vt non de te male habeat. Et q̄ non de cetero vadas per strictum vicum: ne obuias alicui.

Itē precipio tibi si necessitas vrget tibi per quoddā pedagiū supra apra vel alibi ire vt non tangas stipites vel instrumenta mediantibus quib9 transieris.

nisi prius posueris tuas cyrotecas.

Itē defēdo tibi q̄ nō tāgas īfātulos neq̄ iuuenes q̄cūq̄ sint: neq̄ eis vel alijs aliq̄ñ des de bonis tuis

Itē precipio tibi ne de cetero comedas neq̄ bibas in societatibus: nisi cum leprosis. Et scias q̄ quando morieris in domo tua sepultus eris: nisi fuerit de gratia precedente petita in ecclesia.

Sed nota q̄ añq̄ītret domū suā: debet habere tunicā et caligas de griseo: sotu.ares p̄prios videlicet simplices: et signū suū clamitelas vnū caputiū et vnam togā duplicia litheamia, vnū busillū, vnū itrusoriū vnā corrigiā, vnū cultellū, et vnā scutellā. Dom⁹ ei debet esse pua: vn⁹ pute⁹, vnū cubile ornatū lintheaminib⁹, auricale, vnā arcā, vnā mēsā, vnā sedē, vnū lūinare, vnā pallā, vnu potū: et alia necessaria. Deinde oib⁹ ꝯpletis sacerdos sibi demōstret decē p̄cepta q̄ sibi fecit: et viuat ī tra ī pace cū p̄ximo. Nūc demōstrāda sūt ei decē p̄cepta dei, vt viuat ī celis cū btis et dicit ei p̄sbyter p̄ p̄o pñte. Quere īfra illa decē p̄cepta suo loco. Demōstret ei etiā sacerdos q̄ quotidie et q̄libet fidelis xp̄ian⁹ teneť dicere deuote. Pat nr̄. Aue maria. Credo ī deū, et Credo in spm̄. Munire se signo crucis sepe dicēdo. Bñd̄ Presbyt recedit dicēs Deū adorate et gr̄as deo reddite. Patiētia habe: et tecū erit dn̄s. Amē. ¶ Sequūť q̄dā īstructiōes p̄ curatis seu curā aiarū habētib⁹. Et. i. Forma testamēti.

In noīe dn̄i amē. Uniuersis p̄sētes literas īspecturis Curat⁹ parochialis de roffiaco scti Flori diocesis Salutē ī dn̄o. Notū facim⁹ q̄ in nr̄a p̄ntia ac testiū īfra scriptorꝫ ad hoc specialit̄ vocatorꝫ et rogatorꝫ propter hoc personaliter cōstitut⁹ honestus vir Petr⁹ N. clericus.

parochianꝰ noster iacens in lecto egritudinis, infir
mus corpe, sanus tamē mente: Attendens & conside-
rās q vita hois est breuis super terrā: & q nichil est
certiꝰ morte, nichil vero incertius eius hora: cupiēs
prouidere saluti aīe sue, & ad gaudia felicitatis eter
ne puenire: testamētum suum ac suam eius vltimā
volūtatē fecit & disposuit in modū & formā sequētē.
In primis eni aiam suā recōmendauit altissimo deo
creatori suo dū de corpe exierit: & beate marie virgi-
ni, totiq curie celesti. Corpus vero suū tre vermibꝰ
volēs illud ihumari in cymiterio vel eccl'ia de dicto
rossiaco. Deide voluit & ordinauit oīa sua debita sol
ui: forefacta & male acquisita p eū si q̄ sint reddi & re
stitui locis & psonis qbꝰ fuerit faciēdū. Itē dictꝰ te-
stator de bonis a deo sibi collatis ob remediū aīe sue
legauit fabrice vel lūinare pdicte ecclesie v. sol. t.
Item curato totidem. Item vicario xii. d. t.
Item clerico vi. d. t. Item fabrice ecclesie bea
te Marie sancti Flori ii. sol. vi. d. t.
Item elemosyne eiusdem ecclesie xii. d. t.
Item hospitalibus N. cuilibet vi. d. t.
Item conuentui fratrum predicatorum xii. d. t.
Item legauit filiolis, cuilibet xv. d. t.
Item confratrie N. xii. d. t.
Et ad premissa oīa & singula tenēda dictus testator
nominauit executores suos Petrū N. eius patrē, &
Nicolaū N. eius fratrē. Quibꝰ executoribus p pre-
missis oibus & singulis adimplēdis dictus testator
obligauit oīa bona sua quecūq & vbicunq reuocan
do omnia alia testamenta si que sint alias per eū fa
cta. Volēs hoc suū robur obtinere firmitatis melio
ribꝰ, via, modo & forma quibꝰ valere potest & debet.

In cuius rei testimonium signum meum manuale ego N. prefatus curatus vna cũ sigillo prelibate parochialis ecclesie de rossiaco apposui, huic presenti testamẽto. Acta fuerunt in domo dicti testatoris. Anno dñi millesimo.cccc.nonagesimo die vero N. mensis N. presentibus Johanne N. Jacobo N. et pluribus aliis testib⁹ ad hoc rogatis et vocatis.

¶ Forma litere testimonialis bannorum proclamatorum pro matrimonio contrahendo.

Niuersis presentes literas inspecturis curatus ecclesie parochialis de N. sãcti Flori diocesis curato de N. eiusdẽ diocesis salutẽ in domino. Notum facimus quod Richardus N. parochianus noster nõ est i registris nr̃is aliqua excõmunicatiõis sẽtẽtia inodat⁹. Nec scim⁹ in eo aliquod impedimentum canonicũ propter quod ecclesiastica sacramenta sibi debeant denegari seu etiã retardari. Insuper tria bãna per tres dies dominicos siue festiuos solennes ad solẽnizationem matrimonii futuri de ipso cum Margareta N. i ecclesia nostra predicta palam et publice proclamauimus seu proclamari fecimus, quibus nullus se opposuit seu contradixit. Rogamus igitur discretionem vestram quaten⁹ dictũ N. parochianum nostrum cum Margareta N. parochiana vestra per verba de presẽti i ecclesia vestra vel matrimonialiter copuletis: nisi quod ex pte vestra sit aliquod aliud impedimentum quod obsistat. Et hec omnibus quorum interest aut interesse poterit in futurũ tenore presentium certificamus. Datum sub sigillo ecclesie nostre prefate. Anno domini millesimo.cccc.nonagesimo die N. mensis N.

¶ Sequitur tabula in hoc libro contentorum:

Benedictio salis et aque. Folio. ij.
Aspersio aque benedicte tempore paschali. iij.
Benedictio panis dñicis diebus. fo. v. et. lviij.
Cantus euangelij Liber generationis qui in nocte nati. dñi canitur eodem.
Lectio alternatim cãtanda eadem nocte. viij.
Cantus euãge. Factũ est autem. in nocte epypha. cantandus. x.
Benedictio luminis in festo Purificationis beate Marie. xiij.
Seruitium quatuor temporum in capite ieiunij cũ bened. cinerum. xvi.
Bñdictio frondiũ in dñica palmarum. xviij.
Seruitiũ in cena dñi. xx.
Serui. i vig. pasche. xxv.
Ordo ad faciendũ cathecuminum. xxxiiij.
Bñdictio fontis. xxxvij.
De baptismo. xliij.
De purific. mulierũ. xlv.
Ordo sponsalium. xlvi.
Seruitiũ pegrinoꝝ. lviij.
Benedictio ensis noui militis. lxiij.
Benedictio carniũ in die Pasche. lxiij.
Bñdictio carnis, casei, butyri, ouorum siue pastillarum pasc. lxiiii.
Benedictio nouorum fructuum eodem.
Benedictio ad omnia quecunq3 volueris eodem.
Benedictio seminis. eod.
Bñdictio pomorã in die sancti Jacobi apli. eodẽ.
benedictio elemosyne. lxv
benedictio scuti et baculi ad duellum eodem.
benedictio oculorum infirmorum lxvi.
benedictio nauis eodẽ.
benedictiones mense, et gratiarũ actiones. lxvii. et lviij.
Seruitium includendorum lxix.
Prefatiões. lxxv. & lxxvi.
Canon cum rubrica a nouo incipientibus commodissima. lxxviij.
Ordo ad visitã. infir. lxxxv
Extrema vnctio. xc iij.

Fides Catholica. 89 b. in articulis 14.m

Tabula.

Cōmendatio aiarū. ci.
Rubrica de vigi. mor. cxij.
Uigilie mortuorū cxiij.
Psalmi cantandi in cōmēdatione anniversarij. cxxix.
Missa p defūctis. cxxxiiij.
Inhumatio defun. cxliiij.
benedictio tumuli clij.
Missa de sācta cruce. cliij.
Missa de btā Maria. eodē
Epistola cū euangelio de trinitate clv.
Missa de sctō spū. eodem.
Cōfirmatio pueroꝝ clvi.
benedictiones omniū rerum ecclesiasticarū clvij.
benedictio ad oīa clxi.
benedictio cāpane. eodem
Compotus clxiij.
Modus separandi leprosos. clxiiij.
Forma testamenti clxvi.
Forma bannorum proclamatorum clxvij.

¶ Finis

¶ Explicit Manuale ad

vsum insignis ecclesie Sarisburiensis tam in cantu ꝙ in litera diligentissime recognitum: et nusꝙ ante hac elimatius impressum. In quo ea que seruat ecclesiasticus ritus ordine congruo connectuntur,

LONDINI,

1554.